ДОКЛАД за
ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
на проект на
АКТУАЛИЗИРАН НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА УСТОЙЧИВА УПОТРЕБА НА ПЕСТИЦИДИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Възложител: Българска агенция по безопасност на храните

2019 г.

Настоящият документ „Доклад за Екологична оценка на проект на актуализиран НПДУУП в Република България“ е разработен във връзка с Договор № 73/13.08.2019 г. между Българска агенция по безопасност на храните и „П-Юнайтед” ЕООД.

Документът е разработен от колектив на „П-Юнайтед” ЕООД, с ръководител д-р Петър Петров

Ръководител на колектив:

/д-р Петър Петров/

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ 9

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ 12

1. Описание на съдържанието на основните цели на Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България и връзка с други съотносими планове и програми 13

1.1. Основания за актуализиране на НПДУУП 13

1.2. Основни цели и предвиждания на Актуализирания НПДУУП 15

1.3. Алтернативи за Актуализирания НПДУУП 18

1.4. Връзка на Актуализирания НПДУУП с други съотносими планове, програми и стратегии 51

2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на Актуализирания НПДУУП 65

2.1. Текущо състояние на околната среда 65

2.1.1. Характеристика на климата и климатични изменения 65

2.1.2. Състояние на атмосферния въздух 73

2.1.3. Състояние на повърхностните води 80

2.1.4. Хидрогеология и състояние на подземните води 100

2.1.5. Състояние на геоложката основа 111

2.1.6. Състояние на почвите и земеползването 112

2.1.7. Състояние на растителността и на животинския свят 126

2.1.8. Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии 131

2.1.9. Състояние на ландшафта 136

2.1.10. Състояние на материалните активи 138

2.1.11. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство 142

2.1.12. Състояние по отношение на вредните физични фактори 143

2.1.13. Състояние и управление на отпадъците 146

2.1.14. Здравно състояние на населението 150

2.1.15. Риск от големи аварии 156

2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на Актуализирания НПДУУП 158

3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на Актуализирания НПДУУП 164

4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП 171

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана 181

6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве 234

6.1. ***Въздействие върху климата и климатичните изменения*** 234

6.2. ***Въздействие върху атмосферния въздух*** 255

6.3. ***Въздействие върху повърхностните води, включително зоните за защита на водите по чл. 119а, ал. 1*** 277

6.4. ***Въздействие върху хидрогеологията и подземните води, включително зоните за защита на водите по чл. 119а, ал. 1*** 300

6.5. ***Въздействие върху геоложката основа*** 323

6.6. ***Въздействие върху почвите и земеползването*** 336

6.7. ***Въздействие върху растителността и животинския свят*** 356

6.8. ***Въздействие върху защитените зони и защитените територии*** 376

6.9. ***Въздействие върху ландшафта*** 400

6.10. ***Въздействие върху материалните активи*** 413

6.11. ***Въздействие върху културно-историческото наследство*** 427

6.12. ***Въздействие върху вредните физични фактори*** 441

6.13. ***Въздействие върху отпадъците*** 454

6.14. ***Въздействие върху здравното състояние на населението*** 469

6.15. ***Риск от големи аварии*** 487

6.16. ***Възможност за трансгранично въздействие*** 501

6.17. ***Обобщение на въздействията*** 501

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на Актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве 504

8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи 508

9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация 509

10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Актуализирания НПДУУП 512

11. Заключение на екологичната оценка 530

12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на Актуализирания НПДУУП и извършване на екологичната оценка 530

13. Нетехническо резюме на екологичната оценка 558

14. Приложения към доклада за екологична оценка 558

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

А-НПДУУОЗ	Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в Република България
АИС	Автоматичен измервателен стационар
АПК	Аграрно-промишлен комплекс
АРИБ	Асоциация на растителнозащитната индустрия в България
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БАРЗ	Българска асоциация за растителна защита
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район", с център Плевен
БДЗБР	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район", с център Благоевград
БДИБР	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район", с център Пловдив
БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район", с център Варна
БПК	Биологично потребление на кислород
ВТ	Водно тяло
ГИС	Географски информационни системи
ДБ	Доклад за безопасност
ДДД	Дихлоро-дифенил-дихлороетан
ДДЕ	Дихлоро-дифенил-дихлороетилен
ДДТ	Дихлоро-дифенил-трихлороетан
ДЕО	Доклад за Екологична оценка
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДППГА	Доклад за политика за предотвратяване на големи аварии
ДП НКЖИ	Държавно предприятие Национална компания „Железопътна инфраструктура"
ДР	Дунавски район
ДРБУ	Дунавски район за басейново управление
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Западнобеломорски район
ЗБРБУ	Западнобеломорски район за басейново управление
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитени зони
ЗЗВ	Зони за защита на водите
ЗЗР	Закон за защита на растенията
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПЗГС	Сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство"
ЗТ	Защитени територии

ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИБР	Източнобеломорски район
ИБРБУ	Източнобеломорски район за басейново управление
ИЗП	Използвана земеделска площ
ИЧВ	Инвазивни чужди видове
ИУВ	Интегрирано управление на вредителите
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КБООН	Конвенцията на ООН за борба с опустиняването
МДК	Максимално допустима концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НА	Нематериални активи
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НПД	Национален план за действие
НПДИК	Национален план за действие по изменение на климата
НПДУУП	Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди
НПКОП	Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие по Натура 2000
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСОБР	Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСРЗ	Национална служба за растителна защита
НСУРВС	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България
ПАВ	Полициклични ароматни въглеводороди
ПВТ	Подземно водно тяло
ПГ	Парникови газове
ПД	План за действие
ПИВ	Прагове на икономическа вредност
ПРЗ	Продукти за растителна защита
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСВРП	Предприятия и съоръжения с висок рисков потенциал
ПСНРП	Предприятия и съоръжения с нисък рисков потенциал
ПУРБ	План за управление на речните басейни
РБУ	Район за басейново управление
РДВ	Рамкова директива за водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РКОНИК	Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата

РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
СГН	Средногодишна норма
СДН	Среднодневна норма
СК	Стандарт за качество
СКОС	Стандарт за качество на околната среда
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
ССА	Селскостопанска академия
ССОП	Система за събиране на опаковки от пестициди
СЧН	Средночасова норма
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ТКЗС	Трудово кооперативно земеделско стопанство
УК	Уведомление за класификация
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФПЧ	Фини прахови частици
ХПК	Химично потребление на кислород
ЦЛХИК	Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол
ЦОРХВ	Център за оценка на риска по хранителната верига
ЦУ	Централно управление
ЧР	Черноморски район
ЧРБУ	Черноморски район за басейново управление
IUCN	International Union for Conservation of Nature – Световен съюз за защита на природата
FAO	Food and Agriculture Organization – Организация по прехрана и земеделие

ВЪВЕДЕНИЕ

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България е приет с Решение на Министерски съвет на 21 ноември 2012 г. Съгласно чл. 4, т. 2 от Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. и чл. 124, ал. 5 от Закона за защита на растенията, се преразглежда най-малко на всеки 5 години и при необходимост се актуализира. Министерски съвет одобрява проекта на НПДУУП. Актуализирането на НПУУДП се осъществява по реда на неговото одобряване.

Актуализацията на Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България се изготвя в отговор на призива на Европейската комисия през 2017 г. към държавите-членки за предприемане на повече действия, чрез които се гарантира, че употребата на пестициди е устойчива и не излага на риск човешкото здраве или околната среда.

Целта на актуализацията на плана е да отговори на бързите темпове на развитие и настъпилите изменения в националното законодателство на Република България. С тази цел и в изпълнение на изискванията на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, чл. 4, параграф 2, е сформирана със Заповед № РД 09-933/06.12.2017 г. на Министъра на земеделието, храните и горите междуведомствена работна група, която отчете изпълнението на НПД за периода 2012-2017 г. и извърши преразглеждането му.

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди е преразгледан със съдействието и експертната помощ на всички компетентни държавни институции, както и заинтересованите страни. В плана за действие са разписани целите, към които държавата се стреми през последните пет години и мерките за постигането им. Заложени са измерими количествени показатели, които да позволят определяне на напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки.

С Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) на Министъра на околната среда и водите е определено, че за Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестиции в Република България (НПДУУП) следва да се извърши ЕО. Съгласно Решението, при извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие е констатирано, че

НПДУУП няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони от мрежата Натура 2000.

Съгласно чл. 19, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, през различните фази на подготовка на проекта на актуализирания план и неговата ЕО, Възложителят провежда консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от актуализацията на плана, по схема, която е изготвена като отделен документ и се предоставя за консултации, заедно със Заданието за определяне на обхвата на ЕО.

Съгласно чл.19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, е изготвено Задание за определяне на обхвата и съдържанието на ЕО. Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ЕО е предоставено за консултации на:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Министерство на земеделието, храните и горите (МЗХГ);
- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС);
- Басейнова дирекция „Дунавски район", с център Плевен (БДДР);
- Басейнова дирекция „Западнобеломорски район", с център Благоевград (БДЗБР);
- Басейнова дирекция „Източнобеломорски район", с център Пловдив (БДИБР);
- Басейнова дирекция „Черноморски район", с център Варна (БДЧР);
- Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС);
- Център за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ);
- Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК);
- Селскостопанска академия (ССА);
- Държавно предприятие Национална компания „Железопътна инфраструктура" (ДП НКЖИ);

- Асоциация на растителнозащитната индустрия в България (АРИБ);
- Българска асоциация за растителна защита (БАРЗ);
- Асоциация на собствениците на въздухоплавателни средства в максимално излетно тегло до 5 700 кг;
- Съюз на българските пчелари;
- Обединен български пчеларски съюз;
- Населението на Република България.

Получените в резултат на консултациите по Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ЕО становища са съобразени при изготвяне на ДЕО на Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Име, ЕГН, местожителство, гражданство на Възложителя – физическо лице, седалище и единен идентификационен номер на юридическото лице

Българска агенция по безпопасност на храните

БУЛСТАТ: 176040023

Изпълнителен директор: д-р Дамян Илиев

Пълен пощенски адрес

Българска агенция по безпопасност на храните, гр. София, бул. „Пенчо Славейков” № 15А

Телефон, факс, E-mail

Тел.: 02/915 98 20; Факс: 02/915 98 98; E-mail: ceo@bfsa.bg

Лице за контакти

Добринка Павлова – директор на дирекция “Продукти за растителна защита, торове и контрол”, ЦУ на БАБХ; електронен адрес: d.pavlova@bfsa.bg, тел. 02/917 37 17;

1. Описание на съдържанието на основните цели на Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България и връзка с други съотносими планове и програми

1.1. Основания за актуализиране на НПДУУП

Директива 2009/128/ЕС определя набор от действия за постигането на устойчива употреба на пестициди в ЕС чрез намаляване на рисковете и въздействията от употребата на пестициди върху човешкото здраве и околната среда. За тази цел държавите-членки приемат национални планове за действие с оглед определяне на своите цели, мерки и срокове за намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и за насърчаване на разработването и въвеждането на интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, за да се намали зависимостта на земеделското производство от употребата на пестициди.

С цел транспониране на разпоредбите на Директивата в българското законодателство, през 2012 г. е изготвен Национален план за действие (НПД) на Република България.

За да отговори на бързите темпове на развитие и настъпили изменения в националното законодателство (*чл. 124 от Закона за защита на растенията (Обн. ДВ. бр. 61 от 25 Юли 2014 г., изм. ДВ. бр. 17 от 26 февруари 2019 г.)* Националният план за действие е преразгледан. С тази цел и в изпълнение на изискванията на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, чл. 4, параграф 2, е сформирана със Заповед № РД 09-933/06.12.2017 г. на Министъра на земеделието, храните и горите междуведомствена работна група, която да отчете изпълнението на НПД за периода 2012-2017 г. и да извърши преразглеждането му.

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди е преразгледан със съдействието и експертната помощ на всички компетентни държавни институции, както и заинтересованите страни. В плана за действие са разписани целите, към които държавата се стреми през последните пет години и мерките за постигането им. Заложени са измерими количествени показатели, които да позволят определяне на напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки. Прилагането на Актуализирания НПД гарантира постигането на устойчива употреба на пестициди в Република България,

като държава-членка на ЕС, посредством намаляване на рисковете и въздействията върху човешкото здраве и околната среда.

Макар разрешителният режим на продуктите за растителна защита – изпитване, полеви опити, лабораторни изследвания, оценки, генериране на данни и др. да гарантира, че пуснатите на пазара продукти за растителна защита са едновременно безопасни за хората и околната среда и ефикасни срещу икономически важни вредители, способни да компрометират реколтата от земеделски култури, директивата за устойчива употреба на пестициди поставя специални изисквания, на които държавите-членки трябва да отговорят, относно:

- достъп до начално и допълнително обучение на професионални потребители на продукти за растителна защита, дистрибутори и консултанти и система за сертифициране на лицата, притежаващи необходимите знания;
- продажба на пестициди;
- информационни и осведомителни програми относно пестицидите;
- системи за събиране на информация относно случаите на остро и хронично отравяне с пестициди;
- проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди;
- въздушно пръскане;
- опазване на водната среда и на питейната вода;
- намаляване на рисковете от употребата на пестициди в определени площи;
- боравене с пестициди, техните опаковки и неизразходваните количества продукти за растителна защита;
- съхранение на пестицидите;
- интегрирано управление на вредителите;
- показатели за риска.

В настоящия Национален план за действие е описано по какъв начин Република България гарантира изпълнението на изискванията в тези области на дейност. Определени са цели, мерки, графици и показатели за намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда. В съответствие с изискванията на директивата са разписани действия за въвеждане и насърчаване на

интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или техники, за да се намали зависимостта от употребата на пестициди. Директивата предвижда и наблюдение от страна на държавите-членки върху употребата на продуктите за растителна защита, съдържащи активни вещества, които пораждат особено безпокойство и установяване на графици и цели за намаляване на употребата им, по-специално, когато това представлява подходящ начин за постигане на целите за намаляване на риска.

При изготвянето на Националния план за действие на Република България са взети предвид здравното, социалното, икономическото и екологичното въздействие на предвидените в плана за действие мерки, както и на специфичните национални и регионални условия.

1.2. Основни цели и предвиждания на Актуализирания НПДУУП

С оглед да се намали зависимостта от употребата на пестициди, Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди поставя **2 основни цели**, всяка от които има дефинирани подцели, както следва:

Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:

✓ Защита на хората:

- превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;
- намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;
- предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води;
- защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди;
- защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди;

- защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих;
- защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др.

✓ Защита на околната среда:

- предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди;
- предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води;
- предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми.

Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:

- Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията;
- Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите;
- Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.

Предвидените мерки и свързаните с тях действия в НПД се свеждат до:

- **Мярка 1:** Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти;
- **Мярка 2:** Изисквания за продажба на пестициди;
- **Мярка 3:** Боравене с пестициди. Съхраняване на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества;
- **Мярка 4:** Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди;

- **Мярка 5:** Въздушно пръскане;
- **Мярка 6:** Интегрирано управление на вредителите;
- **Мярка 7:** Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство);
- **Мярка 8:** Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода;
- **Мярка 9:** Допълнителни мерки за опазване на околната среда;
- **Мярка 10:** Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди;
- **Мярка 11:** Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда;
- **Мярка 12:** Намаляване на употребата и рисковете от пестициди за определени площи.

Очакваните резултати от прилагането на НПД и изпълнението на мерките и дейностите, заложени в плана, са:

- Осигуряване на първоначално и допълнително обучение за професионалните потребители на продукти за растителна защита, дистрибутори и консултанти за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба;
- Продажба на продукти за растителна защита само от компетентни лица и само на лица с придобити познания за въздействието, правилната употреба и съхранение на пестицидите;
- Правилно боравене с пестициди, тяхното съхранение и управление на празните опаковки;
- Използване на проверено оборудване за прилагане на пестициди;
- Забрана за въздушно пръскане с продукти за растителна защита и въвеждане на разрешителен режим;
- Предотвратяване и/или намаляване на рисковете от използване на пестициди в публични пространства и зони за отдих, върху биологичното разнообразие и

естествените местообитания, вкл. върху почвеното биоразнообразие, нецелевите организми, пчелите и др.;

- Опазване на водите и почвите чрез предотвратяване и/или ограничаване на замърсяването им с пестициди.

1.3. Алтернативи за Актуализирания НПДУУП

Като алтернативи могат да се посочат двата разработени до момента варианта на проект за актуализация на НПДУУП:

- Вариант 1 – представлява Актуализираният НПДУУП през 2018 г., предложен за обществено обсъждане. Разработването се извърша във връзка с необходимостта от преглед и при нужда – актуализация на плана, както и в отговор на призива на Европейската комисия през 2017 г. към държавите-членки за предприемане на повече действия, чрез които се гарантира, че употребата на пестициди е устойчива и не излага на риск човешкото здраве или околна среда.
- Вариант 2 – представлява преработеният след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. вариант на Актуализирания НПДУУП. Вариант 2 е подробно описан в т. 1.2. по-горе.

Вариант 1 се припокрива с *Вариант 2*, тъй като поставя същите основни цели с дефинираните към тях подцели и съдържа същите мерки за устойчиво управление на пестицидите. Разликата между двата варианта се изразява в добавяне на пояснителни текстове във Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП след проведеното обществено обсъждане и предефиниране на някои дейности към мерките.

Третата алтернатива е т.нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от актуализирането на НПДУУП.

Мотивите за избор на предпочитаната алтернатива от гледна точка на очакваното въздействие върху околната среда и човешкото здраве са изложени в т. 8 на доклада.

В **Таблица 1.3.1-1** са сравнени основните цели, мерки и дейности на НПДУУП, изготвен за периода 2012-2017 г. (нулева алтернатива) и двата разработени до момента варианта на проект за актуализация на НПДУУП – Вариант 1 (Алтернатива 1) и преработеният след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. Вариант 2 (Алтернатива 2). В червен цвят са представени дейностите, при които е налична разлика в алтернативите.

Таблица 1.3.1-1. *Сравнение между Нулева Алтернатива, Алтернатива 1 и Алтернатива 2 на НПДУУП*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
ОСНОВНИ ЦЕЛИ:	**ОСНОВНИ ЦЕЛИ**:	**ОСНОВНИ ЦЕЛИ**:
I. Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:	**I. Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:**	**I. Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:**
➢ *Защита на хората:*	➢ *Защита на хората:*	➢ *Защита на хората:*
1. превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;	**1.** превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;	**1.** превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;
2. намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;	**2.** намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;	**2.** намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;
3. предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води;	**3.** предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води;	**3.** предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води;
4. защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници - чрез намаляване на експозицията на пестициди;	**4.** защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди;	**4.** защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди;
5. защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се	**5.** защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се	**5.** защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на изложението на посочените лица под въздействието на пестициди; **6.** защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; **7.** защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ➢ *Защита на околната среда:* **1.** предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; **2.** предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; **3.** предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите нецелеви организми.	използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; **6.** защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; **7.** защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ➢ *Защита на околната среда:* **1.** предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; **2.** предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; **3.** предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми.	използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; **6.** защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; **7.** защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ➢ *Защита на околната среда:* **1.** предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; **2.** предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; **3.** предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми.

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
II. Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.: **1.** Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; **2.** Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските производители, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; **3.** Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	**II. Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** **1.** Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; **2.** Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; **3.** Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	**I. Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** **1.** Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; **2.** Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; **3.** Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.
МЕРКИ	**МЕРКИ**	**МЕРКИ**
Мярка 1. Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти Дейности : **1)** Въвеждане на система	**Мярка 1. Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти** Дейности:	**Мярка 1. Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти**

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти); Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: Висши училища и институции в системата на професионалното образование и обучение* **2)** Въвеждане на система за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти, дистрибутори и продавач-консултанти в ССА. Срок: до 26.11.2013 г. за професионални потребители на пестициди и консултанти Срок: до 26.11.2015 г. за дистрибутори, продавач-консултанти в ССА *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Създаване и поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	**1)** Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти); Срок: срок постоянен *Отговорна институция: Висши училища и институции в системата на професионалното образование и обучение* **2)** Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Дейности : **1)** Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти); Срок: срок постоянен *Отговорна институция: Висши училища и институции в системата на професионалното образование и обучение* **2)** Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
Срок за създаване на регистъра: до 26.11.2013 г. Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **Мярка 2. Изисквания за продажба на пестициди** Дейности: **1)** Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат* за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко един продавач-консултант, който притежава висше образование в областта на аграрните науки или средно професионално образование в областта на растениевъдството и сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. Срок за изискванията към лицата, които търгуват с ПРЗ: постоянен	Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **Мярка 2. Изисквания за продажба на пестициди** Дейности: **1)** Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко един продавач-консултант, който притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – най-малко отговорното лице и извършващо дейността в обекта за преопаковане да притежава сертификат по чл. 83.	БАБХ. Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **Мярка 2. Изисквания за продажба на пестициди** Дейности: **1)** Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83.

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
Срок за изискването за притежание на сертификат: от 26.11.2015 г. *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ*	Срок за изискванията към лицата, които търгуват с ПРЗ: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ*	За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане. Срок за изискванията към лицата, които търгуват с ПРЗ: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ*
2) Лицата, вписани в разрешението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на	**2)** Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците,	**2)** Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците,

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ и техни асоциации* **3)** Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. Срок: от 26.11.2015 г. *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ*	както и относно алтернативи с нисък риск. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ и техни асоциации* **3)** Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ* **4)** Противодействие срещу нелегалната търговия Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, АМ, ГД НП, АРИБ и др. растителнозащитни асоциации, фермерски асоциации*	както и относно алтернативи с нисък риск. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ и техни асоциации* **3)** Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, търговци на ПРЗ* **4)** Противодействие срещу нелегалната търговия Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, АМ, ГД НП, АРИБ и др. растителнозащитни асоциации, фермерски асоциации*
Мярка 3. Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества Дейности: **1)** Разработване и поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ – разрешение за	**Мярка 3. Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества** Дейности: **1)** Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ – разрешение за ПРЗ, етикет и информационен лист за	**Мярка 3. Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества** Дейности: **1)** Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
ПРЗ, етикет и информационен лист за безопасност на български език. Срок за разработване на регистъра: до края на 2013 г. Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските производители чрез приемане на Наредба за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие с изискванията за определен преходен период. Срок: съгласно ЗЗР и Наредбата *Отговорна институция: БАБХ, ЗП* **3)** Разработване, въвеждане и прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: растителнозащитни асоциации, производители, преопаковчици,*	безопасност на български език. Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие. Срок: постоянен съгласно ЗЗР и Наредбата № 3 от 31.07. 2017 г. *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: растителнозащитни асоциации, производители, преопаковчици, търговци, земеделски стопани* **4)** Проведени обучения за	лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра. Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие. Срок: постоянен съгласно ЗЗР и Наредбата № 3 от 31.07. 2017 г. *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: растителнозащитни асоциации, производители, преопаковчици, търговци, земеделски стопани* **4)** Проведени обучения за

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
търговци, земеделски производители **4)** Включване на темата „Най-добри практики (НДП) за опазване на водите от замърсяване, причинено от точкови източници при употреба на ПРЗ" в провежданите обучения и семинари на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти, по т. 5 от Националния план за действие. Срок: постоянен *Отговорна институция: Висши училища и институции в системата на професионалното образование и обучение, БАБХ*	безопасна употреба на ПРЗ Срок: постоянен *Отговорна институция: Растителнозащитни асоциации*	безопасна употреба на ПРЗ Срок: постоянен *Отговорна институция: Растителнозащитни асоциации*
Мярка 4. Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди Дейности: **1)** Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда. Срок: една проверка до 26.11.2016 г.; проверка на всеки пет години до 2020	**Мярка 4. Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди** Дейности: **1)** Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда. Срок: една проверка до 26.11.2016 г.; проверка на всеки пет години до 2020 г.; проверка на всеки три години, след 2020 г. *Отговорна институция: Центрове за изпитване и сертифициране Русе и Пловдив*	**Мярка 4. Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди** Дейности: **1)** Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда. Срок: една проверка до 26.11.2016 г.; проверка на всеки пет години до 2020 г.; проверка на всеки три години, след 2020 г. *Отговорна институция: Центрове за изпитване и сертифициране Русе и Пловдив, МЗХГ*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
г.; проверка на всеки три години, след 2020 г. *Отговорна институция: КТИ* **2)** След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка. Срок: новото оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника подлежи на проверка в рамките на 5 години след закупуването му *Отговорна институция: КТИ* **3)** Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава технически преглед, съгласно изискванията на Приложение № 10 към чл. 47, ал. 1 от Наредба № 24 от 2000 г. за издаване свидетелства на авиационните оператори, извършващи специализирани авиационни работи. Срок: постоянен *Отговорна институция: ГДГВА*	**2)** След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка. Срок: новото оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника подлежи на проверка в рамките на 5 години след закупуването му *Отговорна институция: Центрове за изпитване и сертифициране Русе и Пловдив* **3)** Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава технически преглед, съгласно изискванията на Приложение № 10 към чл. 47, ал. 1 от Наредба № 24 от 2000 г. за издаване свидетелства на авиационните оператори, извършващи специализирани авиационни работи. Срок: постоянен Отговорна институция: ГДГВА	**2)** След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка. Срок: новото оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника подлежи на проверка в рамките на 5 години след закупуването му *Отговорна институция:* Центрове за изпитване и сертифициране Русе и Пловдив, МЗХГ **3)** Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016. Срок: постоянен *Отговорна институция:* Центрове за изпитване и сертифициране Русе и Пловдив, МЗХГ **4)** Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори. Срок: постоянен *Отговорна институция: ГДГВА*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
Мярка 5. Въздушно пръскане Дейности: **1)** Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от БАБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно	**Мярка 5. Въздушно пръскане** Дейности: **1)** Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: ОДБХ* **3)** Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: ОДБХ*	**Мярка 5. Въздушно пръскане** Дейности: **1)** Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: ОДБХ* **3)** Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: ОДБХ*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
пръскане. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **4)** Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: МТИТС, ГД ГВА* **5)** Контрол на съответствието с изискванията на законодателството на ЕС и на националното законодателство на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане. Срок: от 2013 г. *Отговорна институция: МТИТС, ГД ГВА* **6)** Забрана за въздушно пръскане с тотални хербициди. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **7)** Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно	**4)** Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: МТИТС, ГД ГВА* **5)** Контрол на съответствието с изискванията на законодателството на ЕС и на националното законодателство на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита чрез въздушно пръскане. Срок: постоянен *Отговорна институция: МТИТС, ГД ГВА* **6)** Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **7)** Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане. Срок: до три години от влизането в сила на наредбата за разрешаване на ПРЗ на министъра на земеделието, храните и	**4)** Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: МТИТС, ГД ГВА* **5)** Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **6)** Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане. Срок: до три години от влизането в сила на наредбата за разрешаване на ПРЗ на

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
пръскане. Срок: от влизане в сила на наредбата за условията, редът и начинът за употреба на продуктите за растителна защита, на министъра на земеделието и храните. *Отговорна институция: БАБХ* **8)** Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **9)** Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, кметства, местни средства за масова Информация*	горите. *Отговорна институция: БАБХ* **8)** Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **9)** Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, кметства, местни средства за масова информация* **Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите** Дейности: **1)** Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление	министъра на земеделието, храните и горите. *Отговорна институция: БАБХ, ЦОРХВ* **7)** Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **8)** Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин. Срок: постоянен съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, кметства, местни средства за масова информация* **Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите** Дейности:

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите Дейности: **1)** Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите. Срок: до края на 2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, ЦОР* **2)** Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури" от 1997 г., утвърдени от генералният директор на Националната служба по растителна защита и агрохимия. Срок: до края на 2014 г. *Отговорна институция: БАБХ и други* **3)** Въвеждане на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, лица, извършващи консултантни услуги за ИУВ* **4)** Създаване и поддържане публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат	на вредителите. Срок: 1 година след влизане в сила на Наредбата за интегрирано производство *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури" Срок: при необходимост *Отговорна институция: БАБХ и други* **3)** Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, лица, извършващи консултантни услуги за ИУВ* **4)** Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок за създаване на регистъра: съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистъра:	**1)** Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите. Срок: 1 година след влизане в сила на Наредбата за интегрирано производство *Отговорна институция: БАБХ* **2)** Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури" Срок: при необходимост *Отговорна институция: БАБХ и други* **3)** Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, лица, извършващи консултантни услуги за ИУВ* **4)** Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок за създаване на регистъра:

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите. Срок за създаване на регистъра: съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **5)** Създаване и поддържане на регистри на земеделските производители, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри; Срок за създаване на регистрите: съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистрите: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **6)** Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **7)** Провеждане на информационни кампании относно	постоянен *Отговорна институция:БАБХ* **5)** Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри; Срок за създаване на регистрите: съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистрите: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **6)** Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **7)** Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, асоциации на земеделски стопани* **8)** Въвеждане на законовото	съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистъра: постоянен *Отговорна институция: БАБХ* **5)** Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри; Срок за създаване на регистрите: съгласно ЗЗР Срок за поддържане на регистрите: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **6)** Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **7)** Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, асоциации на земеделски стопани*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
общите принципи на ИУВ. Срок: до 01.01.2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ, асоциации на земеделски производители* **8)** Въвеждане на законово задължение на земеделските производители да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **9)** При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите. Срок: постоянен след 01.01.2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, ЗП* **10)** При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗП* **11)** При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез	задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **9)** При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС* **10)** При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС* **11)** При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита в доза, по-ниска от разрешената, с цел	**8)** Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, ОДБХ* **9)** При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС* **10)** При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС* **11)** При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗП може да приложи продукт за растителна защита в доза, по-ниска от разрешената, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ. Срок: при обоснована възможност *Отговорна институция: консултантът за интегрирано производство* **12)** Увеличаване на площите за биологично земеделие - на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин. Срок: до 2013 г. по Национален план за развитие на биологичното земеделие в България в периода 2006 – 2013 г.; след 2013 г. – съгласно актуализирания Национален план за развитие на биологичното земеделие в България *Отговорна институция: МЗХ* **13)** Установяване на приоритетни обекти като активни	намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ. Срок: при обоснована възможност *Отговорна институция: консултантът за интегрирано производство* **12)** Площи за биологично земеделие – на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин. *Отговорна институция: МЗХГ, НПО* **13)** Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху	приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ. Срок: при обоснована възможност *Отговорна институция: консултантът за интегрирано производство* **12)** Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин. *Отговорна институция: МЗХГ, НПО* **13)** Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХ, ССА* **14)** Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011). Срок: съгласно Регламент 540/2011 *Отговорна институция: БАБХ, ЦОР* **15)** Създаване и поддържане на интернет портал по растителна защита. Срок: до края на 2016 г. *Отговорна институция: БАБХ и други*	здравето на хората и околната среда. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХГ, ССА* **14)** Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011). Срок: съгласно Регламент 540/2011 *Отговорна институция: БАБХ, ЦОРХВ* **15)** Поддържане на интернет портал по растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: АРИБ, Специализирани селскостопански сайтове (НИВА БГ) и други* **16)** Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при	употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХГ, ССА* **14)** Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011). Срок: съгласно Регламент 540/2011 *Отговорна институция: БАБХ, ЦОРХВ* **15)** Поддържане на интернет портал по растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: АРИБ, Специализирани селскостопански сайтове (НИВА БГ) и други* **16)** Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
16) Внедряване и използване на математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури. Срок: поетапно от 2015 г. *Отговорна институция: БАБХ, ССА, Университети* **Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)** Дейности: **1)** Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на по-голям брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури. Срок: от 01.01.2013 г. *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК* **2)** Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на растителни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	стратегически за страната земеделски култури. Срок: постоянен *Отговорна институция: ССА, Университети* **Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)** Дейности: **1)** Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК* **2)** Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК или външна акредитирана лаборатория* **3)** Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез	на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури. Срок: постоянен *Отговорна институция: ССА, Университети* **Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)** Дейности: **1)** Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК* **2)** Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК или външна акредитирана лаборатория* **3)** Разширяване спектъра на

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
Срок: от 01.01.2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, ЦЛХИК* **3)** Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦЛХИК* **4)** Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъчни количества от пестициди над максимално допустимите количества. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОР* **5)** Публикуване в интернет страницата на БАБХ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди; Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОР*	разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦЛХИК или външна акредитирана лаборатория* **4)** Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОРХВ* **5)** Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди; Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОРХВ* **Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** Дейности: **<u>По отношение на питейната вода:</u>**	анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦЛХИК или външна акредитирана лаборатория* **4)** Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОРХВ* **5)** Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди; Срок: постоянен *Отговорна институция: ЦОРХВ* **Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** Дейности:

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода Дейности: **<u>По отношение на питейната вода:</u>** **1)** Мониторинг на качеството на питейните води. Срок: постоянен *Отговорна институция: ВиК оператори (в пълния му обем); МЗ, РЗИ (до 50% от пълния обем)* **2)** Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД, ИАОС, ВиК оператори* **3)** Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели. Срок: постоянен след 2014 г.	**1)** Мониторинг на качеството на питейните води. Срок: постоянен *Отговорна институция: ВиК оператори (в пълния му обем); РЗИ (контролен мониториг)* **2)** Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД, ИАОС, ВиК оператори* **3)** Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели. Срок: постоянен след 2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, МОСВ, БД*	**<u>По отношение на питейната вода:</u>** **1)** Мониторинг на качеството на питейните води. Срок: постоянен *Отговорна институция: ВиК оператори (в пълния му обем); РЗИ (контролен мониториг)* **2)** Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД, ИАОС, ВиК оператори* **3)** Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели. Срок: постоянен след 2014 г. *Отговорна институция: БАБХ, МОСВ, БД*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
Отговорна институция: БАБХ, МЗ, МОСВ, БД **4)** Даване на приоритет на мерките, включени в Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ), свързани с опазването на питейните и минералните водоизточници от замърсяване с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД* **5)** Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД* **6)** Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони. Срок: след влизане в сила на ЗЗР *Отговорна институция: МЗ, РЗИ, МОСВ, БД, експлоатиращите водоизточниците юридически субекти* **7)** Актуализиране на нормативната база по отношение на	**4)** Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД* **5)** Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони. Срок: след влизане в сила на ЗЗР *Отговорна институция: юридически субекти експлоатиращите водоизточниците* **6)** Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	**4)** Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните. Срок: постоянен *Отговорна институция:МОСВ, БД* **5)** Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони. Срок: след влизане в сила на ЗЗР *Отговорна институция: юридически субекти експлоатиращите водоизточниците* **6)** Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници. Срок: 2013 г. *Отговорна институция: МОСВ, МЗ* **По отношение на водната среда:** **8)** Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси и/или Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, МОСВ, растителнозащитна индустрия, асоциации на земеделски производители, др.* **9)** Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за	Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, МЗ* **По отношение на водната среда:** **7)** Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, растителнозащитна индустрия, асоциации на земеделски производители, др.* **8)** Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя. Срок: постоянен	минералните водоизточници. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, МЗ* **По отношение на водната среда:** **7)** Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, растителнозащитна индустрия, асоциации на земеделски производители, др.* **8)** Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя. Срок: постоянен *Отговорна институция: КТИ, асоциации на търговци на земеделска техника, асоциации на земеделски производители, др.* **10)** Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т. ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми – буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗП, асоциации на земеделски производители, др.* **11)** Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно	*Отговорна институция: КТИ, асоциации на търговци на земеделска техника, асоциации на земеделски производители, др.* **9)** Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми – буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС, асоциации на земеделски стопани, др.* **10)** Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности,	Срок: постоянен *Отговорна институция: Контрол и техническа инспекция към ГД «Земеделие и регионална политика» при МЗХГ, асоциации на търговци на земеделска техника, асоциации на земеделски производители, др.* **9)** Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми – буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЗС, асоциации на земеделски стопани, др.* **10)** Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води,

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **12)** Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, БД, МЗ, ЗП, асоциации на земеделски производители, др.* **13)** Определяне на специфичните мерки за опазване на водната околна среда със заповед на министъра на околната среда и водите и съгласувано с министъра на здравеопазването – специфичните мерки за опазване на водите,	при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **11)** Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЗС, асоциации на земеделски стопани, др.*	или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **11)** Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване. Срок: постоянен *Отговорна институция: ЗС, асоциации на земеделски стопани, др.*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
използвани за питейно-битово водоснабдяване, от въздействието на пестициди. Срок: съгласно Закона за водите *Отговорна институция: МОСВ* **14)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху защитени територии, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: МОСВ, БАБХ* **15)** Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите. Срок: срокът посочен в ПУРБ	**12)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **13)** Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите. Срок: срокът посочен в ПУРБ *Отговорна институция: МОСВ, БД* **14)** Мониторинг на повърхностните	**12)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **13)** Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите. Срок: срокът посочен в ПУРБ *Отговорна институция: МОСВ, БД*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
Отговорна институция: МОСВ, БД **16)** Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **17)** Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда** Дейности: **1)** Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, ИАОС* **2)** Мониторинг на активни вещества, включени в Наредбата за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои специфични замърсители.	води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **15)** Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда** Дейности: **1)** Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, ИАОС* **Мярка 10. Информация за**	**14)** Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **15)** Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: БД, ИАОС* **Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда** Дейности: **1)** Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, ИАОС*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ, ИАОС* **Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди** **Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда** Дейности: **1)** Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦОР* **2)** Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху	**обществеността относно площите, третирани с пестициди** **Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда** Дейности: **1)** Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦОРХВ* **2)** Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта	**Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди** **Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда** Дейности: **1)** Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи. Срок: постоянен *Отговорна институция: БАБХ, ЦОРХВ* **2)** Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители. Срок: постоянен *Отговорна институция: притежателите на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукти за растителна защита* **3)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на развитие на хронично натравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ (до 01.06.2015 г.), УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” (след 01.06.2015 г.)* **4)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на развитие на хронично натравяне, сред	върху професионални потребители. Срок: постоянен *Отговорна институция: Притежателите на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукти за растителна защита* **3)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ чрез УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” (след 01.06.2015 г.)* **4)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители. Срок: постоянен *Отговорна институция: Притежателите на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукти за растителна защита* **3)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ чрез УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” (след 01.06.2015 г.)* **4)** Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ (до 01.06.2015 г.), УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов" (след 01.06.2015 г.)* **Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи** Дейности: **1)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат	Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ (до 01.06.2015 г.), УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов" (след 01.06.2015 г.)* **Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи** Дейности: **1)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, общини, кметства* **2)** Забрана за употреба на продукти	защита. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗ (до 01.06.2015 г.), УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов" (след 01.06.2015 г.)* **Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи** Дейности: **1)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, общини, кметства*

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)	Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)
биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ, общини, кметства* **2)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху защитени територии, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БД, БАБХ* **3)** Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* ***Допълнителни дейности:*** **4)** Забрана за използване	за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* ***Допълнителни дейности*:** **4)** Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	**2)** Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* **3)** Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти. Срок: съгласно ЗЗР *Отговорна институция: БАБХ* ***Допълнителни дейности:*** **4)** Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура

НПДУУП 2012-2017 г. (Нулева алтернатива)	**Актуализиран НПДУУП 2018 г. (Алтернатива 1)**	**Актуализиран НПДУУП след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. (Алтернатива 2)**
на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ* **5)** Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХ, БАБХ, акредитирани лаборатории за анализ на остатъци от пестициди в пчели и в растителни материали* **6)** Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХ, БАБХ, ЦОР, асоциации на земеделски производители, растителнозащитна индустрия, пчеларски сдружения*	Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ* **5)** Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХГ, БАБХ, акредитирани лаборатории за анализ на остатъци от пестициди в пчели и в растителни материали* **6)** Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХ, БАБХ, ЦОРХВ, асоциации на земеделски производители, растителнозащитна индустрия, пчеларски сдружения*	2000”. Срок: постоянен *Отговорна институция: МОСВ* **5)** Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХГ, БАБХ, акредитирани лаборатории за анализ на остатъци от пестициди в пчели и в растителни материали* **6)** Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Срок: постоянен *Отговорна институция: МЗХ, БАБХ, ЦОРХВ, асоциации на земеделски производители, растителнозащитна индустрия, пчеларски сдружения*

1.4. Връзка на Актуализирания НПДУУП с други съотносими планове, програми и стратегии

Актуализираният НПДУУП има връзка и отчита предвижданията на следните съотносими планове, програми и стратегии:

- **Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход (НПКОП) за 2019 г.**

Като държава-членка на ЕС и в изпълнение на разпоредбите на европейското и националното законодателство, Република България ежегодно изготвя и изпълнява единна Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход (НПКОП).

Основна цел:

Програмата има за цел да гарантира, че мерките за контрол, предвидени в общото и специфично законодателство на ЕК, и в частност в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/555 на Комисията относно координирана многогодишна контролна програма на съюза за 2019, 2020 и 2021 г. за гарантиране на спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във или върху храни от животински и растителен произход и за оценка на експозицията на потребителите на тези пестицидни остатъци, са въведени в Република България и се изпълняват правилно. С постигане на изпълнението на законодателните изисквания България, като държава-членка, ще осигури на единния европейски пазар храни, върху които е извършила оценка за експозицията на пестицидни остатъци и коректно прилагане на разрешените за употреба продукти за растителна защита.

Компетентен орган за организиране и изпълнение на програмата е Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ). Тя има правомощия по законодателството и квалифицирани специалисти за вземане на проби.

Актуализираният НПДУУП, в рамките на основната цел за намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, интегрира именно: превантивната защита на консуматорите (чрез намаляване на остатъците на пестициди в храни от растителен произход), намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата. В плана е включена изрична Мярка 7: Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство) с 5 дейности към нея.

Начинът, по който екологичните съображения на НПКОП са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в Република България, 2012 г. – 2020 г. (А-НПДУУОЗ), приет с Решение на Министерски съвет на 5 септември 2012 г.**

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители, а **основната цел** е подобряване на системата за управление на УОЗ, която ще бъде постигната чрез редица оперативни цели.

Оперативните цели са:

1. Да осигури прилагането на европейското законодателство за управление на УОЗ;
2. Да укрепи административния капацитет за прилагане и изпълнение на Стокхолмската конвенция;
3. Да отчете изпълнението на мерките и действията по отношение на първите 12 УОЗ;
4. Да преразгледа и актуализира мерките и действията по отношение на първите 12 УОЗ;
5. Да идентифицира допълнителни мерки и бъдещи действия по отношение на новите 10 УОЗ;
6. Да набележи мерки за предотвратяване пускането на пазара и употребата на новите 10 УОЗ;
7. Да преразгледа и актуализира съществуващите 3 специфични Планове за действие (ПД) чрез включване на допълнителните мерки и последващи и нови дейности по отношение на всичките 22 УОЗ;
8. Да определи необходимите финансови средства за изпълнение на актуализирания ПД, включващ бъдещите мерки и действия;
9. Да се усъвършенства лабораторната инфраструктура за изпитване на новите УОЗ в компонентите на околната среда, изделия и отпадъци и в суровини, продукти и храни от растителен и животински произход;
10. Да подобри координацията и сътрудничеството по прилагане на Стокхолмската, Базелската и Ротердамската конвенции;

11. Да повиши познанията и информираността на българската индустрия и организации по оползотворяване и рециклиране на отпадъци по отношение на новите 10 УОЗ;

12. Да повиши информираността на населението за вредното въздействие на УОЗ върху човешкото здраве и околната среда.

В плана е извършена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители – пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана.

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди е разработен в съответствие с А-НПДУУОЗ. Начинът, по който екологичните съображения на А-НПДУУОЗ са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национална програма за развитие: България 2020**

Програмата е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Програмата съответства на ангажиментите на България на европейско и международно ниво. В нея са определени визия за развитие, цели и приоритети за развитие, политики по приоритетните направления. Формулирани са 8 приоритета:

1) Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила;

2) Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване;

3) Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал;

4) Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси;

5) Подкрепа на иновациите и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката;

6) Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса;

7) Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност;

8) Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

НПДУУП е разработен в съответствие с програмата, като пряк принос има към изпълнението на Приоритети 3 и 4. Начинът, по който екологичните съображения на програмата са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България**

Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България е разработена във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите.

Основните етапи на разработването ѝ включват:

- Изготвяне на детайлни анализи на ситуацията в сектора – водни ресурси и инфраструктура във водния сектор;
- План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива;
- Приемане на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България от Народното събрание с Решение от 21.11.2012 г.

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е: Устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цели и подцели:

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване

1.1. Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците.

1.2. Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водностопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при използването на водните ресурси.

Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води

2.1. Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници и в Черно море чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчни води.

2.2. Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води.

2.3. Превръщане на Плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс

3.1. Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2. Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа „замърсителят и ползвателят плащат".

3.3. Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения

4.1. Идентифициране на рисковите зони.

4.2. Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения.

Основна цел 1 на НПДУУП интегрира целта за запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води чрез подцели за предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди, предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води.

Начинът, по който екологичните съображения на НСУРВ са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България (актуализация за програмен период 2014 – 2020 г.)**

Националната програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България е разработена изцяло в контекста на

философията и принципите, залегнали в Оперативна програма 15 на Глобалния екологичен фонд за устойчиво управление на земите и в рамките на Конвенцията на ООН за борба с опустиняването (КБООН), ратифицирана от България през 2001 г. Основава се на анализа на състоянието на земните ресурси и причините за деградацията им и социално-икономическите особености в развитието на страната през последните 15 години.

Стратегическа цел: Ограничаване деградацията на земите и борба с опустиняването за запазване и развитие на капацитета на екосистемите, за постигане на чиста, безопасна и привлекателна околна среда, икономическа стабилност и подобрено качество на живот.

Стратегически направления:

1. Усъвършенстване на националното законодателство и политики за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването;
2. Съхраняване и подобряване на потенциала на земните ресурси и тяхното устойчиво ползване – включват се програми: Ограничаване на ерозионните процеси, Възстановяване на поливното земеделие и опазване на водните ресурси, Устойчиво използване на земните ресурси в необлагодетелствани райони, Екологосъобразно съхраняване и използване на отпадъчна биомаса от селското и горското стопанство, Устойчиво управление на земеделски земи с висока природна стойност, Прилагане на агролесовъдски системи като модели за устойчиво използване на земите, Възстановяване и опазване на ландшафтното разнообразие в горските територии, чрез прилагане на устойчиви практики, Нови практики за възстановяване и ефективно използване на земните ресурси в нарушените територии;
3. Наука и образование в подкрепа на политиките за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването;
4. Интегриране и прилагане на политики за устойчиво управление на земите на местно ниво – включва програми: Преразглеждане и включване на мерки за устойчиво управление на земите в общинските планове за развитие и програми; Стопанисване и ползване на земните ресурси общинска собственост в съответствие с принципите за устойчиво управление на земите; Засилване ролята на общинските администрации за трансфер на политики, възможности и добри практики за устойчиво управление на земи;

5. Усъвършенстване на информационния обмен и участие на обществеността в процесите на вземане на решения за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването.

НПДУУП има пряка връзка и съобразява Стратегическите направления от Национална програма за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България. Начинът, по който екологичните съображения на програмата са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.**

НПУО 2014-2020 г. анализира състоянието и прогнозира вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на страната, както и отпадъците, които е вероятно да бъдат обект на трансграничен превоз от или до националната територия.

Сериозен проблем относно опасните отпадъци за страната са негодните за употреба пестициди, които се съхраняват по начин, който създава рискове за населението и околната среда. Проблемът с пестицидите е в резултат от натрупаните количества от закритите ТКЗС и АПК през 90-те години на миналия век.

Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. кореспондира с Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите чрез Дейност: „Подготовка и изпълнение на проект за обезвреждане на УОЗ пестициди и залежали пестициди, намиращи се в стоманобетонни контейнери с нарушена цялост“ от Плана за действие към Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци. Начинът, по който екологичните съображения на НПУО са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.**

Политиката на България в областта на изменението на климата се основава на два основни аспекта, свързани от една страна с международните ангажименти, поети от страната с ратифицирането на Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата (РКОНИК) и Протокола от Киото, и от друга – с новоприетото европейско законодателство в тази област. Основната стратегическа цел на настоящия Трети национален план за действие по изменение на климата (НПДИК) е да очертае рамката

на действие в борбата с изменението на климата за периода 2013-2020 г. и да насочи усилията на страната към действия, водещи до намаляване отрицателното въздействие на климатичните промени и изпълнение на поетите ангажименти.

Третият план за действие по изменение на климата предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори, като тези мерки са съобразени с политиката на страната в областта на изменението на климата и съответно с потенциала на националната икономика за редукция на емисиите.

НПДУУП напълно съобразява предвижданията на плана, дори самият той включва дейности, които имат принос за намаляване на емисиите на парникови газове. Детайлно начинът, по който екологичните съображения от плана са взети под внимание при актуализирането на плана, е описан в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие**

Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие (НСОБР) е разработена в съответствие с изискването за национално планиране на природозащитните дейности, залегнало в Конвенцията за биологичното разнообразие от 1992 г., която България е подписала. Стратегията отразява и препоръките на проведеното през 1992 г. от Световната банка *Проучване за стратегия за околната среда в България.* НСОБР е първият стратегически план на национално ниво за опазване на биологичното разнообразие, изготвян в страна, от Централна и Източна Европа.

Начинът, по който екологичните съображения на стратегията са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **Национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000**

Съгласно чл. 8 на Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията) ЕС въведе единен стандарт за стратегическо планиране на дейностите по Натура 2000, като задължи държавите-членки да разработят Национална приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (НПРД).

Целта на НПРД е да се определят по-добре нуждите от финансиране и приоритетите за защитените зони от Натура 2000 на национално и регионално ниво и с това да се улесни интеграцията им в бъдещите програми за финансиране от различните европейски финансови инструменти. Заложеното в програмите финансиране за зоните

по Натура 2000 трябва да бъде в съответствие с мерките от НПРД и източниците на финансиране за тези мерки, посочени в Рамката.

Стратегически консервационни приоритети за Натура 2000 и за територията на България в периода 2014-2020 г. са:

Специфични приоритети за приоритетните типове природни местообитания от Приложение I на Директивата за местообитанията:

- Да се подобри/поддържа природозащитното състояние на природните местообитания, като се ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите

Специфични приоритети за приоритетните видове от Приложение II на Директивата за местообитанията:

- Да се поддържа/подобри природозащитното състояние на видовете и техните местообитания, като се ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите

Специфични приоритети за приоритетните видове птици от Приложение I на Директивата за птиците;

Специфични приоритети за редовно мигриращи видове птици.

Стратегически приоритети във връзка с финансиране на дейности в Натура 2000, целящи да осигурят зелен туризъм и работни места, да подкрепят борбата с климатичните промени и адаптацията към тях или други екосистемни ползи, за изследвания, образование, обучения, повишаване на съзнанието и промотиране на партньорство (включително трансгранично), свързани с управлението на Натура 2000 – устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на региона; изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България; техническа помощ:

- зелена инфраструктура;
- зелен туризъм;
- устойчиво земеделие и горско стопанство;
- устойчиво управление на водните тела;
- зелени работни места;
- адаптация към климатичните промени;
- зелено образование, изграждане на капацитет;
- развитие на доброволчеството;
- трансгранично сътрудничество.

НПРД дава рамката за финансиране на конкретни мерки, определени на базата на приоритети в зоните от мрежата Натура 2000.

НПДУУП има пряка връзка по отношение на подобряване/поддържане природозащитното състояние на природните местообитания, като се ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите от дейностите с пестициди.

Начинът, по който екологичните съображения на НПРД са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на речните басейни в Дунавски район (2016-2021 г.)**

Планът за уравление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите. ПУРБ е планов документ, който служи на всички заинтересовани страни в управлението на водите (държавни и териториални администрации, водоползватели, научни институти, неправителствени организации, други организации с бизнес интереси, обикновени граждани и групи). Планът за управление на водите в Черноморски район се разработва от Басейнова дирекция „Дунавски район" (БДДР) съгласно изискването на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ. Първият ПУРБ на ДР е публикуван в началото на 2010 г. и обхваща периода до 2015 година. Съгласно изискванията на чл. 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване. ПУРБ 2016-2021 г. в Дунавски район е приет с Решение 1110/29.12.2016 г. на Министерски съвет.

НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Дунавският район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони.

Мерките, включени в НПДУУП, подпомагат изпълнението на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите, планирани в ПУРБ 2016-2021 г. в Дунавски район.

Начинът, по който екологичните съображения на ПУРБ 2016-2021 г. в Дунавски район, са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на речните басейни Черноморски район (2016-2021 г.)**

Планът за уравление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите. ПУРБ е планов документ, който служи на всички заинтересовани страни в управлението на водите (държавни и териториални администрации, водоползватели, научни институти, неправителствени организации, други организации с бизнес интереси, обикновени граждани и групи). Планът за управление на водите в Черноморски район се разработва от Басейнова дирекция „Черноморски район" (БДЧР) съгласно изискването на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ. Първият ПУРБ на ЧР е публикуван в началото на 2010 г. и обхваща периода до 2015 година. Съгласно изискванията на чл. 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване. ПУРБ за периода 2016-2021 г. и Националната програма за изпълнението му са приети с Решение № 1107/29.12.2016 г. на Министерски съвет.

НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на ЧРБУ и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони.

В Програмата от мерки към ПУРБ 2016-2021 г. са включени мерки с конкретни действия, имащи отношение към Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България на ниво водно тяло или район на басейново управление, които са взети предвид в НПДУУП.

Начинът, по който екологичните съображения на ПУРБ 2016-2021 г. в Черноморски район, са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район (2016-2021 г.)**

Планът за уравление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите. ПУРБ е планов документ, който служи на всички заинтересовани страни в управлението на водите (държавни и териториални администрации, водоползватели, научни институти, неправителствени организации, други организации с бизнес интереси, обикновени граждани и групи). Планът за управление на водите в Източнобеломорски район се разработва от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район" (БДИБР) съгласно изискването на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ. Първият ПУРБ на ИБР е публикуван в началото на 2010 г. и

обхваща периода до 2015 година. Съгласно изискванията на чл. 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване. ПУРБ за периода 2016-2021 г. и Националната програма за изпълнението му са приети с Решение № 1106/29.12.2016 г. на Министерски съвет.

НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Източнобеломорски район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони.

В Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2016-2021 г. са предвидени мерки и дейности, имащи отношение към **Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** от НПДУУП.

Начинът, по който екологичните съображения на ПУРБ 2016-2021 г. в Източнобеломорски район, са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на речните басейни в Западнобеломорски район (2016-2021 г.)**

Планът за уравление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите. ПУРБ е планов документ, който служи на всички заинтересовани страни в управлението на водите (държавни и териториални администрации, водоползватели, научни институти, неправителствени организации, други организации с бизнес интереси, обикновени граждани и групи). Планът за управление на водите в Западнобеломорски район се разработва от Басейнова дирекция „Западнобеломорски район" (БДЗБР) съгласно изискването на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ. Първият ПУРБ на ЗБР е публикуван в началото на 2010 г. и обхваща периода до 2015 година. Съгласно изискванията на чл. 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване. ПУРБ за периода 2016-2021 г. и Националната програма за изпълнението му са приети с Решение № 1108/29.12.2016 г. на Министерски съвет.

НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Западнобеломорски район за басейново управление и определените зони за защита

на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони.

В Плана за управление на речните басейни в Западнобеломорски район 2016–2021 г. са предвидени мерки и дейности, имащи отношение към **Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** от НПДУУП.

Начинът, по който екологичните съображения на ПУРБ 2016-2021 г. в Западнобеломорски район, са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016-2021 г.**

Планът за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление (ДРБУ) е изготвен в съответствие с чл. 146о, ал.3 от Закона за водите, съгласувано с актуализацията на ПУРБ.

ПУРН в Дунавски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).

НПДУУП обхваща всички райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на ДРБУ, определени със Заповед № 88/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и утвърдени със Заповед № РД-744/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. В плана за управление няма предвидени забрани и ограничения, касаещи реализирането на предвидените дейности в Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите.

- **План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление 2016-2021 г.**

Планът за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление (ЧРБУ) е изготвен в съответствие с чл. 146о, ал.3 от Закона за водите, съгласувано с актуализацията на ПУРБ.

ПУРН в Черноморски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).

НПДУУП обхваща всички райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на ЧРБУ, определени със Заповед № 128/15.08.2013 г. на Директора на БДЧР и утвърдени със Заповед № РД-745/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите.

В програмата от мерки към ПУРН 2016-2021 г. не са включени конкретни мерки, имащи отношение към Актуализирания Национален план за устойчива употреба на пестициди в Република България.

- **План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г.**

Планът за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление (ИБРБУ) е изготвен в съответствие с чл. 146о, ал.3 от Закона за водите, съгласувано с актуализацията на ПУРБ.

ПУРН в Източнобеломорски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).

НПДУУП обхваща всички райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на ИБРБУ, определени със Заповед № РД-03-152/08.08.2013 г. на Директора на БДИБР и утвърдени със Заповед № РД-743/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите.

Към настоящия НПДУУП в Плана за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление (ПУРН ИБР) 2016-2021 г. имат отношение 11 бр. мерки с каталожен код PRE11-REAC12 – Въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи. При изпълнението на мерките се цели поддържане на добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи във водосбора на реките от Източнобеломорския район за басейново управление. Мерките от Програмата от мерки на ПУРН на ИБР са описани в Приложенията към Раздел 5 на ПУРН на ИБР.

Начинът, по който екологичните съображения на ПУРН 2016-2021 г. в Източнобеломорски район, са взети под внимание при актуализирането на плана, е представен в т. 5 от настоящия ДЕО.

- **План за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район за басейново управление 2016-2021 г.**

Планът за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район за басейново управление (ЗБРБУ) е изготвен в съответствие с чл. 146о, ал.3 от Закона за водите, съгласувано с актуализацията на ПУРБ.

ПУРН в Западнобеломорски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).

НПДУУП обхваща всички райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на ЗБРБУ, определени със Заповед № РД-05-91/15.08.2013 г. на Директора на БДЗБР и утвърдени със Заповед № РД-746/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите.

В ПУРН на ЗБР 2016-2021 г. не са предвидени мерки по отношение на употребата на пестициди. В изпълнение на изискванията на чл. 5 от Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения /ДН/ и чл. 146г, ал. 1 от Закона за водите, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ за управление на водите е определила райони, за които съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/, които са утвърдени със Заповед № РД-746/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, съгласно чл.146г, ал. 2 от Закона за водите. Изготвени са карти на заплахата и риска от наводнения. При определянето на местоположението на складове за съхранение на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения, с оглед предотвратяване на инциденти с опасни вещества.

2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на Актуализирания НПДУУП

2.1. Текущо състояние на околната среда

2.1.1. Характеристика на климата и климатични изменения

Климатичните условия в България се формират под въздействието на разнородни фактори, като първостепенна роля оказва географското положение и свързаното с това разпределение на слънчевата радиация, преобладаващата атмосферна циркулация, релефът, характерът на постилащата повърхност и Черно море. Географското положение определя прихода на слънчева радиация, в резултат на

което се формират четири ясно изразени сезона. Атмосферната циркулация включва нахлуване на въздушни маси от северозападната, североизточната и югозападната част на хоризонта. Преносът на въздушни маси от северозапад преобладава през по-голямата част от годината, но поради отдалечеността на страната от Атлантическия океан, под въздействието на постилащата повърхност до нас достига значително трансформиран въздушен поток, който през зимата е по-студен, а през лятото по-прегрят и е с намалено влагосъдържание. В резултат от това през пролетта и началото на лятото при нахлуването на тези въздушни маси над по-голямата територия на страната падат проливни валежи, придружени с град и гръмотевици. През късна есен и в началото на зимата навлизат студени континентални въздушни маси от североизточната част на хоризонта, които причиняват рязко захлаждане. През този период в по-южните части се чувства влиянието на Средиземноморските циклони и там валежите са обилни и продължителни. Релефът, изразен чрез планинските масиви, оказва влияние върху проникването на въздушни маси в отделните части на страната. Влиянието на Черно море върху климатичните условия е в рамките на тясна ивица от 30-60 km навътре от крайбрежието.

Съгласно климатичното райониране на България (Станев и др., 1991), страната се разделя на две климатични области и четири подобласти. Областите се делят на Европейско-континентална и Континентално-средиземноморска. Различията между тях са свързани с разпределението на атмосферната циркулация през студеното полугодие. От своя страна областите се разделят на по две подобласти: първата на Умереноконтинентална и Преходно-континентална, а втората на Южнобългарска и Черноморска. В районите с надморска височина над 1 000 m се формира планински климат. Поради бързите изменения в стойностите на отделните климатични елементи с височина в планинския климатичен район са обособени две части: среднопланинска и високопланинска. За граница между тях е приета надморска височина от 2 000 m. В зависимост от физико-географските особености и режима на температурата на въздуха и валежите, във всяка подобласт са обособени климатични райони.

Умереноконтиненталната климатична подобласт се характеризира със сравнително студена зима с малко валежи и относително горещо лято. Средната януарска температура е от минус 1.5°C до 3.0°C в зависимост от орографията. При резки застудявания температурата пада под минус 18-20°C. Средната юлска температура е в граници 22-24°C като максималните температури понякога надхвърлят

40°C. Средната годишна температурна амплитуда е между 22-25°C, което подчертава континенталния характер на климата. Режимът на валежите се характеризира с максимум през май-юни и минимум през февруари. Разликата между летните и зимните валежи съставлява 15-25 % от годишната сума. Пролетта и есента са прохладни, като есента е малко по-топла и по-суха от пролетта.

Преходно-континенталната климатична подобласт се намира южно от Стара планина. За нея са характерни чувствително по-меките зимни условия. Основна роля за това играе Стара планина, която се явява бариера по отношение на студените континентални въздушни маси. Зимата е чувствително по-мека и малоснежна, лятото е горещо. Средната януарска температура тук е между минус 1.5 и 1.0°C. Броят на дните със снежна покривка е почти 2 пъти по-малък от този в Северна България. Лятото е горещо, като средната юлска температура е около 22-24°C, но при горещи вълни надхвърля 40°C. Режимът на валежите има континентален характер (летен максимум и зимен минимум), но разликата между летните и зимните валежи е чувствително намалена. Главният максимум на валежите е през май-юни, като се появява вторичен максимум през ноември.

Южнобългарската климатична подобласт обхваща най-южните крайгранични райони на страната от Беласица и Огражден до Странджа планина (без централните части на Родопите), долното течение на р. Марица, Източните Родопи, долината на р. Места, долината на р. Струма на юг от Кресненската клисура, както и прилежащите планински територии. Една сравнително малка част от територията има равнинен релеф – главно по речните долини. Останалата част е заета от планини. Характерна особеност на климата е мекатата и топла, но с повече валежи зима. Лятото е горещо и сухо. Дори и през януари температурата е 1-2°C над нулата, което определя района като един от най-топлите през зимата. При отделни резки застудявания, минималните температури могат да спаднат под минус 10°C – минус 14°C, а при изключителни застудявания и под 20°C. Лятото е много слънчево и горещо. Седните юлски температури са между 23°C и 25°C. Пролетта е по-топла от тази в Черноморската подобласт. Разпределението на валежите е с подчертан есенно-зимен максимум (ноември-декември) и с минимум през август-септември. Студената част на годината е не само периодът с най-големи месечни валежи, но това е и периодът, през който падат най-обилните единични валежи.

Климатът в *Черноморската климатична подобласт* се формира главно от непосредствената близост на водните маси на Черно море и характера на атмосферната циркулация. Средиземноморският характер на климата се потвърждава основно от режима на валежите. Валежният максимум е главно през ноември, а минимумът е през август. Зимата е мека с положителни януарски температури, в северната му част около 0-1.5°C, а в най-южната част до плюс 3°C. Силните зимни застудявания се проявяват сравнително по-слабо, но в определени ситуации и в най-южните части са възможни температури до минус 17-18°C, а в северните дори до 25°C под нулата. Средните юлски температури са от 22°C до 23.5°C. Термичният режим през лятото е силно повлиян от бризовата циркулация. В отделни синоптични обстановки температурите могат да достигнат до 39-40°C. Друга особеност на климата тук е относително по-честата проява на мъгли през топлата част на годината. Климатичните условия не са еднородни в подобластите, поради което те са разделени на отделни климатични райони, където обаче се запазват споменатите основни климатични особености. По-долу накратко са описани климатичните райони, включени в районите по NUTS.

Северозападен район – В климатично отношение Северозападният район попада в Умереноконтиненталната подобласт и по-конкретно в Северния, Средния, Предбалканския и Планински климатични райони.

Северен централен район – Климатът в този район е аналогичен на този в предишния. Равнинните участъци на този район са относително по-отдалечени от Старопланинската верига, поради което тук не се наблюдава характерното за западния район увеличение на валежите.

Североизточен район – Този район по NUTS попада в Умереноконтиненталната подобласт и в Континентално-средиземноморската подобласт. От Умереноконтиненталната подобласт той лежи в Северния и Източния климатични райони на Дунавската равнина, а от Континентално-средиземноморската подобласт попада в климатичния район на Северното Черноморие.

Югозападен район – В климатично отношение този район се отнася към – Европейско-континенталната и Континентално-средиземноморската климатични подобласти. Северната част на района се характеризира с умереноконтинентален климат и попада в 3 климатични района – Планински; Припланински и Нископланински райони и Климатичен район на високите полета на западна част на Средна България.

Южен централен район – Южният централен район попада в границите на 2 континентални климатични подобласти – Преходно-континенталната и Континентално-средиземноморската климатични области. Към Преходно-континенталната климатична подобласт се отнасят 4 климатични района.

Югоизточен район – Югоизточният район попада в границите на 2 континентални климатични области – Преходно-континенталната и Континентално-средиземноморската климатични области. Климатът в Преходно-континенталната подобласт е описан по-горе. Останалата част от този район попада в Континентално-средиземноморската климатична област. Част от територията лежи и в Черноморската климатична подобласт и по-конкретно в климатичните райони на Бургаската низина и Странджанското крайбрежие. Югозападната част е в Континентално-средиземноморската климатична област – в Странджанския и Бранишко-Дервентския климатични райони.

Рекордно високите температури през последните десетилетия, топенето на ледниците, по-влажният въздух и др. показват, че глобалното затопляне на климата е неоспорим факт. От 1989 г. насам преобладават положителни аномалии на средната годишна температура на въздуха спрямо климатичната норма на базисния период 1961 – 1990 г. За България 2017 г. е сред 15-те най-топли години за периода 1988-2017 г., със средна годишна температура 12.3°C. През същата година аномалията на средната годишна температура на въздуха за районите с надморска височина до 800 m варира от +0.5°C до +1.8°C.

През последните години нараства честотата на екстремните метеорологични и климатични явления в България. Наблюдават се повече и по-дълги периоди на засушаване, следвани от сериозни бури и тежки наводнения с разрушения и жертви (огромни щети върху селскостопанска продукция, инфраструктура, жилищни и обществени сгради). От началото на XXI век зимите са по-меки. Значително нараства средният брой дни с денонощни суми на валежите над 100 mm; увеличават се случаите с проливни валежи, гръмотевични бури и градушки през януари и февруари; повишава се честотата на средния брой дни с гръмотевични бури и градушки през април и септември. Снежните месеци в планините намаляват, а дебелината на снежната покривка показва трайна тенденция към изтъняване.

Разработени са климатични сценарии за България в НИМХ-БАН в рамките на проекта CECILIA. Проведени са симулации на регионалния климат за бъдещето, за два

интервала – "близко бъдеще" (2021-2050 г.) и "далечно бъдеще" (2071-2100 г.), като резултатите за тенденциите (т.е. изменението спрямо сегашния референтен климатичен период 1961-1990 г.) за средната годишна температурата на въздуха и средната годишна валежна сума открояват следните особености:

- По отношение на температурата практически над цялата страна се наблюдават положителни тенденции, т.е. очаква се увеличение на средногодишната температура, като това увеличение е сравнително еднородно и с около 1.5-2°C за близкото и между 2.5 и 3.5°C за далечното бъдеще;
- Пространственото разпределение на тенденцията на годишната валежна сума е по-неравномерно спрямо това на температурата. В Източна България се очаква отрицателна тенденция, като и в двата периода изменението е средно между 5 и 10 mm (в отделни райони до 15-20 mm). Най-видимата разлика между двата периода е, че районите с отрицателна тенденция през втория период са с по-голяма площ спрямо първия и обхващат и части на Западна България.

Трябва да се отчита, че получените резултати са продукт на числена симулация и се основават на определен физико-математически модел на атмосферата и затова могат да се различават от други, използващи различни подходи. В частност, те зависят от конкретен емисионен сценарий на парникови газове и аерозоли, който има прогнозен характер.

По отношение на парниковите газове (ПГ) за периода 1988 – 2017 г., емисиите показват тенденция към намаляване. През 2017 г. са емитирани общи емисии на ПГ – 61 367.16 Gg CO_2-екв. или 53% от емисиите през базовата година, като минимумът е през 2013 г. (48%). Най-голям дял от общите емисии на ПГ през 2017 г. има сектор „Енергетика" – 72.7%, следван от сектор „Селско стопанство" – 10.7%. Сектор „Индустриални процеси и използване на продукти" и сектор „Отпадъци" със съответно по 10.5% и 6.2% от националните емисии.

Емисиите на ПГ от сектор "Селско стопанство" се получават в резултат от дейностите и процесите на производство и преработка на селскостопанска продукция, торене на почвите и третиране на животински отпадъци. Процесите и дейностите в този сектор са източници основно на CH_4 и N_2O.

Най-голям източник на емисии на CH_4 (като CO_2 - екв.) в сектора е ентеричната ферментация при селскостопанските животни – 23% от емисиите на сектора. Най-

значителни са емисиите на N_2O (като CO_2 екв.) от селскостопанските почви, като техният дял през 2017 г. е 89.3%.

Въпреки че законодателството в България забранява изгарянето на растителни отпадъци от стърнища, тази дейност все още съществува ограничено и при нея се емитират известни количества ПГ и прекурсори на ПГ- CO и NOx.

Общите емисии от сектора, като CO_2-екв. намаляват с 0.4% спрямо 2016 г., най-вече поради повишената употреба на азотни торове.

Изменението на климата ще бъде важен фактор за бъдещото развитие на българското селско стопанство. Българското земеделие е неразривно свързано с климата, тъй като три четвърти от селскостопанската продукция е от земеделски култури. Доказателство за влиянието на екстремните метеорологични явления и аномалии върху селскостопанската производителност и цялостната икономика е сушата през 2007 г., когато делът на селското стопанство в БВП спада до 4.7% в сравнение с 2006 г. (6.2%) и 2008 г. (6.0%). Земеделските култури, които изпитват най-силно въздействие, обикновено са царевица, слънчоглед, плодове и зеленчуци традиционно отглеждани в летния сезон. Рискът от въздействието на изменението на климата не е равномерно разпределен.

Метеорологичните условия са сред основните фактори, определящи производителността на земеделските култури. Екстремните метеорологични явления и климатичните аномалии имат силно въздействие и могат да увредят добивите и/или да намалят качеството на земеделската продукция. Увеличаването на концентрацията на въглероден диоксид в бъдеще може да създаде условия за подобряване на добивите от основни култури, но това потенциално увеличение на добивите може да бъде възпрепятствано от повишения риск от засушаване, както и от съкращаване на продължителността на репродуктивния период, дължащо се на повишаване на температурата на въздуха.

Промените в климата биха могли да увеличат риска от по-нататъшно разпространение и увеличаване на популациите и числеността на редица плевели, болести и вредители. Промените в температурата, влагата и концентрацията на атмосферни газове могат да стимулират генерирането на растения, гъби и насекоми, но и да променят взаимодействията между вредителите и техните естествени врагове и гостоприемници. Вредителите и болестите често водят до загуби от реколтата. Пестицидите се използват за борба с такива вредители. Разпространението на

вредители и болести може да доведе до увеличаване на употребата на пестициди. Значителна част от емисиите на парникови газове се причиняват от употребата на пестициди и химикали.

Като Опция 6 за адаптация към изменението на климата от проекта на Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, по-специално Приложение 1: Оценка на сектор „Селско стопанство“, е посочено: „Подобряване на контрола на вредителите и болестите чрез по-добро наблюдение, разнообразяване на културите, сеитбооборота и интегрирано управление на вредителите“. Интегрирано управление на вредителите е включено и като Мярка 6 в НПДУУП. Интегрираната растителна защита включва регулиране и поддържане популациите на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Наличието на известна численост от вредни организми е предпоставка за устойчивост на агробиоценозата и за нарастване на нейната саморегулация. Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само при доказана необходимост. Важно условие за вземане на правилното решение са определените прагове на икономическа вредност (ПИВ) при основните неприятели и болести по земеделските култури. Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за ПИВ, която да отразява особеностите на неприятелите от една популация при конкретни условия. От тук следва, че прилагането на НПДУУП, по-специално Мярка 6 от него и съпътстващите я дейности са свързани с предотвратяване изменението на климата, чрез намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита.

Изводи:

1. Съгласно климатичното райониране на България (Станев и др., 1991), страната се разделя на две климатични области: Европейско-континентална и Континентално-средиземноморска област. От своя страна областите се разделят на по две подобласти: първата на Умереноконтинентална и Преходно-континентална, а втората на Южнобългарска и Черноморска. В районите с надморска височина над 1 000 m се формира планински климат.

2. От 1989 г. насам преобладават положителни аномалии на средната годишна температура на въздуха спрямо климатичната норма на базисния период 1961 – 1990 г.

3. За България 2017 г. е сред 15-те най-топли години за периода 1988-2017 г., със средна годишна температура 12.3°C.

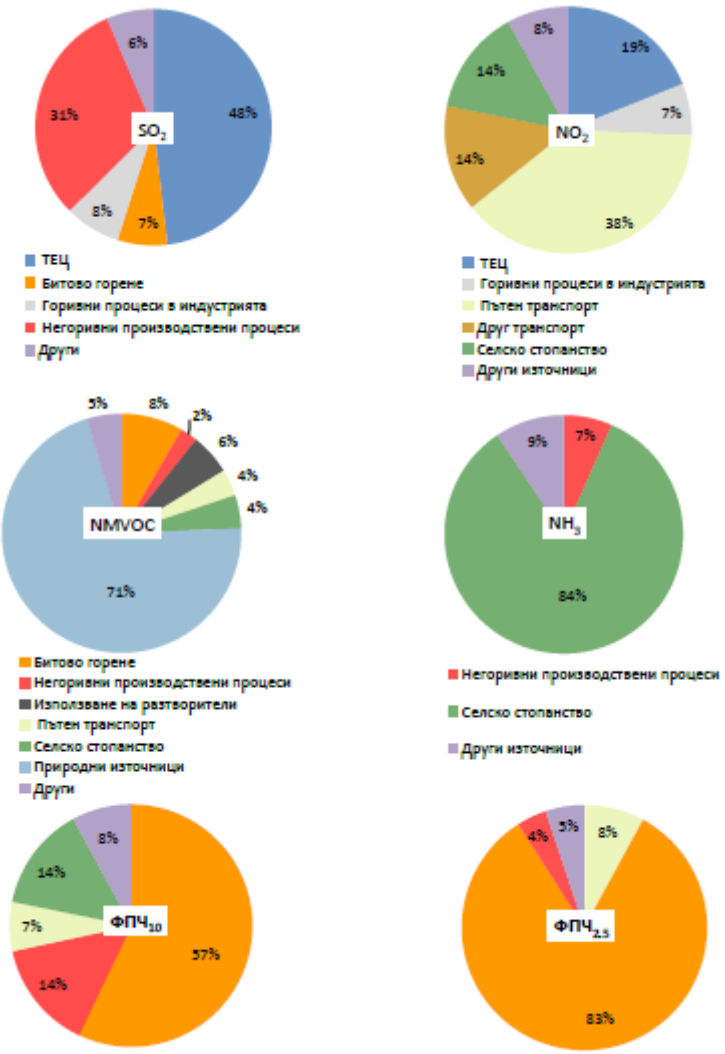
4. Управлението на пестицидите има отношение към изменението на климата, като Актуализираният НПДУУП интегрира целите за ограничаване на изменението на климата.

2.1.2. Състояние на атмосферния въздух

Емисии на вредни вещества

От последната инвентаризация (*Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*) на емисиите на вредни вещества, отделяни на територията на България, се установява следното:

- Топлоелектрическите централи (вкл. рафинерии) са най-големият източник на серен диоксид – 48% от общото емитирано в страната количество. През 2017 г. емисиите на серен диоксид от всички големи горивни инсталации намаляват с 8 хил. t в сравнение 2016 г. – от 57.6 kt до 49.6 kt (**Фигура 2.1.2-1.**);
- Основните източници на азотни оксиди са пътният транспорт – 38%, топлоелектрическите централи (вкл. рафинерии) – 19%, друг транспорт 14% и селско стопанство (използване на неорганични азотни торове) – 14% (**Фигура 2.1.2-1.**);
- Селското стопанство емитира 84% от общото количество амоняк (използване на неорганични азотни торове). Друг основен източник са индустриалните процеси – 7% (емисии от химическа промишленост и производство и употреба на калцинирана сода) (**Фигура 2.1.2-1.**);
- Основен източник на NMVOC е природата – 71% от общото емитирано количество за страната. Друг основен източник е битовото горене – 8% (**Фигура 2.1.2-1.**);
- Битовото отопление е основен източник на фини прахови частици, с 57% емисии от общото количество $ФПЧ_{10}$ и 83% от $ФПЧ_{2.5}$, изхвърляни в атмосферата. Другите източници на $ФПЧ_{10}$ са негоривните производствени процеси (основно от асфалтиране) и селското стопанство. За $ФПЧ_{2.5}$ другият основен източник е пътният транспорт – 8%.

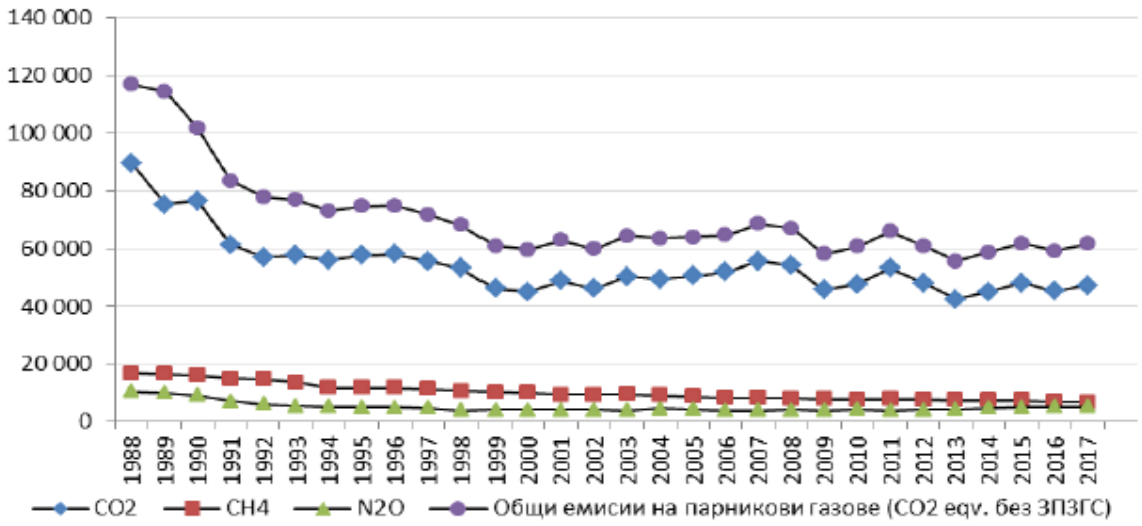

Фигура 2.1.2-1*. Разпределение на дела на емисиите на вредни вещества по основните групи източници през 2017 г., %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Емисии на парникови газове

Данните от инвентаризацията на емисиите на парникови газове (ПГ) за 2017 г. показват, че общите емисии на ПГ в CO_2 - екв. са 61 367.16 гигаграма (Gg) (**Фигура 2.1.2-2.**) без отчитане на поглъщането от сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство" (ЗПЗГС). Нетните емисии (с отчитане на поглъщането от ЗПЗГС) са 53 326.91 Gg.

Анализът на разпределението на основните ПГ показва, че CO_2 има най-голям дял от общите емисии – 79.23%, емисиите на CH_4 са на второ място с 11.77%, емисиите на N_2O са с дял 8.24% и остават на трето място, F – газове са с дял от 0.76% - на четвърто.

Фигура 2.1.2-2. *Тенденция на емисиите на основните ПГ – CO_2, CH_4 и N_2O и общата емисия на ПГ (в това число HFCs, PFCs и SF6) за периода 1988-2017 г., Gg CO_2 – екв.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Анализът на **Фигура 2.1.2-2.** показва, че за периода 1988 – 2017 г., емисиите на основните ПГ имат тенденция към намаляване.

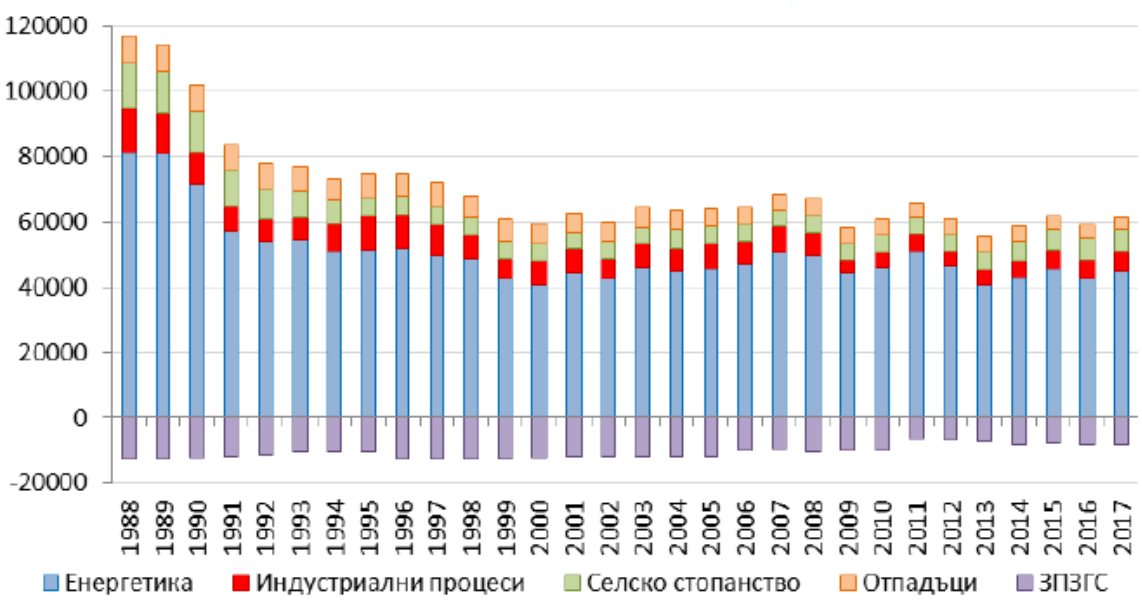
В България сектор „Енергия“ има ключова позиция в националната икономика. Той е източник на 72.7% от агрегираните емисии на ПГ за последната година на инвентаризация (2017 г.). Най-голям дял от агрегираните емисии на ПГ в сектора заемат емисиите на CO_2 – 96 % от емисиите на сектора. От сумарните емисии на сектора най-голям дял заемат образуваните ПГ при горивните процеси за производство на енергия – 62%. През 2017 г. се наблюдава увеличение на емисиите на ПГ с 5.3% спрямо 2016 г. Емисиите на парникови газове от сектор „Индустриални процеси и използване на продукти“ са 10.5% от националните емисии. Най-голям дял в емисиите от сектора има CO_2 – 69.7%. В сектора най-значими източници на ПГ са: производството на вар, цимент и амоняк (CO_2) и употреба на варовици в десулфуризиращи инсталации в енергетиката (CO_2).

Процесите и дейностите в сектор „Селско стопанство“ са източници основно на CH_4 и N_2O. Най-голям източник на емисии на CH_4 (като CO_2 – екв.) в сектора е ентеричната ферментация при селскостопанските животни – 23% от емисиите на сектора. Най-значителни са емисиите на N_2O (като CO_2 екв.) от селскостопанските почви, като техният дял през 2017 г. е 89.3%.

Сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство" (ЗПЗГС) обхваща процесите на обмен на CO_2 между източниците на биомаса (горски насаждения, тревни и други насаждения, почви) и атмосферата. Емисиите на CO_2 в атмосферата от сектора са свързани с горските пожари, както и от промени в органичния състав на почвите, вследствие на ерозия или обработка с химикали.

Емисиите на ПГ в сектор „Отпадъци" се получават в резултат от процесите на събиране, съхранение и третиране на твърди отпадъци от бита и обществения сектор и след третиране на отпадъчни води от домакинствата и промишлеността. В инвентаризацията за 2017 г., емисиите на метан от депонираните твърди отпадъци са на първо място – 74.9%. Вторият голям източник на CH_4 в този сектор е третирането на отпадъчните води в пречиствателните съоръжения (19.9%).

На **Фигура 2.1.2-3.** са представени общите емисии на ПГ по сектори за периода 1988 – 2017 г. в Gg CO_2-екв. Включени са и количествата погълнат CO_2 от горите, което води до понижаване на емисиите.

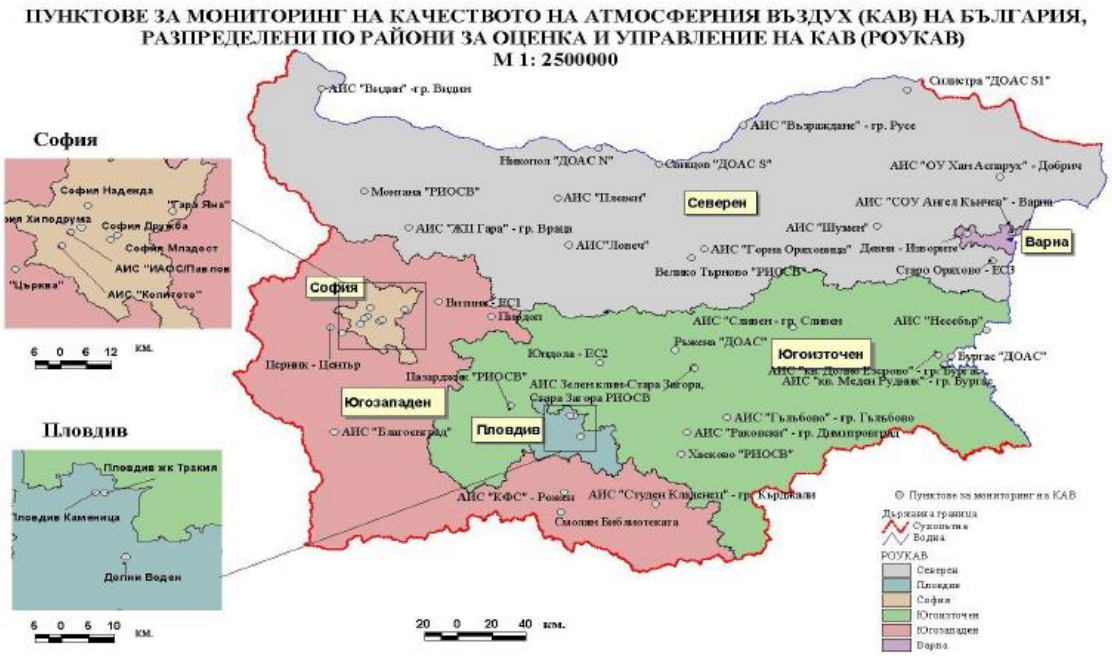
Фигура 2.1.2-3. *Общи емисии на парникови газове по сектори за периода 1988–2017 г. в Gg CO_2-екв.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Данните показват, че най-голям дял от общите емисии на ПГ през 2017 г. има сектор „Енергетика" – 72.7%, следван от сектор „Селско стопанство" – 10.7%. Сектор „Индустриални процеси и използване на продукти" и сектор „Отпадъци" със съответно по 10.5% и 6.2% от националните емисии.

Основен индикатор за оценка на емисиите на парникови газове в международен аспект са емисиите на парникови газове на човек от населението. Емисиите на парникови газове на човек от населението намаляват от 13 t CO_2- екв. през 1988 г. до 8.7 t CO_2-екв. през 2017 г. Най-ниски са били нивата през 2000 г. – 7.3 t CO_2-екв. По този показател България се доближава до средния за Европейския съюз (ЕС) – 7 t CO_2-екв.

Оценката на качеството на атмосферния въздух (КАВ)

Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство територията на страната е разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Агломерация Столична, Агломерация Пловдив, Агломерация Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен (**Фигура 2.1.2-4**). Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол.

Фигура 2.1.2-4. *Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в България; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Оценката на качеството на атмосферния въздух е по основни замърсители от националното и европейско законодателство – $ФПЧ_{10}$, $ФПЧ_{2.5}$, O_3, NO_2, SO_2, бензо(а)пирен, тежки метали – Pb, As, Ni и Cd, както и експозиция на населението.

Фини прахови частици

Спрямо размера фините прахови частици се разделят на: $ФПЧ_{10}$ – частици с диаметър под 10 микрона и $ФПЧ_{2.5}$ – частици с диаметър под 2.5 микрона. В градовете значителни местни източници са изгорели газове от автомобилите, повторно суспендиране на праха на пътя, както и изгарянето на дърва, горива или въглища за битово отопление. Голяма част от населението на България е изложено на високи и чести концентрации на $ФПЧ_{10}$ – 78.61 % от населението в страната, което е значително над средното за Европа (13 – 19% за периода 2014 – 2016 г.). Средногодишните концентрации, регистрирани в 50 % от пунктовете, измерващи $ФПЧ_{2.5}$, показва тенденция към намаление в периода 2013-2017 г.

Озон

През 2017 г. населението в страната не е изложено на нива на озон над краткосрочната целева норма, докато за страните-членки на ЕС делът на населението, което живее при наднормени нива на озон, е от 7 % до 30 % за периода 2014 – 2016 г.

Серен диоксид

През 2017 г. са регистрирани превишения на средночасовата норма (СЧН) за SO_2 в АИС „Гълъбово" – 117 броя, в АИС „Димитровград – Раковски" – 5 броя, в АИС „Благоевград" – 4 броя, в АИС „Сливен" – 2 броя, в АИС „Перник – Център" – 1 брой.

Средноденонощната норма за SO_2 през 2017 г. е превишена в АИС „Гълъбово" – 15 пъти и в АИС „Перник – Център" – 5 пъти. Причината за превишенията в гр. Гълъбово са емисии от ТЕЦ в комплекса „Марица Изток".

През 2017 г. 2.53% от населението на страната живее при нива на замърсяване със SO_2 над допустимата норма, докато в Европа за последните пет години няма население (под 0.1 %), живеещо при нива на замърсяване над допустимите норми.

Азотен диоксид

Азотният диоксид е газ, образуващ се основно от окислението на азотен оксид (NO). Високотемпературни горивни процеси (от двигатели на коли и електроцентрали) са главните източници на азотни оксиди (NO и NO_2).

По отношение на NO_2, в България 0.43 % от населението живее при нива на замърсяване над средногодишната норма. В Европа за периода 2014-2016 г. то е между 7 % и 9 %.

Полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)

Бензо(а)пиренът е ПАВ, който се изолира в проби от $ФПЧ_{10.}$ Получава се при непълно изгаряне на различни горива. Основните източници на бензо(а)пирена са битово отопление (най-вече изгарянето на дърва, въглища и отпадъци), производството на кокс и стомана, както и пътния трафик. Други източници са пожарите.

Съдържанието на полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух се контролира в 14 пункта. През 2017 г. в 9 пункта в 5 РОУКАВ е регистрирано превишение на средногодишната норма (СГН) за съдържание на ПАВ в атмосферния въздух, като СГН за този замърсител е спазена в пункт „Гара Яна“ за разлика от предходните 4 години.

Тежки метали и арсен

Арсенът, кадмият, оловото и никелът се емитират основно като резултат от различни индустриални дейности и изгаряне на въглища. Въпреки, че атмосферните концентрации на тези метали са относително ниски, те допринасят за отлагането и нарастването на съдържанието на тежки метали в почви, седименти и организми. Тежките метали не се разлагат в околната среда, а биоакумулират, т.е. постепенно акумулират в растения и животни и не могат да бъдат отделени от тях.

През 2017 г. не е регистрирано превишение на целевата средногодишна норма (СГН) за съдържание на тежки метали и арсен в атмосферния въздух.

Пестициди и отпадъци, съдържащи пестициди

Употребата на пестициди е свързана с емисии в атмосферния въздух. Тези емисии не са съществен замърсител и не повлияват качеството на атмосферния въздух.

Отпадъците, съдържащи пестициди, съгласно изискванията на нормативната уредба, в т.ч. европейска и международна, следва да се подлагат на крайно обезвреждане по екологосъобразен начин, като приложимо за тях е изгарянето в специализирани инсинератори. Република България не разполага с такива съоръжения, поради което отпадъците се транспортират за изгаряне извън страната.

<u>Изводи:</u>

1. Общите нива на емисиите на основните замърсители във въздуха за периода 1990-2017 г. на национално ниво значително намаляват, от което следва и подобряване качеството на атмосферния въздух.

2. Замърсяването с $ФПЧ_{10}$ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в страната. Основните причини за наднормено замърсяване с прахови частици са отоплението с твърдо гориво през зимния сезон, опесъчаването и осоляването на улиците и пътищата, емисиите от автомобилния и обществен транспорт.

3. Основен източник на азотни оксиди в страната са емисиите от автомобилен транспорт.

4. Продължава тенденцията за последните пет години по отношение на превишения на СЧН и на СДН за серен диоксид в гр. Гълъбово. Основните източници на серен диоксид в Югоизточен РОУКАВ са топлоелектрическите централи от енергиен комплекс „Марица Изток“. В гр. Гълъбово са регистрирани три превишения на алармения праг през 2017 г. През 2017 г. в Перник отново са регистрирани повече от 3 превишения на СДН (5 броя), но броят им е намалял в сравнение с 2016 г., когато там са измерени 9 стойности на концентрацията на серен диоксид, надвишаващи нормата.

5. През 2017 г. в 9 от общо 14 пункта се наблюдава превишение на средногодишната норма по показател бензо(а)пирен. Основни източници на замърсяването са изгарянето на различни видове горива, в т.ч. и в битовия сектор.

6. Употребата на пестициди е свързана с отделяне на емисии, като техните количества са незначителни и не въздействат върху КАВ.

2.1.3. Състояние на повърхностните води

Обща информация

По отношение на повърхностните води, водният потенциал на Република България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав.

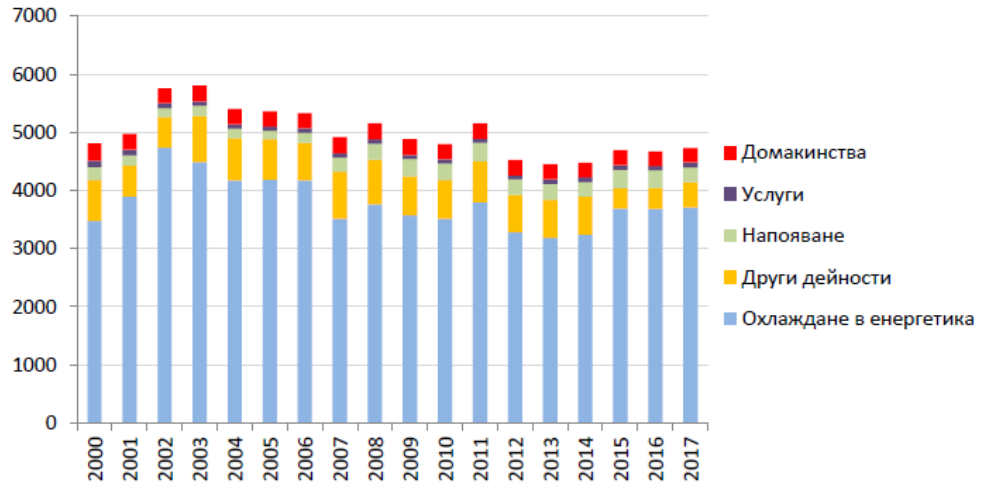
Повърхностните води обхващат речните, езерните и блатните води, като речните са основната част от водните ресурси на България. Сравнително малката площ на страната, близостта ѝ до Черно и Егейско море, както и комплексът от геолого-геоморфоложките особености, са причина реките в България да са къси и с малък средногодишен отток.

Общият обем на регистрирания повърхностен отток за страната през 2017 г. е 13 385*106 m^3 (*Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*). Сравнен със средномногогодишните норми за периодите 1961÷1990 г., 1971÷2000 г. и 1981÷2010 г., е съответно с 27.5 %, 17.6 % и с 14.1 % по-малко. Спрямо предходната, 2016 г. е била с 28.9 % по-маловодна.

Участието на отделните водосборни басейни в сформирането на оттока през 2017 г. е както следва: 43.8% от реките в Дунавския водосборен басейн, 28.0% е формиран от реките в Източнобеломорския водосбор, 16.3% от реките в Западнобеломорския басейн, 12.0% от реките в Черноморския водосбор. 2017 г. е била с изразено пролетно-лятно пълноводие и есенно-зимно маловодие.

Пресните водни ресурси на България са около 14 хил. m^3/год. средно на човек, което поставя страната сред първите 10 европейски страни. Най-значими са водните количества, използвани в индустриалния сектор и за напояване.

Относителният дял на използваната вода за индустрията е средногодишно 88% от общо използваната вода за икономиката. В абсолютен размер водните количества за периода 2000-2017 г. варират между 3.8 млрд. m^3 (2013 г.) и 5.3 млрд. m^3 (2003 г.) или средногодишно около 4.4 млрд. m^3. През 2017 г. те се оценяват на около 4.1 млрд. m^3, което е близо до равнището на 2000 г. Преобладаващата част от промишленото водоползване е за охлаждащи процеси в енергетиката, които съставляват средногодишно около 75% от крайното потребление в страната (2000 – 2017 г.). Преработващата промишленост бележи тенденция на намаление – през 2017 г. са използвани около 243 млн. m^3 или 2.2 пъти по-малко спрямо 2000 г. (**Фигура 2.1.3-1.**)

***Фигура 2.1.3-1.** Използвана вода по основни икономически сектори общо за страната; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

През 2017 г. спрямо 2000 г. се отчита спад на водопотреблението:

- производство на основни метали (КИД–24) –около 4 пъти по-малко;
- производство на кокс, рафинирани нефтопродукти, химични продукти, лекарствени вещества (КИД 19-21) – общо около 3 пъти;
- производство на текстил и други (КИД 13-15), производство на хартия и картон (КИД-17) – около 2 пъти. Регистрира се спад и на използваната вода за добивната промишленост.

Търсенето на вода за напояване зависи от вида на културите, засетите площи, както и от климатичните фактори. За периода 2000-2005 г. водата, използвана за напояване, бележи тенденция на намаление като най-ниско равнище е регистрирано през многоводната 2005 г. (144 млн. m^3). През следващите години търсенето нараства основно поради увеличаването на оризищата. Търсенето на вода за напояване на земеделски култури през 2017 г. спада до 287 млн m^3, или с 6.8% спрямо 2016 година. В сектор Селско, горско и рибно стопанство водата за напояване през 2017 г. се оценява на 255 млн. m^3. Най-значими са водните обеми за напояване през относително сухата 2011 г. (322 млн. m^3), а най-малки – през многоводната 2014 г. (258 млн. m^3).

Потреблението на вода в сектора на услугите през 2017 г. се оценява на 78 млн. m^3, което е близо до средногодишния обем за периода 2000 – 2016 г. (77 млн. m^3).

Сравнително устойчиво е потреблението на питейната вода от домакинствата в страната. За периода 2000 – 2017 г. доставената вода от ВиК е между 250 и 290 млн. m^3. През 2017 г. общото количество е 257 млн. m^3 или 99 литра средно на човек на ден.

С най-високо потребление през 2017 г. са домакинствата от Дунавски басейнов район (107 л/чов./ден) Западнобеломорския (106 л/чов./ден.), а с най-ниско – Източнобеломорския район (89 л/чов./ден.).

Информацията, която касае характеристиките на районите за басейново управление на водите, прегледа на въздействието от човешка дейност върху състоянието на повърхностните води и икономическия анализ на водополването, се актуализират на всеки 6 години (на основание и в съответствие на чл. 156з, точки 1-3 от Закона за водите (ЗВ), респ. чл. 5 от Рамковата директива за водите).

<u>Райони със значителен потенциален риск от наводнения</u>

Районите със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са определени в изпълнение на чл. 146г от ЗВ, които се утвърждават и от Министъра на околната среда и водите.

Предварителните РЗПРН са класифицирани в три степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно-историческото наследство – нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок“ и „среден“.

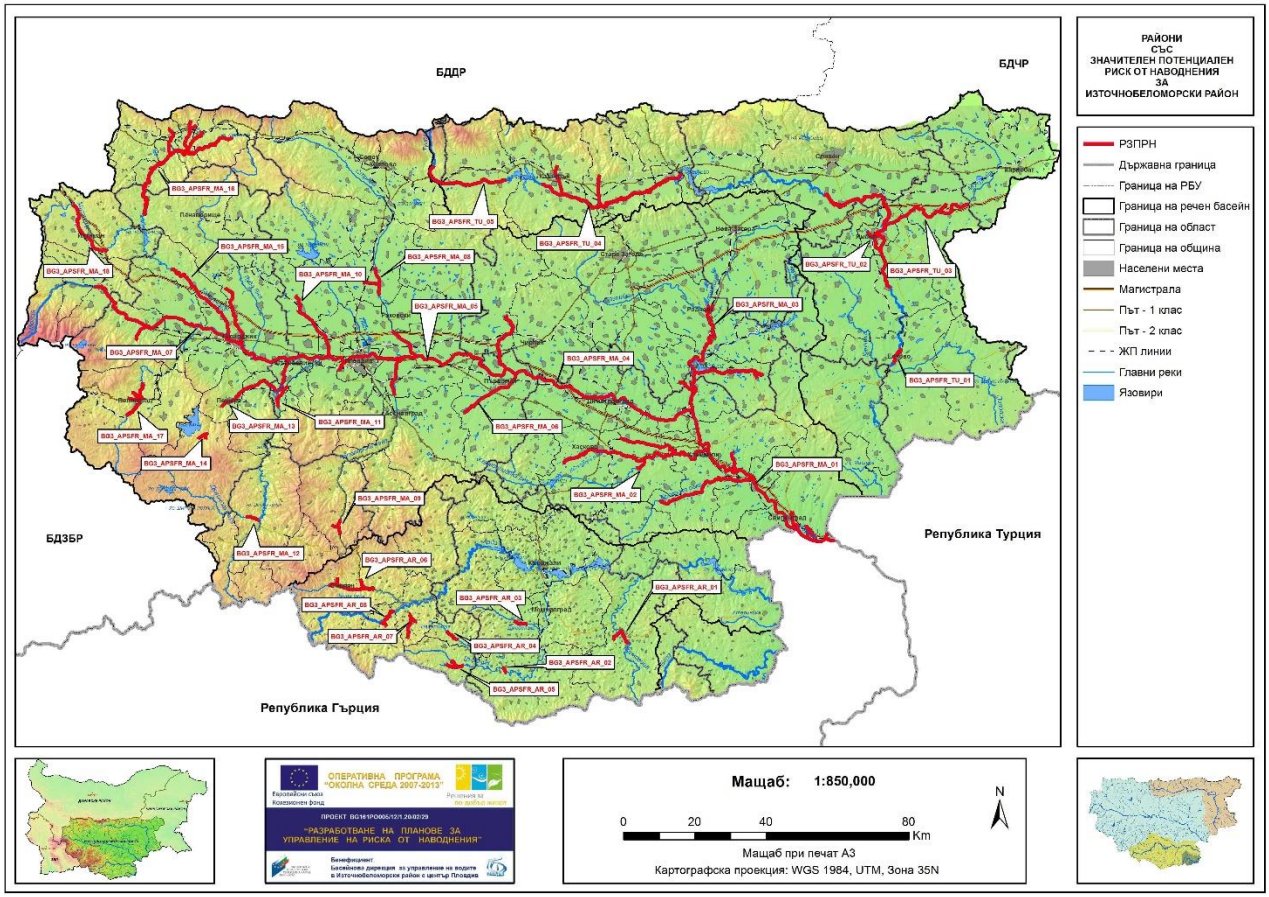
Всички басейнови дирекции на територията на страната са изготвили предварителни оценки на риска от наводнения за своите райони. Обхватът на наводненията е определен при максимални годишни водни количества при обезпеченост: 5%, 1% и 0.1% или повтаряемост веднъж на 20 г., 100 г. и 1 000 г. По-долу са показани обзорни карти за всяка Басейнова дирекция с нанесени райони с повишен риск от наводнения.

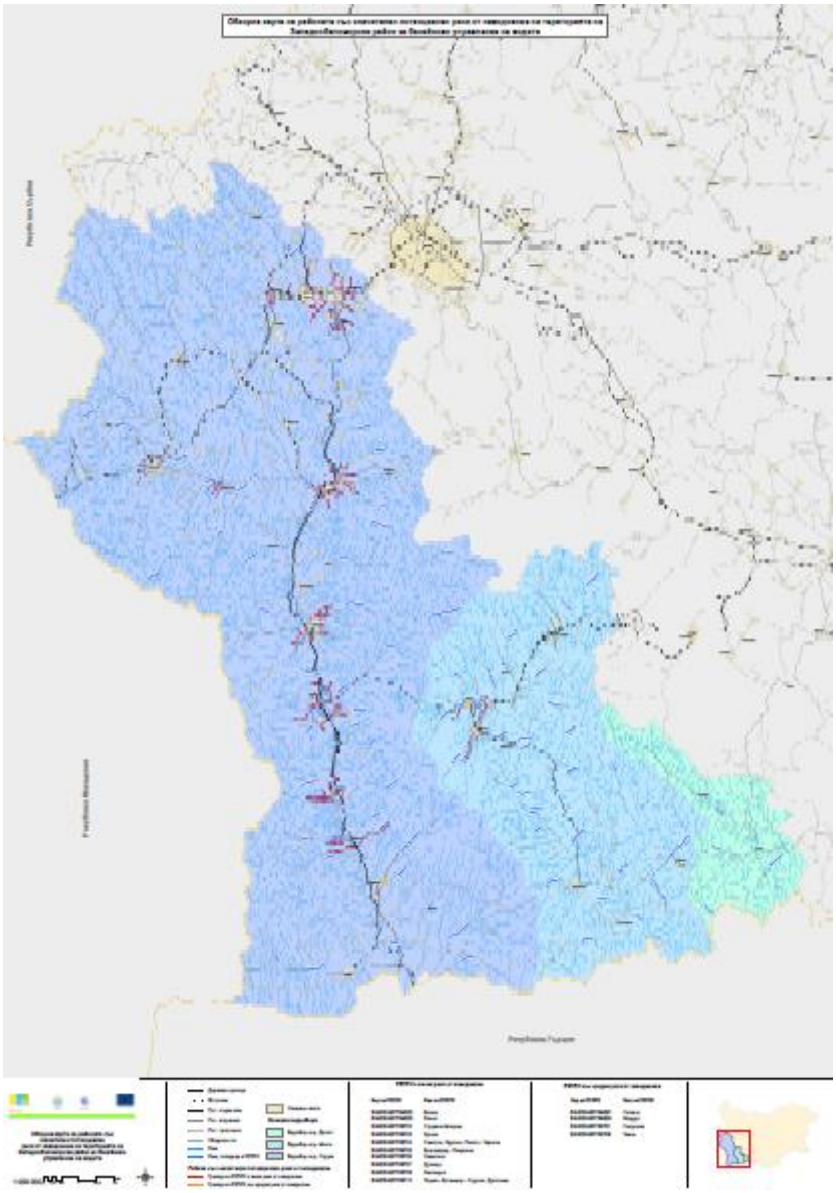
Фигура 2.1.3-2. *Карта на райони с риск от наводнения на територията на Басейнова дирекция „Дунавски район“; Източник: БДДР, ПУРН 2016-2021 г.*

Фигура 2.1.3-3. *Карта на райони с риск от наводнения на територията на Басейнова дирекция „Черноморски район"; Източник: БДЧР, ПУРН 2016-2021 г.*

Фигура 2.1.3-4. *Карта на райони с риск от наводнения на територията на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“; Източник: БДИБР, ПУРН 2016-2021 г.*

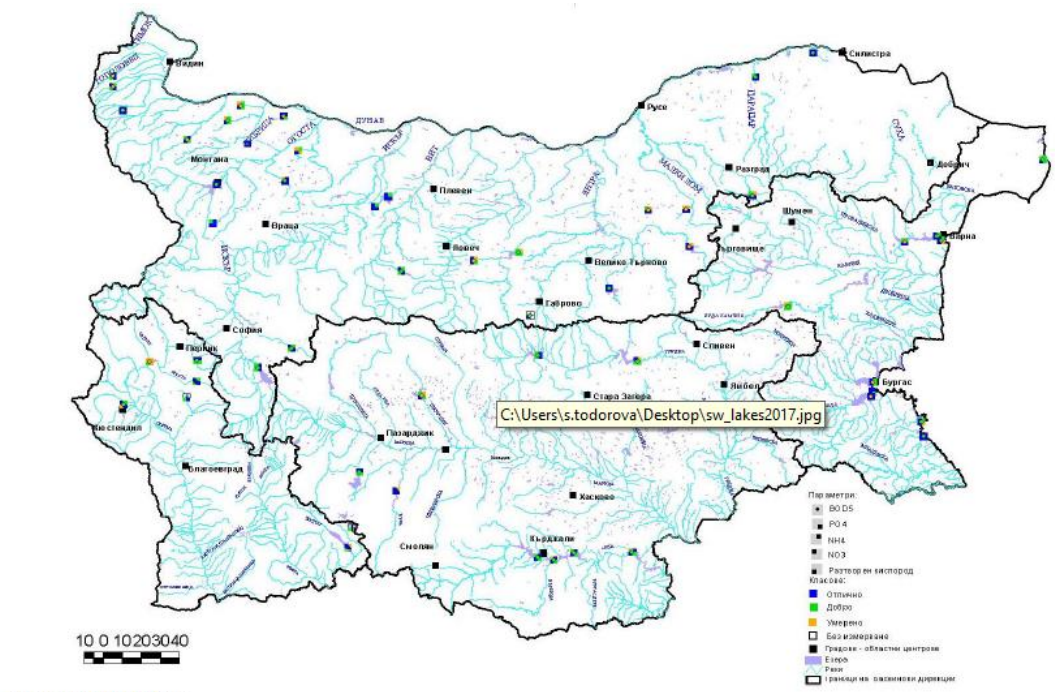
Фигура 2.1.3-5. *Карта на райони с риск от наводнения на територията на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“; Източник: БДЗБР, ПУРН 2016-2021 г.*

<u>Физико-химично състояние на повърхностните води</u>

Основните индикатори, които се прилагат за оценка на химичното състояние на повърхностните води на национално и европейско ниво, са средногодишните концентрации на следните основни показатели – разтворен кислород (DO), БПК$_5$ (BOD_5), амониев (NH_4- N) и нитратен (NO_3- N) азот, фосфати (PO_4- P).

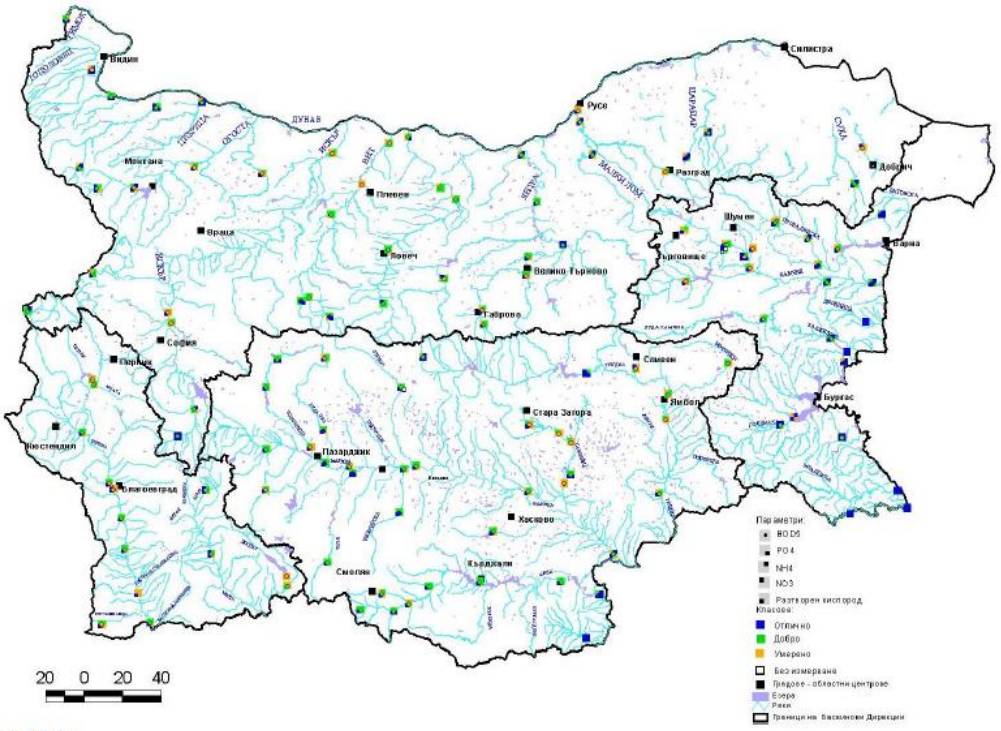
Оценката на основните физико-химични показатели, подкрепящи биологичните елементи за качество, е направена на базата на средни годишни стойности, които са оценени по *Наредба Н-4 за характеризиране на повърхностните води* от 14.09.2012 г. (публ. в ДВ, бр. 22/05.03.2013 г., в сила от 05.03.2013 г., изм. и доп., бр. 79 от

23.09.2014 г., в сила от 23.09.2014 г.). Оценката е типово специфична, за всеки тип водно тяло, категоризирана в три основни категории на състоянието – отлично, добро и умерено. За оценка на индикаторите са използвани средни годишни стойности на основните индикатори за периода 1996 – 2017 г. Оценката е разделена в основните категории повърхностни води – категория река и категория езеро (**Фигура 2.1.3-6** и **Фигура 2.1.3-7**).

Източник:ИАОС

Фигура 2.1.3-6. *Оценката на индикаторите – категория река; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Източник:ИАОС

***Фигура 2.1.3-7.** Оценката на индикаторите – категория езеро; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

За Басейнова дирекция **Дунавски район** са обследвани 63 пункта за контролен и 188 пункта за оперативен мониторинг. Оценката на основните индикатори е както следва:

- Разтворен кислород O_2 – 64% в отлично състояние, 26% в добро и 10% в умерено;
- Азот амониев NH_4-N – 54% в отлично състояние, 34% са в добро и 12% в умерено;
- Нитратен азот NO_3-N – 23% в отлично състояние, 37% са в добро и 40% са в умерено;
- Ортофосфати PO_4-P – 47% в отлично състояние, 19% са в добро и 34% са в умерено;
- $БПК_5$ – 29% са в отлично състояние, 45% са в добро, а 26% са в умерено.

За Басейнова дирекция **Черноморски район** са обследвани 92 пункта за контролен мониторинг, в това число и 14 за мониторинг на морски води, 100 пункта за оперативен мониторинг, включващи 23 пункта за мониторинг на морски води:

- Разтворен кислород O_2 – 72% в отлично състояние, 17% в добро и 11% в умерено;
- Азот амониев NH_4-N – 56% в отлично състояние, 22% са в добро и 22% в умерено;
- Нитратен азот NO_3-N – 50% в отлично състояние, 22% са в добро и 28% са в умерено;
- Ортофосфати PO_4-P – 41% в отлично състояние, 22% са в добро и 37% са в умерено;
- $БПК_5$ – 28% са в отлично състояние, 41% са в добро, а 31% са в умерено.

За Басейнова дирекция **Източнобеломорски район** - 35 пункта за контролен мониторинг и 170 пункта за оперативен мониторинг:

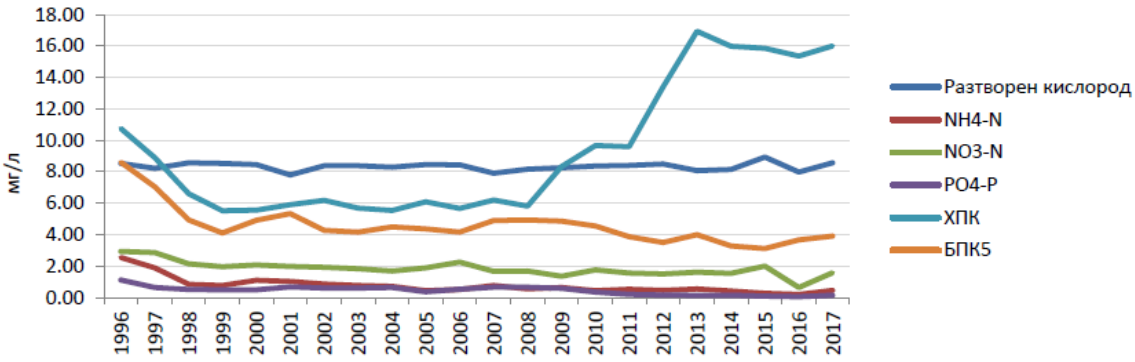
- Разтворен кислород O_2 – 64% в отлично състояние, 24% в добро и 12% в умерено;
- Азот амониев NH_4-N – 29% в отлично състояние, 40% са в добро и 31% в умерено;
- Нитратен азот NO_3-N – 29% в отлично състояние, 38% са в добро и 33% са в умерено;
- Ортофосфати PO_4-P – 27% в отлично състояние, 19% са в добро и 54% са в умерено;
- $БПК_5$ – 32% са в отлично състояние, 37% са в добро, а 31% са в умерено.

За Басейнова дирекция **Западнобеломорски район** са обследвани 140 пункта за оперативен мониторинг:

- Разтворен кислород O_2 – 77% в отлично състояние, 18% в добро и 5% в умерено;
- Азот амониев NH_4-N – 17% в отлично състояние, 66% са в добро и 17% в умерено;
- Нитратен азот NO_3-N – 42% в отлично състояние, 33% са в добро и 25% са в умерено;
- Ортофосфати PO_4-P – 19% в отлично състояние, 15% са в добро и 66% са в умерено;
- $БПК_5$ – 19% са в отлично състояние, 47% са в добро, а 34 % са в умерено.

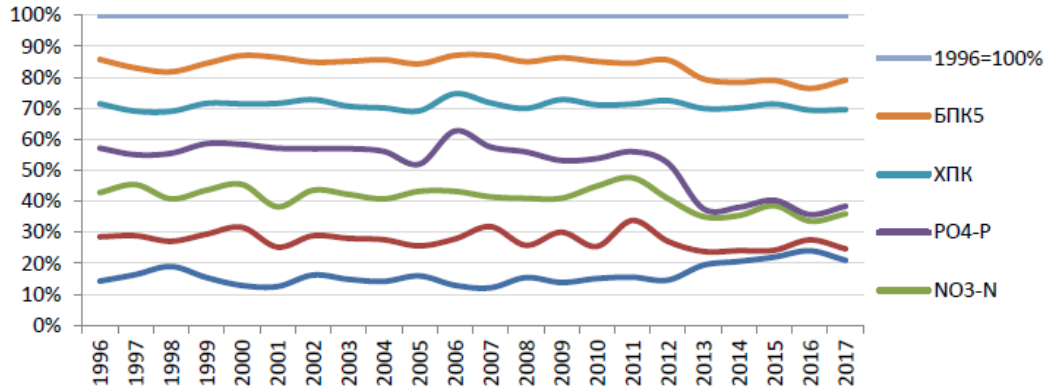
На **Фигура 2.1.3-8** е изобразено изменението на концентрациите на основните индикатори за периода 1996-2017 г. От нея се вижда запазване на тенденцията за

подобряване на качеството на водите, като дори при показателя ХПК, за който се наблюдава леко повишаване през последните години (2011-2013 г.), за 2017 г. се отчита леко повишение на стойностите.

Фигура 2.1.3-8 *Изменение на концентрацията на основните индикатори за характеризиране на химичното състояние на повърхностните води; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

На следващата **Фигура 2.1.3-9** е показано изменението на средногодишните стойности на индикаторите за периода 1996-2017 г., преизчислено в проценти спрямо 1996 г., която е избрана като базова. От графиката ясно личи изменението и динамиката на показателите за дълъг период от време. Чрез този подход ясно се вижда запазване на тенденцията за подобряване на качеството на водите, което е и основна цел на управлението на водите.

Фигура 2.1.3-9. *Тенденция на изменението на основните показатели за химично състояние на повърхностните води общо за страната за периода 1996-2017 г., %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Екологично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Дунавски район 2016 – 2019 г:

От всичките 256 повърхностни водни тела в Дунавски район за басейново управление, оценка на екологичното състояние е направена на 215 от тях. 41 нови водни тела не са оценени, поради липса на данни от мониторинг. Анализът на резултатите от оценката на екологичното състояние показва, че от 256 общо 17 водни тела (6.64%) са в отлично състояние; 109 са в добро състояние/потенциал т.е. 126 тела са в отлично и добро състояние, което представлява общо 42.92%. 57 водни тела или 22% са в умерено състояние/потенциал и другите 32 водни тела (12.50%) – в лошо и много лошо състояние/потенциал.

Химично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Дунавски район 2016 – 2019 г:

- От оценените 256 повърхностни водни тела на територията на Дунавски район, 165 са в добро химично състояние, 6 са в не достигащо добро и 85 не са оценени.

Химично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Черноморски район 2016 – 2019 г:

На територията на ЧБР са взети проби от 24 бр. пункта и резултатите са следните:

- За живак – в диапазон от 24 µg/kg до 244 µg/kg.;
- За хексахлорбензен – в диапазон от <0.1 µg/kg до 4,97 µg/kg;
- За хексахлорбутадиен – <0.5 µg/kg (всички резултати са под границата на количествено определянене на метода за анализ, която е 0.5 µg/kg).

Резултатите, показват превишения на стандартите за качество за околната среда за биота за живак и неговите съединения в голяма част от пробите и в различните пунктове.

Получените резултати от анализа на хексахлорбензен са в широк диапазон от под 0.10 µg/kg до 4.97 µg/kg и са под СКОС за хексахлорбензен в биота. Хексахлорбутадиен не е открит в Басейнова дирекция „Черноморски район" нито една от пробите, като всички резултати са под границата на определяне на метода за анализ, а тя е много под 30% от СКОС, от което може да се направи извод, че това вещество не е характерен замърсител за Черноморски басейнов район.

Екологично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Източнобеломорски район 2016 – 2019 г:

Водните тела в отлично и добро екологично състояние са съответно 6% и 34% от общия брой водни тела. Водните тела в умерено състояние са 112 или 36%, в лошо – 26 водни тела или 8%, а в много лошо състояние – 12 водни тела или 4% от общия брой водни тела на територията на Източнобеломорски район. В периода на първият ПУРБ за 38 водни тела (12%) не е провеждан мониторинг и те са в неизвестно екологично състояние/потенциал.

Химично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Източнобеломорски район 2016 – 2019 г:

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела на територията на ИБР за 2014 г. са използвани данни от проведен мониторинг на приоритетни вещества в 56 водни тела на територията на ИБР, като за 7 е определено лошо състояние, а за 49 – добро състояние. За останалите 255 водни тела е определено „неизвестно състояние“.

Във връзка с изискванията на чл.3 т.2(а) от Директива 2008/105/ЕС в рамките на научно-приложна разработка „Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води” след 2014 г., е направен пилотен мониторинг на приоритетните вещества живак и неговите съединения, хексахлорбензен и хексахлорбутадиен в биота. С програма от 13 пункта на територията на ИБР са анализирани проби за тези приоритетни вещества и са получени следните нормализирани резултати от проведените две пробовземания:

- За живак – измерените концентрации в биота са в много широк диапазон на вариране: от 19 μg/kg до 227 μg/kg. Като само два резултата отговарят на съответната за показателя СКОС < 20 μg/kg. При останалите резултати е налице значимо превишение на концентрациите на живак и неговите съединения в биота във взетите проби биота от останалите пунктове;
- За хексахлорбутадиен – всички взети проби биота от всички пунктове показват резултати < 0.5 μg/kg. Всички резултати са под границата на количествено определянене на метода), при СКОС < 55 μg/kg мокро тегло;
- Резултатите от анализ на хексахлорбензен варират в широк интервал от стойности: За 37.5 % от взетите проби резултатите са под 0.10 μg/kg мокро тегло,

нормализирано по отношение на мазнини. За останалата част от пробите, резултатите варират от 0.244 до 6.92 μg/kg. Всички получени резултати са значително под СКОС за хексахлорбензен в биота, СКОС < 10 μg/kg мокро тегло.

Екологично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Западнобеломорски район 2016 – 2019 г:

От всички 183 повърхностни водни тела в Западнобеломорски район, оценка на екологичното състояние в настоящия ПУРБ е направена за 178 водни тела, а 5 повърхностни водни тела – 3% от общия брой не са оценени поради липса на данни от мониторинг и са обявени в неизвестно екологично състояние.

Анализът на резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела показва, че 11 водни тела – 6% са в отлично състояние/максимален потенциал, 103 тела – 56% са в добро състояние/потенциал, 51 водни тела – 28% са в умерено състояние/потенциал, 8 водни тела – 4% са в лошо състояние/потенциал и 5 водни тела – 3% са в много лошо състояние/потенциал.

Химично състояние на повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ Западнобеломорски район 2016 – 2019 г:

От общо 183 повърхностни водни тела в териториалния обхват на Западнобеломорски район, 63 водни тела – 34.4% са в добро химично състояние, 3 водни тела – 1.6% са оценени в недостигащи добро химично състояние и 117 водни тела – 64% не са оценени и са определени в неизвестно химично състояние.

Замърсяване на повърхностните водни тела с пестициди

Дифузни замърсители на повърхностните води със специфични химични замърсители (приоритетни и опасни вещества) са складовете за пестициди.

По-долу е представена характеристика на текущото състояние (към 2015 г.) относно тази заплаха, по басейнови дирекции:

Дунавски район:

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. на територията на БДДР има общо 261 склада за пестициди, в които се съхраняват 5 658 759.3 kg пестициди.

- Складове с бетонни кубове, осигуряващи пълно обезопасяване (всеки ББ куб е с по 4 000 kg пестициди) – 56 бр., 2 994 798 kg;
- Малки складове с обслужване на едно или няколко населени места – 179 бр., 741 345.3 kg;
- Големи складове, обслужващи цяла община – 26 бр., 1 922 616 kg.

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. получената информация за складовете за пестициди не съдържа данни за конкретно географско местоположение в землището на населеното място, поради което данните не могат да се обвържат точно с актуализираните повърхностни водни тела.

Черноморски район:

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. на територията на БДЧР има общо 25 склада за пестициди. От тях 9 са в добро състояние, 7 са в лошо състояние, за останалите не е посочено. На територията на БД ЧР има и 486 бр. ББ циментови кубове.

Условията за съхранение на пестициди са лоши, като голяма част от тях са и неохраняеми.

Западнобеломорски район:

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. на територията на БДЗБР има общо 53 склада за пестициди, в които се съхраняват 837 111 kg пестициди.

- Складове с бетонни кубове, осигуряващи пълно обезопасяване (всеки ББ куб е с по 4 000 kg пестициди) – 139 бр., 556 000 kg;
- Малки складове с обслужване на едно или няколко населени места – 8 бр., 29 041 kg;
- Големи складове, обслужващи цяла община – 6 бр., 252 070 kg.

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. складовете с пестициди не се явяват значим натиск за повърхностните водни тела, в обхвата на които са разположени, което се потвърждава от проведения мониторинг за приоритетни вещества от пестициди.

За определяне на напредъка, свързан с изпълнението на заложените в НПДУУП цели и мерки за постигането им, България използва измерими количествени показатели, разделени в 3 групи, според тяхното екологично, здравно и социално-икономическо въздействие. По отношение на екологичен и здравен показател „Остатъци от пестициди във води“, се използват следните индикатори:

- Брой взети и анализирани проби за съдържание на остатъци от пестициди в питейни и във води от повърхностни и подземни водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване;
- Брой анализирани проби питейни води от повърхностни и подземни водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване с уставено съдържание на пестициди под МДК;

- Брой анализирани проби питейни води от повърхностни и подземни водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване с уставено съдържание на пестициди над МДК;
- Общ брой изследвани проби повърхностни води за съдържание на остатъци от пестициди, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите;
- Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите;
- Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите;
- Общ брой изследвани проби подземни води за съдържание на остатъци от пестициди, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите;
- Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в подземни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите;
- Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в подземни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.

Мониторинг на качество на питейните води се провежда от регионалните структури на Министерство на здравеопазването (МЗ) и Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и включва контрол на качеството на водата при потребителя от МЗ и контрол на качеството на повърхностните и подземните води, използвани за питейни нужди от МОСВ.

Анализът на предоставените данни за проведения мониторинг в изпълнение на НПДУУП за периода 2013 – 2016 г. (представен в **Приложение № 5**) показва, че при изследваните проби от питейните води при потребителя не са получени резултати за съдържание на пестициди над МДК.

При изследваните повърхностни и подземни води, използвани за питейни цели, броят на пробите с установено съдържание на остатъци от пестициди под МДК за същия период бележи пик през 2016 г. – 749 броя, а в останалите години се движи в

интервала от 429 за 2014 г. до 498 броя през 2015 г. Съдържание на пестициди над МДК е констатирано единствено при 8 проби повърхностни води през 2013 г.

Броят на пробите от повърхностни води, изследвани по мониторинг, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите, с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди се увеличава и бележи ръст през 2016 г., а пробите, при които е установено съдържание над МДК се наблюдава тенденция за намаление. Поради наблюдаваното увеличение на резултатите с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди е необходимо компетентният орган да ги анализира и системно да ги проследява при провеждания мониторинг, за да се предприемат действия при необходимост за предотвратяване на замърсяване. Вероятни причини за установените съдържания под МДК биха могли да бъдат липса на знания и компетентност сред лицата, прилагащи пестициди, неправилна употреба на пестициди, неправилно съхранение, неспазване на изискванията за съхранение на празните опаковки от употребените ПРЗ, препарати за дезинфекция и дезинсекция в специално обособени и обезопасени за целта места, както и управлението и третирането им, съгласно указанията, посочени върху етикета на ПРЗ и по реда на ЗУО. С оглед предотвратяване на замърсяване, НПДУУП включва мерки и дейности за обучение, сертифициране на производители, дистрибутори и земеделски стопани, контролни дейности, както и изрични и конкретно насочени дейности към Мярка 8, като Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1278/2008 и които не съдържат приоритетни вещества, определени по реда на Закона за водите, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане, поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане, в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми – буферните зони се определят индивидуално за всеки ппродукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища,

железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи, със срок на прилагане: съгласно ЗЗР; Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, със срок на прилагане: съгласно ЗЗР. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.

По информация на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ във връзка с мониторинга на повърхностните води на територията на *Източнобеломорски район* за периода 2016 – 2019 г.: Данните показват наличие на пестициди, чиито стойности не превишават стандартите за качество на околната среда на повърхностни води, с изключение на хлорпирифос-етил. За това приоритетно вещество са измерени стойности в повърхностните води, превишаващи стандарта за качество на околната среда по Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители. Най-често срещаните пестициди в повърхностни води са циклодиенови пестициди (алдрин, диелдрин, ендрин, изодрин), хексахлорциклохексан (алфа-, бета-, гама-, делта-, епсилон-изомери), атразин, симазин, ендосулфан, пентахлорбензен, хлорпирифос-етил, хлорфенвинфос, диурон, изопротурон, хептахлор и др. Следва да се има предвид, че повечето от изброените циклодиенови пестициди са забранени за употреба от години, т.е. става въпрос за остатъчни количества от употребата им преди години.

Съгласно Заповед № РД11-1389/21.11.2012 г. на Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, е прекратен срокът за пускане на пазара и употребата на хлорпирифос-етил на територията на Република България.

Пестицидите алдрин, диелдрин, ендрин, изодрин, хексахлорциклохексан, пентахлорбензен, ендосулфан и хептахлор са УОЗ, включени в Стокхолмската конвенция и са забранени за производство и употреба в България от години.

Атразин и симазин не са разрешени от 2004 г., съгласно Регламент (ЕО) № 2076/2002 на Комисията от 20 ноември 2002 година.

Съгласно Решение 2002/2076 хлорфенвифос не е разрешен.

Изопротурон е забранен с Регламент 2016/872.

Диурон е разрешен за употреба.

Вероятно причината за откриване на гореизброените пестициди се дължи на техни остатъчни количества в почвите, които все още се дренират, вследствие на което попадат във водите, тяхната устойчивост и дълъг период на разпад. В случай на нелегална употреба, въпреки забраната, НПДУУП включва и изрична Дейност: Противодействие срещу нелегалната търговия, към Мярка 2: Продажба на пестициди.

Води за питейно-битово водоснабдяване

От основно значение за общественото здраве и качеството на живот на населението е осигуряването на непрекъснато водоснабдяване с безопасна и съответстваща на нормативните изисквания питейна вода. Министерство на здравеопазването, чрез регионалните здравни инспекции, провежда контролен мониторинг на качеството на питейните води в обособените в страната около 2 600 зони на водоснабдяване. Данните за 2017 г. показват съответствие с изискванията в 98.7% от проведените анализи по мониторираните параметри.

Като цяло качеството на питейната вода за страната е сравнително добро и се запазва на равнището от последните години. Въпреки това, в редица административни области на страната с години продължават да се регистрират отклонения по някои здравно значими химични показатели, с което питейната вода може да стане значим фактор, със съществен негативен принос към общата експозиция на населението, в т.ч. и на съответни уязвими групи от него, ако не се спазват указанията на здравните власти.

И през 2017 г. най-широко разпространени остават отклоненията по показател нитрати в около 309 предимно малки зони на водоснабдяване, преобладаващи в райони с развито земеделие и животновъдство. Давността на проблема е от десетилетия, като най-засегнати са водоснабдителни зони в областите В. Търново, Бургас, Ямбол,

Плевен, Шумен, Хасково, Варна, Ст. Загора, Ловеч, Разград, Добрич, Русе, Търговище, Пловдив, Пазарджик, Враца и Сливен.

С по-малък териториален обхват са устойчивите отклонения по:

- *хром* – в установен брой предимно малки зони в областите Враца, Плевен и Монтана. Дължат се на естествено обусловено по-високо естествено съдържание на хром във водоизточниците и отсъствие на коригиращи мерки.
- *естествен уран* е установен в ограничен брой зони в области Хасково, Пловдив, Благоевград, Перник, Сливен, и се дължи преди всичко на повишено съдържание на уран от естествено или антропогенно обусловени причини (в близост до бивши уранодобивни обекти).

Установените несъответствия по отделни микробиологични параметри са сравнително по-чести в по-малки зони на водоснабдяване – индикация за недобра водоснабдителна практика, респ. неефективен и непостоянен режим на дезинфекция на водата, и/или за амортизирана водоразпределителна мрежа и чести аварии.

Несъответствия с изискванията за качество на питейните води продължават да се установяват и по показатели от групата на индикаторните, които не водят до създаване на пряк здравен риск, но са показател за проблеми във водоснабдителните системи и обработката на водата, могат да влошат органолептичните качества на водата и да доведат до индиректен здравен риск, например при ползване на вода от нерегламентирани водоизточници. Такива отклонения се констатират по показателите:

- *манган* – в редица зони, предимно в областите Хасково, Габрово, Пловдив, Ямбол, Сливен. Особено остър остава този проблем в зони на водоснабдяване Брягово, Николово, Симеоновград в област Хасково и е свързан с естествените условия, при които се формират водите.
- *желязо* – най-често в зони, в които се установяват и несъответствията по манган, като област Хасково или единични проби във водоснабдителни зони (предимно малки) в ред други области, като Стара Загора, Габрово, София-град, Пловдив и др.
- *органолептични показатели* (най-често мътност, по-рядко – цвят, мирис, вкус). В някои случаи отклоненията са свързани с наднормени количества на желязо и манган в подаваната вода, а в други с липса на пречистване на водата от повърхностни водоизточници или често авариращи водоснабдителни мрежи на населените места и др.

От изключително значение за осигуряване на качествена вода за пиене е дейността на Министерство на околната среда и водите и Басейновите дирекции за управление на водите към МОСВ по опазване от замърсяване и изтощаване на водните тела, от които се черпи вода за питейно-битови цели. В тази връзка се изпълняват и мерки, заложени в 4-те Плана за управление на водите на Басейновите дирекции за периода 2016-2021 г., свързани с функционирането на водоснабдителните системи, изграждане на СОЗ около водоизточниците и др.

Изводи:

1. Водният потенциал на Република България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав.

2. Общият обем на регистрирания повърхностен отток за страната през 2017 г. е 13 385*106 m^3. Предходната 2016 г. е била с 28.9% по-маловодна в сравнение с 2017 г.

3. Пресните водни ресурси на България са около 14 хил. m3/год. средно на човек, което поставя страната сред първите 10 европейски страни. Най-значими са водните количества, използвани в индустриалния сектор и за напояване.

4. През 2017 г. се наблюдава запазване на тенденцията за подобряване качеството на повърхностните води в България по отношение на основните физико-химични показатели, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план.

5. В България се провежда мониторинг за остатъци от пестициди във води – питейни (не са получени резултати за съдържание на пестициди над МДК) и повърхностни (съдържание на пестициди над МДК е констатирано единствено при 8 проби повърхностни води през 2013 г. – за периода 2013-2016 г.). Резултатите се анализират от БАБХ и на база на анализите се предприемат съответните мерки за постигане на стандартите.

2.1.4. Хидрогеология и състояние на подземните води

Обща информация

Подземните води в България имат повсеместно разпространение, играят важна роля за формирането на околната среда и представляват около 1/3 от водните ресурси в България. По произход, физико-химични свойства и цели, за които се използват, подземните води в България се делят на три основни вида – пресни, минерални и високоминерализирани.

В зависимост от средата, в която се формират, подземните води могат да се класифицират като грунтови и артезиански (напорни). Към артезианските води се отнасят и минералните води, които твърде често са обект на отделни проучвания. Като отделна категория се разглеждат и карстовите води, които по начин на залягане могат да бъдат както грунтови, така и артезиански. Поради специфичните условия за формирането им, подземна циркулация и хидрохимични характеристики се обособяват като отделна категория.

Първата хидроложка подялба на България прави чл. кор. Ж. Гълъбов през 1946 г., като отделя следните хидроложки области: Дунавска равнина, Южна България, Югоизточна България и планинска област. През 1956 г. проф. П. Пенчев предлага друга схема на хидроложко райониране със следните области: Област със снежно-дъждовен режим на реките; Област с дъждовно-снежен речен режим; Област с дъждовен речен режим и Област на карстов речен режим. По-късно същият автор предлага нова, по-разширена схема на хидроложко райониране, в която отделя таксоните област, подобласт и район.

Съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на районите за басейново управление в България са обособени 169 подземни водни тела. От тях 50 на брой са в Дунавския район, 40 – в Черноморския район, 41 – в Източнобеломорския район и 38 подземни водни тела в Западнобеломорския район.

Информацията, която касае характеристиките на районите за басейново управление на водите, прегледа на въздействието от човешка дейност върху състоянието на подземните води, се актуализират на всеки 6 години (на основание и в съответствие на чл. 156з, точки 1-3 от Закона за водите (ЗВ), респ. чл. 5 от Рамковата директива за водите)

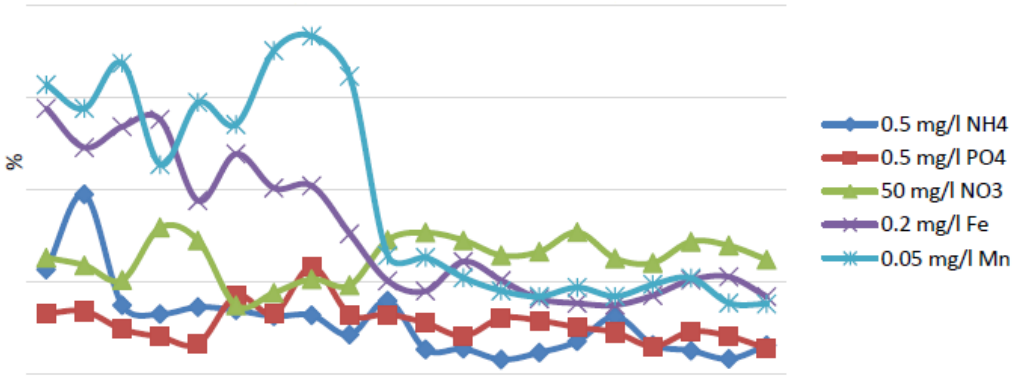
Химично състояние

На територията на страната се осъществява мониторинг на подземните води, чрез изградените: пунктове за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води, пунктове за мониторинг на зони за защита на водите, както и пунктове за мониторинг на количественото състояние на подземните води – измерване на водно ниво в кладенци и на дебити на извори.

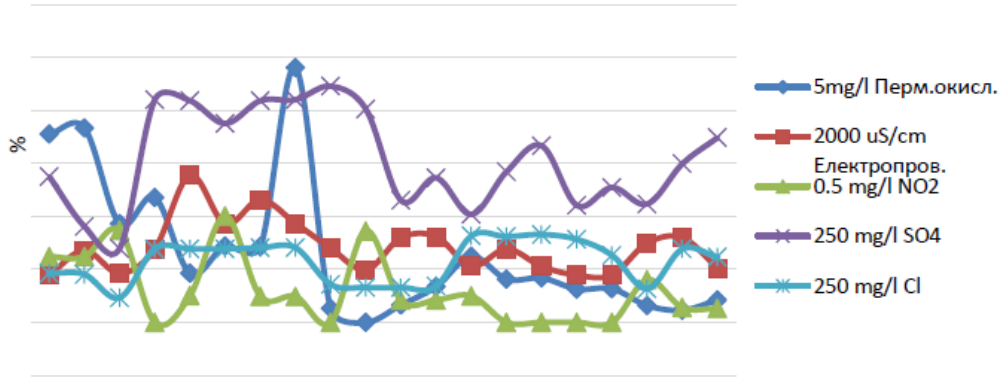
Индикаторите за оценка на химичното състояние на подземните води представляват средногодишните стойности на концентрациите на замърсителите, определени с Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на

подземните води: активна реакция (pH), електропроводимост, обща твърдост, перманганатна окисляемост, амониеви йони, нитрати, нитрити, сулфати, хлориди, фосфати, натрий, калций, магнезий, цинк, живак, кадмий, мед, никел, олово, хром общ, желязо, манган, арсен, тетрахлоретилен и трихлоретилен и пестициди.

Процентът на пунктовете от националната мониторингова мрежа за химичното състояние на подземните води, в които средногодишните стойности на показателите, определени за последните 20 години, са надвишавали стандартите за качество (СК) на подземните води, съгласно Наредба №1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (с изменение и допълнение, ДВ бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г.), са представени на **Фигура 2.1.4-1.** и **Фигура 2.1.4-2.**

Фигура 2.1.4-1 *Брой пунктове с превишаване на стандартите за качество на някои показатели, анализирани в подземните води, спрямо общия брой пунктове, %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Фигура 2.1.4-2. *Брой пунктове с превишаване на стандартите за качество на някои показатели, анализирани в подземните води, спрямо общия брой пунктове, %;*

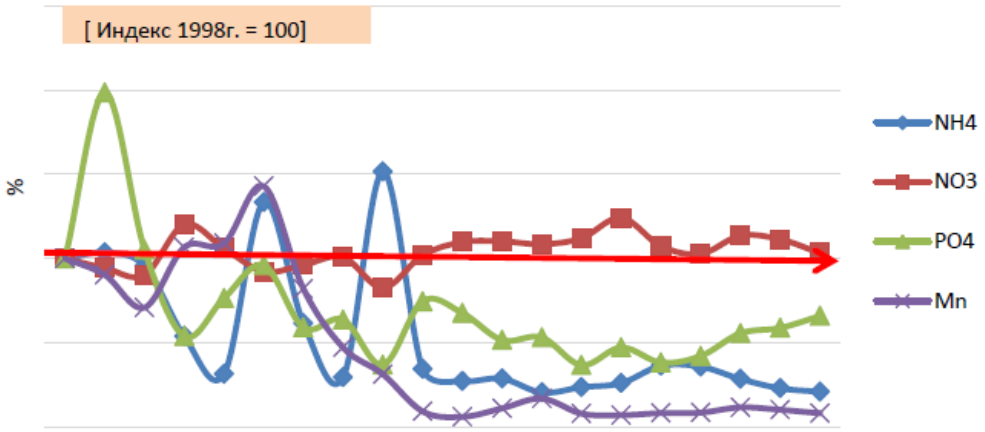
Източник: ИАОС, Национален доклад са състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.

След анализ на данните от мониторинга на подземните води, както и резултатите от статистическите обработки се установява, че по-значим е процентът на пунктовете с превишения на СК при показатели: общо желязо, манган и нитрати. При нитратите се наблюдава слаба тенденция на повишение за целия 20-годишен период, с тенденция на снижаване за последните три години, като процентът на мониторингови пунктове с превишения на средногодишните стойности за нитратни йони е съответно 14.37%, - за 2015 г., 13.93 – за 2016 г. и 12.4 %. – за 2017 г.

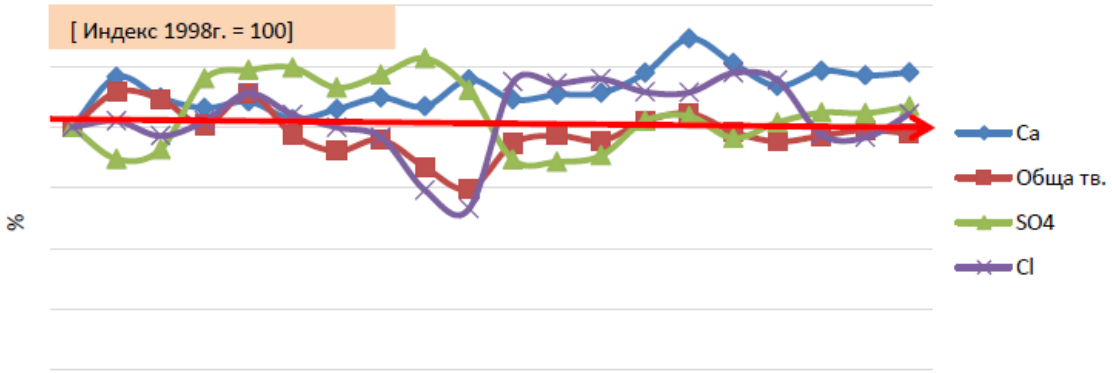
За показателите манган и общо желязо се наблюдават значителни тенденции към понижаване на процента пунктове с превишения на СК за целия 20 годишен период, докато при фосфатите тази тенденция е по-слабо изразена. Трендове на понижение се наблюдават и при процентът на пунктове, превишаващи СК за съдържание на амониеви йони, нитритни йони и перманганатна окисляемост.

За съдържанието на сулфатите и стойностите на показател електропроводимост се наблюдава тенденция на понижение за периода, а за хлоридите няма изразена тенденция, но броят на превишаващите пунктове варира в много ниски граници между 0.47% и 1.66%.

Индексите за индивидуалните индикатори, определени спрямо една базова година – 1998 г. (20-годишен период, само за натрий базовата година е 2001 г., поради липса на анализи преди това) са изчислени като средноаритметични стойности за всеки от мониторинговите показатели за страната от средногодишните стойности на всички мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води. След анализ на средните концентрации на индикаторите по години за страната, изчислени спрямо средните им концентрации през 1998 г. (базова година) се констатира, че всички показатели варират под или с незначителен процент над базовата 1998 г. Динамиката на установеното изменение на индикаторите на показателите амониеви йони, фосфати, нитрати, калций, обща твърдост, сулфатни и хлоридни йони и манган. е представена на **Фигура 2.1.4-3** и **Фигура 2.1.4-4.**

Фигура 2.1.4-3. *Динамика на изменението индикаторите за химично състояние на подземни води в България за периода 1998 – 2017 г.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Фигура 2.1.4-4. *Динамика на изменението индикаторите за химично състояние на подземни води в България за периода 1998 – 2017 г.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Средната стойност на нитратите, които са основен замърсител за подземните води, показва слаба тенденция на повишение за 20-годишния период, както и средните стойности за всички години варират между 82.6 и 124.1% (2012 г.) спрямо базовата 1998 г. Всичките останали показатели показват слаба тенденция на намаление през 20-годишния период спрямо средните стойности на базовата година 1998 г., с изключение на незначителни трендове на повишение на обща твърдост и калций. Основните

превишения на СК са открити в плитки подземни води, които са по-уязвими на замърсяване.

Направеният анализ на съдържанието на **тежки метали** за 20 годишен период (1998 – 2017 г.) показва наличие на единични превишения на стандартите за качество или превишения, които в повечето случаи не са постоянни във времето.

Химично състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Дунавски район 2016 – 2019 г.:

Получените резултати от показват, че от 50 подземни водни тела (ПВТ), попадащи на територията на ДР:

- 22 тела са оценени в „лошо“ химично състояние;
- 28 тела са оценени в „добро“ химично състояние.

Идентифицираните замърсители, с установени концентрации над стандартите за качество, са: нитрати, фосфати, амоний, хром, желязо и манган, които са причина за непостигане на добро състояние на ПВТ както следва:

- нитрати, фосфати и амоний – за 14 бр. ПВТ;
- специфични замърсители (хром, желязо и манган) – 8 бр. ПВТ

Химично състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Черноморски район 2016 – 2019 г.:

При направената оценка на химичното състояние на ПВТ са установени 17 ПВТ в лошо химично състояние, за които са приложени тестове. Във всички подземни водни тела в които са установени замърсени участъци, площите им не надвишават 20%.

Химично състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Източнобеломорски район 2016 – 2019 г.:

В лошо химично състояние са 18 броя ПВТ в ИБР, като основните замърсители са следните: желязо, нитрати, фосфати, магнезий, хлориди, манган, амониеви йони, калций, твърдост (обща), сулфати, натрий, перманганатна окисляемост.

Химично състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Западнобеломорски район 2016 – 2019 г.:

Оценката на състоянието на подземните водни тела в ЗБР показва, че от общо 38 подземни водни тела в Западнобеломорски район само „Порови води в кватернер – Струмешница” с код BG4G00000Q001 е определено в лошо химично състояние. Всички останали ПВТ (37 бр.) са оценени в добро химично състояние.

Замърсяване на подземни водни тела с пестициди

Анализът на **пестициди** стартира през 1997 г., затова и анализираният период е 1998 – 2017 г. Резултатите от анализите показват наличие на триазинови пестициди (атразин, пропазин и симазин) от 1998 г. до 2006 г. От 2006 г. до 2012 г. се наблюдава изчистване на подземните води от тези замърсители. След 2015 г. са установени превишения на атразин. Съгласно Регламент (ЕО) № 2076/2002 на Комисията от 20 ноември 2002 година, през 2004 г. е оттеглено разрешението за продукти за растителна защита, съдържащи веществата пропазин, атразин и симазин. Поставен е гратисен период за спиране на тяхната употреба до май 2007 г. за пропазин и декември 2007 г. за атразин и симазин.

През периода 2013-2017 г. анализираните проби от подземни водоизточници с установено съдържание на остатъци от пестициди под МДК, изследвани по мониторинг, съгласно Заповед на министъра на околната среда и водите, трайно намалява, а броят на пробите с резултати над МДК е без промяна. С оглед предотвратяване на замърсяване, НПДУУП включва мерки и дейности за обучение, сертифициране на прозиводители, дистрибутори и земеделски стопани, контролни дейности, както и изрични и конкретни дейности към Мярка 8, насочени към опазване на водната среда и на питейната вода. С оглед предотвратяване на замърсяване, НПДУУП включва мерки и дейности за обучение, сертифициране на прозиводители, дистрибутори и земеделски стопани, контролни дейности, както и изрични и конкретни дейности към Мярка 8, насочени към опазване на водната среда и на питейната вода.

По информация на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ във връзка с данните от мониторинга на подземните води на територията на *Източнобеломорски район* за периода 2016 – 2019 г.: Резултатите в почти всички проби са под границата на количествено определяне на метода (съгласно стандарт за качество съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води от 10.10.2007 г). За цитирания период са анализирани следните пестициди в подземни води: n,n/4.4/ - ДДД, n,n/4.4/ - ДДЕ, n,n/4.4/ - ДДТ, o,n/2.4/ - ДДД, o,n/2.4/ - ДДЕ, o,n/2.4/ - ДДТ, trans – хлордан, алдрин, атразин, металахлор, пендиметалин, пропазин, симазин, тербутилазин, хептахлор, хлорпирифос.

Някои от анализираните пестициди са УОЗ, забранени за продажба и употреба от години, други не са разрешени за употреба.

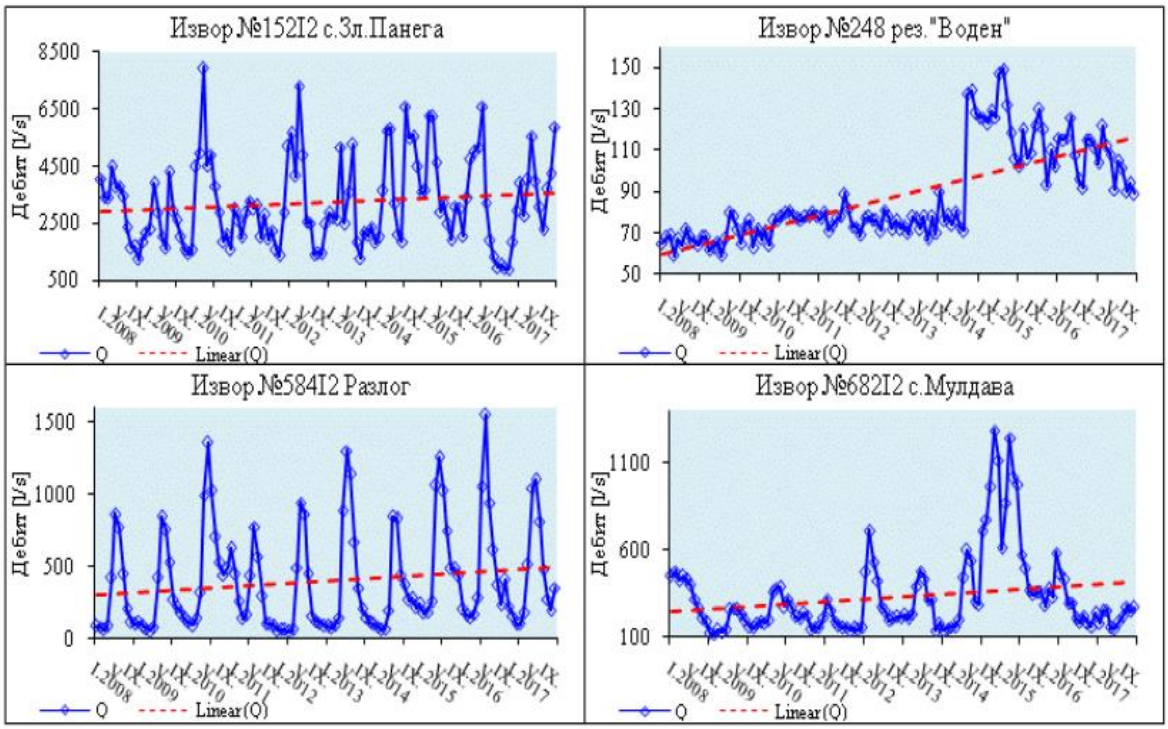
ДДД, ДДЕ, ДДТ, хлордан, алдрин, хептахлор са УОЗ, включени в Стокхолмската конвенция, от години забранени за производство и употреба в България. Атразин, пропазин и симазин не са разрешени, съгласно Регламент (ЕО) № 2076/2002. Хлорпирифос е забранен от 2012 г. Вероятна причина за откриване на остатъчни количества от тях в подземни води би могла да бъде тяхната устойчивост, дълъг период на разпад (50 години за ДДТ) и продължаващо дрениране на остатъчни количества от почвите към подземните води. В случай на нелегална употреба, въпреки забраната, НПДУУП включва и изрична Дейност: Противодействие срещу нелегалната търговия, към Мярка 2: Продажба на пестициди.

Пестицидите металахлор, пендиметалин и тербутилазин са разрешени за употреба. Вероятни причини за установяване на наличие от тях в подземни води биха могли да бъдат липса на знания и компетентност сред лицата, прилагащи пестициди, неправилна употреба на пестициди, неправилно съхранение, неспазване на изискванията за съхранение на празните опаковки от употребените ПРЗ, препарати за дезинфекция и дезинсекция в специално обособени и обезопасени за целта места, както и управлението и третирането им, съгласно указанията, посочени върху етикета на ПРЗ и по реда на ЗУО. С оглед предотвратяване на замърсяване, НПДУУП включва мерки и дейности за обучение, сертифициране на прозиводители, дистрибутори и земеделски стопани, контролни дейности, както и изрични и конкретно насочени дейности към Мярка 8.

Количествено състояние

Оценката на количественото състояние на подземните води за 2017 г. е направена на базата на оперативната хидрогеоложка информация от хидрогеоложките наблюдателни пунктове и станции, включени в месечния хидрометеорологичен бюлетин на НИМХ. Индикатори за количествено състояние на подземните води са измерените нива в кладенци и дебити на извори.

В изменението на дебита на изворите през периода 2008 – 2017 г. са установени по-добре изразени тенденции на покачване в около 51% от наблюдаваните басейни с подземни води. (**Фигура 2.1.4-5**)

Фигура 2.1.4-5. *Положителни тенденции на дебита на изворите (период 2008 – 2017 г.); Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

За същия период в 20% от наблюдаваните басейни с подземни води, голямата част от които разположени в Северна България, са установени добре изразени тенденции на спадане на дебита, а в 29% са без изразени тенденции.

Количествено състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Дунавски район 2016 – 2019 г.:

В съответствие с Директивата за подземните води, оценка на състоянието е извършена само за ПВТ, определени в риск. ПВТ, за които е установено, че няма риск, автоматично са класифицирани като такива в добро състояние.

Оценката на количественото състояние на ПВТ е извършена, като са използвани наличните данни от мониторинга на количественото състояние на ПВТ и данни от собствения мониторинг на водните нива във водовземни съоръжения за черпене на подземни води. Основните критерии за оценка на доброто количествено състояние са разполагаемите ресурси на ПВТ и нивото на подземните води.

ПВТ е определено в добро количествено състояние, като са изпълнени всички посочени по-долу критерии:

- Нивото на подземните води в ПВТ е такова, че разполагаемите ресурси не са превишени от общото средно многогодишно черпене, включващо черпенето на базата на издадени разрешителни за водовземане и черпенето от кладенците за задоволяване на собствените потребности на гражданите;
- Промените в нивото на подземните води, в резултат от черпенето, не е предизвиквало временна или постоянна промяна в посоката на потока, включително на ограничени територии, които могат да доведат до:
  - непостигане на целите за свързаните повърхностни водни тела;
  - значимо влошаване на състоянието на повърхностни водни тела;
  - значително увреждане на сухоземни екосистеми, зависещи пряко от ПВТ;
  - привличане (интрузия) на солени води или други замърсени води;
  - непрекъсната и ясно определена антропогенна тенденция за промяна в посоката на потока, която може да доведе до интрузия.

Количествено състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Черноморски район 2016 – 2019 г.:

За определяне на натиска върху количественото състояние на подземното водно тяло, се използват данни за разположението на съоръженията от които се черпи вода повече от 10 m^3/д или са предназначени за черпене на 10 m^3/д, както и за водоснабдяване на повече от 50 човека или са предвиждане в бъдеще за водоснабдяване на повече от 50 човека. От значение са и данни от съоръжения, предназначени за изкуствено подхранване на водоносния хоризонт, като на територията на ЧРБУ няма установен такъв вид подхранване на оводоносните хоризонти.

Оценката на натиска върху количественото състояние на подземните води е пряко свързано с основните параметри от баланса на подземните води: естествени ресурси, разполагаеми ресурси и свободни водни количества.

На територията на ЧРБУ са определени шест ПВТ, които са със значим натиск от водовземане, с експлоатационен индекс >40%.

Количествено състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Източнобеломорски район 2016 – 2019 г.:

Оценка на количественото състояние на подземните води е извършена само за ПВТ, определени в риск. Съгласно приетия подход водните тела, за които не е идентифициран риск от водочерпене, са определени в добро състояние.

Като значим натиск за подземните води е определено всяко черпене или група черпения в определен район, при които експлоатационният индекс (съотношение между общото черпене от подземното водно тяло или част от подземното водно тяло и разполагаемите ресурси) е над 40%. За 3 от общо 41-те подземни водни тела в ИБР експлоатационният индекс надвишава 40%, т.е те са подложени на значим натиск. За 4 броя ПВТ е определен експлоатационен индекс от 20% до 40% (т.е. тела във воден стрес), на територията на които има райони със значим натиск.

Количествено състояние на подземните водни тела, съгласно ПУРБ Западнобеломорски район 2016 – 2019 г.:

Оценка на количественото състояние на подземните води е извършена само за ПВТ, определени в риск. Съгласно приетия подход водните тела, за които не е идентифициран риск от водочерпене, са определени в добро състояние.

От общо 38 подземни водни тела в Западнобеломорски район, 6 бр. са оценени в лошо количествено състояние, останалите 32 ПВТ са в добро количествено състояние.

Изводи:

1. Подземните води в България имат повсеместно разпространение и представляват около 1/3 от водните ресурси в България.

2. В зависимост от средата, в която се формират, подземните води могат да се класифицират като грунтови и артезиански (напорни). Към артезианските води се отнасят и минералните води, като отделна категория се разглеждат и карстовите води, които по начин на залягане могат да бъдат както грунтови, така и артезиански.

3. Съгласно ПУРБ 2016 – 2021 г. на районите за басейново управление в България са обособени 169 подземни водни тела. От тях 50 на брой са в Дунавския район, 40 – в Черноморския район, 41 – в Източнобеломорския район и 38 подземни водни тела в Западнобеломорския район.

4. Основен замърсител за подземните води са нитратите.

5. През периода 1998 до 2006 г. се установява наличие на атразин, пропазин и симазин в подземни водни тела. След оттегляне на разрешението за ПРЗ, съдържащи тези вещества, подземните води се изчистват от тях (2006 – 2012 г.). През периода 2013-2017 г. анализираните проби с установено съдържание на остатъци от пестициди под МДК трайно намалява, а броят на пробите с резултати над МДК е без промяна.

2.1.5. Състояние на геоложката основа

България е със сравнително малка площ, но с много разнообразен релеф. От север на юг и от запад на изток се редуват низини, равнини, котловини, ниски и високи планини, прорязани от речни долини. Многообразието от форми на релефа се дължи на взаимодействието на външните (екзогенни) и вътрешните (ендогенни) процеси и явления, проявявали се през дългото палеогеографско развитие на нашите земи. Основните форми на релефа са се образували при действието на нагъвателните, разседните, вулканските и седиментационните процеси, особено през последния неотектонски етап от развитието на територията на страната.

Геоложкият строеж на земите е сложен, а скалният състав – разнообразен. В България са разпространени трите основни вида скали с различен произход и възраст – магмени (масивни), седиментни и метаморфни.

Широкоразпространен вид седиментна скала в страната е варовикът (особено в Североизточна България). Характерно за този вид скали е, че са изключително пропускливи. В случай, че скалната основа е варовикова скала, е възможно пестициди, попаднали в почвата, да достигнат до подземни води, преминавайки свободно през почвената основа, а оттам да се разпространят в околната среда. Във връзка с това е изключително важно при употреба на пестициди да се спазват всички инструкции за безопасност, да се осигурява съответствие с всички приложими забрани и правила, да бъде ясно осъзнато комплексното вероятно въздействие на пестицидите, постъпили в почвата.

Изводи:

1. Геоложкият строеж на земите в България е сложен, а скалният състав – разнообразен. На територията на страната са разпространени трите основни вида скали с различен произход и възраст – магмени (масивни), седиментни и метаморфни.

2. При наличие на силно пропусклива скална основа (напр. варовикова скала) съществува вероятност от проникване на пестицидите от почвата към подземните води.

2.1.6. Състояние на почвите и земеползването

Почвите са основен компонент на природната среда, както и главно средство и незаменим предмет на труда в земеделието. Независимо от малкия териториален обхват на България, почвеното разнообразие е значително. Досегашните палеографски изследвания показват, че почвената покривка у нас се е формирала през Неогена (Нинов, 2002).

Почвите се отличават по своята структура, механичен състав, цвят, дълбочина на профила, влажност и плодородие. Съгласно класификацията на Земята по FAO (Food and Agriculture Organization – Организация по прехрана и земеделие) у нас са установени 8 от всички 28 висши таксономични единици на почвите. В състава на почвената покривка на България са установени 55 подтипа почви, обединени в 8 ордера.

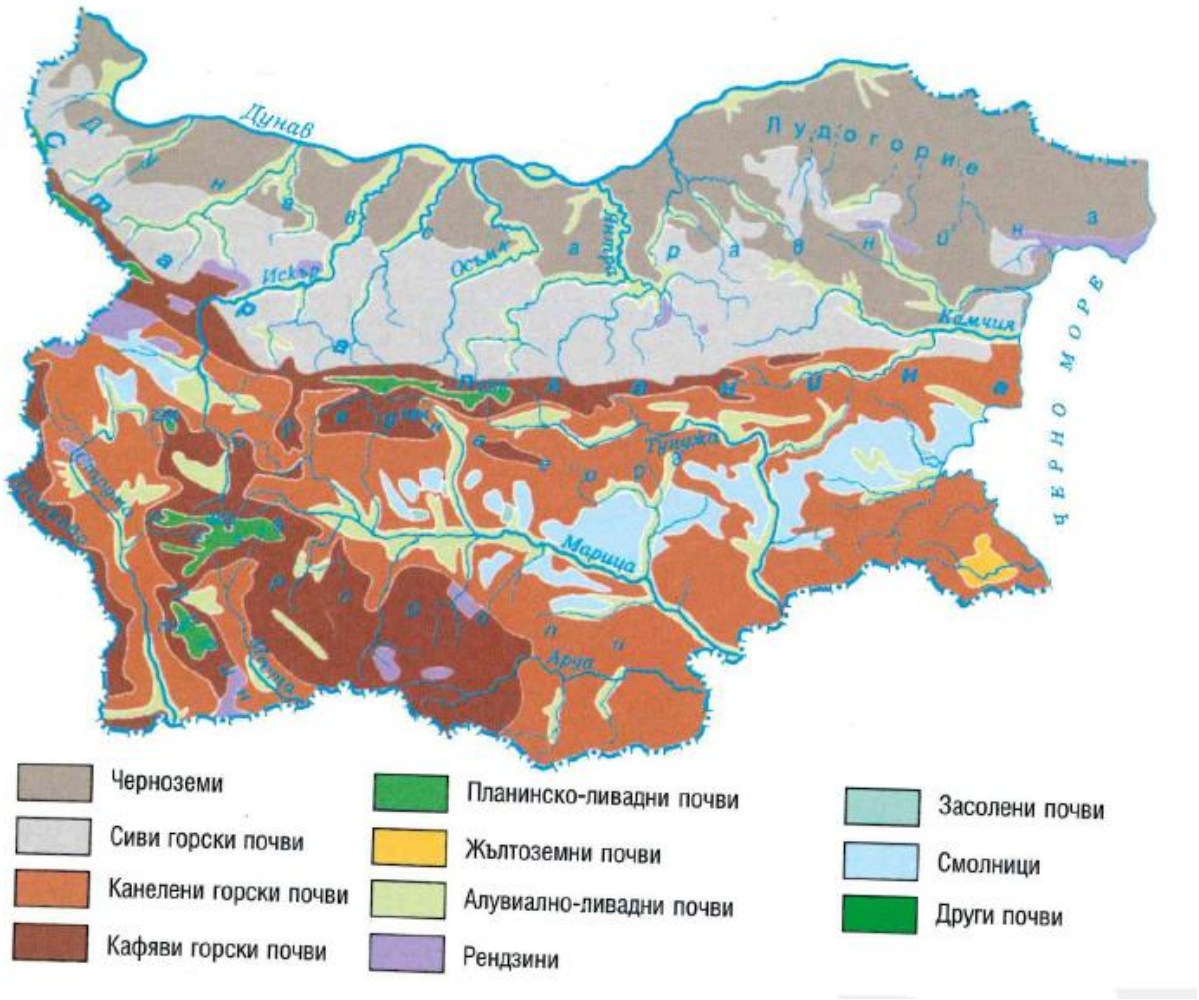
Сред характерните особености на почвената покривка у нас са широкото разпространение на ерозирали в различна степен почви и макар и ограничено наличие на засипани или погребани почви от различни изветрителни или теригенни материали. Почвите не са еднакво добре развити навсякъде и се отличават с различна дебелина. На места почвената покривка е разкъсана от голи скали, а част от почвите са плитки, без добре оформен профил и ясни физико-химични свойства.

В съвременната почвена покривка на България се открояват ясно хоризонтални почвени зони и височинни почвени пояси, които се различават със специфични набори от типове и подтипове. Почвите на страната се обединяват в два от четирите хоризонтални почвени сектора на Европа, а именно Суббореален и Субтропичен (Глазовская, 1983).

Според начина си на образуване почвите се делят на две основни групи: зонални и азонални. Първите се формират и развиват под влияние на хоризонталната (широчинната) и вертиклната (височинната) зоналност, а вторите – под въздействието на локални фактори: вид и състав на почвообразуващата скала, ниво и химичен състав на подпочвените води и др. Върху почвената покрива у нас особено силно е влиянието на антропогенния фактор, водещ до засилване на ерозионните процеси, засоляване, заблатяване, замърсяване с различни вещества и др.

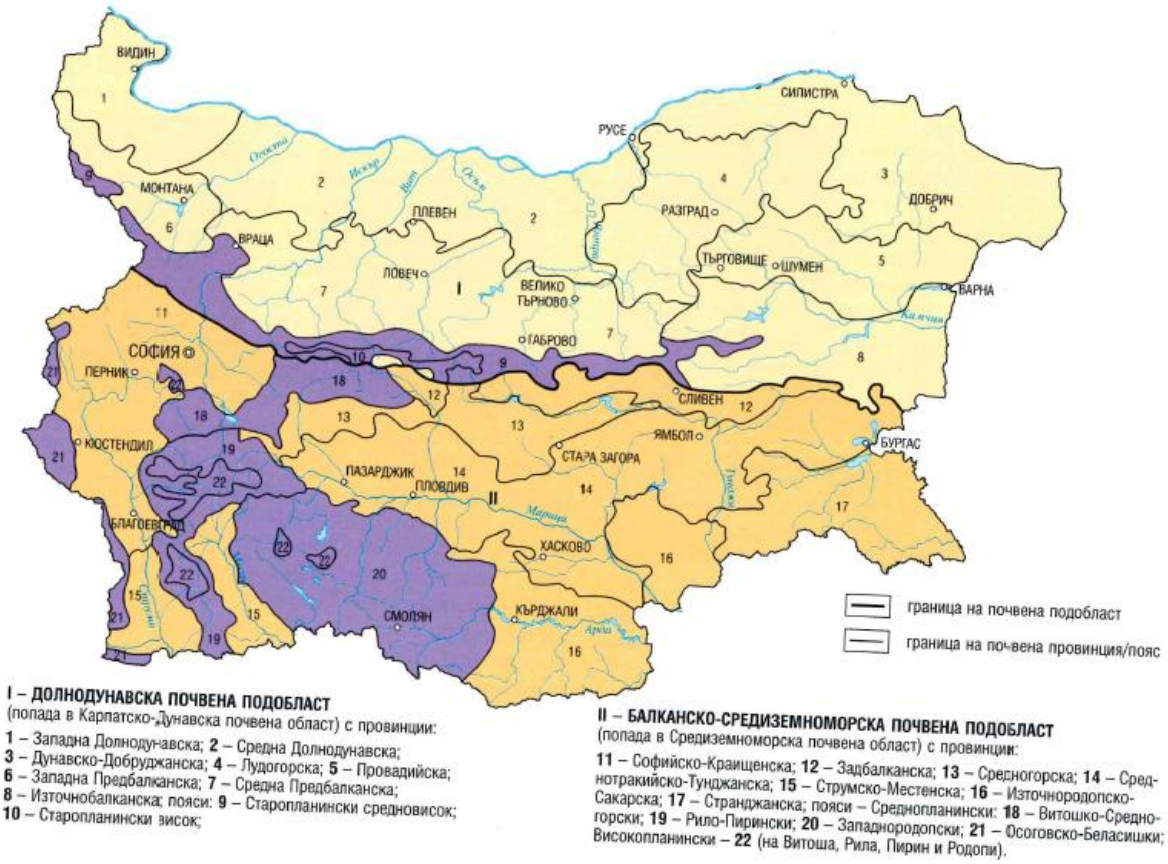
На територията на България се срещат следните зонални почвени типове: *Черноземи; Сиви горски почви; Канелени горски почви; Смолници; Псевдоподзолоисти горски почви; Кафяви горски почви* (в планинската зона); *Тъмноцветни горски почви* (в

планинската зона) и *Планинско – ливадни почви* (в планинската зона). Азоналните почвени типове са: *Ливадни; Засолени; Хумусно – карбонатни* (*рендзини*). На **Фигура 2.1.6-1** са представени основните почвени типове в България.

Фигура 2.1.6-1. *Основни почвени типове в България*

Почвената покривка на страната е свързана с влиянието на съседните на страната природни райони, а мястото ѝ на почвената карта на Европа се разглежда във връзка с направените почвено-географски районирания на континента от различни учени. Според М. А. Глазовская (1983) почвите на страната попадат в две европейски почвено-географски области: Карпатско-Дунавска и Средиземноморска, които са основни части от Суббореалния и Субтропичния почвен сектор на Европа. На базата на редица почвено-географски и почвено-екологични критерии, тези области са поделени у нас на почвени подобласти и провинции (**Фигура 2.1.6-2**).

Фигура 2.1.6-2. *Почвено-географско райониране на България (по Нинов, 1997 и 2002)*

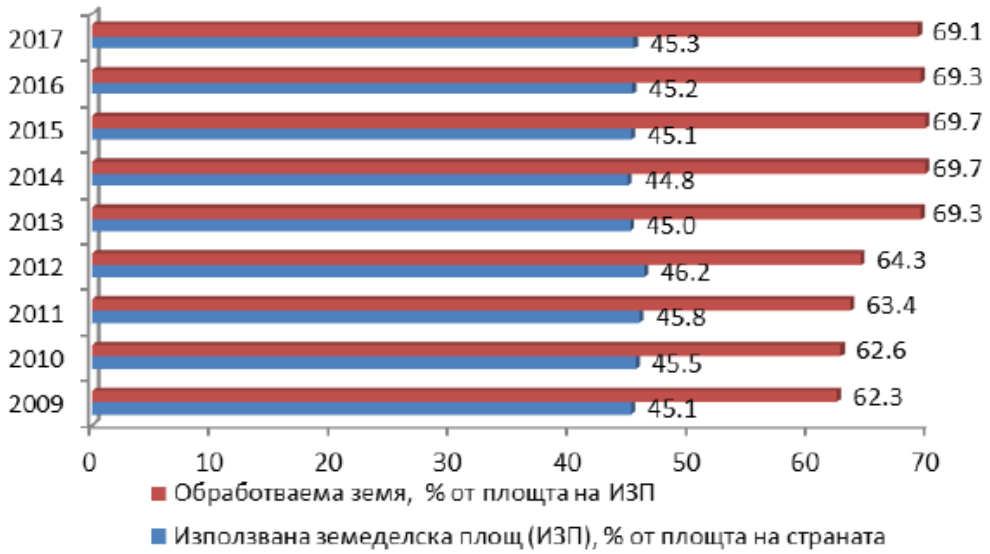
На територията на България са отделени *Долнодунавска почвена подобласт*, която е част от Карпатско-Дунавската област и *Балканско-Средиземноморска почвена подобласт* – част от Средиземноморската област. В границите на Долнодунавската почвена подобласт у нас са разпространени карбонатни, обикновени, лесивирани и ливадни черноземи. На основата на редица широчинни и меридионални особености на почвите и почвената покривка, в тази почвена подобласт се отделят 8 почвени провинции и два почвени пояса.

В границите на Балканско-Средиземноморската почвена подобласт основният почвен тип на равнините и долните части на планинските склонове са най-вече лесивираните канеловидни и каneлените почви. На базата на редица отчетени особености в тази подобласт се отделят 10 почвени провинции и 5 височинни пояса.

Структура и ползване на земята

Структурата на ползването на земята в България за периода 2009 – 2017 г. е променлива. През 2017 г. използваната земеделска площ (ИЗП) е 45.3% от територията на страната, като се наблюдава увеличение с 0.2% 2016 г. Необработваемите земи през

2017 г. заемат 3.8% от площите със селскостопанско предназначение (ПССП) и 1.8% от площта на страната. През 2017 г. площите със селскостопанско предназначение (ПССП) са 5 224 402 ha, което е 47.1% от територията на страната. Наблюдава се увеличение на площите с 9 762 ha спрямо предходната година. Обработваемите земи заемат 3 473 825 ha и представляват 69.1% от ИЗП. (**Фигура 2.1.6-3, Таблица 2.1.6-1**)

Фигура 2.1.6-3. *Заетост на земеделската земя, %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Таблица 2.1.6-1. *Заетост и използване на земеделските земи, %; Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Категория	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Използвана земеделска площ, % от площта на страната	45.5	45.8	46.2	45.0	44.8	45.1	45.2	45.3
Използвана земеделска площ (ha)	5 051 866	5 087 948	5 122 983	4 995 111	4 976 815	5 011 494	5 021 412	5 029 529
Обработваеми земи, % от площта на ИЗП	62.6	63.4	64.3	69.3	69.7	69.7	69.3	69.1
Обработваеми земи, площ (ha)	3 162 526	3 227 237	3 294 685	3 462 117	3 469 388	3 493 688	3 480 991	3 473 825

Състояние на почвените ресурси

Почвата като компонент на околната среда е незаменим и практически невъзобновим органичен природен ресурс, което налага опазването му от вредни въздействия и унищожаване, както и неговото устойчиво ползване. Най-разпространените форми на увреждане на почвите са химическото замърсяване с тежки метали, различни форми на деградационни процеси като ерозия, вкисляване и засоляване.

Почвите са многофункционален елемент, осигуряващ екологичното равновесие в природата. Почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди, и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди). От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите, са извършени наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли от употреба продукти за растителна защита.

Запасеност на почвите с биогенни елементи

Съдържанието и съотношението на биогенните елементи в почвата имат пряка връзка с почвеното плодородие и с храненето на растенията. Запасеността на почвите с биогенни елементи се определя чрез съдържанието на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, както и съотношението между органичен въглерод и общ азот.

През 2017 г. са взети 606 почвени проби от 101 пункта.

Получената информация за 2017 г. показва сравнително добра запасеност с биогенни елементи. Стойностите при наблюдаваните показатели са в рамките на средните за страната стойности, а съотношението C/N показва благоприятни условия за разграждане/минерализиране на органичното вещество.

Замърсяване на почвите

За 2017 година са отчетени 14 пункта от общо 101, в които има завишено съдържание на тежки метали и металоиди. Пунктовете, в които има отчетени по-високи стойности на тежки метали и металоиди от максимално допустимите концентрации, представляват 13.86% от общият брой пробонабрани пунктовете за 2017 г. (101 пункта) от Националната мрежа за почвен мониторинг. Те попадат в административните граници на областите София, Пазарджик, Хасково, Смолян, Ловеч, Пловдив, Перник, Бургас, Сливен. През 2017 г. няма пунктове от националната мрежа

за почвен мониторинг, в които да са регистрирани превишения на МДК на повече от един елемент.

По отношение на устойчивите органични замърсители, по-голямата част от които са пестициди, за 2017 г. са извършени анализи на 303 броя проби от 101 пункта от базовата мрежа. Определени са концентрациите на РАН, PCB и хлорорганични пестициди в почвените проби. Стойностите са оценени чрез МДК по Наредба № 3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, в сила от 12.08.2008 г.

Отчетено е замърсяване с *полиароматните въглеводороди* в пробонабраните пунктове през 2017 г. в с. Търнава (област Враца), село Планинско (област Смолян), с. Долни Романци (област Перник), както и с *полихлорираните бифенили (PCB)* в село Куцово (област Кърджали).

Замърсяване на почвите в село Градище (област Плевен) е отчетено с *пестицида DDE* – 0.63 mg/kg, при норма 0.5 mg/kg, както и с *пестицида Алфа – хексахлорциклохексан* в няколко села от: област Пловдив, област Пазарджик, област Кърджали и област Хасково.

Отчетено е замърсяване с *пестицида Бета – хексахлорциклохексан* в село Габра (област София) 0.022 mg/kg и с. Калугерово (област Пазарджик) 0.011 mg/kg, при норма 0.01 mg/kg.

За всички пунктове с установено превишаване на МДК по отношение на тежки метали и металоиди и УОЗ е променена периодичността на пробовземане и е приложен ежегоден мониторинг.

Конкретно за УОЗ, същите са забранени за употреба от години, като съдържанието се дължи на дългогодишната акумулация на тези съединения, което е доказателство за тяхната устойчивост.

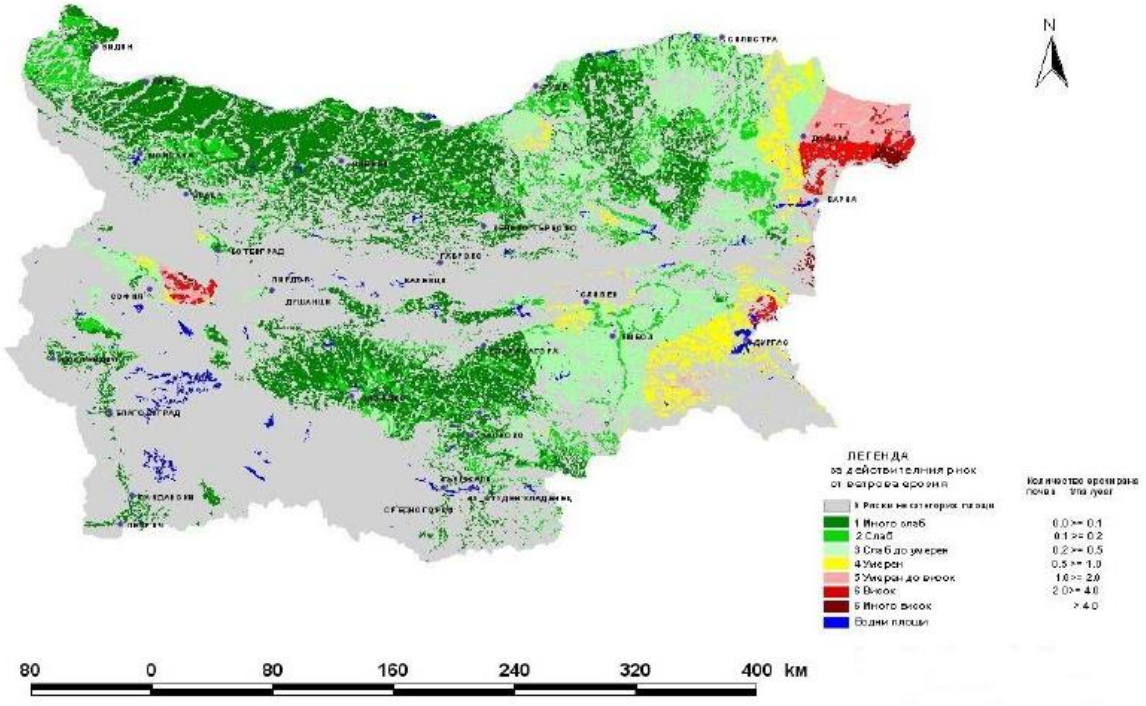
Ерозия на почвите

Ерозията на почвите представлява механично разрушаване на повърхностния хоризонт и отнасяне на частиците с водата и вятъра. Наред с отнасяне на частиците с водата и вятъра, ерозията би могла да бъде и фактор за пренасяне на пестициди, съдържащи се в тези частици, от мястото на прилагането им – към други територии. Предвид това, е важно да се познава риска от ерозия и районите с висок риск от възникване на ерозия.

Най-широко разпространени са ветровата ерозия, характерна при големи и открити равнини и водната ерозия, която е характерна за планински и хълмисти условия.

Ветровата ерозия се осъществява при преминаване на силен вятър върху повърхността на почвата, поради това се проявява най-силно на открити площи. От ветрова ерозия са застрашени леките разпрашени почви. В сравнение с 2016 г., през 2017 г. се наблюдава слабо увеличаване на площите с риск от ветрова ерозия с 3 772 ha (0.1 %), докато загубите почва се увеличават с около 27% (2.7 млн. t). Площите със слаб и умерен до висок ерозионен риск се увеличават, а тези със слаб до умерен, умерен, висок и много висок риск намаляват. Средно-годишният интензитет на ветровата ерозия нараства с 25% до 0.34 t/ha/y. С най-висок интензитет е ветровата ерозия в областите Добрич (1.59 t/ha/y), София град (1.32 t/ha/y), Варна (0.65 t/ha/y) и Бургас (0.60 t/ha/y). За разлика от предходните години, през 2017 г. няма площи с много висок ерозионен риск – над 50 t/ha/y, а само в област Добрич има площи с висок ерозионен риск (20-50 t/ha/y) – 4 197 ha.

На **Фигура 2.1.6-10** е представена карта на действителния риск от ветрова ерозия за територията на Република България за 2017 г. Представени са териториите с различна степен на риск.

***Фигура 2.1.6-10.** Действителен риск от ветрова ерозия на почвата за 2017 г.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

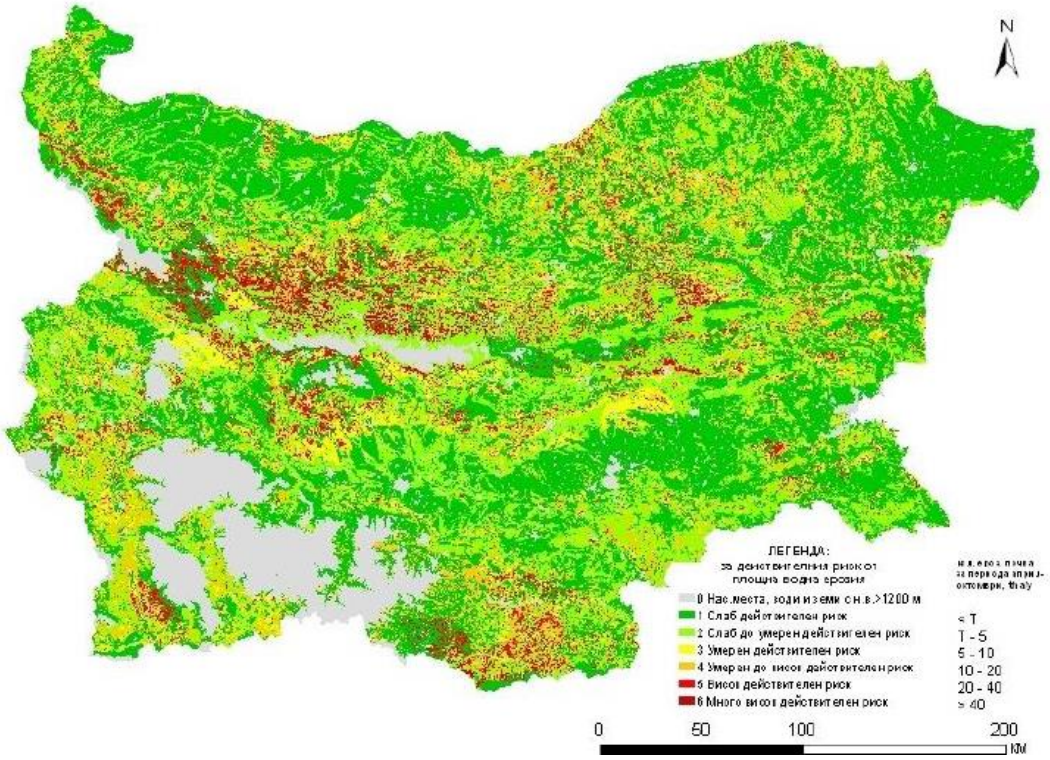
През 2017 г. се наблюдава слаба промяна в средногодишния интензитет на плоскостната водна ерозия. Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия през годината възлиза на 58 млн. t, която се проявява в различна степен и интензитет, в зависимост от начина на земеползване. Средногодишният интензитет на плоскостната водна ерозия на земите със земеделско предназначение варира от 6.5 t/ha/y при пасищата; 7.1 t/ha/y при нивите; 9.7 t/ha/y при площите, заети с други видове селскостопански култури, като достига 20.7 t/ha/y при трайните насаждения. С много слаб ерозионен риск са едва 10% от трайните насаждения.

През 2017 г. най-висок е интензитетът на ерозионните процеси в земеделските земи на областите Ловеч, Кърджали и Габрово – съответно 26, 23 и 20 t/ha/y, а най-нисък – в областите Ямбол и Добрич (съответно 2.71 и 2.66 t/ha/y). Най-много площи с висок ерозионен риск – степен 7 „силна до много силна“, има в областите Ловеч, София, Кърджали и Габрово (съответно 45 626, 20 171, 11 904 и 11 777 ha), а най-малко – в областите Добрич и Ямбол (съответно 142.7 и 108.8 ha).

Оценката на загубите на почва в горите за 2017 г. възлиза на 1 107 679 t, което е със 103 795 по-малко от съответната оценка за 2016 г. Горските територии с най-ниска степен на действителен риск от плоскостна ерозия преобладават (58.5%).

През 2017 г. залесените площи от държавните горски предприятия възлизат на 1 745.4 ha, с 10% по-малко от предходната година. За защита на горските територии от ерозия и порои, през 2017 г. са извършени противоерозионни залесявания на 520.8 ha и е направен ремонт на един бараж на територията на ЮЗДП Благоевград.

На **Фигура 2.1.6-11** е представена карта на действителния риск от плоскостна водна ерозия за 2017 г. за територията на Република България. Представени са териториите с различна степен на риск. Измененията в действителния риск от плоскостна водна ерозия се дължат на ерозионността на интензивните валежи (определена от дневни данни за валежите от плювиографните записи от 17 ХМС на НИМХ-БАН за годината) и промените в растителната покривка (определени от сателитни снимки на земното покритие – проект CORINE).

Фигура 2.1.6-11. *Действителен риск от плоскостна водна ерозия на почвата за 2017 г.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Свлачища

Свлачищата, като част от общите геодинамични процеси, представляват природно явление с опасни последици за обществото, които са широко, макар и неравномерно разпространени на територията на цялата страна. Те застрашават сигурността на селища, курортни комплекси, жилищни, стопански и производствени сгради и елементи на техническата инфраструктура. Действат стихийно, нанасяйки непоправими щети, нерядко придружени с човешки жертви, засягат населени места, курортни комплекси, жилищни, стопански и производствени сгради, инфраструктурни обекти и земеделски земи, причиняват огромни материални загуби. Щетите върху земеделските земи са обвързани и с пренасяне на замърсители, вкл. и пестициди, в случай на наличие на такива, чрез свличане на земни маси и пренос на частици, съдържащи пестициди. Нововъзникналите/активизирани свлачища през 2017 г. са 16 бр. с обща площ около 6.6 ha. Регистрираните към 31.12.2017 г. свлачища на територията на страната са 2 137 бр. с обща площ над 21 302.9 ha, като от тях:

- Активни/периодично активни свлачища на територията на страната са 827 бр. със засегната площ около 5 715 ha;
- Потенциалните/временно стабилизирани свлачища са 871 бр. със засегната площ около 10 226.8 ha;
- Затихнали/стабилизирани свлачища – 439 свлачища със засегната площ около 5 361.1ha.

Свлачищата са разпределени както следва:

- **380 бр.** свлачища са проявени в областите Добрич, Шумен, Варна, Бургас и Сливен (регистрирани и наблюдавани от „Геозащита“ ЕООД – Варна);
- **1113 бр.** свлачища са проявени в областите Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Силистра, Търговище и Разград (регистрирани и наблюдавани от „Геозащита“ ЕООД – Плевен);
- **644 бр.** свлачища са проявени в областите София-град, София-област, Перник, Кюстендил, Благоевград, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Стара Загора, Хасково и Кърджали (регистрирани и наблюдавани от „Геозащита“ ЕООД – Перник).

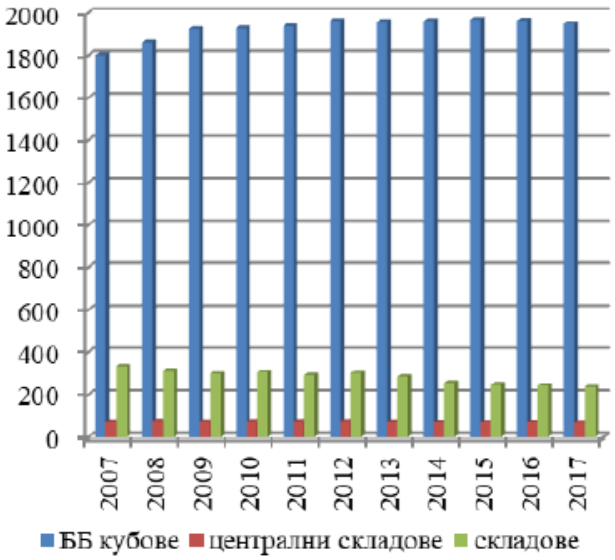
Локално замърсяване на почвите

От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите, са извършени наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли от употреба продукти за растителна защита (ПРЗ). Складовете с негодни за употреба пестициди са обект на ежегодна инвентаризация от ИАОС/МОСВ и информацията за състоянието на складовете се съгласува с БАБХ/МЗХГ. Тези места се делят на 3 вида – централни складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове (стоманобетонови контейнери). Във връзка с наличието на складове със залежали и/или забранени продукти за растителна защита, в рамките на Националната система за мониторинг на почвите допълнително се обследват райони/площадки в близост до тях – места, в които се очаква замърсяване на прилежащите терени, в следствие на течащи покриви, разградени постройки и излагане на продуктите на атмосферните влияния.

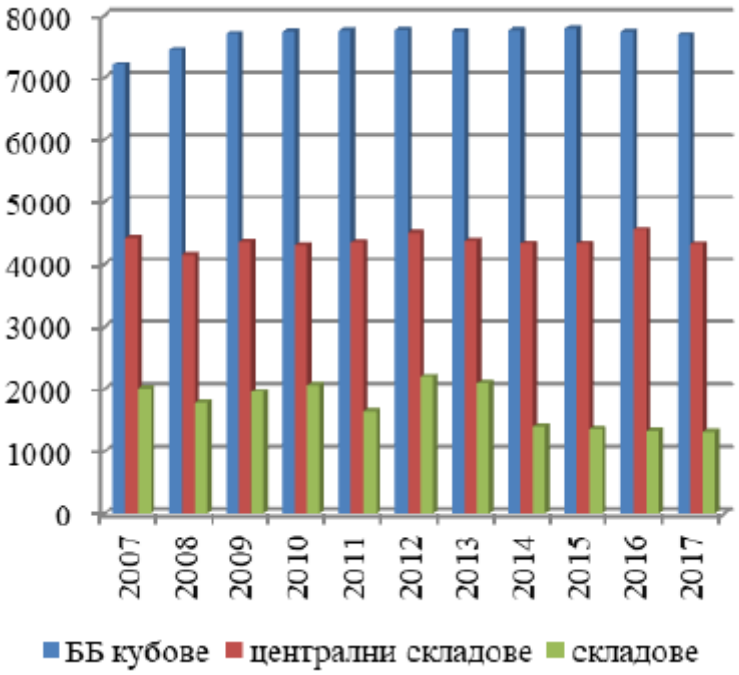
Към 31 декември 2017 г. на територията на страната са регистрирани 237 склада за излезли от употреба ПРЗ, 1951 броя ББ кубове и 68 централни склада, намиращи се в 304 населени места.

Общото количество забранени и негодни за употреба пестициди за 2017 г. възлиза приблизително на 13 000 t, като 59.1% от тях са трайно депонирани в 1 951 броя ББ куба, а 33.2% са препакетирани и прибрани в 68 централни склада и само 7.7%

от пестицидите се съхраняват в 237 склада, за които предстои прилагане на мерки за тяхното обезвреждане (**Фигура 2.1.6-13** и **Фигура 2.1.6-14**). Най-голям брой складове за излезли от употреба пестициди има в областите Плевен (44), Ловеч (35) и Стара Загора (28).

Фигура 2.1.6-13. *Съхранение на забранени и негодни за употреба пестициди, брой ББ кубове/ складове; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Фигура 2.1.6-14. *Количества забранени и негодни за употреба пестициди, t; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

ИАОС поддържа национален регистър на местата със забранени и с изминал срок на годност продукти за растителна защита. Информацията се актуализира чрез провеждането на ежегоден мониторинг на тези обекти.

През 2017 г. са установени трайни положителни тенденции по отношение на цялостния процес на управление на складовете за забранени и с изтекъл срок на годност продукти за растителна защита и площите около тях в резултат на:

- осъществяването на строг контрол за изпълнение на законодателството в страната за ограничаване на съществуващи и предотвратяване на бъдещи замърсявания;
- финансиране разработването и изпълнението на програми/проекти за решаване на въпросите, свързани със залежалите излезли от употреба продукти за растителна защита с цел намаляване на негативното въздействие на складовете и съдържащите се в тях препарати върху околната среда и човешкото здраве – в момента се изпълнява проект „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност по приоритетна ос 2 „Околна среда и инфраструктура“ по Българо-Швейцарската

програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социални неравенства в рамките на разширения Европейски съюз. Целите на проекта са осигуряването на екологосъобразно обезвреждане на 4 388 тона негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита в 215 склада за съхранение, на територията на цялата страна. Изпълнителна агенция по проекта е Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда. Срокът за приключване на дейностите е края на 2019 г. – началото на 2020 г. Дейностите, включени в проекта са:

- Преопаковане на пестициди с изтекъл срок на годност;
- Транспортиране на пестицидите с изтекъл срок на годност;
- Крайно обезвреждане на негодните за употреба пестициди с изтекъл срок на годност;
- Саниране (почистване) на складовете:

- преопаковане и преместване в централни складове и саниране на освободените помещения с цел ограничаване на отрицателното въздействие на складовете и съдържащите се в тях препарати върху качеството на околната среда и човешкото здраве.

За определяне на напредъка, свързан с изпълнението на заложените в НПДУУП цели и мерки за постигането им, България използва измерими количествени показатели, разделени в 3 групи, според тяхното екологично, здравно и социално-икономическо въздействие. По отношение на екологичен и здравен показател „Остатъци от пестициди в почви“, се използват следните индикатори:

- Брой взети проби и извършени анализи в почви:

- 2013 г. – 582 бр. проби и 10 767 бр. анализа;
- 2014 г. – 576 бр. проби и 20 160 анализа;
- 2015 г. – 46 бр. проби и 18 612 бр. анализа;
- 2016 г. – 678 бр. проби и 15 255 бр. анализа.

- Брой взети и анализирани почвени проби с установено съдържание под МДК на остатъци от устойчиви хлорорганични пестициди, които са обект на ежегоден мониторинг от ИАОС:

- Установено съдържание под МДК:

- 2013 г. – 570 бр. проби;
- 2014 г. – 564 бр. проби;
- 2015 г. – 846 бр. проби;

- 2016 г. – 660 бр. проби.

Видно от предоставените данни през годините процента на пробите с установено съдържание под МДК на остатъци от устойчиви хлорорганични пестициди спрямо общия брой взети и изследвани проби запазва стойности в интервала 97-98%. Необходимо е компетентния орган да извърши анализ на тези резултати и системно да ги наблюдава при провеждания мониторинг, за да се предприемат действия при необходимост за предотвратяване на замърсяване.

- Установено съдържание над МДК:

- 2013 г.- 12 бр. проби;
- 2014 г.- 12 бр. проби;
- 2015 г.- 0 бр. проби;
- 2016 г.- 18 бр. проби.

Единствено през 2015 г. не е установено съдържание на остатъци от устойчиви хлорорганични пестициди над МДК в изследваните проби от почви. През 2013 г. и 2014 г. установените несъответстващи резултати са без промяна – 12 броя проби, а през 2016 г. бележат ръст до 18 броя.

В тези случаи компетентните органи предприемат действия за установяване на източника на замърсяване, ограничаване на замърсяването, уведомяване на земеделските стопани и на потребителите и т.н. Конкретните действия са съобразно случая.

Изводи:

1. Територията на Република България се характеризира с разнообразна почвена покривка. Съгласно класификацията на Земята по FAO (Food and Agriculture Organization – Организация по прехрана и земеделие) у нас са установени 8 от всички 28 висши таксономични единици на почвите.

2. През 2017 г. използваната земеделска площ (ИЗП) е 45.3 % от територията на страната, като се наблюдава увеличение с 0.2 % 2016 г.

3. Почвите в страната са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди, и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди).

4. От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите, са извършени наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли

от употреба продукти за растителна защита. Установени са положителни тенденции за последните години, като са предприети и се изпълняват и активни мерки за изнасяне на залежалите пестициди извън страната за екологосъобразно крайно обезвреждане чрез изгаряне.

2.1.7. Състояние на растителността и на животинския свят

Сложната геологична история на страната, планините със силно разчленена топография, речните долини и котловинни полета, влиянието на морските басейни от изток и юг обуславят разнообразен климат и създават условия за разнообразна растителност и богата флора.

Фитогеографско райониране и обща характеристика на флората

Територията на България принадлежи към Холарктическото флористично царство, като въз основа на спектъра от флорни елементи, се отнася към три растителногеографски области: Европейска широколистна горска област, Евроазиатска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област. Европейската широколистна горска област включва провинциите Евксинска, Илирийска (Балканска) и Македоно-Тракийска. Евроазиатската степна и лесостепна област е представена от Долнодунавката провинция, а Средиземноморската склерофилна горска област – от Източносредиземноморската провинция (Бондев 1997, 2002).

Съгласно биогеографското райониране на Европа по ETC/BNP (European Topic Center on Biodivesity and Nature Protection), прието от Европейската комисия и влязло в Директивата за местообитанията (92/43/EEC), България се отнася към 3 биогеографски района: Алпийски, Континентален и Черноморски.

В състава на естествената растителност у нас са установени около 12 400 растения, като най-значително е видовото разнообразие на водораслите (около 4 000 вида). След тях по брой се нареждат семенните растения – голосеменни и покритосеменни, представени от около 3 500 вида. Следват гъби, мъхове, лишеи, папратовидни. По-големият брой от видовете в нашата флора, са спонтанно разпространени в равнините и планините на страната в повече или по-малко естествени или променени от човешката дейност местообитания. Те образуват групата на автохтонните растения, от които около 500 вида предимно многогодишни тревисти растения, храсти и дървета, са доминанти и субдоминанти във формираните растителни съобщества.

Около 500 вида дървета, храсти и тревисти растения са ограничено разпространени в българската флора. Част от тях са **български** или **балкански ендемити**, други са **редки растения**, остатък от древни флори или видове, чиито основни ареали са извън България. У нас тези видове имат малко на брой популации.

Около 560 вида се отнасят към групата **плевели** и **рудерали**, които са широко разпространени в места, променени под влияние на човешката дейност. Част от тях, са в днешните си местообитания от хилядолетия, свързани с развитието на човешката култура още от ранното заселване на българските земи. Други навлизат по-късно, в резултат от преселването и миграциите на хора и животни, развитието на търговията и туризма.

Към групата на плевелите и рудералите се отнасят и т. нар. **инвазивни чуждоземни видове** (ИЧВ), които се разселват бързо и заемат свободни местообитания или изместват автохтонни видове. В документи на Европейския съюз се посочват следните факти: Инвазивните видове са заплаха за биологичното разнообразие; Намаляват способността на екосистемите да предоставят екосистемни услуги; Те могат да пренасят болести, да причиняват щети върху собствеността и да засегнат културното наследство; Инвазивните видове водят до разходи; Ранното откриване е жизнено важно; Инвазивните видове представляват международен проблем.

Най-уязвими за навлизане на ИЧВ са създаваните от човека местообитания – изоставени обработваеми площи, крайпътни и урбанизирани места, сметищата, крайречните местообитания. На този етап се прилагат някои специални мерки основно по отношение на инвазивните видове с вредни икономически последствия. Мерки за ограничаване разпространението им са прилагани в някои чувствителни територии покрай р. Дунав и Черноморското крайбрежие.

В българската флора са установени 214 **хибридни растения или хибридни популации** на видове от 52 рода в 29 семейства. Картината на биологичното и таксономичното разнообразие на българската флора се допълва от групата на изчезналите от нея 13 вида (Petrova & Vladimirov, 2009), част от тях намирани еднократно, други унищожени в антропогенно силно нарушени природни местообитания. Повечето от тези видове са влаголюбиви или водни растения (хигро- и хидрофити), обитавали блата, влажни ливади, крайречни терени.

В Червена книга на Република България Том I – Растения и гъби (2011), са включени общо 810 вида, разпределени по следния начин: водорасли – 6 вида (критично застрашени – 5, застрашени – 1); мъхове – 102 вида (чернодробни: критично застрашени – 10, застрашени – 17, уязвими – 6; листнати мъхове: критично застрашени – 17, застрашени – 25, уязвими – 27); папратови растения – 7 вида (регионално изчезнал – 1, критично застрашени – 6); голосеменни растения – 4 вида (критично застрашени – 2, застрашени – 2); покритосеменни растения – 542 вида (с категория „изчезнал“ – 1, регионално изчезнали – 11, критично застрашени – 198, застрашени – 293, уязвими – 39 избрани видове – български и балкански ендемити,включени в Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие и в Директивата за местообитанията); гъби – 149 вида (критично застрашени – 38, застрашени – 103, уязвими – 8). В този том са включени всички изчезнали, регионално изчезнали, критично застрашени и застрашени видове растения и гъби и поради ограничения обем на изданието, само избрани видове (около 20%) получили категория на застрашеност „уязвим“.

Функцията и състоянието на местообитанията и флората е в непряка зависимост от употребата на пестициди. Пестицидите, използвани върху културите, могат да навлязат в почвата и повърхностните води чрез излужване и оттичане и да навлязат в подземните води, с риск от отрицателно въздействие върху видове както в сухоземните, така и във водните екосистеми. Включително могат да причинят намаляване на популациите на насекоми. Поради това, устойчивото управление на пестицидите, съобразно съответните правила за употреба, забрани и режими, има непряко отношение към състоянието на растителността.

Състояние на животинския свят

Територията на страната включва части от 3 биогеографски района – Алпийски, Континентален и Черноморски, съгласно биогеографското райониране на Европа по ETC/BNP (European Topic Center on Biodivesity and Nature Protection), прието от Европейската комисия и влязло в Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС).

В Червената книга на Република България, Том 2: Животни (Големански и др, 2011) е представена информация за около 30 000 вида животни от голям брой таксономични групи, като техният реален брой в страната е вероятно над 60 000. Оценка на степента на тяхната застрашеност показва, че над 400 вида отговарят на критериите на IUCN. Описани са общо за 288 вида животни – 51 вида са безгръбначни

животни, от тях: 41 вида риби (2 кръглоусти и 22 костни риби); 2 вида земноводни; 9 вида влечуги; 100 вида от установените в страната птици и 19 вида бозайници, от които 12 вида са в категорията „Изчезнали", а 39 вида са „Критично застрашени".

Българската фауна включва 94 вида бозайници, 382 вида птици, 36 влечуги, 16 земноводни, 207 черноморски и сладководни риби, около 27 000 насекоми и други безгръбначни. Така България се нарежда между страните с най-голямо биологично разнообразие в Европа.

Значителен е броят **ендемични видове** и подвидове. От безгръбначните таксони 8.8% от ненасекомните видове и 4.3% от насекомите са ендемични.

Степента на рядкост варира значително в различните таксономични групи, като за фауната са категоризирани 567 вида ненасекомни безгръбначни (около 23% от всички известни видове); над 1 500 вида насекоми; 29 вида черноморски и сладководни риби; 2 вида змии; 78 птици (включително 16 вида от списъка за глобално застрашени видове от 1993 г. на Световния съюз за защита на природата (IUCN)) и поне 10 едри бозайници, включително черноморският тюлен-монах, ендемични делфинови подвидове (морска свиня и афала), дива коза, кафява мечка, вълк, видра и европейският петнист пор.

В резултат на антропогенния натиск, през последните няколко десетилетия редица български видове намаляха до степен на изчезване. В тях се включват най-малко 7 безгръбначни, 3 вида риби, 2 змии, 3 птици, 2 (възможно 3) вида бозайници и 6 местни животински породи.

Необикновено голямото разнообразие на животински видове в България е с международно значение. За България са описани повече от 20 000 безгръбначни. В тази обща цифра се включват над 1 800 таксона протозои и над 2 500 паякообразни, молуски, нематоди и други ненасекомни безгръбначни. Около 85% от известните безгръбначни са насекоми, описани са почти 17 500 вида и подвида насекоми, а общият брой се оценява на 27 000. В някои разреди насекоми (напр. Ephemeroptera, Heteroptera, Orthoptera) в България се срещат повече видове, отколкото в цяла Централна Европа. Специално трябва да се отбележи необичайно разнообразната пещерна безгръбначна фауна на България.

Гръбначната фауна е проучена най-задълбочено и е известно, че включва 730 вида: 94 вида бозайници, 383 вида птици, 36 влечуги, 16 земноводни и 207 черноморски и сладководни риби. Хироптерофауната наброява 29 вида – почти всички

съществуващи видове в Европа. В България разнообразието от едри бозайници, при 23 съществуващи вида, е измежду най-богатите в Европа и включва: вълк (*Canis lupus*), кафява мечка (*Ursus arctos*), язовец (*Meles meles*), златка и белка (*Martes martes* и *M. foina*), три вида порове (*Mustela eversmanni, M. putorius* и *Vormela peregusna*), три вида елени (*Dama dama, Cervus elaphus* и *Capreolus capreolus*) и три морски бозайника (*Delphinus delphis, Phocoena phocoena relicta* и *Tursiops truncates ponticus*). Един морски бозайник – черноморският тюлен-монах, който е различна форма на Средиземноморския тюлен-монах (*Monachus monachus*) – се смята за изчезнал.

Голям брой видове са включени в международни конвенции и директиви, в световни и европейски списъци на застрашени видове, насочени към опазване на биоразнообразието в световен и европейски мащаб.

Функцията на местообитанията, флората и фауната е в непряка зависимост от употребата на пестициди. Пестицидите, използвани върху културите, могат да навлязат в почвата и повърхностните води чрез излужване и оттичане и да навлязат в подземните води, с риск от отрицателно въздействие върху нецелеви видове както в сухоземните, така и във водните екосистеми. Включително могат да причинят намаляване на популациите на насекоми. Поради това, устойчивото управление на пестицидите, съобразно съответните правила за употреба, забрани и режими, има непряк принос към състоянието на растителността и животинския свят.

НПДУУП предвижда редица действия за постигане на устойчива употреба на пестицидите, като ще се намалят рисковете и въздействието от тяхната употреба върху растителността и животинския свят, чрез насърчаване на използването на интегрирано управление на вредителите (ИУВ) и на алтернативни подходи или техники, като например нехимични алтернативи на пестициди.

Изводи:

1. България се нарежда между страните с най-голямо биологично разнообразие в Европа.

2. В състава на естествената растителност са установени около 12 400 растения, като най значително е видовото разнообразие на водораслите (около 4 000 вида). След тях по брой се нареждат семенните растения – голосеменни и покритосеменни, представени от около 3 500 вида. Следват гъби, мъхове, лишеи, папратовидни. В Червена книга на Република България Том I – Растения и гъби (2011), са включени общо 810 вида

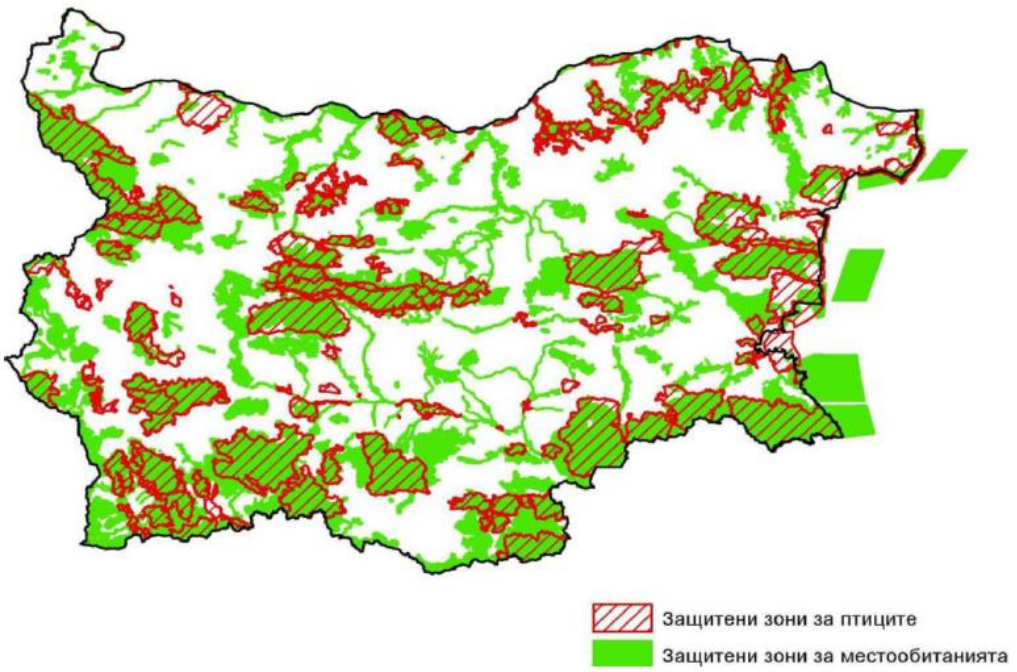
3. Българската фауна включва 94 вида бозайници, 382 птици, 36 влечуги, 16 земноводни, 207 черноморски и сладководни риби, около 27 000 насекоми и други безгръбначни. В резултат на антропогенния натиск, през последните няколко десетилетия редица български видове са намалели до степен на изчезване. В тях се включват най-малко 7 безгръбначни, 3 вида риби, 2 змии, 3 птици, 2 (възможно 3) вида бозайници и 6 местни животински породи.

4. Функцията на местообитанията, флората и фауната е в непряка зависимост от употребата на пестициди. НПДУУП предвижда редица действия за постигане на устойчива употреба на пестицидите, с оглед опазване състоянието на растителността и животинския свят.

2.1.8. Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии

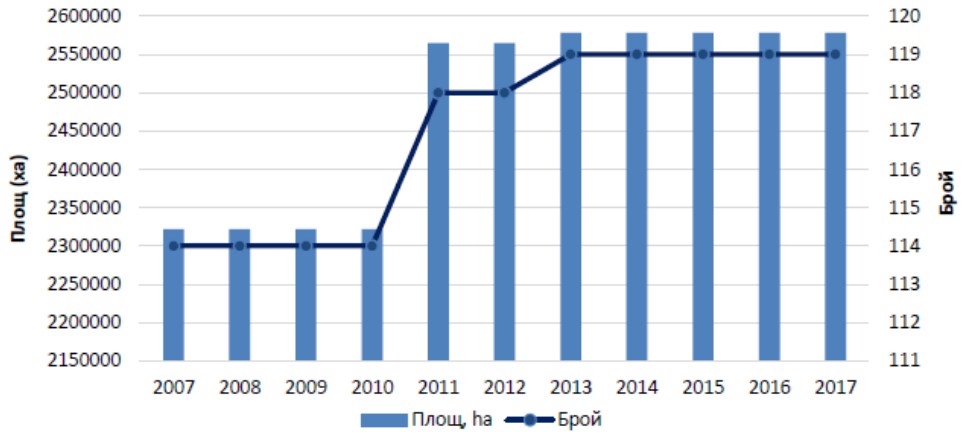
Защитени зони

Българската част от Европейската екологична мрежа Натура 2000 възлиза на 34.4% от територията на страната и е един от високите проценти в Европа. На **Фигура 2.1.8-1** е представено териториалното разположение на защитените зони за птиците и защитените зони за местообитанията, някои от които се припокриват.

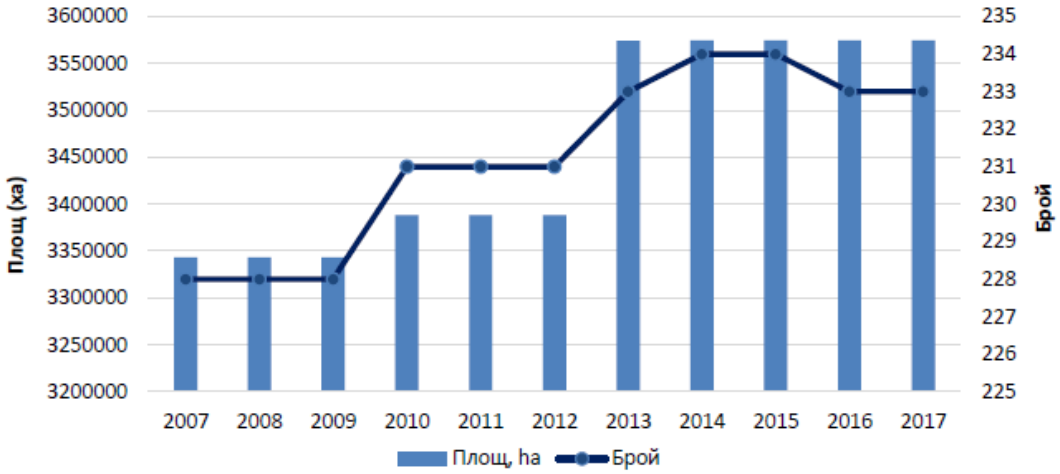

Фигура 2.1.8-1. *Карта на защитените зони от екологичната мрежа „НАТУРА 2000“ в България; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

В края на 2017 г. броят на определените защитени зони, съгласно Директивата за птиците в България е 119 с площ 2 523 661 ha (22.7% от общата територия на страната) (**Фигура 2.1.8-2**), а броят на определените защитени зони съгласно Директивата за местообитанията е 233 с площ 3 326 973 ha (30% от общата територия на страната) (**Фигура 2.1.8-3**). Защитените зони включват общо 282 135 ha морски пространства.

Фигура 2.1.8-2. *Промяна в броя и площта на определените защитени зони по Директивата за птиците за периода 2007-2017 г., ha в България; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Фигура 2.1.8-3. *Промяна в броя и площта на определените защитени зони по Директивата за местообитанията за периода 2007 – 2017 г., ha в България; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

По данни от Информационна система за защитени зони от Екологична мрежа Натура 2000, целеви за опазване видове/природни местообитания, са както следва:

- Безгръбначни животни – 40 вида;
- Риби – 24 вида;
- Земноводни – 6 вида;
- Влечуги – 6 вида;
- Бозайници – 24 вида;
- Растителни видове – 22 вида;
- Природни местообитания – 90 броя;
- Птици – 239 вида.

Защитени територии

От 1933 г., когато се обявява първата защитена територия в България – резервата „Силкосия“ в Странджа, а през 1934 г. първия народен парк на Балканския полуостров – „Витоша“, се провежда последователна политика за разширяване и укрепване на мрежата от защитени територии.

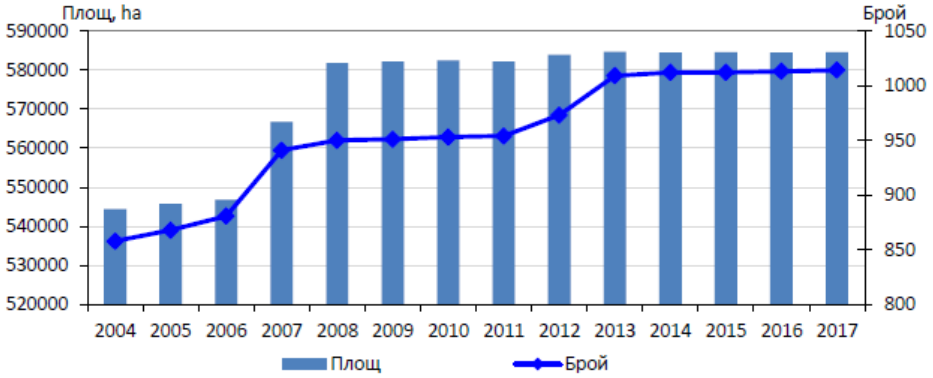
Към настоящият момент в България са обявени 1 015 защитени територии, които обхващат приблизително 5.3 % от територията на страната. Според Закона за защитените територии, защитените територии са 6 категории: резервати (55), национални паркове (3), природни забележителности (348), поддържани резервати (35), природни паркове (11), защитени местности (563).

Защитените територии и ефективното им опазване допринасят за изпълнението на изискванията на редица международни конвенции и споразумения, по които България е страна. Част от тях са получили признание и са включени в различни международни мрежи от защитени територии: 10 Рамсарски места, 16 биосферни резервата, два обекта на световното природно наследство на ЮНЕСКО – поддържан резерват „Сребърна” и Национален парк „Пирин”, а другите два национални парка - „Централен Балкан” и „Рила”, са членове на европейската мрежа от национални паркове PAN Parks. Преобладаващата част от защитените територии са включени и в мрежата НАТУРА 2000, което доказва тяхната консервационна значимост и ефективния им принос в опазването на биологичното разнообразие.

За периода 2004-2017 г. площта на защитените територии се е увеличила (**Фигура 2.1.8-4**). В края на 2017 г. броят на защитените територии в България е 1 014 с обща площ 584 563.2 ha или 5.27% от територията на страната. През 2017 г. са обявени

3 нови защитени територии от категорията „защитена местност", с обща площ от 52.826 ha; заличена е една защитена територия от категорията „защитена местност" с площ 2 ha и е актуализирана площта на 7 защитени територии, на основание чл. 42, ал. 6 от Закона за защитените територии, във връзка с извършени по-точни замервания.

Данните и цифровите граници на защитените територии се докладват ежегодно до Европейската агенция по околна среда (ЕАОС). Докладването се извършва съгласно Годишен план за управление на ЕАОС с цел поддържане на обща европейска база данни за защитените територии по силата на националното законодателство.

Фигура 2.1.8-4. *Промяна на броя и площта на защитените територии в България за периода 2004 – 2017 г., ha; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

В определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от защитените зони, е забранено използването на пестициди.

В съответствие със Закона за биологичното разнообразие, е въведен режим на дейности, съгласно който се забранява използването на пестициди и продукти за растителна защита в следните защитени зони: BG0000113 „Витоша"; BG0000156 „Шабленски езерен комплекс"; BG0000240 „Студенец"; BG0000241 „Сребърна"; BG0000270 „Атанасовско езеро"; BG0000271 „Мандра-Пода"; BG0000273 „Бургаско езеро"; BG0000332 „Карлуковски карст"; BG0002001 „Раяновци"; BG0002002 „Западен балкан"; BG0002003 „Кресна"; BG0002004 „Долни Богров-Казичене"; BG0002005 „Понор"; BG0002006 „Рибарници Орсоя"; BG0002009 „Златията"; BG0002012 „Крумовица"; BG0002013 „Студен кладенец"; BG0002014 „Маджарово"; BG0002019 „Бяла река"; BG0002020 „Радинчево"; BG0002021 „Сакар"; BG0002022 „Язовир Розов кладенец"; BG0002023 „Язовир Овчарица"; BG0002025 „Ломовете"; BG0002026 „Дервентски възвишения"; BG0002027 „Язовир Малко Шарково"; BG0002028

„Комплекс Странджа“; BG0002029 „Котленска планина“; BG0002030 „Комплекс Калимок“; BG0002031 „Стената“; BG0002038 „Провадийско-Роякско плато“; BG0002039 „Хърсовска река“; BG0002040 „Странджа“; BG0002041 „Комплекс Ропотамо“; BG0002043 „Емине“; BG0002044 „Камчийска планина“; BG0002045 „Комплекс Камчия“; BG0002050 „Дуранкулашко езеро“; BG0002051 „Калиакра“; BG0002052 „Язовир Жребчево“; BG0002053 „Врачански Балкан“; BG0002057 „Бесапарски ридове“; BG0002058 „Сините камъни-Гребенец“; BG0002059 „Каменски баир“; BG0002060 „Галата“; BG0002082 „Батова“; BG0002061 „Балчик“; BG0002062 „Лудогорие“; BG0002063 „Западни Родопи“; BG0002064 „Гарванско блато“; BG0002065 „Блато Малък Преславец“; BG0002066 „Западна Странджа“; BG0002069 „Рибарници Звъничево“; BG0002070 „Рибарници Хаджи Димитрово“; BG0002071 „Мост Арда“; BG0002072 „Мелнишки пирамиди“; BG0002073 „Добростан“; BG0002074 „Никополско плато“; BG0002076 „Места“; BG0002077 „Бакърлъка“; BG0002078 „Славянка“; BG0002079 „Осогово“; BG0002081 „Марица Първомай“; BG0002083 „Свищовско-Беленска низина“; BG0002084 „Палакария“; BG0002085 „Чаиря“; BG0002087 „Марица-Пловдив“; BG0002088 „Микре“; BG0002089 „Ноевци“; BG0002090 „Берковица“; BG0002092 „Харманлийска планина“; BG0002093 „Овчарово“; BG0002094 „Адата-Тунджата“; BG0002095 „Горни Дъбник-Телиш“; BG0002096 „Обнова“; BG0002097 „Белите скали“; BG0002098 „Рупите“; BG0002099 „Кочериново“; BG0002100 „Долна Козница“; BG0002101 „Мещица“; BG0002102 „Деветашко плато“; BG0002103 „Злато поле“; BG0002104 „Цибърско блато“; BG0002105 „Персенк“; BG0002106 „Язовир Ивайловград“; BG0002107 „Бобошево“; BG0002108 „Скрино“; BG0002110 „Априлци“; BG0002111 „Велчево“; BG0002112 „Руй“; BG0002113 „Триград-Мурсалица“; BG0002054 „Средна гора“; BG0002126 „Пирин Буфер“; BG0002128 „Централен Балкан Буфер“; BG0000399 „Българка“; BG0000496 „Рилски манастир“; BG0002115 „Било“; BG0000591 „Седларката“; BG0000589 „Марина дупка“; BG0000605 „Божкова дупка“; BG0000587 „Варкан“; BG0000574 „Ахелой-Равда-Несебър“; BG0000610 „Река Янтра“.

Изводи:

1. България, като страна-членка на ЕС, е поставила под защита значителен процент от територията на страната.

2. Защитените зони, които изграждат Екологичната мрежа, включват достатъчен брой типа местообитания и най-важните местообитания на значителен брой

растения и животни. Зоните осигуряват механизми за тяхното управление с цел запазване и устойчиво ползване.

3. Българската част от Европейската екологична мрежа Натура 2000 възлиза на 34.4% от територията на страната и е един от високите проценти в Европа.

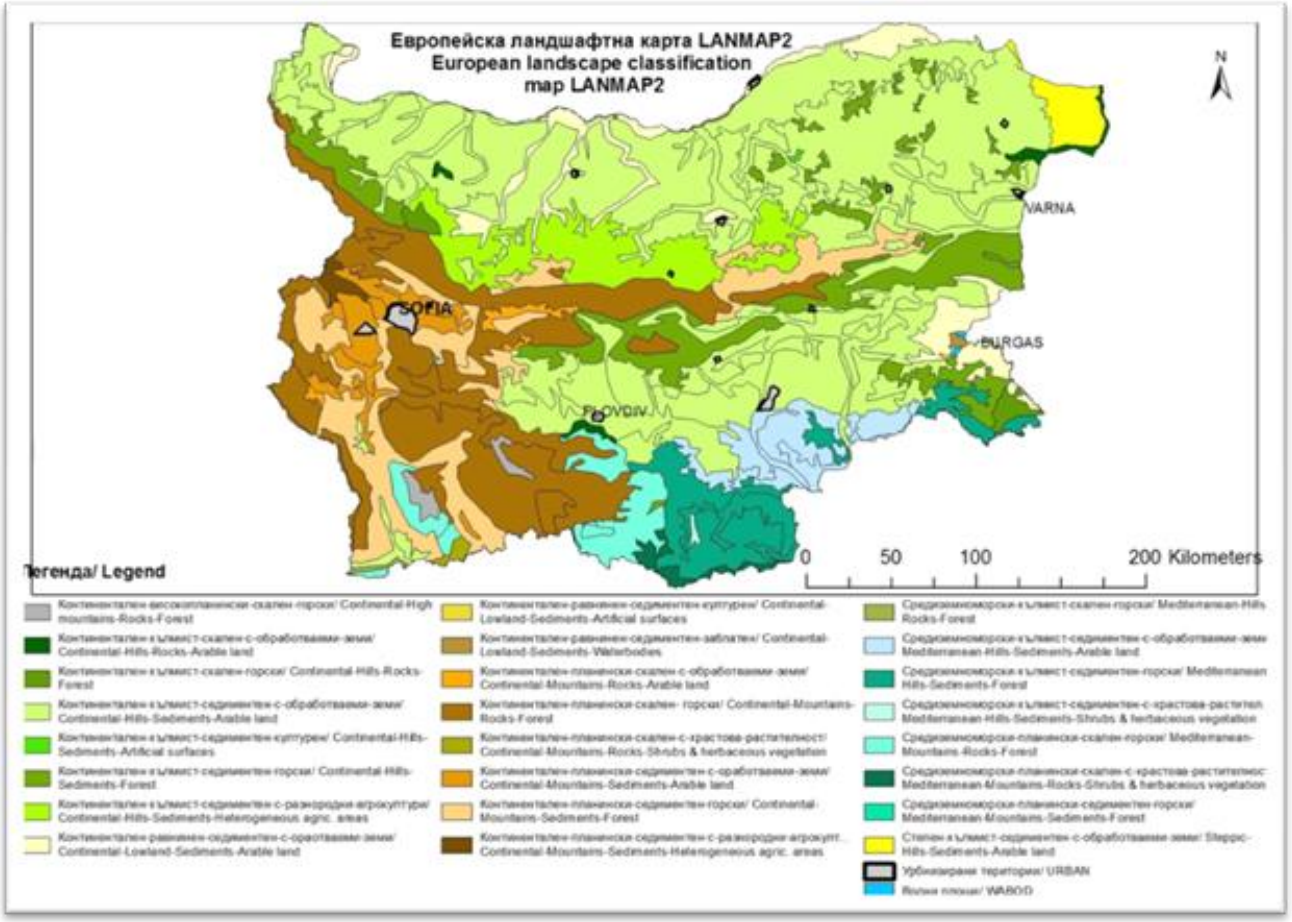
4. В Закона за защитените територии, приет през 1998 г., са определени следните категории защитени природни територии: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк и защитена местност.

5. Налице е стабилност в мрежата от защитени територии за последните няколко години.

6. В определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000, е въведена забрана за използване на пестициди, което гарантира опазване състояние на съответните защитени зони и защитени територии от излагане на въздействие на пестициди.

2.1.9. Състояние на ландшафта

Европейската конвенция за ландшафта възприема ландшафта като: „площ, според всеобщото разбиране, чийто характер е следствие от действието и взаимодействието на природни и човешки фактори" (ELC, 2000). Именно това е основата на Европейската ландшафтна карта LANMAP2 (Mücher et al., 2007). Тя е разработена въз основа на 4 основни слоя в ГИС, които съдържат информация за – релефа, климата, почвообразуващи скали и земеползването (**Фигура 2.1.9-1**). На базата на тези слоеве е направена и класификация на ландшафтите. Целта на тази картата е да послужи за определяне политиката по опазване на природната среда на национално и европейско ниво.

Фигура 2.1.9-1. *Европейската ландшафтна карта LANMAP2 – част България.*

Класификацията има йерархична структура с 4 нива, като последното ниво характеризира ландшафтите. Най-високото ниво на класификацията се определя от климата. Според LANMAP2 в страната има 2 класа – континентален и средиземноморски. На второ ниво е комбинацията от климата и топографските различия. За страната има 4 класа – високопланински, планински, хълмист и равнинен. Третото ниво се определя от климата, топографията и почвообразуваща скала. На това ниво за страната има 2 класа – седиментен и твърди скали. Последното, най-ниско ниво, е по вид на земно покритие, като за страната са определени 6 вида – гори, обработваеми земи, разнородни агрокултури, антропогенизирани територии (културни), заблатени територии, с храстова растителност.

На територията на страната има обособени 24 ландшафтни подобласти, обеднени в 4 ландшафтни области. Границите на подобластите са избрани така, че в достатъчна степен да детайлизират ландшафната характеристика на страната. Севернобългарска зонална област на Дунавската равнина (А) има 4 ландшафтни подобласти и 33 ландшафни района в границите на равнината. Старопланинска област

(Б) има 4 подобласти и 21 района, базирани на различията в спектрите на височинната ландшафтна поясност. Южнобългарска планинско-котловинна област (В) обхваща 10 ландшафтни подобласти и 47 ландшафтни района. Това са почти всички планински и котловинни части на страната на юг от Старопланинската област, включително и най-високите планински ландшафти, най-студените и най-топлите котловинни ландшафти. Междупланинскозонална област на южнобългарските низини и ниски планини (Г) заема зоната между планинските територии на Средна гора от север и масива на Родопите от юг. Има шест ландшафтни подобласти, в чиито обхват са установени 17 ландшафтни района. Поради големите различия в надморската височина в тази област се характеризира с големи различия по отношение на хидротермиката. Това е така поради регионалните особености на районите в тази област (Петров, 1997).

Ландшафтът е подложен на процес на ускорена трансформация, дължаща се на фактори като: развитието в земеделието, горското стопанство, индустрията, добива на минерали, регионално и градско планиране, транспорт, инфраструктура, туризъм и отдих. Като чувствителни ландшафти се определят териториите по поречията на реките, защитените зони, влажните зони и други зони от националната екологична мрежа Натура 2000. В тях всякаква намеса би могла да има необратими последици върху устойчивостта на ландшафтните комплекси.

Употребата на пестициди пряко касае единствено аграрните ландшафти, но по никакъв начин не представлява фактор, който да повлияе състоянието/облика на ландшафта.

Изводи:

1. На територията на страната има обособени 24 ландшафтни подобласти, обеднени в 4 ландшафтни области.
2. Ландшафтът е подложен на процес на ускорена трансформация, произхождаща от различни типове антропогенна дейност.
3. Употребата не пестициди не представлява фактор, който да повлияе състоянието/облика на ландшафта.

2.1.10. Състояние на материалните активи

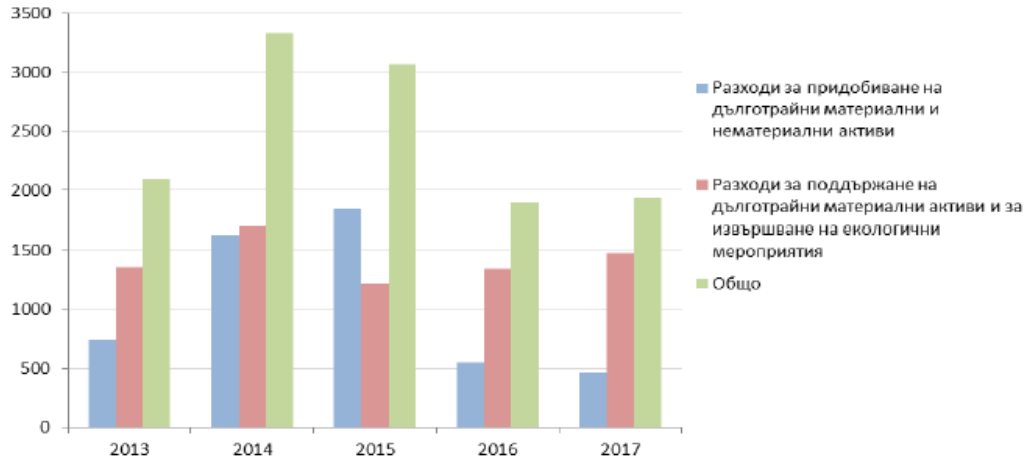
Инвестициите за опазването на околната среда са важна предпоставка не само за постигане на екологична устойчивост, но и за осигуряване на здравословен начин на живот, сигурност и социална равнопоставеност, както и за икономически растеж, нови възможности за бизнеса, по-висока заетост и повече работни места. На национално

ниво разходите обхващат всички разходи на фирми, общински администрации, научни институти, министерства и други организации, свързани с придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи с екологично предназначение, поддържане и експлоатация на дълготрайните материални активи с екологично предназначение и извършване на мероприятия за опазване и възстановяване на околната среда.

През 2017 г. разходите за опазване и възстановяване на околната среда на национално ниво се оценяват на 1 934.96 млн. лв., като относителният им дял от брутния вътрешен продукт (БВП$_1$) е 1.91 %. Отчита се по-високо равнище на разходите в сравнение с 2016 г. (1 894.96 лв.), и намаление спрямо 2015 г. (3 064.68 лв.), 2014 г. (3 326.84 лв.) и 2013 г. (2 098.91 лв.).

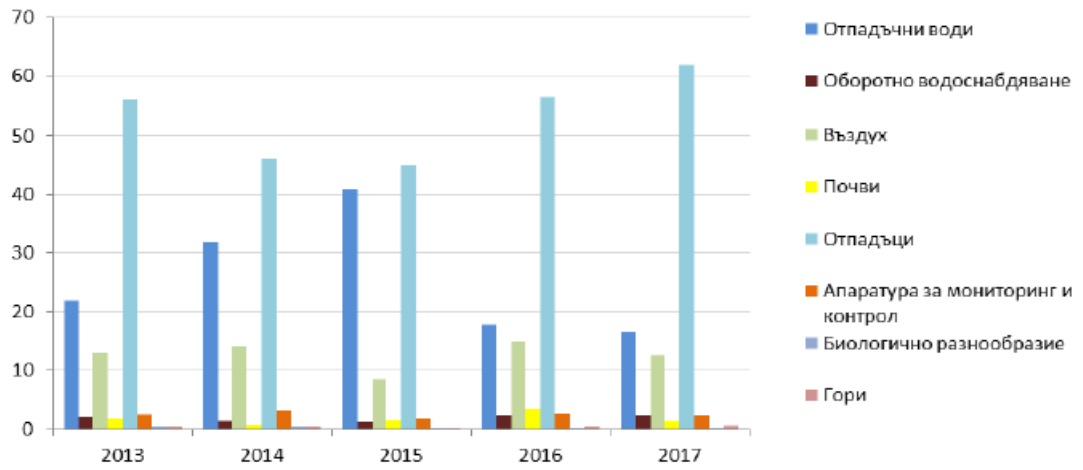
Наблюдава се тенденция към увеличаване на инвестициите за управление на отпадъците и задържане на високо равнище на разходите за опазване на чистотата на въздуха.

През 2017 г. разходите за придобиване на дълготрайни материални (ДМА) и нематериални активи (НА) възлизат на 459.92 хил. лв. и относителният им дял в общите разходи е 23.8 %. За поддържане и експлоатация на ДМА с екологично предназначение и извършване на дейности за опазване и възстановяване на околната среда са усвоени средства на стойност 1 475.04 млн. лв. или 76.2 % от общите разходи. На **Фигура 2.1.10-1** е представена динамиката на изразходваните средства за опазване и възстановяване на околната среда по основни направления.

Фигура 2.1.10-1. *Динамика на изразходваните средства за опазване и възстановяване на околната среда по основни направления на национално ниво, млн. лв.; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

В структурата на разходите с екологично предназначение по направления за околната среда, най-голям е делът на усвоените средства за управление на отпадъците – 61.81 %, следван от тези за пречистване и отвеждане на отпадъчните води – 16.58 % и за опазване на чистотата на въздуха – 12.61 %. През 2017 г. делът на разходите за управление на отпадъците бележи известно увеличение – с 5.4 пункта спрямо 2016 г., а делът на разходите за опазване чистотата на въздуха – леко намаление, с 2.5 пункта спрямо 2016 г. За периода от 2013 г. до 2017 г. разходите за управление на отпадъците се задържат на високо равнище (**Фигура 2.1.10-2**).

Фигура 2.1.10-2. *Структура на разходите за опазване на околната среда по основни направления на национално ниво, процент (%); Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Активите, които имат отношение към Актуализирания НПДУУП, са най-вече материалните и нематериални активи, свързани с опазване на почвата и подпочвените води, както и пречистване и отвеждане на отпадъчни води и управление на отпадъците.

НПДУУП представлява основен документ, осигуряващ възможности за развитие на материалните активи в сферата на устойчивото управление на пестицидите. Такива възможности са за развитие и модернизиране на съпътстващите дейността информационни и образователни системи за целите на издаване на сертификати на лицата, ангажирани с производство, дистрибуция и употреба на ПРЗ, развитие на система за събиране на празни опаковки от ПРЗ, развитие на складовете на съхранение на ПРЗ, развитие на все повече възможности за екологосъобразно управление на отпадъците от ПРЗ и негодните за употреба ПРЗ.

Пример за такава възможност е проектът „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност“ по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социални неравенства в рамките на разширения Европейски съюз. В него са включени дейности, свързани с преопаковане на негодните за употреба ПРЗ, временно транспортиране и депониране и последващо окончателно обезвреждане в подходящи инсталации, с подходящите методики; почистването на складове за съхранение на пестициди; изнасянето на отпадъци от продукти за растителна защита за изграяне извън страната и др. Приносът за България от програмата е в размер на 76 милиона швейцарски франка и се реализира под формата на проекти и програми.

Друг проект е „TOPPS България“ – доброволна инициатива при боравене с пестициди и техните опаковки, който стартира през 2010 година по инициатива на Асоциация растителнозащитна индустрия България (АРИБ), съвместно с бившата Национална служба за растителна защита (НСРЗ), в качеството на официален местен партньор, с цел обучение на операторите за предотвратяване на замърсявания на водите с продукти за растителна защита от точкови източници.

Проектът „TOPPS“ се изпълнява в 15 държави членки на ЕС. Основната му цел е съществуващите на европейско равнище най-добри практики за опазване на водите от замърсяване при употребата на продукти за растителна защита, да бъдат адаптирани за условията на България и да бъдат разпространени чрез съвети, консултации, обучения и демонстрации. Това се прави, за да се намали рискът от замърсяване на подпочвените и повърхностните води с продукти за растителната защита от точкови източници.

По проекта „TOPPS България” на територията на всички 28 области, обучителите провеждат обучения на заинтересованите страни – стопани, консултанти, дистрибутори на ПРЗ и др., на тема „Най-добри практики (НДП) за опазване на водите от замърсяване, причинено от точкови източници при употреба на ПРЗ”.

Изводи:

1. През 2017 г. се отчита по-високо равнище на разходите за опазване и възстановяване на околната среда в сравнение с 2016 г. (1 894.96 лв.), и намаление спрямо 2015 г. (3 064.68 лв.), 2014 г. (3 326.84 лв.) и 2013 г. (2 098.91 лв.).

2. Наблюдава се тенденция към развитие и модернизиране на материалните активи, свързани с устойчиво управление на пестицидите – информационни и

образователни системи за целите на издаване на сертификати на лицата, ангажирани с производство, дистрибуция и употреба на ПРЗ, развитие на система за събиране на празни опаковки от ПРЗ, развитие на складовете на съхранение на ПРЗ, развитие на все повече възможности за екологосъобразно управление на отпадъците от ПРЗ и негодните за употреба ПРЗ.

2.1.11. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство е приета от Генералната конференция на Организацията на обединените нации за образование, наука и култура – ЮНЕСКО, през 1972 г. в Париж (17октомври – 21 ноември 1972 г.).

Други Конвенции, приети под егидата на ЮНЕСКО, са Конвенция за подводното културно наследство (2001 г.), Конвенция за опазване на нематериалното културно наследство (2003 г.), както и Конвенции, приети под егидата на Съвета на Европа – Конвенция за опазване на архитектурното наследство на Европа (1985 г.), Европейската конвенция за опазване на археологическото наследство (1992 г.) и Европейската конвенция за ландшафта (2000 г.).

България приема Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство с Разпореждане №13 на Бюрото на Министерския съвет от 4 февруари 1974 г. Тя е в сила от 17 септември 1975 г.

Първите български обекти са вписани в Листата на ЮНЕСКО през 1979 г., следва серия от обекти приети за паметници на световното културно и природно наследство, основно през 1983 г. и 1985 г.

България разполага със завидно богатство от културно-исторически паметници. Тя е на трето място в Европа, след Гърция и Италия, по брой и разнообразие на открити паметници на културата. На територията на страната регистрираните недвижими паметници на културата са около 40 000 обекта, между които около 10 000 гробници и селищни могили. От общия брой на паметниците на културата 21 000 са обявените (вписани) паметници, а 19 000 са декларираните (класирани) паметници. Най-голям е делът на архитектурните паметници на културата – 20 000, археологическите паметници на културата са 15 500, а 4 500 са историческите, художествените и др. В България в над 220 музея има около пет и половина милиона културно-исторически експоната.

Съгласно Закона за културното наследство (ЗКН, културното наследство **обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство** като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност.

Обекти на Световното наследство в България

България има вписани в Листата на ЮНЕСКО за световното културно и природно наследство 10 български обекти (7 в Листата на културното наследство и 2 в Листата на природното наследство, както и 4 в листата на нематериалното културно наследство) от различни исторически епохи. Те са свидетелство за значимия принос на българското градоустройство и архитектура, на българското монументално и изобразително изкуство, на величествената и уникална българска природа в европейското и световното културно и природно пространство.

Изводи:

1. България разполага със завидно богатство от културно-исторически паметници.
2. На територията на страната регистрираните недвижими паметници на културата са около 40 000 обекта.
3. Не са установени проблеми относно състоянието на културно-историческото наследство, свързани с употребата на пестициди.

2.1.12. Състояние по отношение на вредните физични фактори

Шум

Шумът е един от факторите с най-неблагоприятно въздействие върху населението. Потенциалът му като източник на вредни въздействия е безспорен. Зелената книга на Европейския съюз (ЕС), определяща политика за шума, посочва, че около 20% от населението на ЕС страда от нива на шум, които здравните специалисти считат за неприемливи и могат да доведат до сериозни последици за здравето.

Проблемите, свързани с наднормени шумови нива в България и въздействието им върху околната среда и здравето на хората, са следствие от: транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; въздушен транспорт; локални обекти – промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервизи за услуги и др.

В рамките на Националната система през 2017 г. регионалните здравни инспекции (РЗИ) са провели измервания в общо 726 пункта в цялата страна. Данните от Национална система за мониторинг на шума отразяват шумовите нива в 40 града на страната. В тях се включват всички областни градове, както и още девет общини: Ботевград, Самоков и Своге от Софийска област, Горна Оряховица и Свищов от област Велико Търново, Севлиево, Дряново и Трявна от област Габрово, Дупница от област Кюстендил, Казанлък от област Стара Загора, Попово и Омуртаг от област Търговище.

Относителният дял на пунктовете с установени нива на шума над граничните стойности се е понижил с 2.3 % в сравнение с 2016 година, през която са били общо 73.34 %. Това понижение се дължи главно на пунктовете с наднормени нива, разположени в производствено – складовите територии и в зоните за обществен и индивидуален отдих.

Голям процент, 18.83% от общия брой пунктове с нива над нормата, се пада на жилищните зони. При норма 55 dB(A), в тези територии, подлежащи на усилена шумозащита са измерени стойности до 69 dB(A).

Наднормени стойности са отчетени в 199 бр. от пунктовете, разположени във всички територии и зони, подлежащи на усилена шумозащита, което представлява 38.64% от пунктовете с измерени нива над граничната стойност.

За сравнение през 2016 г. наднормени стойности са отчетени в 193 бр. от пунктовете, разположени в територии и зони подлежащи на усилена шумозащита, което представлява 36.3 % от пунктове с измерени нива над граничната стойност.

Радиационно състояние на околната среда

Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични наблюдения относно радиационното състояние на околната среда, са:

- Радиационен гама-фон – мощност на еквивалентната доза[μSv/h];
- Специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, седименти, скален материал и отпадни продукти [Bq/kg];
- Обща бета-активност и тритий на води [Bq/l];
- Съдържание на естествен уран и радий-226 в повърхностни, подземни и отпадни води, съответно в [mg/l] и [mBq/l];
- Обемна специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в аерозолни проби [mBq/ m³].

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда цели наблюдаване във времето на стойностите на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води, почви, наличие на трансграничен пренос и се осъществява по два начина: чрез автоматизирана система за онлайн наблюдение и чрез лабораторно-аналитична система за офлайн наблюдение.

При регистриране на завишени стойности на радиологичните параметри се извършват допълнителни измервания, като се променя установената в програмата периодичност на наблюдение и се уведомява Агенцията за ядрено регулиране и обществеността.

През 2017 г. Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама-фон, различни от естествените. Не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух. При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг за:

- Необработваеми почви, не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди.
- В повърхностните водни тела и седименти в страната, не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди.
- В районите на потенциални замърсители не е установено разширяване на засегнатите от предишната дейност терени.

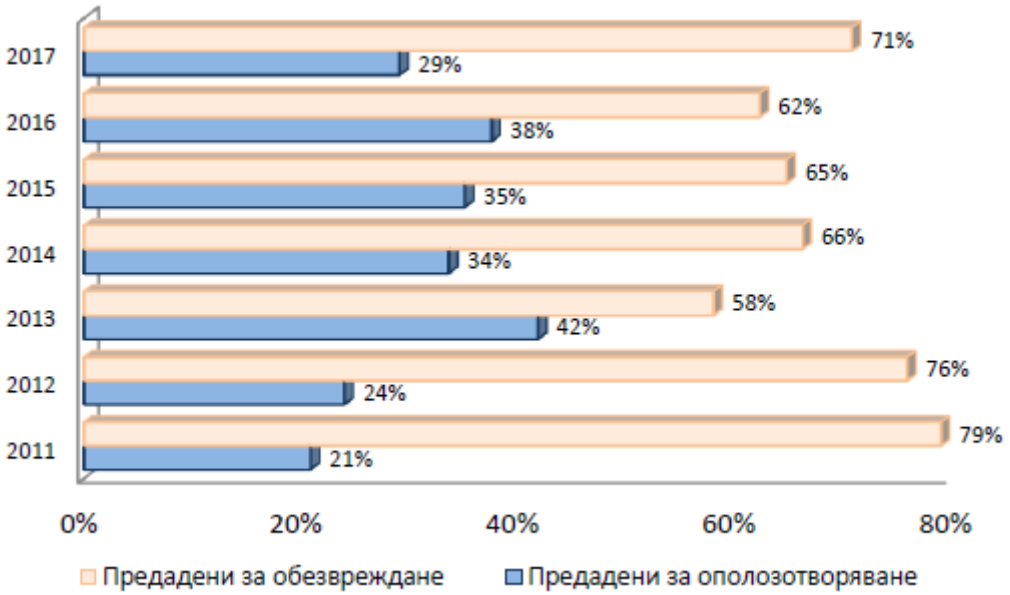
Изводи:

1. Данните от измерванията на шумовите нива през 2017 г. показват, че относителният дял на пунктовете с превишени нива не е променен сравнение с 2016 година, през която са били 73,34%.
2. Основните източници на шум са автомобилния и релсов транспорт; въздушен транспорт; инсталации и съоръжения на промишлеността.
3. През 2017 г. Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон не е регистрирала стойности на радиационния гама-фон, различни от естествените.
4. Съхранението и употребата на пестициди не представляват източник на шум.

2.1.13. Състояние и управление на отпадъците

Отпадъците се приемат като екологичен, социален и икономически проблем, а нарастващото потребление и „консуматорското“ поведение на обществото продължават да генерират големи количества отпадъци. Необходими са големи и разнородни усилия за предотвратяване на образуването им. Отпадъците представляват и загуба на материални ресурси (чрез метали и други материали, които могат да се рециклират), а в същото време имат и потенциал като енергийни източници. Прилагането на дейностите по третиране на отпадъци като повторна употреба и рециклиране са благоприятни за околната среда, водещи до отклоняване на отпадъци от депата.

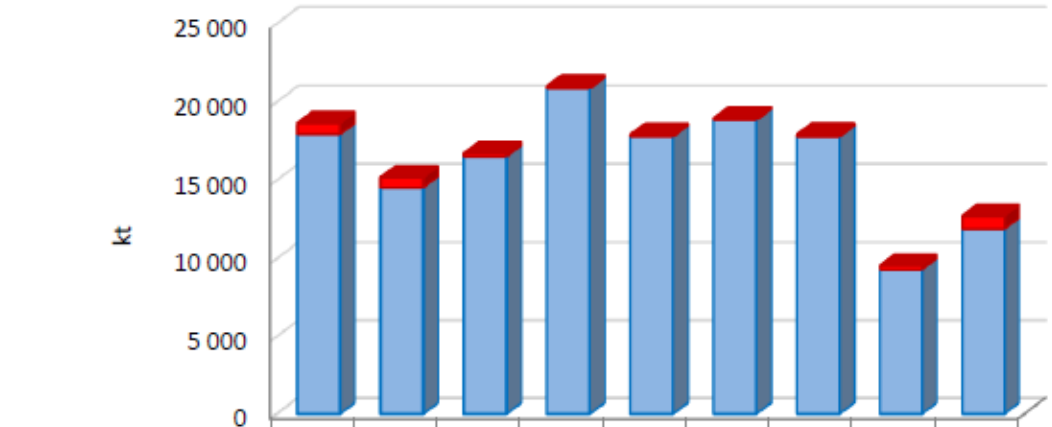
През последните години се запазва едно сравнително постоянно ниво на отпадъците, предадени за оползотворяване, което е показателно за усилията при рециклиране на отпадъци на национално ниво и прилагането на йерархията при практиките за управление на отпадъците (**Фигура 2.1.13-1**).

Фигура 2.1.13-1. *Дейности по третиране на отпадъци, %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Общото количество на образувани отпадъци през 2017 г. (без образуваните отпадъци по икономически дейности от „*Растениевъдство, животновъдство и лов; Спомагателни дейности; Горско стопанство; Рибно стопанство*„ и „*Добивна*

промишленост") е 20 693 kt (128 kt опасни и 15 340 kt неопасни, в т.ч. 3 080 kt битови) (**Фигура 2.1.13-2**).

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Опасни отпадъци	708	646	202	159	123	118	141	240	839
Неопасни отпадъци	17 933	14 535	16 514	20 847	17 786	18 830	17 773	9 303	11 876

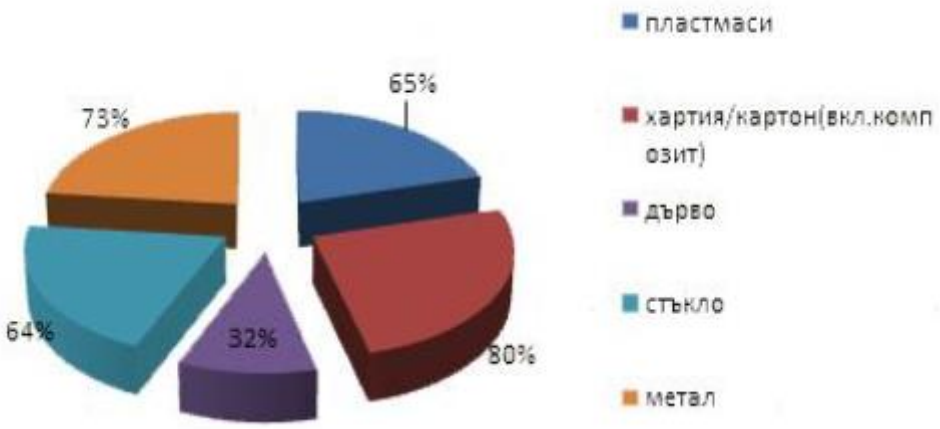
Фигура 2.1.13-2 *Образувани отпадъци от икономически дейности (без минерални отпадъци) по видове общо за страната, в kt; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Рециклирани отпадъци от опаковки от общо образуваните отпадъци от опаковки

През 2017 г. в страната са образувани 453 194 t отпадъци от опаковки, което е 64 kg/жител, норма на образуване на отпадъци от опаковки (при постоянно население към 31.12.2017 г. – 7 050 034 души) (**Фигура 2.1.13-3**).

От тях:

- 119 962 t са пластмасови отпадъци от опаковки;
- 153 212 t – хартиени и картонени (вкл. композитни) отпадъци от опаковки;
- 33 594 t – метални отпадъци от опаковки;
- 59 589 t – дървените отпадъци от опаковки;
- 83 517 t – стъклени отпадъци от опаковки;
- 3 320 t попадат в категорията „други".

Фигура 2.1.13-3. *Процентно разделение по материали от генерираните отпадъци от опаковки, %; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2019 г.*

Отпадъци от препарати за растителна защита

Чрез действащата система за събиране на опаковки от пестициди (ССОП), създадена от Асоциация Растителнозащитна Индустрия България, се цели да се намалят рисковете, свързани с употребата на продукти за растителна защита, да се отговори на изискванията на Закона за защита на растенията и Закона за управление на отпадъците и да се осигури безопасен начин за освобождаване от празните пластмасови опаковки от пестициди.

От 2017 г. системата има национален обхват и е достъпна за всички земеделски производители. Събирането на празните пластмасови опаковки от ПРЗ се финансира изцяло от фирмите – участници в системата. За земеделските производители услугата е безплатна – единственото условие е да се прилага трикратно изплакване на опаковките по време на приготвяне на разтвора за пръскане и правилно съхранение на празните опаковки, до тяхното изземване/предаване на оператора.

Крайните потребители на продукти за растителна защита от своя страна са задължени да предават обратно празните опаковки, съобразно разработената система за обратно изземване на опаковки и разпоредбите на Закона за управление на отпадъците.

Продуктите за растителна защита, които са негодни за употреба или са с отнето разрешение и изтекъл гратисен период на употреба, се обозначават по недвусмислен начин и се съхраняват на закрито, в специално обособени и обезопасени за целта места, в складове за съхранение на продукти за растителна защита и подлежат на

обезвреждане, съгласно Закона за управление на отпадъците. Отговорността за съхраняването, предаването за обезвреждане, както и финансовото обезпечаване на обезвреждането на негодни или неразрешени продукти за растителна защита, е на техния притежател.

Отпадъците, съдържащи пестициди, се съхраняват в складовете, които се делят на 3 вида – централни складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове. Крайното обезвреждане на тези отпадъци следва да бъде извършено по екологосъобразен начин, чрез изгаряне в специализирани инсинератори. Република България не разполага с такива съоръжения, поради което отпадъците се транспортират за изгаряне извън страната.

Към 31 декември 2017 г. на територията на страната са регистрирани 237 склада за излезли от употреба ПРЗ, 1951 броя ББ кубове и 68 централни склада, намиращи се в 304 населени места.

Общото количество забранени и негодни за употреба пестициди за 2017 г. възлиза приблизително на 13 000 t, като 59.1 % от тях са трайно депонирани в 1 951 броя ББ куба, а 33.2 % са препакетирани и прибрани в 68 централни склада и само 7.7 % от пестицидите се съхраняват в 237 склада, за които предстои прилагане на мерки за тяхното обезвреждане. Най-голям брой складове за излезли от употреба пестициди има в областите Плевен, Ловеч и Стара Загора.

До края на 2019 г. се очаква да приключи изпълнението на проект: „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност“, в изпълнение на който 4 388 t негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита от 216 склада за съхранение на територията на цялата страна да бъдат предадени за крайно обезвреждане в съоръжения извън България.

Изводи:

1. Общото количество на образувани отпадъци през 2017 г. е 20 693 kt (128 kt опасни и 15 340 kt неопасни, в т.ч. 3 080 kt битови).

2. Създадената от Асоциация Растителнозащитна Индустрия България система за събиране на опаковки от пестициди (ССОП) осигурява безопасен начин за освобождаване от празните пластмасови опаковки от пестициди.

3. Отпадъците, съдържащи пестициди, се съхраняват в: централни складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове. Крайното

обезвреждане на тези отпадъци се извършва чрез изнасяне за изгаряне в специализирани инсинератори извън страната.

4. В края на 2019 г. 4 388 t негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита от 216 склада за съхранение на територията на цялата страна ще бъдат предадени за крайно обезвреждане в съоръжения извън България.

2.1.14. Здравно състояние на населението

Динамиката и развитието на демографските и миграционни процеси и измененията в структурата на населението през последните две десетилетия оказват влияние и върху изменението на основните екосистеми. Движението на населението от селата в градовете и от малките към големите градове налага на големи групи от населението да живее в неподходяща жилищна среда, налага ускорено развитие на транспорта, промишлеността и стопанските услуги, които са източници на замърсяване на околната среда.

Разпределение на населението по местоживеене

Към 31 декември 2017 г. населението на България е 7 050 034 души, т.е. с 51 825 души (0.7%) по-малко в сравнение с предходната година. В градовете живеят 5 181 755 души или 73.5% от цялото население, а в селата – 1 868 279 души или 26.5%. Само две области – София (столица) и Кърджали, увеличават населението си през 2017 г. спрямо 2016 г. – съответно с 0.1 и 0.2%. При всички останали области има намаление, като най-голямо е за областите Видин - с 2.2%, и Смолян – с 2.0%.

Разпределение на населението по пол и възраст

Преобладаващата част от населението са жените. До 54-годишна възраст мъжете са повече от жените, а след тази възраст броят на жените превишава този на мъжете.

Продължава процесът на демографско остаряване на населението. В края на 2017 г. относителният дял на лицата на възраст над 65 години е 21.0%, докато относителният дял на младото население от 0 до 17 години е 16.9%. Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете, което се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и в резултат на това на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Остаряването на населението е по-силно изразено в селата отколкото в градовете. Относителният дял на възрастното население (65 и повече години) в селата

е 26.9% и е 1.4 пъти по-голям отколкото в градовете – 18.9%. Делът на младото население (до 17 години) в селата е 16.2%, а в градовете – 17.2%.

Раждаемост

През 2017 г. в страната са регистрирани 64 359 родени деца, от които 63 955 са живородени (99.4%) и 404 – мъртвородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял с 1 029, а на мъртвородените – с 58. Коефициентът на общата раждаемост през 2017 г. е 9.0‰, а през предходната 2016 г. – 9.1‰. В градовете и селата раждаемостта е била съответно 9.2 и 8.5 на хиляда души от населението. През 2016 г. тези коефициенти са били съответно 9.3 и 8.5‰.

В териториален аспект раждаемостта е най-висока в областите Сливен – 12.5‰, София (столица) – 10.3‰, Стара Загора и Пловдив – по 9.6‰, Бургас – 9.5‰, Ямбол – 9.4‰, Варна – 9.3‰, Кърджали – 9.1‰. С най-ниска раждаемост през 2017 г. са областите Видин и Габрово – по 6 .5‰, Смолян – 6.8‰, Кюстендил – 7.2‰.

Нивото на раждаемостта зависи от плодовитостта на родилните контингенти и от броя на жените във фертилна възраст. Повъзрастовите показатели на жените показват, че с най-висока стойност е показателят сред жените на възраст от 25 до 29 години, следван от показателя сред жените на възраст 20 – 24, 30 – 34 години и сред по-младите майки на възраст от 15 до 19 години.

Смъртност

Все още проблем в демографското развитие на страната продължава да е високото ниво на смъртност сред населението. През 2017 г. броят на умрелите лица е 109 791 души, или с 2 211 души повече в сравнение с 2016 г., а коефициентът на общата смъртност – 15.5 на хиляда души, се е увеличил с 0.4‰. Смъртността на населението в градовете е 13.2 на хиляда, а в селата – 22.0 на хиляда души. Чувствителната разлика в смъртността на градското и селското население е резултат преди всичко на по-интензивния процес на остаряване на населението в селата.

През 2017 г. с най-високо равнище на смъртност се отличават областите Видин, Монтана, Ловеч, Габрово, Кюстендил, Враца, Перник, Плевен, София, Ямбол, Велико Търново, Силистра, а най-ниска стойност на този показател е регистрирана в областите София (столица), Варна, Кърджали и Благоевград.

Продължава да се наблюдава силно изразена мъжка свръхсмъртност. През 2017 г. на 100 жени умират 107 мъже, като показателят за смъртност сред мъжете е 16.5 на хиляда срещу 14.6 на хиляда при жените.

В структурата на смъртността по причини през 2017 г. не се наблюдават съществени промени. Водеща причина за умиранията остават болестите на органите на кръвообращението, чийто интензитет е 1 017.5 на сто хиляди души от населението, а относителният им дял е 65.6%. Сред тях най-голяма е честотата на умиранията от мозъчносъдови болести и исхемична болест на сърцето. На второ място са умиранията от новообразувания. През 2017 г. равнището на смъртност по тази причина е 246.3 на сто хиляди от населението, като смъртността сред мъжете се запазва много по-висока отколкото при жените.

В структурата на останалите причини за смърт следват: болести на дихателната система; симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде; болести на храносмилателната система; външни причини за заболеваемост и смъртност и т.н. На тези шест класа болести през 2017 г. се дължат 95% от всички смъртни случаи в страната.

През 2017 г. в страната са умрели 408 деца на възраст до една година. Техният брой е с 15 по-малък в сравнение с предходната година. Коефициентът на детската смъртност през 2017 г. е 6.4 на хиляда живородени. Това е най-ниската регистрирана за страната стойност.

Смъртността сред децата в селата – 9.5 на хиляда, е значително по-висока отколкото сред децата в градовете – 5.4 на хиляда. По области детската смъртност варира в границите от 1.7 на хиляда живородени в област Видин до 12.9 на хиляда в област Добрич. В повече от половината от областите детската смъртност е над средното ниво за страната.

Сравнително висока е детската смъртност от: болести на дихателната система – 68.8 на сто хиляди живородени, вкл. пневмония, на която се дължат 66% от смъртните случаи; някои инфекциозни и паразитни болести – 25.0 на сто хиляди, болести на органите на кръвообращението – 25.0 на сто хиляди; симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде – 21.9 на сто хиляди; болести на нервната система – 20.3 на сто хиляди; външни причини за заболеваемост и смъртност – 18.8 на сто хиляди и т.н.

Заболеваемост

През 2017 г. се наблюдава увеличаване на заболяванията от някои заразни болести – морбили, коклюш, Ку треска, дизентерия (шигелоза), вирусни хепатити, лаймска борелиоза, бактериални менингити и менингоенцефалити. Регистрирани са един случай на антракс, два случая на коремен тиф/паратиф и осем случая на малария, внесени от чужбина. Намаляват случаите на заболявания от епидемичен паротит, менингококов менингити сепсис, Кримска-Конго хеморагична треска, лептоспироза и вирусни менингити и менингоенцефалити.

Заболеваемостта от активна туберкулоза през 2017 г. продължава да намалява. През 2017 г. е 20.0 на сто хиляди. Сред децата до 17-годишна възраст е 11.3 на сто хиляди и е по-ниска в сравнение с предходната година.

През 2017 г. честотата на новите случаи на заболявания от злокачествени новообразувания намалява спрямо предходната година и е 424.8 на сто хиляди души от населението. В нозологичната структура на тези заболявания няма съществени изменения. Висока е заболеваемостта от злокачествени новообразувания на: млечната жлеза при жените; простатата; кожата; трахеята, бронхите и белия дроб; дебелото черво; тялото на матката; шийката на матката; ректосигмоидалната област, право черво (ректум), анус и анален канал и т.н.

В края на 2017 г. броят на болните, намиращи се под наблюдение на психиатричните заведения, отделения, кабинети и амбулатории, е 120 509. Сред тях с най-голяма честота са случаите на умствена изостаналост – 373.1 на сто хиляди, следвани от случаите на шизофрения – 346.7 на сто хиляди; психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употребата на алкохол – 118.9 на сто хиляди; рецидивиращо депресивно разстройство – 102.6 на сто хиляди, биполярно афективно разстройство – 85.8 на сто хиляди, епилепсия – 81.8 на сто хиляди, и т.н.

Сред лицата на възраст 18 – 64 години най-голям е делът на хоспитализираните случаи поради бременност, раждане и послеродов период, болести на органите на кръвообращението, болести на храносмилателната система, болести на пикочо-половата система, новообразувания, болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан.

Водещи заболявания в структурата на хоспитализираните случаи над 65-годишна възраст са болестите на: органите на кръвообращението, храносмилателната система, новообразуванията и дихателната система.

Лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане от 50 до 70% са с най-голям относителен дял (34.4%), следвани от лицата със 71 – 90% (29.7%), лицата с над 90% (21.8%) и тези с до 50% (14.1%).

От общия брой на освидетелстваните лица, на които е призната трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане през 2017 г., 40.1% са със срок две и три години, а 32.3% са „пожизнено“.

Най-честата причина за призната трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане са болестите на органите на кръвообращението – 34.2%. Следват новообразуванията (21.1%), болестите на костно-мускулната система и съединителната тъкан (10.6%), болестите на ендокринната система, разстройствата на храненето и обмяната на веществата (7.3%) и т.н.

Вредни ефекти върху здравето на хората от употребата на пестициди

Едни от множеството химикали, идентифицирани като ендокринни нарушители, са устойчивите органични замърсители пестициди. Повечето от тях са забранени от години за употреба в Европейския съюз, съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита, но все още могат да бъдат открити в околната среда (напр. DDT и атразин).

Химическите ендокринни нарушители действат главно чрез намесата им в работата на природните хормони, поради техния силен потенциал да се свързват с естрогенните или андрогенните рецептори. По отношение на хората е установено, че пестицидите като ендокринни нарушители засягат репродуктивното и сексуално развитие, и тези процеси вероятно зависят от редица фактори, включващи пола, възрастта, начина на хранене и професията. Възрастта е особено чувствителен фактор. Човешкият фетус, бебетата и децата показват по-голяма възприемчивост, отколкото възрастните.

Експозицията от пестициди може да се осъществи по редица начини, включващи домашна употреба на пестицидни продукти, експозиция от пестицидни остатъци посредством храната и експозиция при земеделско третиране. Изследвания за биологичен мониторинг отбелязват, че експозицията от пестициди е широко разпространена сред хората. Експозицията чрез храната се осъществява от остатъци в плодове, зеленчуци, замърсено месо, риба, ориз и млечни продукти. Хранителният прием не е единственият начин на експозиция за хората. Живеещите около места, където пестициди се използват, произвеждат или разпространяват, са изложени на

значителна експозиция от околната среда, посредством вдишване или контакт с въздух, вода и почва.

По данни на Министерство на здравеопазването относно брой случаи на остро и хронично отравяне с пестициди на професионални потребители, оператори и селскостопански работници, лекуваните пациенти с остри заболявания са 92 през 2015 г. и 77 през 2016 г., през първото полугодие на 2017 г. броят им е 60. През периода 2015-2016 г. броят на починалите по същия показател е 8 души.

Рискът от заболявания, свързани с пестициди най-често се дължи на неспазване на изискванията и инструкциите за работа с тях. Актуализираният Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите съдържа мерки и дейности, които са насочени към предотвратяване на вредното въздействие на пестицидите върху здравето на хората, чрез:

- осигуряване и придобиване на специализирани знания от професионалните потребители, дистрибутори и консултанти;
- продажба на ПРЗ само от компетентни лица и само на лица с придобити познания за въздействието и правилната употреба и съхранение на пестицидите;
- инструкции за правилно боравене със и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки и неупотребено количество разтвор.

Изводи:

1. Демографската характеристика на страната показва една устойчива тенденция на отрицателен естествен прираст на населението, дължаща се и на двата определящи я процеси – намалена раждаемост и тенденция за по-висока честота на смъртността и ниското ниво на раждаемост. Тези процеси не са еднозначни, както за цялото селско и градско население, така и за отделните райони и области в страната.

2. Здравното състояние на населението, оценено по показателите на смъртност и разпространение на социално значимите заболявания, също показва известни различия в отделните части на страната. Влошените показателите на демографското и здравно състояния съвпадат в някои райони и области.

3. Някои пестициди са определени като ендокринни нарушители. За времето на прилагане на НПДУУП се забелязва значителен спад в лекуваните пациенти с остро и хронично отравяне с пестициди (професионални потребители, оператори и селскостопански работници) – от 92 през 2015 г. до 60 през 2017 г.

2.1.15. Риск от големи аварии

На територията на страната към 31 декември 2017 г. има 83 предприятия и съоръжения с висок рисков потенциал (ПСВРП) (при 92 броя за 2016 г.) с издадени разрешителни по чл. 104, ал.1 от ЗООС или с решение за одобряване на Доклад за безопасност (ДБ). Изискванията за операторите на ПСВРП включват разработването и прилагането на ДБ, който трябва да гарантира високо ниво на защита на живота и здравето на човека и околната среда чрез планиране, разработване и прилагане на подходящи средства, структури и системи за управление. За изграждане и експлоатация на нови и експлоатацията на действащи ПСВРП съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗООС операторите подават ДБ и всяка негова актуализация до изпълнителния директор на ИАОС, а директорът на инспекцията потвърждава пълнотата и съответствието на доклада с изискванията по чл. 103, ал. 9 на Наредбата.

Предприятията с нисък рисков потенциал (ПСНРП) през отчетния период са 117 (при 107 броя за 2016 г.). Изискванията за операторите на ПСНРП включват разработването и прилагането на Доклад за политика за предотвратяване на големи аварии (ДППГА), който трябва да гарантира високо ниво на защита на живота и здравето на човека и околната среда чрез планиране, разработване и прилагане на подходящи средства, структури и системи за управление. За изграждане и експлоатация на нови и експлоатацията на действащи ПСНРП съгласно чл. 106, ал. 1 от ЗООС операторите подават ДППГА и всяка негова актуализация до директора на съответната РИОСВ, а директорът на инспекцията потвърждава пълнотата и съответствието на доклада с изискванията по чл. 103, ал. 9 на Наредбата. В 97% от проверените 150 предприятия през 2017 г., които работят с издадено разрешително по чл. 104, ал. 1 от ЗООС или одобрен ДБ (обекти с висок рисков потенциал) и потвърден ДППГА (обектите с нисък рисков потенциал) се спазват заложените условия, въведени са и се прилагат адекватни управленски, административни и технически мерки за контрол на рисковете от големи аварии, а в 3% от случаите са установени нарушения, за които са съставени 3 акта за установяване на административно нарушение (АУАН) и са издадени 2 наказателни постановления от директорите на РИОСВ-Плевен и РИОСВ-Стара Загора. За установените несъответствия и нарушения са дадени 350 предписания, като всички предписания са изпълнени в законоустановения срок. В сравнение с предходната година (при 182 за 2016 г.) е налице значително увеличение на установените несъответствия.

С измененията и допълненията в ЗООС (ДВ бр. 63/14.08.2015г.) МОСВ издава становища за потвърждаване на класификацията на ПСНРП и ПСВРП по подадени от операторите уведомления за класификация (УК) по чл. 103, ал. 2 и ал. 5 на ЗООС. През 2017 г. е потвърдена класификацията на 66 предприятия с ПСНРП и ПСВРП съгласно постъпили УК, дадени са 79 писмени указания за корекции и допълнения на УК и са изготвени 66 бр. придружителни писма, с които са уведомени съответните органи за потвърждението на класификациятана предприятията.

На територията на страната има две предприятия за производство на ПРЗ и активни вещества – „Агрия“ АД и „Зенит Корп Сайънсис България“ ЕООД, ситуирани на територията на гр. Пловдив, които ползват едни и същи производствени мощности. Двете предприятия са класифицирани като предприятия с висок рисков потенциал.

През 2017 г. не са регистрирани големи аварии с опасни вещества на територията на страната от общо 200 бр. предприятия (117 с нисък рисков потенциал и 83 с висок рисков потенциал), попадащи в обхвата на Глава седма, Раздел I от ЗООС. В случай, че в близост до предприятие, класифицирано като такова с нисък или висок рисков потенциал, е разположен склад за пестициди (особено залежали, съдържащи УОЗ), съществува риск при възникване на авария, складът да бъде засегнат и в околната среда – атмосферен въздух, почви, води, да постъпят опасни химични вещества, които да доведат до значителни щети върху компонентите на средата, както и върху човешкото здраве. Предвид това, е изключително важно екологосъобразното и устойчиво управление на пестицидите, кореспондиращо с НПДУУП (който изрично подчертава, че ПРЗ, които са негодни за употреба или са с отнето разрешение и изтекъл гратисен период за употреба, се обозначават по недвусмислен начин и се съхраняват на закрито, в специално обособени и обезопасени за целта места, в складове за съхранение на ПРЗ и подлежат на обезвреждане, съгласно Закона за управление на отпадъците) и ЗУО.

Изводи:

1. Към 31.12.2017 г. на територията на страната има 117 предприятия с нисък рисков потенциал и 83 с висок рисков потенциал.

2. На територията на страната има две предприятия за производство на ПРЗ и активни вещества – „Агрия“ АД и „Зенит Корп Сайънсис България“ ЕООД, класифицирани като предприятия с висок рисков потенциал.

3. През 2017 г. не са регистрирани големи аварии с опасни вещества, попадащи в обхвата на Глава седма, Раздел I от ЗООС.

4. Предвид съществуващия потенциал от увеличаване на риска от възникване на аварии, в случай на разположен склад за пестициди в близост до предприятие, класифицирано като такова с нисък или висок рисков потенциал, е изключително важно съхранението и обезвреждането на негодните за употреба ПРЗ да се извършва в съответствие със ЗУО, което е подчертано и в НПДУУП.

2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на Актуализирания НПДУУП

В съответствие с нормативните изисквания и Решение № ЕО-3/2019 г. е разгледано евентуалното развитие на околната среда без прилагането на Актуализирания НПДУУП, т.е. така нар. „нулева алтернатива".

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
Климат и климатични изменения	Климатът е сложна система, влияеща се от редица фактори, измежду които е и количеството на парникови газове в атмосферата, което зависи от емисиите им в атмосферата на глобално ниво. Затова би могло да се очаква, че тенденцията към повишаване на средногодишната температура в страната ще продължи. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние на климатичните елементи, предвид че дейностите, насочени към интегрирано управление на вредителите, което само по себе си ограничава употребата на пестициди (един от източниците на парникови газове в селското стопанство), не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Атмосферен въздух	Не се очаква промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на атмосферния въздух.
Повърхностни води	Водната среда е особено чувствителна към пестициди. Актуализираният НПДУУП, както и нулевата алтернатива (равносилна на продължаване на действието на настоящия НПДУУП) пряко допринасят за предотвратяване на

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	замърсяването на повърхностните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди, както и възможност за превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода чрез спазване на размера на нетретирани буферни зони около водни обекти. Употребата на пестициди във вододайни зони на водоизточници, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, на или по протежение на транспортни пътища като железопътни линии или върху непропускливи или силно пропускливи повърхности може да породи големи рискове от замърсяване на водната среда. Мярка 8 и Мярка 12 от НПДУУП осигуряват предприемане на действия за намаляване във възможно най-голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху такива площи. НПДУУП дава предимство на такива ПРЗ, които не са класифицирани като опасни за водната среда и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. НПДУУП дава предимство на най-ефикасните техники за прилагане на ПРЗ с ограничено отнасяне на струята. Мярка 3 от НПДУУП гласи: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества. Дейностите към мярката включват: поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ; прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ и провеждане на обучения на персонала за безопасна употреба на препарати за растителна защита. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запазят текущите тенденции в състоянието на повърхностните води, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, насочени към опазване на

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	водите от замърсяване с пестициди, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Хидрогеология и подземни води	Водната среда е особено чувствителна към пестициди. Актуализираният НПДУУП, както и нулевата алтернатива дават възможност за предотвратяване на замърсяването на подземните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди, както и възможност за превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода чрез спазване на размер на нетретирани буферни зони около водни обекти. Употребата на пестициди във вододайни зони на водоизточници, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, на или по протежение на транспортни пътища като железопътни линии или върху непропускливи или силно пропускливи повърхности може да породи големи рискове от замърсяване на водната среда. Мярка 8 и Мярка 12 от НПДУУП осигуряват предприемане на действия за намаляване във възможно най-голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху такива площи. НПДУУП дава предимство на ПРЗ, които не са класифицирани като опасни за водната среда и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. НПДУУП дава предимство на най-ефикасните техники за прилагане на ПРЗ с ограничено отнасяне на струята. Мярка 3 от НПДУУП гласи: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества. Дейностите към мярката включват: поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ; прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ и провеждане на обучения на персонала за безопасна употреба на

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	препарати за растителна защита. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние на подземните води, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, насочени към опазване на водите от замърсяване с пестициди, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Геоложка основа	Не се очаква въздействие/промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на геоложката основа.
Почви и земеползване	НПДУУП спомага за предотвратяване влошаване на състоянието на почвите в България, предотвратявайки замърсяване от неправилна употреба, съхранение или липса на контрол над използването на продукти за растителна защита, вследствие на недостатъчно добре обучени лица, които боравят с тях (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти). НПДУУП осигурява възможност за изпълнение на дейности по идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011). Интегрираното управление на вредителите, което се цели с плана и неговата актуализация, води и до подобряване ефективността и рационалността на земеползването – третиране само на целеви територии, ограничено, без да се засягат други/съседни земи и площи. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние на почвите, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	дейности, насочени към опазване на почвите от замърсяване с пестициди, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Растителност и животински свят	НПДУУП предотвратява риска от влошаване състоянието на растителността и животинския свят, поради безразборно прилагане на пестициди, липса на комптентност на лицата, които ги съхраняват, прилагат, разпространяват. Осигурява възможност за прилагане на конкретни действия за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние на растителността и животинския свят, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, насочени към опазване на растителността и животинския свят, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Защитени зони и защитени територии	Употребата на пестициди може да бъде особено опасна при силно чувствителни територии, напр. териториите в Натура 2000. НПДУУП спомага за предотвратяване на риска от нерегулирано и неконтролируемо прилагане на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. В Решение № ЕО-3/2019 г. на Министъра на околната среда и водите за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на проекта на Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите са изброени защитените зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, за които е въведен режим на дейности, съгласно който се забранява използването на пестициди и продукти за растителна защита. В допълнение, НПДУУП поставя допълнителна забрана за използване на пестициди в определени

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	райони – защитени територии, както и пасища и ливади в някои от защитените зони. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние на защитените зони и защитените територии, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, насочени към опазване на защитените зони и защитените територии от замърсяване с пестициди, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Ландшафт	Не се очаква въздействие/промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на ландшафта.
Материални активи	Тенденциите по отношение на материалните активи ще се запазят.
Културно-историческо наследство	Неприлагането на Актуализирания НПДУУП няма да повлияе върху културно-историческото, архитектурното и археологическото наследство.
Вредни физични фактори	Без прилагането на Актуализирания НПДУУП не се очаква въздействие/промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на вредните физични фактори.
Отпадъци	Боравенето с пестициди, вкл. почистване след използване на оборудването за прилагане на пестициди, както и събиране и обезвреждане на останали в резервоарите смеси, празни опаковки от продукти за растителна защита и останало неупотребено количество работен разтвор, пораждат реален риск за нежелана експозиция на хората и околната среда. НПДУУП осигурява възможност за подпомагане прилагането на Закона за управление на отпадъците чрез изпълнение на конкретни дейности за съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества, като регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани и привеждане на складовете в съответствие, прилагане на система за

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на Актуализирания НПДУУП
	събиране на празните опаковки от ПРЗ и др. Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние по отношение на отпадъците, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, свързани с фактор отпадъци, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Здравно състояние на населението	Без реализирането на Актуализирания НПДУУП ще се запази текущото състояние по отношение на здравното състояние на населението, предвид че по същество мерките и съпътстващите ги дейности, свързани със здравното състояние на населението, не претърпяват промяна в Актуализирания НПДУУП спрямо Нулева алтернатива.
Риск от големи аварии	Не се очаква въздействие/промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на риска от големи аварии.

3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на Актуализирания НПДУУП

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (направена в т. 2 на ДЕО), в тази точка е обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от Актуализирания НПДУУП. Подробно са разгледани чувствителни територии, като защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, населени места и други обекти, подлежащи на здравна защита, санитарно-охранителни зони около водоизточници, зони с риск от наводнения и др.

Климат и климатични изменения

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на климат и климатични изменения. Употребата на пестициди като цяло не е свързана със значими емисии на парникови газове и не се очаква значително засягане на климата, нито принос към изменението на климата.

Атмосферен въздух

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на атмосферния въздух.

Води

Основните характеристикики и състоянието на повърхностните и подземните води е описано в т. 2.1 от настоящата Екологична оценка (ЕО). Състоянието на водите ще бъде положително засегнато от мерките и дейностите, предвидени в Актуализирания НПДУУП.

Водната среда е особено чувствителна към пестициди, затова е необходимо предотвратяване на замърсяването на повърхностните и подземните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди. Също така, като превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода се счита спазването на размера на нетретираните буферни зони около водни обекти. Размерите на буферните зони се определят в зависимост от почвените характеристики, свойствата на пестицидите, селскостопанските характеристики на съответните площи и др.

В плана се обръща специално внимание на мерки за опазване на водната среда, чрез мониторингови програми за водите. Дейностите към тези мерки са изготвени в съответствие с действащото към момента национално законодателство относно опазването на водната среда и на питейната вода и с основния нормативен акт на европейско ниво – Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на общността в областта на политиката за водите (т.нар. Рамкова директива за водите).

НПДУУП подпомага опазването на зоните за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал.1, т. 1-5 от ЗВ чрез предвидените дейности към Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода, част от които са:

Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.

Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.

НПДУУП не е свързан със значително засягане на водни територии, а напротив – създава условия, които да допринесат за подобряване състоянието на такива.

Геоложка основа

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на геоложката основа.

Актуализираният НПДУУП няма пряко отношение към геоложката основа, съответно не се засяга този компонент на околната среда.

Почви и земеползване

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на почвите и земеползването.

За постигане на целта за намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху околната среда, в Актуализирания НПДУУП, освен изискването за специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода, се поставя и по-глобално изискване за защита на околната среда, а именно опазване на околната среда чрез предотвратяване и/или намаляване на замърсяването с пестициди, освен на водите – и на почвите. Предотвратяването и/или намаляването на замърсяването на почвите с пестициди ще бъде постигнато с предприетите и описани в националния план мерки и дейности за задължителното първоначално и допълнително обучение на лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност – професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти, задължителната проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди, задължителното прилагане на общите принципи на интегрираното управление на вредителите от земеделските производители, забраната за въздушно пръскане и др.

Следователно не се очаква значително засягане на територии и по отношение на почвите и земеползването.

Растителност и животински свят

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на растителността и животинския свят.

Не се очаква актуалзираният НПДУУП да окаже негативно въздействие върху растителността и животинския свят, а обратното. При изпълнение на мерките и дейностите, включени в плана, ще се предотвратят и/или намалят рисковете от употребата на пестициди, чрез: прилагането на забраната за въздушно пръскане; задължителното прилагане на общите принципи на интегрираното управление на вредителите от земеделските производители; задължителното първоначално и допълнително обучение на лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност и др.

Защитени зони и защитени територии

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на защитените зони и защитените територии.

НПДУУП включва Дейност 4, към Мярка 12, съгласно която в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от защитените зони, е забранено използването на пестициди.

В съответствие със Закона за биологичното разнообразие, е въведен режим на дейности, съгласно който се забранява използването на пестициди и продукти за растителна защита в следните защитени зони: BG0000113 „Витоша“; BG0000156 „Шабленски езерен комплекс“; BG0000240 „Студенец“; BG0000241 „Сребърна“; BG0000270 „Атанасовско езеро“; BG0000271 „Мандра-Пода“; BG0000273 „Бургаско езеро“; BG0000332 „Карлуковски карст“; BG0002001 „Раяновци“; BG0002002 „Западен балкан“; BG0002003 „Кресна“; BG0002004 „Долни Богров-Казичене“; BG0002005 „Понор“; BG0002006 „Рибарници Орсоя“; BG0002009 „Златията“; BG0002012 „Крумовица“; BG0002013 „Студен кладенец“; BG0002014 „Маджарово“; BG0002019 „Бяла река“; BG0002020 „Радинчево“; BG0002021 „Сакар“; BG0002022 „Язовир Розов кладенец“; BG0002023 „Язовир Овчарица“; BG0002025 „Ломовете“; BG0002026 „Дервентски възвишения“; BG0002027 „Язовир Малко Шарково“; BG0002028 „Комплекс Странджа“; BG0002029 „Котленска планина“; BG0002030 „Комплекс

Калимок“; BG0002031 „Стената“; BG0002038 „Провадийско-Роякско плато“; BG0002039 „Хърсовска река“; BG0002040 „Странджа“; BG0002041 „Комплекс Ропотамо“; BG0002043 „Емине“; BG0002044 „Камчийска планина“; BG0002045 „Комплекс Камчия“; BG0002050 „Дуранкулашко езеро“; BG0002051 „Калиакра“; BG0002052 „Язовир Жребчево“; BG0002053 „Врачански Балкан“; BG0002057 „Бесапарски ридове“; BG0002058 „Сините камъни-Гребенец“; BG0002059 „Каменски баир“; BG0002060 „Галата“; BG0002082 „Батова“; BG0002061 „Балчик“; BG0002062 „Лудогорие“; BG0002063 „Западни Родопи“; BG0002064 „Гарванско блато“; BG0002065 „Блато Малък Преславец“; BG0002066 „Западна Странджа“; BG0002069 „Рибарници Звъничево“; BG0002070 „Рибарници Хаджи Димитрово“; BG0002071 „Мост Арда“; BG0002072 „Мелнишки пирамиди“; BG0002073 „Добростан“; BG0002074 „Никополско плато“; BG0002076 „Места“; BG0002077 „Бакърлъка“; BG0002078 „Славянка“; BG0002079 „Осогово“; BG0002081 „Марица Първомай“; BG0002083 „Свищовско-Беленска низина“; BG0002084 „Палакария“; BG0002085 „Чаиря“; BG0002087 „Марица-Пловдив“; BG0002088 „Микре“; BG0002089 „Ноевци“; BG0002090 „Берковица“; BG0002092 „Харманлийска планина“; BG0002093 „Овчарово“; BG0002094 „Адата-Тунджата“; BG0002095 „Горни Дъбник-Телиш“; BG0002096 „Обнова“; BG0002097 „Белите скали“; BG0002098 „Рупите“; BG0002099 „Кочериново“; BG0002100 „Долна Козница“; BG0002101 „Мещица“; BG0002102 „Деветашко плато“; BG0002103 „Злато поле“; BG0002104 „Цибърско блато“; BG0002105 „Персенк“; BG0002106 „Язовир Ивайловград“; BG0002107 „Бобошево“; BG0002108 „Скрино“; BG0002110 „Априлци“; BG0002111 „Велчево“; BG0002112 „Руй“; BG0002113 „Триград-Мурсалица“; BG0002054 „Средна гора“; BG0002126 „Пирин Буфер“; BG0002128 „Централен Балкан Буфер“; BG0000399 „Българка“; BG0000496 „Рилски манастир“; BG0002115 „Било“; BG0000591 „Седларката“; BG0000589 „Марина дупка“; BG0000605 „Божкова дупка“; BG0000587 „Варкан“; BG0000574 „Ахелой-Равда-Несебър“; BG0000610 „Река Янтра“.

Актуализираният НПДУУП ще доведе до предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие и естествените местообитания, включително върху почвеното биоразнообразие, нецелевите организми, пчелите и др.

Ландшафт

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на ландшафта.

Актуализираният НПДУУП няма пряко отношение към ландшафта.

Материални активи

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на материалните активи.

Не се очаква негативно засягане на материалните активи, а напротив, развитие на активите, свързани с устойчиво управление на пестицидите. Такива се отнасят до влагане на средства от производителите и дристрибуторите за осигуряване на правилното и екологосъобразно производство, съхранение, употреба на пестицидите. НПДУУП създава условия за влагане на средства за подобряване на мониторинга, вкл. чрез по-съвременна техника и апаратура.

Културно-историческо наследство

Актуализираният НПДУУП няма отношение към културно-историческото наследство, съответно не се засяга този компонент.

Вредни физични фактори

Актуализираният НПДУУП няма отношение към вредните физични фактори, тъй като целите, мерките и дейностите на плана не са свързани с генериране на шум, съответно в резултат на прилагането на плана няма да има засегнати територии по отношение на фактор шум.

Отпадъци

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на отпадъците.

Чрез забраната за изоставяне, загробване, нерегламентирано изхвърляне, изгаряне и депониране или друга форма на нерегламентирано третиране на празни

опаковки от продукти за растителна защита, Актуализираният НПДУУП ще подпомогне екологосъобразното управление на отпадъците.

Здравно състояние на населението

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на здравното състояние на населението.

Мерките, включени в плана, ще доведат до предотвратяване на рисковете от употребата на пестициди за населението. Дейностите включват и информиране на обществеността относно площите, третирани с пестициди и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда.

Съгласно разпоредбите на Директива 2009/128/ЕО е необходимо, при приложение на продукти за растителна защита, лицата, които биха могли да бъдат изложени на отнасяне на струята, да бъдат информирани.

За целта при провеждане на въздушно пръскане се предоставя информация на обществеността за издадените разрешения за въздушно пръскане, а именно:

- зоната, която ще бъде пръскана;
- планирания ден и час на пръскането;
- вида продукт за растителна защита.

БАБХ поддържа на сайта си регистър на въздушните пръскания, който е обществено достъпен.

Необходимо е обществеността да бъде добре информирана относно цялостното въздействие на пестицидите и възможните рискове от употребата им – чрез кампании за повишаване на осведомеността, чрез предоставяне на информация на сайта на съответните ведомства или по време на продажба от лицата, търгуващи с продукти за растителна защита и чрез други мерки. Във връзка с тази необходимост са предприети действия за:

- информиране на широката общественост, както и за насърчаване и улесняване на информационни и осведомителни програми и предоставяне на точна и балансирана информация относно пестицидите, по-специално що се отнася до рисковете и възможните остри и хронични отравяния, неприцелните организми и

околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи;

- събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на развитие на хронично отравяне, сред групи, които може да бъдат излагани редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници или хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.

Следователно не се очаква значително засягане на населението и човешкото здраве на територията на страната, а напротив.

Риск от големи аварии

Целите, мерките и дейностите в Актуализирания НПДУУП нямат пряко отношение към риска от големи аварии, но имат косвено положително такова – чрез устойчивото управление на пестицидите ще се ограничи риска от увеличаване на негативните последици от евентуална голяма авария в близост до складове за съхранение на ПРЗ.

Съответно не се очаква засягане на територии около предприятия с нисък и висок рисков потенциал от възникване на голяма авария или увеличаване риска от авария в такива предприятия, а напротив.

4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП

В точката са описани установени съществуващи екологични проблеми в страната, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП (напр. свързани със замърсяването на почвите, водите и др.) Направен е анализ на връзката между екологичните проблеми и предвижданията на плана, съответно – изводи дали Актуализираният НПДУУП води до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи и/или възникване на нови екологични проблеми.

Климат и климатични изменения

Основните проблеми по отношение на климата през последните години в България са наблюдаваните все повече и по-дълги периоди на засушаване, следвани от сериозни бури и тежки наводнения с разрушения и жертви (огромни щети върху селскостопанска продукция, инфраструктура, жилищни и обществени сгради). По отношение на температурата практически над цялата страна се наблюдават положителни тенденции, т.е. очаква се увеличение на средногодишната температура,

като това увеличение е сравнително еднородно и с около 1.5-2°C за близкото и между 2.5 и 3.5°C за далечното бъдеще. За България 2017 г. е сред 15-те най-топли години за периода 1988-2017 г., със средна годишна температура 12.3°C.

Пространственото разпределение на тенденцията на годишната валежна сума е по-неравномерно спрямо това на температурата. В Източна България се очаква отрицателна тенденция, като и в двата периода изменението е средно между 5 и 10 mm (в отделни райони до 15-20 mm). Най-видимата разлика между двата периода е, че районите с отрицателна тенденция през втория период са с по-голяма площ спрямо първия и обхващат и части на Западна България.

Промените в климата биха могли да увеличат риска от по-нататъшно разпространение и увеличаване на популациите и числеността на редица плевели, болести и вредители. Промените в температурата, влагата и концентрацията на атмосферни газове могат да стимулират генерирането на растения, гъби и насекоми, но и да променят взаимодействията между вредителите и техните естествени врагове и гостоприемници. Вредителите и болестите често водят до загуби от реколтата. Пестицидите се използват за борба с такива вредители. Разпространението на вредители и болести може да доведе до увеличаване на употребата на пестициди. Значителна част от емисиите на парникови газове се причиняват от употребата на пестициди и химикали.

Като Опция 6 за адаптация към изменението на климата от проекта на Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, по-специално Приложение 1: Оценка на сектор „Селско стопанство“, е посочено: „Подобряване на контрола на вредителите и болестите чрез по-добро наблюдение, разнообразяване на културите, сеитбооборота и интегрирано управление на вредителите“. Интегрирано управление на вредителите е включено и като Мярка 6 в НПДУУП. Интегрираната растителна защита включва регулиране и поддържане популациите на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Наличието на известна численост от вредни организми е предпоставка за устойчивост на агробиоценозата и за нарастване на нейната саморегулация. Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само

при доказана необходимост. Важно условие за вземане на правилното решение са определените прагове на икономическа вредност (ПИВ) при основните неприятели и болести по земеделските култури. Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за ПИВ, която да отразява особеностите на неприятелите от една популация при конкретни условия. От тук следва, че прилагането на НПДУУП и неговата актуализация, по-специално Мярка 6 от него и съпътстващите я дейности, са свързани с предотвратяване изменението на климата, чрез намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита.

Атмосферен въздух

Замърсяването с $ФПЧ_{10}$ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух в България, 78.61 % от населението в страната е изложено на чести концентрации на $ФПЧ_{10}$, което е значително над средното за Европа. Основните причини за наднормено замърсяване с прахови частици са отоплението с твърдо гориво през зимния сезон, опесъчаването и осоляването на улиците и пътищата, емисиите от автомобилния и обществен транспорт.

През 2017 г. населението на страната живее също при нива на замърсяване със SO_2 и NO_2 над допустимата норма.

Друг проблем, свързан с качеството на атмосферния въздух в страната, е регистрираното превишение на средногодишната норма (СГН) за съдържание на полициклични ароматни въглеводороди през 2017 г.

Актуализираният НПДУУП няма отношение към съществуващите проблеми по отношение на качеството на атмосферния въздух.

Води

Анализът на съществуващите екологични проблеми показава, че качеството на питейната вода за страната е сравнително добро и се запазва на равнището от последните години. Въпреки това, в редица административни области на страната с години продължават да се регистрират отклонения по някои здравно значими химични показатели, с което питейната вода може да стане значим фактор, със съществен негативен принос към общата експозиция на населението. С малък териториален обхват са регистрирани устойчивите отклонения по: *хром* – в установен брой предимно малки зони в областите Враца, Плевен и Монтана (по-високо естествено съдържание

на хром във водоизточниците и отсъствие на коригиращи мерки) и *естествен уран* – установен в ограничен брой зони в области Хасково, Пловдив, Благоевград, Перник, Сливен, и се дължи преди всичко на повишено съдържание на уран от естествено или антропогенно обусловени причини (в близост до бивши уранодобивни обекти).

Установените несъответствия по отделни микробиологични параметри са сравнително по-чести в по-малки зони на водоснабдяване – индикация за недобра водоснабдителна практика, респ. неефективен и непостоянен режим на дезинфекция на водата, и/или за амортизирана водоразпределителна мрежа и чести аварии.

Броят на пробите от повърхностни води, изследвани по мониторинг, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите, с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди се увеличава и бележи ръст през 2016 г. Вероятни причини за установените съдържания под МДК биха могли да бъдат липса на знания и компетентност сред лицата, прилагащи пестициди, неправилна употреба на пестициди, неправилно съхранение, неспазване на изискванията за съхранение на празните опаковки от употребените ПРЗ, препарати за дезинфекция и дезинсекция в специално обособени и обезопасени за целта места, както и управлението и третирането им, съгласно указанията, посочени върху етикета на ПРЗ и по реда на ЗУО.

По данни от мониторинга на повърхностните води, предоставени от БД Източнобеломорски район, е установено наличие на пестициди, чиито стойности не превишават СКОС на повърхностни води, с изключение на хлорпирифос-етил, който е забранен за употреба от 2012 г. Вероятно причината за откриване на остатъчни количества от него се дължи на неговата устойчивост и дълъг период разпад. В случай на нелегална употреба, въпреки забраната, НПДУУП включва и изрична Дейност: Противодействие срещу нелегалната търговия, към Мярка 2: Продажба на пестициди. Най-често срещаните пестициди в повърхностни води са циклодиенови пестициди (алдрин, диелдрин, ендрин, изодрин), хексахлорциклохексан (алфа-, бета-, гама-, делта-, епсилон-изомери), атразин, симазин, ендосулфан, пентахлорбензен, хлорпирифос-етил, хлорфенвинфос, диурон, изопротурон, хептахлор и др. Пестицидите алдрин, диелдрин, ендрин, хексахлорциклохексан, пентахлорбензен, ендосулфан, хептахлор са УОЗ, включени в Стокхолмската конвенция и са забранени за производство и употреба в България от години. Откриват се техните остатъчни количества в почвите, които все още се дренират, вследствие на което попадат във водите.

В проби от подземни води също са регистрирани случаи за наличие на остатъчни количества от пестициди, забранени за употреба (напр. пропазин, атразин, симазин).

С оглед предотвратяване на замърсяване, НПДУУП включва мерки и дейности за обучение, сертифициране на прозиводители, дистрибутори и земеделски стопани, контролни дейности, както и изрични и конкретно насочени дейности към Мярка 8, като Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1278/2008 и които не съдържат приоритетни вещества, определени по реда на Закона за водите, със срок за прилагане: постоянен; Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя, със за прилагане: постоянен; Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане, поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане, в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми – буферните зони се определят индивидуално за всеки ппродукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикетта на продукта, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи, със срок на прилагане: съгласно ЗЗР; Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване, със срок на прилагане: постоянен; Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, със срок на прилагане: съгласно ЗЗР. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна

защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.

Геоложка основа

Територията на страната е подложена на въздействието на почти всички неблагоприятни и разрушителни геоложки процеси и явления, които се обединяват под наименованието геоложка опасност: тектонски движения, абразия, ерозия, свлачища, срутища, пропадане, слягане, набъбване, втечняване на дисперсни наслаги и др.

Прогнозите за условията и местата на проявление на свлачищните процеси у нас могат да бъдат подпомогнати от някои закономерности, като напр. привързаността им към широки разломни зони, към активни разломни структури с контрастни движения, към периферите на издигащи се масиви, високо сеизмични райони, оводнени склонове, скалните венци на издигнати плата, участъци с техногенни интервенции. При наличие на тези и други обстоятелства, вероятността от проява на свлачищни процеси е по-голяма. На такива основания територията на страната се районира по податливост към проява на свлачища (Черноморски, Дунавски, Предбалкански, Подбалкански, Софийски, Югозападен и Родопски свлачищен район) като най-голям е Черноморският свлачищен район.

Актуализираният НПДУУП няма отношение към съществуващите проблеми, свързани с геоложката основа.

Почви и земеползване

За 2017 година са отчетени 14 пункта от общо 101, в които има завишено съдържание на тежки метали и металоиди. Пунктовете, в които има отчетени по-високи стойности на тежки метали и металоиди от максимално допустимите концентрации представляват 13.86% от общият брой пробонабрани пунктовете за 2017 г. (101 пункта) от Националната мрежа за почвен мониторинг. Те попадат в административните граници на областите София, Пазарджик, Хасково, Смолян, Ловеч, Пловдив, Перник, Бургас, Сливен.

Замърсяване на почвите в село Градище (област Плевен) е отчетено с *пестицида DDE* – 0.63 mg/kg, при норма 0.5 mg/kg, както и с *пестицида Алфа – хексахлорциклохексан* в няколко села от: област Пловдив, област Пазарджик, област Кърджали и област Хасково.Отчетено е замърсяване с *пестицида Бета – хексахлорциклохексан* в село Габра (област София) 0.022 mg/kg и с. Калугерово (област Пазарджик) 0.011 mg/kg, при норма 0.01 mg/kg.

Пестицидите DDE, Алфа – хексахлорциклохексан и Бета – хексахлорциклохексан са устойчиви органични замърсители, чиято употреба е прекратена от години. Вероятна причина за тяхното откриване в почвите е дългият им период на разпад.

От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите, са извършени наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли от употреба продукти за растителна защита (ПРЗ). **През 2017 г. са установени трайни положителни тенденции** по отношение на цялостния процес на управление на складовете за забранени и с изтекъл срок на годност продукти за растителна защита и площите около тях в резултат на: осъществяването на строг контрол за изпълнение на законодателството в страната; финансиране разработването и изпълнението на програми/проекти, свързани със залежалите излезли от употреба продукти за растителна защита и др.

Актуализираният НПДУУП допълва дейностите към мерките от първоначалния НПДУУП и има отношение към почвите и земеползването, тъй като предвижда осъществяването на контрол над използването на продукти за растителна защита, чрез провеждане на обучения на лица, които боравят с тях (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти). Чрез плана се цели и установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики, които ще доведат до намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху почвите и останалите компоненти на околната среда.

Растителност и животински свят

Установени са следните проблеми относно състоянието на растителността и животинския свят:

- Навлизане на инвазивни чужди видове;
- Антропогенно въздействие: обезлесяване на значителни територии от страната, като най-силно е променена природната среда в районите с по-малка надморска височина; фрагментиране на обширни горски масиви; влошен състав и структура на редица горски съобщества, някои от които са придобили храсталачен характер; доминираща част от листопадните семенни гори са превърнати в издънкови; степният тип растителност в основната си част е унищожен.

Актуализираният НПДУУП няма отношение към съществуващите проблеми относно растителността и животинския свят.

Защитени зони и защитени територии

Основните проблеми, които се отнасят до защитените зони и защитените територии са:

- Застрояване и изграждане на туристическа инфраструктура в чувствителни територи от защитени зони по Натура 2000;
- Антропогенно въздействие върху защитените територии, водещо до деградациони процеси, проявяващи се с различна интензивност в зависимост от степента на въздействие в съответните територии;
- Липса на разработени планове за управление за по-голяма част от ЗЗ и ЗТ;
- Застрашаване на биологичното разнообразие, чрез навлизане на чужди инвазивни видове в защитените зони и защитените територии – предпоставка за влошаване на природозащитния статус на видове и местообитания и деградация на съществуващите екосистеми.

Антропогенното въздействие от употребата на пестициди може да бъде особено опасно при силно чувствителни площи, например териториите в Натура 2000, защитени в съответствие с Директива 79/409/ЕИО на Съвета от 2 април 1979 г. относно опазването на дивите птици и Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. За преодоляване на проблема в НПДУУП е предвидена Допълнителна дейност 4: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000” в Мярка 12: Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи.

Ландшафт

Проблем, свързан със състоянието на ландшафта, е неговата ускорена трансформация, дължаща се на фактори като: развитието в земеделието, горското стопанство, индустрията, добива на минерали, регионалното и градско планиране, транспорта, инфраструктурата, туризма и отдиха, както и най-общо промените в световната икономика. В миналото ландшафтът е бил подложен на масова трансформация от природен в аграрен. В момента трансформацията е обратна – от аграрен и природен в урбанизиран.

Актуализираният НПДУУП няма отношение към ландшафта.

Материални активи

Не са установени значими проблеми по отношение на материалните активи.

НПДУУП спомага за развитието на материалните активи в положителна насока – съхраняване на ПРЗ по правилен начин, инвестициии за трайно обезвреждане на излезли от употреба ПРЗ извън територията на страната, развитие на информационни и образователни системи, насочени към лицата, ангажирани с търговия, дистрибуция и употреба на ПРЗ, инвестиции за поддържане и осъвременяване на апаратурата за провеждане на мониторинг и анализи.

Културно-историческо наследство

Актуализираният НПДУУП няма отношение към културно-историческото наследство.

Вредни физични фактори

Съществуващите проблеми, свързани с наднормени шумови нива в България и въздействието им върху околната среда и здравето на хората са следствие от: транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; въздушен транспорт; локални обекти – промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервизи за услуги и др.

Актуализираният НПДУУП няма отношение към съществуващите проблеми относно вредните физични фактори.

Отпадъци

Нарастващото потребление и развиващата се икономика продължават да образуват големи количества отпадъци – като все повече усилия са необходими за намаляването и предотвратяването на образуването им. Отпадъците се явяват екологичен, социален и икономически проблем. Като съществуващ проблем, имащ отношение към Актуализирания НПДУУП, може да се посочат отпадъците от празни опаковки от продукти за растителна защита, както и залежалите пестициди, които представляват отпадък, и особено тези, съдържащи УОЗ. Такива отпадъци изискват специално третиране – като екологосъобразния метод е изгаряне в подходящи

инсинератори, с каквито България не разполага. По тази причина се изпълняват проекти за изнасяне на пестицидите за екологосъобразно обезвреждане извън страната.

Включената в Актуализирания НПДУУП действаща система за събиране на опаковки от пестициди (ССОП), създадена от Асоциация Растителнозащитна Индустрия България, цели да се намалят рисковете, свързани с употребата на продукти за растителна защита, както да се отговори на изискванията на Закона за защита на растенията и Закона за управление на отпадъците и да се осигури безопасен начин за освобождаване от празните пластмасови опаковки от пестициди.

Здравно състояние на населението

Процесът на демографско остаряване е сред основните съществуващи проблеми, относно здравното състояние на населението, като е по-силно изразен в селата, отколкото в градовете. В края на 2017 г. относителният дял на лицата на възраст над 65 години е 21.0%, докато относителният дял на младото население от 0 до 17 години е 16.9%.

Друг проблем в демографското развитие на страната е високото ниво на смъртност сред населението. Водеща причина за смъртност остават болестите на органите на кръвообращението, чийто интензитет е 1 017.5 на сто хиляди души от населението, а относителният им дял е 65.6%.

Някои пестициди са определени като ендокринни нарушители. По данни на Министерство на здравеопазването относно брой случаи на остро и хронично отравяне с пестициди на професионални потребители, оператори и селскостопански работници, лекуваните пациенти с остри заболявания са 92 през 2015 г. и 77 през 2016 г., през първото полугодие на 2017 г. броят им е 60. През периода 2015-2016 г. броят на починалите по същия показател е 8 души.

НПДУУП има пряко отношение към проблема, като включените в него мерки и дейности са насочени към опазване на здравното състояние на населението. Това е видно и от статистиката, съгласно която за времето на прилагане на НПДУУП се забелязва значителен спад в пациентите с остро и хронично отравяне с пестициди – от 92 през 2015 г. до 60 през 2017 г.

Риск от големи аварии

На територията на страната има две предприятия за производство на ПРЗ и активни вещества – „Агрия“ АД и „Зенит Корп Сайънсис България“ ЕООД, ситуирани

на територията на гр. Пловдив, които ползват едни и същи производствени мощности. Двете предприятия са класифицирани като предприятия с висок рисков потенциал.

Предприятията за производство на ПРЗ не са претърпявали аварии.

НПДУУП и предвидените в него мерки и дейности спомагат за предотвратяване/ограничаване/намаляване на възможните последствия от възникване на потенциална авария, например в случай че близо до такова предприятие има склад за ПРЗ и пестициди.

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана

Необходимостта от актуализиране на НПДУУП, вкл. мерките и дейностите, заложени в него, се основават на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди и Закона за защита на растенията.

С оглед да се намали зависимостта от употребата на пестициди, НПДУУП поставя две основни цели, които са изцяло с екологична насоченост, а именно:

- **Основна цел 1:** Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда;
- **Основна цел 2:** Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи.

Предвидените мерки и съпътстващите ги дейности доразвиват основните цели и водят до тяхното постигане.

В настоящия раздел е направен анализ на стратегиите, плановете и програмите на национално и международно равнище, които поставят екологични цели и имат отношение към Актуализирания НПДУУП. Въз основа на анализа са направени изводи и/или препоръки за начина и степента, в които в Актуализирания НПДУУП тези цели и екологични съображения са взети/следва да бъдат взети предвид, с цел постигане на неговото съответствие с екологичната политика на национално и международно ниво.

Анализът е представен в **Таблица 5.1.1-1**.

***Таблица 5.1.1-1** Анализ на начина и степента, в които в Актуализирания НПДУУП са взети/следва да бъдат взети предвид екологичните цели и съображения от стратегиите, плановете и програмите на национално равнище*

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
<u>Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход (НПКОП) за 2019 г.</u> **Основна цел:** Програмата има за цел да гарантира, че мерките за контрол, предвидени в общото и специфично законодателство на ЕК, и в частност в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/555 на Комисията относно координирана многогодишна контролна програма на съюза за 2019, 2020 и 2021 г. за гарантиране на спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във или върху храни от животински и растителен произход и за оценка на експозицията на потребителите на тези пестицидни остатъци, са въведени в Република България и се изпълняват правилно. С постигане на изпълнението на	Основната цел на НПКОП има пряка връзка с Актуализирания НПДУУП.	Основна цел 1 на НПДУУП: „Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда“ интегрира основната цел на НПКОП чрез следните подцели, насочени към защита на хората: 1. превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; 2. намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; 3. защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. В плана е включена изрична Мярка 7: „Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)“ с 5	Не са необходими препоръки към Актуализирания НПДУУП, тъй като той напълно кореспондира с НПКОП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
законодателните изисквания България, като държава-членка, ще осигури на единния европейски пазар храни, върху които е извършила оценка за експозицията на пестицидни остатъци и коректно прилагане на разрешените за употреба продукти за растителна защита.		дейности към нея: 1. Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури. 2. Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ. 3. Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС. 4. Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
		остатъци от пестициди над максимално допустимите граници. 5. Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
<u>Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в Република България, 2012 – 2020 г.</u> Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители, а **основната цел** е подобряване на системата за управление на УОЗ, която ще бъде постигната чрез редица оперативни цели. **Оперативните цели са**: 1. да осигури прилагането на европейското законодателство за управление на УОЗ; 2. да укрепи административния капацитет за прилагане и изпълнение на Стокхолмската конвенция; 3. да отчете изпълнението на мерките и действията по отношение на първите 12 УОЗ; 4. да преразгледа и актуализира мерките и действията по отношение на първите 12 УОЗ;	Стратегическата цел и основните цели на А-НПДУУОЗ имат пряка връзка с Актуализирания НПДУУП. А-НПДУУОЗ включва 15 УОЗ пестициди. В Плана за действие към него са предвидени редица мерки и дейности по осигуряване на условия за ефективно прилагане на законодателството в областта на УОЗ и упражняване на контрол; обезвреждане извън страната на наличните залежали УОЗ пестициди, усъвършенстване на лабораторната инфраструктура за изпитване и мониторинг на новите УОЗ в целевите матрици и укрепване на административния капацитет; повишаване осведомеността на	Самият НПДУУП осигурява изпълнението на Дейност 1.1.2 от А-НПДУУОЗ относно транспониране на Директива 2009/128/ЕО за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба не пестициди. Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди; Мярка 3: Боравене с пестициди. Съхраняване на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества; Мярка 5: Въздушно пръскане; Мярка 7: Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство; Мярка 12: Намаляване на употребата и рисковете от пестициди за определени площи – осигуряват условия за ефективно прилагане на законодателството в областта на УОЗ и упражняване на контрол. Мярка 10: Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди и Мярка 11: Информация и повишаване на	Не са необходими препоръки към Актуализирания НПДУУП, тъй като той напълно кореспондира с А-НПДУУОЗ.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
5. да идентифицира допълнителни мерки и бъдещи действия по отношение на новите 10 УОЗ; 6. да набележи мерки за предотвратяване пускането на пазара и употребата на новите 10 УОЗ; 7. да преразгледа и актуализира съществуващите 3 специфични Планове за действие (ПД) чрез включване на допълнителните мерки и последващи и нови дейности по отношение на всичките 22 УОЗ; 8. да определи необходимите финансови средства за изпълнение на актуализирания ПД, включващ бъдещите мерки и действия; 9. да се усъвършенства лабораторната инфраструктура за изпитване на новите УОЗ в компонентите на околната среда, изделия и отпадъци и в суровини, продукти и храни от растителен и животински произход; 10. да подобри координацията и сътрудничеството по прилагане на	обществото за въздействията на новите УОЗ върху човешкото здраве и околната среда и осигуряване на обществено достъпна информация за рисковете от УОЗ.	осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда – подпомагат повишаване осведомеността на обществото за въздействията на пестицидите върху човешкото здраве и околната среда и осигуряване на обществено достъпна информация за рисковете от пестицидите.	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
Стокхолмската, Базелската и Ротердамската конвенции; 11. да повиши познанията и информираността на българската индустрия и организации по оползотворяване и рециклиране на отпадъци по отношение на новите 10 УОЗ; 12. да повиши информираността на населението за вредното въздействие на УОЗ върху човешкото здраве и околната среда.			

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
<u>Национална програма за развитие: България 2020:</u> Екологични цели и съображения са включени в Приоритет 3 и Приоритет 7 на програмата: **Приоритет 3:** Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. 3.1. Усъвършенстване и интегриране на националната система за планиране и управление на регионалното развитие и системата за пространствено развитие. 3.2. Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план. 3.3. Подкрепа за развитието на изоставащите и подобряване на качеството на живот в селските региони.	Приоритетът, в частност Подприоритет 3.5. има пряка връзка с Актуализирания НПДУУП. Останалите подприоритети към Приоритет 3 нямат връзка с Актуализирания НПДУУП предвид техния характер, насочен към териториално, пространствено и регионално развитие, което не е предмет на НПДУУП.	Основна цел 1 на Актуализирания НПДУУП интегрира целта за създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда чрез подцели за предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди, предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. По отношение на климатичните промени, Актуализираният НПДУУП ги съобразява чрез: *Мярка 1. „Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултантни“,* Тема 7 предвижда: „*Подходите, основани на риска, които вземат предвид местните променливи характеристики на добива на вода, като* ***климат****, почви, видове култури и*	Не са необходими препоръки към Актуализирания НПДУУП по отношение на Приоритет 3 и подприоритетите към него, тъй като относимите от тях, са съобразени.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
3.4. Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите. 3.5. Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптирани към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси. 3.6. Засилване на териториалната кохезия чрез развитие и разширяване на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.		*релеф*“, Тема 11 предвижда: „*Извършване на необходимите спешни действия за защита на здравето на хората, на околната среда, вкл. водните ресурси, при случайно изтичане и замърсяване с пестициди и при* ***екстремни климатични условия***“. Като част от Общите принципи за интегрирано управление на вредителите, НПДУУП включва: „*На база резултатите от наблюдението професионалният потребител трябва да реши дали и кога да прилага мерки за растителна защита. Определящ фактор при вземането на решения са утвърдените прагове на икономическа вредност. Преди третиране по възможност трябва да се вземат предвид праговете на икономическа вредност, конкретните площи, култури и* ***климатични условия***“.	
Приоритет 7: Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната	Приоритетът, в частност Подприоритет 7.5. има пряка	Един от основните методи в Актуализирания НПДУУП е	Не са необходими препоръки към

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
ефективност. 7.1. Гарантиране на енергийната сигурност на страната. 7.2. Повишаване на енергийната ефективност. 7.3. Достигане на 16% на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия до 2020 г. 7.4. Създаване на интегриран вътрешен пазар на енергия. 7.5. Повишаване на ефективността на използване на ресурсите.	връзка с Актуализирания НПДУУП. Останалите подприоритети към Приоритет 7 нямат отношение към Актуализирания НПДУУП.	интегрираното управление на вредителите, който се основава на оптимизация използването на природните ресурси и естествените механизми за регулиране на вредителите по земеделските култури и получаваната от тях продукция. Икономическите, екологичните и социални предимства на нехимични методи са несъмнени и гарантират устойчивост на селското стопанство в дългосрочен план.	Актуализирания НПДУУП по отношение на Приоритет 7 и подприоритетите към него, тъй като относимите от тях са съобразени.
<u>Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България:</u> <u>Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е:</u> Устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.	Цел 2 от Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България има пряка връзка с Актуализирания НПДУУП.	Основна цел 1 на Актуализирания НПДУУП интегрира целта за запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води чрез подцели за предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди, предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води.	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
Цели и подцели: Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване 1.1. Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците. 1.2. Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водностопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при използването на водните ресурси. Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води 2.1. Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници и в Черно море чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за		Конкретно Мярка 8: „*Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода*“ цели предотвратяване на замърсяването на повърхностните и подземните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди. Също така, като превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода се счита спазването на размера на нетретираните буферни зони около водни обекти. НПДУУП насърчава даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите. Тема 9 от Мярка 1: „*Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти*“, е: „*Най-добри практики*	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
отвеждане и пречистване на отпадъчни води. 2.2. Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води. 2.3. Превръщане на Плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите. Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс 3.1. Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини. 3.2. Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискването национално		*(НДП) за опазване на водите от замърсяване, причинено от точкови източници при употреба на ПРЗ*“, Тема 11 е: „*Извършване на необходимите спешни действия за защита на здравето на хората, на околната среда, включително водните ресурси, при случайно изтичане и замърсяване с пестициди и при екстремни климатични условия“*. Боравенето с пестициди, вкл. тяхното съхраняване, разреждане и смесване, почистване след използване на оборудването за прилагане на пестициди, както и събиране и обезвреждане на останалите в резервоарите смеси, празни опаковки от продукти за растителна защита и останало неупотребено количество работен разтвор, пораждат реална възможност за нежелана експозиция на хората и околната среда. Именно поради това в Актуализирания НПДУУП са предвидени конкретни мерки по отношение на тези дейности, в допълнение на мерките, предвидени в	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа „замърсителят и ползвателят плащат". 3.3. Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор. Цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения 4.1. Идентифициране на рисковите зони. 4.2. Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения.		Директива 2008/98. Дейност 1 към Мярка 5 включва забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с ПРЗ. В извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители, за разрешаване на въздушно пръскане трябва да са изпълнени набор от условия, сред които: „площите за третиране да не попадат в пояси I, II и III на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и в пояси I и II около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, определени в Наредба 3 от 2000 г." Актуализираният НПДУУП ще осигури предприемането на мерки за намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
		в питейни води и ще доведе до намаляване на рисковете и въздействието на пестициди върху здравето на хората, както и опазване на водите и зоните за защита на водите (ЗЗВ).	
<u>Национална програма за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България (актуализация за програмен период 2014-2020):</u> <u>Стратегическа цел:</u> Ограничаване деградацията на земите и борба с опустиняването за запазване и развитие на капацитета на екосистемите, за постигане на чиста, безопасна и привлекателна околна среда, икономическа стабилност и подобрено качество на живот. <u>Стратегически направления:</u> 6. Усъвършенстване на националното законодателство и политики за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването;	Актуализираният НПДУУП има пряка връзка със Стратегическите направления от Национална програма за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България.	Актуализирането на НПДУУП само по себе си представлява усъвършенстване на националната политика за устойчиво управление на земите, отчитайки степента на изпълнение на съответните мерки за постигане на устойчиво използване на пестицидите, в	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
2. Съхраняване и подобряване на потенциала на земните ресурси и тяхното устойчиво ползване – включват се програми: Ограничаване на ерозионните процеси, Възстановяване на поливното земеделие и опазване на водните ресурси, Устойчиво използване на земните ресурси в необлагодетелствани райони, Екологосъобразно съхраняване и използване на отпадъчна биомаса от селското и горското стопанство, Устойчиво управление на земеделски земи с висока природна стойност, Прилагане на агролесовъдски системи като модели за устойчиво използване на земите, Възстановяване и опазване на ландшафтното разнообразие в горските територии, чрез прилагане на устойчиви практики, Нови практики за възстановяване и ефективно използване на земните ресурси в нарушените територии;		съответствие с изискванията, определени в Директива 2009/128/ЕО. Предвидените мерки и дейности в актуализирания НПДУУП вземат предвид, отразяват и допринасят за съхраняване и подобряване на земните ресурси и тяхното устойчиво ползване.	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
3. Наука и образование в подкрепа на политиките за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването; 4. Интегриране и прилагане на политики за устойчиво управление на земите на местно ниво – включва програми: Преразглеждане и включване на мерки за устойчиво управление на земите в общинските планове за развитие и програми; Стопанисване и ползване на земните ресурси общинска собственост в съответствие с принципите за устойчиво управление на земите; Засилване ролята на общинските администрации за трансфер на политики, възможности и добри практики за устойчиво управление на земи 5. Усъвършенстване на информационния обмен и участие на обществеността в процесите на вземане на решения за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването.		Предвидените мерки и дейности в актуализирания НПДУУП включват обучения, които ще допринесат за устойчиво управление на земите. Актуализираният НПДУУП допринася за стратегическо направление 4 чрез насърчаване прилагането на най-добрите практики, свързани с устойчивото управление на земите. Актуализираният НПДУУП включва провеждане на информационни кампании и обучения, които ще имат принос към усъвършенстване на информационния обмен относно	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
		устойчиво управление на земите.	
<u>Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.:</u> Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване. Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда. Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда. Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	Планът има връзка с Актуализирания НПДУУП по отношение на Цел 3. Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Актуализираният НПДУУП предвижда набор от мерки/дейности насочени към употребата и съхранението на пестициди, вкл. на неразрешени или негодни за употреба такива.	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.: В раздел 6 на плана са представени предвидените секторни мерки за изпълнение на целите на плана по сектори енергетика, бит и услуги, промишленост, отпадъци, селско стопанство, земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство, транспорт и образование и наука.	Актуализираният НПДУУП има пряка връзка с предвидените секторни мерки към сектор: Селско стопанство, по-конкретно „Повишаване на информираността и познанията, както на земеделските производители, така и на администрацията по отношение на действията и ефекта им върху промените в климата“, приоритет „Подобряване на знанията на земеделските производители и администрацията за намаляване на емисиите от сектор „Селско стопанство“.	Актуализираният НПДУУП допринася за постигане на целите към сектор Селско стопанство чрез: *Мярка 1. „Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултантни“*.	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.
Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие: Формулирани са приоритети за незабавни действия и подкрепа: - Укрепване на научната основа за природозащитна дейност; - Възстановяване на	Приоритетите за незабавни действия нямат пряка връзка с Актуализирания НПДУУП, тъй като се отнасят към формирането на политиката на държавата за биологичното разнообразие.	Целите, мерките и дейностите не влизат в противоречие с целите за опазване на биологичното разнообразие. Конкретно, *Мярка 12: „Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи“,*включва дейност за забрана за	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
местообитания; - Опазване/ консервация/ ex situ – създаване на програми за размножаване на лечебни и други диворастящи видове растения и диви животни, застрашени или подложени на прекомерна експлоатация; - Подкрепа на законодателни инициативи; - Разширяване и укрепване на мрежата от защитени територии; - Екологично образование и кооперирани консултантски услуги; - Разработване и прилагане на политика за развитие на екологичен туризъм; - Насърчаване опазването на Черно море – определяне на биологично важни зони, комплексно планиране, увеличаване на инвестициите за проекти за възстановяване и смекчаване на последствията от замърсяването; по-строго налагане на нормативните разпоредби и забрани, засягащи замърсяването, дънното тралене и	Косвен положителен принос, който ще се постигне при реализиране на актуализирания НПДУУП, е свързан с намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху околната среда, в т.ч. биологичното разнообразие.	използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000; друга дейност се отнася до спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди; предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Очакван допълнителен резултат е: „*Предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие и естествените местообитания, включително върху почвеното биоразнообразие, нецелевите организми, пчелите и др.*“	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
прекомерното използване на рибните ресурси; - Насърчаване на опазването на биологичното разнообразие на Балканите – конференции, научни изследвания, съставяне на общобалкански Червени книги, планиране на опазването на ландшафта в граничните райони, особено в местата, където съществуват или могат да се установят съседни защитени територии, буферни зони или свързващи местообитания (коридори).			
<u>Национална приоритетна рамка за действие Натура 2000 до 2020 г.:</u> I. Стратегически консервационни приоритети за Натура 2000 и за територията на България в периода 2014-2020 г: 1. Специфични приоритети за приоритетните типове природни местообитаниа от Приложение I на Директивата за местообитанията - Да се подобри/поддържа природозащитното състояние на	НПРД дава рамката за финансиране на конкретни мерки, определени на базата на приоритети в зоните от мрежата Натура 2000. Актуализираният НПДУУП има пряка връзка по отношение на подобряване/поддържане природозащитното състояние на природните местообтиания, като се	Целите, мерките и дейностите не влизат в противоречие с мерките по НПРД. Тема 12 от Мярка 1: „*Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти*“, е: „*Специалните изисквания по отношение на използването на пестициди на територията на Националната екологична мрежа (НЕМ) и други територии със специален статут, установени съгласно действащото*	Няма необходимост от препоръки, които да се отразят в Актуализирания НПДУУП.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
природните местообитания, като се ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите; 2. Специфични приоритети за приоритетните видове от Приложение II на Директивата за местообитанията: - Да се поддържа/подобри природозащитното състояние на видовете и техните местообитания, като се ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите; 3. Специфични приоритети за приоритетните видове птици от Приложение I на Директивата за птиците; 4. Специфични приоритети за редовно мигриращи видове птици II. Стратегически приоритети във връзка с финансиране на дейности в Натура 2000, целящи да осигурят зелен туризъм и работни места, да подкрепят борбата с климатичните промени и адаптацията към тях или други екосистемни ползи, за изследвания, образование, обучения,	ограничи влиянието върху тях и се намалят заплахите.	*законодателство*“. Конкретно, *Мярка 12: „Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи“,* включва дейност за забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000; Очакван допълнителен резултат е: „*Предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие и естествените местообитания, включително върху почвеното биоразнообразие, нецелевите организми, пчелите и др.*“ В допълнение, интегрираното управление на вредителите, е предпоставка за развитие на устойчиво земеделие.	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
повишаване на съзнанието и промотиране на партньорство (включително трансгранично), свързани с управлението на Натура 2000 – устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на региона; изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България; техническа помощ: - зелена инфраструктура; - зелен туризъм; - устойчиво земеделие и горско стопанство; - устойчиво управление на водните тела; - зелени работни места; - адаптация към климатичните промени; - зелено образование, изграждане на капацитет; - развитие на доброволчеството; - трансгранично сътрудничество.			
План за управление на речните	НПДУУП обхваща всички	Мерките, включени в НПДУУП	Изпълнението на

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
<u>басейни в Дунавски район (2016 – 2021 г.)</u> Неразделна част от ПУРБ е Програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда. На база на определеното текущо състояние на водите и водните екосистеми, отчитайки бъдещото развитие и потребностите от вода, са определени целите за всяко водно тяло (ВТ) за постигане на „добро състояние на водите", като са взети предвид и зоните за защита на водите и техните специфични изисквания. Въз основа на анализа на състоянието на всяко водно тяло и причините, довели до това състояние, съобразявайки се с поставените цели, са планирани мерки за редуциране или отстраняване на негативния ефект.	повърхностни и подземни водни тела на територията на Дунавски район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони. Мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите, планирани в ПУРБ 2016-2021 г. в Дунавски район, пряко относими към предмета на НПДУУП, са: **DP_13:** Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита. <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> 1.Забрана за внос, въвеждане	подпомагат изпълнението на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите.	мерките и дейностите, предвидени в НПДУУП, следва да съответства на спазването на забраните и ограниченията, посочени в Закона за водите и нормативната база към него (представени в т. 7 към настоящия ДЕО).

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	и пускане на пазара или употребата на нерегистрирани торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати. 2.Забрана за внос, въвеждане, движение и прилагане на биологични агенти, които не са утвърдени от МЗХ и МОСВ. 3.Забрана за внос, въвеждане, пускане на пазара, търговия, преопаковане и употребата на неразрешени или негодни продукти за растителна защита (ПРЗ). 4.Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата. 5.Забрана за складиране на		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	пестициди, депониране и третиране на отпадъци в принадлежащите земи на водохранилищата. 6.Забрана за прилагането на ПРЗ чрез въздушно пръскане. 7.Забрана за употреба на ПРЗ извън обхвата на расрешената употреба или в доза, която надвишава максималната разрешена доза на единица площ. 8.Забрана за употреба на ПРЗ от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени в Закона за водите или други площи, определени със заповед на МОСВ. 9.Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността.		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	PS_3: Намаляване и предотвратяване на замърсяването с устойчиви органични замърсители/приоритетни вещества <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> 3.Обезвреждане на забранени, негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди **DP_13:** Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> 4.Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата. 5.Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	принадлежащите земи на водохранилищата **DP_9:** Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство и населените места <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> 3.Създаване на информационна система за препаратите за растителна защита – производство/внос, състав количество, място на прилагане, вид и внесено количество. **NI_2:** Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на доброто състояние на водите <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> 2.Провеждане на обучение на консултанти и служби,		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	предоставящи съвети в земеделието, свързано с прилагане на законодателството в областта на водите и задълженията на земеделските производители. 3.Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики		
<u>План за управление на речните басейни в Черноморски район (2016-2021 г.)</u> Неразделна част от ПУРБ е Програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда. На база на определеното текущо състояние на водите и водните екосистеми, отчитайки бъдещото развитие и потребностите от вода, са определени целите за всяко водно тяло (ВТ) за постигане на „добро състояние на водите", като са взети	НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Черноморски район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони.	Мерките и съпътстващите ги дейности, включени в НПДУУП напълно отразяват и подпомагат изпълнението на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите.	Изпълнението на мерките и дейностите, предвидени в НПДУУП, следва да съответства на спазването на забраните и ограниченията, посочени в Закона за водите и нормативната база към него (представени в т. 7 към настоящия ДЕО).

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
предвид и зоните за защита на водите и техните специфични изисквания. Въз основа на анализа на състоянието на всяко водно тяло и причините, довели до това състояние, съобразявайки се с поставените цели, са планирани мерки за редуциране или отстраняване на негативния ефект.	В Програмата от мерки към ПУРБ 2016-2021 г. са включени мерки с конкретни действия, имащи отношение към Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България на ниво водно тяло или район на басейново управление. Мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите, планирани в ПУРБ 2016-2021 г. в Черноморски район, пряко относими към предмета на НПДУУП, са: **Мярка:** Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита. Действия за изпълнение на мярката: - Забрана за внос,		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	въвеждане и пускане на пазара или употребата на нерегистрирани торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати; - Забрана за внос, въвеждане, движение и прилагане на биологични агенти, които не са утвърдени от МЗХ и МОСВ; - Забрана за внос, въвеждане, пускане на пазара, търговия, преопаковане и употребата на неразрешени или негодни продукти за растителна защита (ПРЗ); - Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици; - Забрана за складиране на пестициди, депониране и		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	третиране на отпадъци в принадлежащите земи на водохранилищата; - Забрана за прилагането на ПРЗ чрез въздушно пръскане; - Забрана за употреба на ПРЗ извън обхвата на разрешената употреба или в доза, която надвишава максималната разрешена доза на единица площ; - Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността. **Мярка:** Намаляване и предотвратяване на замърсяването с устойчиви органични замърсители/приоритетни вещества с действие: Обезвреждане на забранени,		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди. **Мярка:** Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници. <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> - Прилагане на приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; - Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; - Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; - Контрол за спазване		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	на изискванията за торене и съхранение на торове; - Осигуряване на защита от замърсяване на повърхностните и подземните води в района на съоръжения за събиране на оборски тор; - Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР Забрана за внос, въвеждане, движение и прилагане на биологични агенти, които не са утвърдени. **Мярка:** Ефективно въвеждане на принципа "замърсителят плаща", с действие: Заплащане на такси за замърсяване на водите от дифузни		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	източници от селското стопанство (препарати за растителна защита, аквакултури, животновъдство). **Мярка:** Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство и населените места. <u>Действия за изпълнение на мярката:</u> - Създаване на информационна система за препаратите за растителна защита производство/внос, състав, количество, място на прилагане, вид и внесено количество; - Разработване на система за пространствено организиране, поддържане и предоставяне на информацията за натиска от селскостопански източници (ГИС базирана информация).		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	- Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на добро състояние на водите: - Провеждане на обучение на консултанти и служби, предоставящи съвети в земеделието, свързано с прилагане на законодателството в областта на водите и задълженията на земеделските производители; - Провеждане на обучение на селскостопански производители и фермери за прилагане на добри земеделски практики. **Мярка:** Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване, с		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП	Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП	Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели
	предвидено действие: Забрана за извършването на дейности, водещи до отвеждането в подземните води на опасни вещества. **Други мерки, имащи отношение:** **Мерки** за изпълнение в зоните за защита на водите, посочени в Приложение 7.2.в на Програма от мерки към ПУРБ; **Мярка:** Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водовземните съоръжения/системи" с предвидени действия. **Мярка:** Предотвратяване на отвеждането на приоритетни вещества в подземните води, с предвидено действие:		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло. **Мярка:** Прилагане на екологични практики или най-добрите налични техники за ограничаване на отвеждането в подземните води на замърсяващи вещества.		
<u>План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район (2016-2021 г.)</u> Неразделна част от ПУРБ е Програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда. На база на определеното текущо	НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Източнобеломорски район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от	Мерките и съпътстващите ги дейности, включени в НПДУУП напълно отразяват и подпомагат изпълнението на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите.	Изпълнението на мерките и дейностите, предвидени в НПДУУП, следва да съответства на спазването на забраните и ограниченията, посочени в Закона за

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
състояние на водите и водните екосистеми, отчитайки бъдещото развитие и потребностите от вода, са определени целите за всяко водно тяло (ВТ) за постигане на „добро състояние на водите", като са взети предвид и зоните за защита на водите и техните специфични изисквания. Въз основа на анализа на състоянието на всяко водно тяло и причините, довели до това състояние, съобразявайки се с поставените цели, са планирани мерки за редуциране или отстраняване на негативния ефект.	Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони. В Плана за управление на речните басейни в Източнобеломорски район 2016-2021 г. са предвидени мерки и дейности, имащи отношение към **Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** от НПДУУП, а именно: - Мярка: „Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници" с код NI_1. Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика в нитратно уязвими зони. - Мярка: „Намаляване		водите и нормативната база към него (представени в т. 7 към настоящия ДЕО).

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	на замърсяването с пестициди от земеделието“ с код DP_13. Действия за изпълнение на мярката: Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността. - Мярка: „Подобряване на информацията за натиска и въздействието върху водите от селското стопанство“ с код DP_9. Действия за изпълнение на мярката: Събиране на актуална информация за местоположението и текущото състояние на складове за пестициди. - Мярка: „Подобряване на информираността на заинтересованите страни в селското стопанство относно изискванията за постигане на		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	добро състояние на водите“ с код NI_2. Действие за изпълнение на мярката: Срещи, семинари и обучения на еколози от общините и НПО. - Мярка: „Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници“ с код NI_1. Действия за изпълнение на мярката: Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР. - Мярка: „Научноизследователска дейност, подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността“ с код OS_3. Действия за изпълнение на мярката: Проучване		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	влиянието на дифузното замърсяване от селско и/или горско стопанство.		
<u>План за управление на речните басейни в Западнобеломорски район (2016 – 2021 г.)</u> Неразделна част от ПУРБ е Програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда. На база на определеното текущо състояние на водите и водните екосистеми, отчитайки бъдещото развитие и потребностите от вода, са определени целите за всяко водно тяло (ВТ) за постигане на „добро състояние на водите", като са взети предвид и зоните за защита на водите и техните специфични изисквания. Въз основа на анализа на състоянието на всяко водно тяло и причините, довели до това състояние, съобразявайки се с поставените цели, са планирани мерки за редуциране или отстраняване на негативния ефект.	НПДУУП обхваща всички повърхностни и подземни водни тела на територията на Западнобеломорски район за басейново управление и определените зони за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите, както и определените санитарно-охранителни зони, съгласно Наредба № 3/2000 г. за санитарно-охранителните зони. В Плана за управление на речните басейни в Западнобеломорски район 2016–2021 г. са предвидени мерки и дейности, имащи отношение към **Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода** от НПДУУП, а именно:	Мерките и съпътстващите ги дейности, включени в НПДУУП напълно отразяват и подпомагат изпълнението на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите.	Изпълнението на мерките и дейностите, предвидени в НПДУУП, следва да съответства на спазването на забраните и ограниченията, посочени в Закона за водите и нормативната база към него (представени в т. 7 към настоящия ДЕО).

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	- Мярка: „Опазване на водите от замърсяване с препарати за растителна защита“, чрез изпълнение на действието: Контрол на използването на пестициди в райони на подземни водни тела, формирани в карстови водни хоризонти, разкриващи се на повърхността; - Мярка: „Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване“, чрез изпълнение на действието: Осъществяване на контрол и превенция срещу замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества, както и по дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на зоната за защита на водите, предназначена за питейно-битово водоснабдяване; - Мярка: „Намаляване на замърсяването с нитрати от земеделски източници“, чрез изпълнение на действията: 1) Прилагане на		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	приетите програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвими зони; 2) Прилагане на приетите правила за добра земеделска практика извън нитратно уязвими зони; 3) Контрол на изпълнението на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници; 4) Контрол за спазване на изискванията за торене и съхранение на торове; 5) Разработване на програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в уязвимите зони; - Мярка: „Задължително прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР“, чрез изпълнение на действието: Прилагане на Националните стандарти за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние от подпомаганите фермери и при изпълнение на проекти по ПРСР; - Мярка: „Ефективно въвеждане на принципа "замърсителят плаща"“, чрез изпълнение на действието: Заплащане на такси за замърсяване на водите от дифузни източници от селското стопанство (препарати за растителна защита, аквакултури, животновъдство); - Мярка: „Подобряване на информацията за натиска		

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	и въздействието върху водите от селското стопанство и населените места“, чрез действието: Разработване на система за пространствено организиране, поддържане и предоставяне на информацията за натиска от селскостопански източници (ГИС базирана информация).		
План за управление на риска от наводнения в Дунавски район (2016 – 2021 г.) ПУРН в Дунавски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).	В ПУРН няма предвидени забрани и ограничения, касаещи реализирането на предвидените дейности в Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите.	-	При определянето на местоположението на складове за съхранение на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения, с оглед предотвратяване на инциденти с опасни вещества.
План за управление на риска от наводнения в Черноморски район (2016-2021 г.)	В ПУРН няма предвидени забрани и ограничения, касаещи реализирането на	-	При определянето на местоположението на складове за съхранение

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
ПУРН в Черноморски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).	предвидените дейности в Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестицидите.		на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения, с оглед предотвратяване на инциденти с опасни вещества.
<u>План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район (2016-2021 г.)</u> ПУРН в Източнобеломорски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).	Към настоящия НПДУУП в Плана за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район за басейново управление (ПУРН ИБР) 2016-2021 г. имат отношение 11 бр. мерки с каталожен код PRE11-REAC12 – Въвеждане и изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи. При изпълнението на мерките се цели поддържане на добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи	Мерките и съпътстващите ги дейности, включени в НПДУУП напълно отразяват и подпомагат изпълнението на мерките за изпълнение на изисквания за добро земеделско и екологично състояние на селскостопанските площи, предвидени в ПУРН, по-конкретно Мярка 8: Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода, Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по Закона за водите; Дейност 8: Даване на	При определянето на местоположението на складове за съхранение на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения, с оглед предотвратяване на инциденти с опасни вещества.

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
	във водосбора на реките от Източнобеломорския район за басейново управление. Мерките от Програмата от мерки на ПУРН на ИБР са описани в Приложенията към Раздел 5 на ПУРН на ИБР.	предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя; Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта; Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
		до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи; Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване; Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат	

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
		биологични агенти; Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите. За постигане на целта за намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху околната среда, в Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди, освен изискването за специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода, се поставя и по-глобално изискване за защита на околната среда, а именно опазване на околната среда чрез предотвратяване и/или намаляване на замърсяването с пестициди, освен на водите – и на почвите.	
<u>План за управление на риска от наводнения в Западнобеломорски район (2016 – 2021 г.)</u>	В ПУРН на ЗБР 2016-2021 г. не са предвидени мерки по отношение на употребата на	-	При определянето на местоположението на складове за съхранение

Източник (стратегия, план, програма)/ Цели на опазване на околната среда	**Наличие на връзка на целите, мерките и дейностите на Актуализирания НПДУУП**	**Начин, по който целта/ екологичното съображение е взето предвид в Актуализирания НПДУУП**	**Препоръки към Актуализирания НПДУУП за постигане на съответствие на предвижданията му с екологичните цели**
ПУРН в Западнобеломорски район включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), а други са общи за района на басейново управление (РБУ).	пестициди.		на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения, с оглед предотвратяване на инциденти с опасни вещества.

Основни стратегически документи, поставящи цели по опазване на околната среда на европейско ниво, са:

- **Стратегия „Европа 2020“** – Третата цел на стратегията е свързана с изменение на климата и устойчивост на енергетиката – намаляване на емисиите на парникови газове с 20% (или дори с 30%, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г.; добиване на 20% от енергията от възобновяеми енергийни източници; увеличаване на енергийната ефективност с 20%. НПДУУП няма пряко отношение към стратегията. Косвено отчита необходимостта от познание за изменението на климата в *Мярка 1. „Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултантни“,* Тема 7: „*Подходите, основани на риска, които вземат предвид местните променливи характеристики на добива на вода, като* ***климат****, почви, видове култури и релеф*“ и Тема 11: „*Извършване на необходимите спешни действия за защита на здравето на хората, на околната среда, вкл. водните ресурси, при случайно изтичане и замърсяване с пестициди и при* ***екстремни климатични условия***“. Като част от Общите принципи за интегрирано управление на вредителите, НПДУУП включва: „*На база резултатите от наблюдението професионалният потребител трябва да реши дали и кога да прилага мерки за растителна защита. Определящ фактор при вземането на решения са утвърдените прагове на икономическа вредност. Преди третиране по възможност трябва да се вземат предвид праговете на икономическа вредност, конкретните площи, култури и* ***климатични условия***“.

- **Седмата програма за действие за околната среда на ЕС до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“** – Програмата идентифицира девет приоритетни цели. Три от тях обхващат основните области на действие: опазване на природата, по-ефективно използване на ресурсите и създаване на нисковъглеродна икономика, опазване на човешкото здраве от въздействията на околната среда. Други четири са насочени към това как ЕС и държавите-членки могат да работят за постигането на заложените цели, а последните две цели са хоризонтални и са насочени към постигането на по-добра градска среда и глобално сътрудничество. В тази връзка Актуализираният НПДУУП съобразява и не влиза в противоречие с целите, тъй като при изготвянето на плана е съобразена необходимостта от постигане на устойчиво управление на земите, в т.ч. опазване на околната среда и човешкото здраве.

- **Стратегия на ЕС за биологично разнообразие до 2020 г.** – стратегията поставя шест приоритетни цели за обръщане на процеса на загуба на биологично разнообразие и рушене на екологичните услуги в ЕС до 2020 г.:

  - Цел 1: Опазване и възстановяване на природата;
  - Цел 2: Поддържане и подобряване на екосистемите и техните услуги;
  - Цел 3: Гарантиране на устойчивото развитие в селското и горското стопанство;
  - Цел 4: Гарантиране на устойчивото използване на рибните ресурси;
  - Цел 5: Борба с инвазивните чужди видове;
  - Цел 6: Мерки срещу глобалната криза по отношение на биологичното разнообразие.

Актуализираният НПДУУП включва цели, мерки и дейности, които не влизат в противоречие с посочените цели, напротив допринасят за устойчиво развитие на селското стопанство и опазване на биологичното разнообразие чрез насърчаване прилагането на най-добри земеделски практики, интегрирано управление на вредителите, повишаване на осведомеността и предотвратяване замърсяването на околната среда с пестициди.

Стратегически документ на европейско ниво, насочен конкретно към устойчивата употреба на пестициди, е:

- **Тематична Стратегия за устойчива употреба на пестициди**

Стратегията е приета през 2006 г. (COM (2006) 372), като същата предлага мерки за ограничаване на негативните въздействия на пестицидите върху човешкото здраве и околната среда, като в същото време отчита необходимостта от растителна защита. Стратегията поставя следните цели:

- Минимизиране на опасностите и рисковете за здравето и околната среда от употребата на пестициди;
- Подобряване на контрола на употребата и разпространението на пестициди;
- Ограничаване на нивата на вредни съставки, включително чрез замяна с по-безопасни алтернативи на пестицидите;
- Стимулиране на употребата на по-малки количества пестициди и/или на отглеждане на култури без употреба на пестициди;

- Установяване на прозрачна система за докладване и мониторинг на прогреса.

Актуализираният НПДУУП интегрира тематичната стратегия на всички нива в съдържанието си – и в целите, и в мерките и в идентифицираните дейности, като по този начин гарантира и доразвива изпълнението на стратегията на национално ниво.

6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве

В този раздел на доклада за ЕО е направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на Актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве, като са взети предвид характера на взаимодействието и синергията между различните въздействия, а именно: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.

6.1. *Въздействие върху климата и климатичните изменения*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи	Основните цели и подцели на НПДУУП не претърпяват промяна в трите алтернативи. Конкретно Основна цел 2: „Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи“, се свързва с пряко въздействие върху климата и климатичните изменения чрез стимулиране ограничаването на дела на химичния метод в растителната защита, който е един от източниците на парникови газове в селското стопанство. Основна цел 2 и съпътстващите я подцели стимулират приложението на препарати за растителна защита само при доказана необходимост, основана на прагове за икономическа вредност (ПИВ). Наред със стимулите, вкл. и финансови такива, и повишаване на осведомеността на земеделските стопани, насърчаването на употребата на нехимични алтернативи на пестицидите, ще доведе до намаляване на генерираните парникови газове от селското стопанство.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	В допълнение към целта, НПДУУП съдържа ясни и измерими индикатори за проследване на напредъка в тази насока, като: брой актуализирани ръководства за интегрирано управление на вредителите (ИУВ), брой регистрирани лица, извършващи консултантски услуги за ИУВ и не на последно място – увеличаване на консултантите. Очакваното цялостно въздействие върху климата и климатичните изменения е положително и дългосрочно. Предвидените дейности, пряко насочени към постигане на целта, са със срок на прилагане: постоянен, което прави и дългосрочното положително въздействие постоянно.
Мярка 1: Обучение на професионални	Изпълнението на Мярка 1 не е свързано с

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Проверката на използваното оборудване за прилагане на пестициди ще гарантира техническата му изправност, предотвратяване на риска от възникване на аварии, и съпътстващото ги генериране на парникови газове. По трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, очакваното въздействие от прилагане на Мярка 4 е дългосрочно, положително и постоянно.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Дейност 1 не претърпява промяна в трите възможни алтернативи. Задължителна проверка на оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, ще окаже дългосрочно положително въздействие по отношение на климата и климатичните изменения, тъй като ще гарантира предотвратяване на риск от аварии и генериране на парникови газове. Въздействието по алтернативи 0, 1 и 2 е дългосрочно и положително.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Дейност 2 не претърпява промяна в трите възможни алтернативи. Тя произхожда от Дейност 1, поради което и очакваното въздействие при алтернативи 0, 1 и 2 е аналогично.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба №	Дейност 3 не претърпява промяна в трите възможни алтернативи. Очакваното въздействие при алтернативи 0, 1 и 2 е аналогично на това при Дейности 1 и 2 – дългосрочно и положително,

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
5/2016.	следствие от осигуряване на техническа изправност, предотвратяване на риска от възникване на аварии и генериране на парникови газове.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Дейност 4 е новопредвидена, включена в Актуализирания НПДУУП – Вариант 2 (Алтернатива 2). В Нулева алтернатива и Алтернатива 1 не е предвидена такава дейност. При реализиране на Алтернатива 2, Дейност 4 ще резултира в дългосрочно положително въздействие, следствие от осигуряване на техническа изправност на летателните средства за прилагане на растителна защита с авиационна техника, което ще гарантира спазване на нормите за емисии на парникови газове и ще помогне за предотвратяване на риск от възникване на аварии и свързаното с тях генериране на допълнителни емисии.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на пестициди и парникови газове, резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху климата. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и при трите алтернативи – 0, 1 и 2, като по този начин ще се предотврати генерирането на парникови газове при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение,	Възможно е краткосрочно, отрицателно въздействие върху климата при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	извънредните случаи, когато се налага извършване на въздушно пръскане. Това има вероятност да доведе до генериране на парникови газове, следствие от употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята, както и от работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и климата, като компонент на околната среда), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за генериране и разпространение на парникови газове, следствие от отнасяне на струята, както и от работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	При изпълнение на дейността върху климата ще бъде оказано краткосрочно, отрицателно въздействие, в случай на отделяне на парникови газове в атмосферата от употребата на пестициди, при разнасяне на струята и в резултат от

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. климата) и здравето на хората. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	При осъществяване на контрол за спазване на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата, като по този начин ще се предотврати генерирането на парникови газове при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху климата, заради емитираните парникови газове). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие от емитиране и разпространение на парникови газове в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на климата е пряко, дългосрочно и положително.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата, като по този начин ще се предотврати образуването на парникови газове при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Българското земеделие е неразривно свързано с климата, тъй като три четвърти от селскостопанската продукция е от земеделски култури. Интегрираната растителна защита включва регулиране и поддържане популациите на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Изпълнението на Мярка 6 води до намаляване на рисковете от образуването на парникови газове от употребата на пестициди, като въздейства положително, дългосрочно и постоянно върху състоянието на климата и климатичните изменения, чрез постигане на баланс между екологичните и икономическите нужди при употреба на продукти за растителна защита, чрез интегрирано управление на вредителите.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на емисиите на парникови газове. Въздействието по отношение на климата е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, вкл. и намаляване на парниковите газове. Въздействието по отношение на климата е

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Консултантските услуги ще подпомогнат насърчаването, по-доброто разбиране и стимулиране на интегрираното управление на вредителите сред земеделските стопани. По този начин непряко ще се подпомогне намаляването на химичния метод в растителната защита, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ –	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Непряко това ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Земеделските производители могат да извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти, като прилагат общите и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите. Аналогично на Дейност 5, Дейност 6 е свързана с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Непряко това ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Дейност 7 е елемент от методите за повишаване на осведомеността сред земеделските стопани и насърчаване

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	прилагането на интегрирано управление на вредителите. По този начин ще се стимулира приложението на препарати за растителна защита само при доказана необходимост, основана на прагове за икономическа вредност (ПИВ). Насърчаването на прилагане на нехимични алтернативи на пестицидите, ще доведе до намаляване употребата на ПРЗ и намаляване на генерираните парникови газове от селското стопанство. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Въвеждането на законово задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент представлява дейност, която ще подпомогне контрола и регулирането върху прилагането на ПРЗ. Непряко контролирайки употребата на ПРЗ, ще се контролира и генерирането на парникови газове. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Общите принципи на интегрирано управление на вредителите осигуряват прилагане на мерки за растителна защита на база: резултати от наблюдение, утвърдени прагове на икономическа вредност, конкретни площи, култури и климатични условия. Дават приоритет на устойчивите биологични, физически и други нехимични методи пред химичните, когато осигуряват задоволително равнище на контрол над вредителите. Включват ограничаване употребата на пестициди и други форми на намеса до необходимата степен; недопускане устойчивост на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	пестициди. Прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите пряко ще доведе до намаляване емисиите на парникови газове от употребата на ПРЗ, в резултат от ограничаване и контролиране на тяхното прилагане. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	За България специфичните за определени култури или сектори насоки за интегрирано управление на вредителите са определени в разработените Ръководства за интегрирано управление на вредителите. Ръководствата включват общите принципи за интегрирано управление на вредителите и определят специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите за всяка култура. Целта на интегрираното производство на растения и растителни продукти е намаляване на въздействието от употребата на ПРЗ върху здравето на хората, животните и околната среда. Респективно изпълнението на Дейност 10 ще доведе до постигане целта на интегрираното производство на растения и растителни продукти, чрез което ще се намали и употребата на ПРЗ, както и свързаното с нея генериране на парникови газове. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство,	Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само при доказана необходимост. Изпълнението на дейността е свързано с предотвратяване изменението на климата, чрез намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита и ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин, ще представлява площи, върху които няма да се прилагат пестициди. Съответно върху тези площи няма да има риск от генериране на парникови газове. Очаква се това да окаже косвен положителен ефект по отношение на климата и климатичните изменения. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само при доказана необходимост. Изпълнението на дейността е свързано с предотвратяване изменението на климата, чрез намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита и ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено	Дейността ще окаже положително влияние върху състоянието на климата и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	климатичните изменения чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) №	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху климата и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита,	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди на определени площи е свързано с косвено положително въздействие по отношение на климата и климатичните изменения чрез намаляване генерирането на парникови газове в обхвата на съответните площи. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено, положително, дългосрочно въздействие върху климата и климатичните изменения и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на Дейност 2 гарантира, че върху зони за защита на водите или други площи, определени със Заповед на Министъра на околната среда и водите, няма да се прилагат ПРЗ от професионална категория на употреба или при необходимост от третиране на такива територии, ще се прилагат продукти за растителна защита с нисък риск или биологични агенти. Дейност 2 е насочена към предотвратяване вредното въздействие от прилагането на ПРЗ в тези зони за защита или други площи. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати (или минимизира) и риска от генериране на парникови газове върху тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на климата и климатичните изменения и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното въздействие от използване на пестициди в определените райони – някои защитени

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000".	територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска от генериране на парникови газове върху тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на климата и климатичните изменения и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.2. *Въздействие върху атмосферния въздух*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи	Основните цели и подцели на НПДУУП не претърпяват промяна в трите алтернативи. Конкретно Основна цел 2: „Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи", се свързва с пряко въздействие върху атмосферния въздух, чрез стимулиране ограничаването на дела на химичния метод в растителната защита, който е един от източниците на парникови газове в селското стопанство. Основна цел 2 и съпътстващите я подцели стимулират приложението на препарати за растителна защита само при доказана необходимост, основана на прагове за икономическа вредност (ПИВ). Наред със стимулите, вкл. и финансови такива, и повишаване на осведомеността на земеделските стопани, насърчаването на употребата на нехимични алтернативи на пестицидите, ще доведе до намаляване на генерираните парникови газове от селското стопанство. В допълнение към целта, НПДУУП

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
(случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	съдържа ясни и измерими индикатори за проследване на напредъка в тази насока, като: брой актуализирани ръководства за интегрирано управление на вредителите (ИУВ), брой регистрирани лица, извършващи консултантски услуги за ИУВ и не на последно място – увеличаване на консултантите. Очакваното цялостно въздействие върху атмосферния въздух е положително и дългосрочно. Предвидените дейности, пряко насочени към постигане на целта, са със срок на прилагане: постоянен, което прави и дългосрочното положително въздействие постоянно.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Мярка 1 не е свързана с пряко въздействие върху атмосферния въздух, тъй като дейностите по прилагането ѝ не предвиждат отделяне на емисии на вредни вещества. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху качеството на атмосферния въздух, чрез изискванията за продажба на пестициди само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще се избегнат предпоставки за емитиране на вредни вещества. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с повишаване на контрола върху лицата, които търгуват с продукти за растителна защита. Изключително важно е тези лица да бъдат достатъчно компетентни и обучени, така че да се осигури в максимална степен безопасност за здравето на хората и околната среда. Косвено отношение към качеството на атмосферния въздух има изискването: „За

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
• За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	всеки обект за преопаковане – лицата, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83“. В случай, че преопаковане на прахообразни пестициди се извършва неправилно от лице, некомпетентно за целта, съществува риск от разпрашаване на съдържанието, съответно на вредни вещества в атмосферния въздух и последващо отлагане върху растителност, почви, постъпване в повърхностни води, както и да окаже вредно въздействие върху хората, заети с преопаковането. Въздействието от изпълнение на Дейност 1 върху качеството на атмосферния въздух е косвено комплексно положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	При изпълнениена дейността косвено ще се избегнат предпоставки за възникване на инциденти и емитиране на вредни вещества в атмосферния въздух, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент.Въздействието е непряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	При изпълнениена дейността косвено ще се избегнат предпоставки за емитиране на вредни вещества в атмосферния въздух, в случай на липса на компетентност на лицата, които прилагат ПРЗ от професионална категория на употреба. Въздействието е непряко, дългосрочно, положително и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Дейност 4 не е предвидена в Нулева алтернатива на НПДУУП.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	Включена е като такава в Алтернатива 1 и Алтернатива 2. Противодействието срещу нелегалната търговия ще предотврати прилагането на забранени/ нелегални/ опасни/ неподходящи за конкретния случай ПРЗ. По този начин ще се противодейства и срещу възникването на нежелани въздействия върху околната среда (респ. и качеството на атмосферния въздух) и човешкото здраве, едно от които би могло да бъде емитиране на вредни вещества в атмосферния въздух (напр. парникови газове). Въздействието е непряко, положително и дългосрочно при алтернативи 1 и 2.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху качеството на атмосферния въздух в резултат на правилното боравене с и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Дейност 1 има косвено положително въздействие по отношение на КАВ, осигурявайки на земеделските стопани информация за разрешените ПРЗ, които са свързани с възможно по-малко въздействие върху околната среда (респ. атмосферния въздух) и здравето на хората, в сравнение с такива, които са забранени за употреба. В случай, че земеделски стопанин стане жертва на нелегална търговия, той ще има възможност да се информира дали конкретният ПРЗ е разрешен за употреба или не. В допълнение, етикетът и информационният лист за безопасност осигуряват безопасна употреба и минимизиране на риск от инциденти и емитиране на вредни вещества в атмосферния въздух. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Чрез привеждане в съответствие и спазване на законодателството относно складовете за съхранение на ПРЗ, ще се предотврати влошаване на качеството на атмосферния въздух в резултат на разпрашаване на пестициди от неправилно съхранение, което косвено ще окаже положително въздействие върху състоянието на компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Изпълнението на дейността косвено ще доведе до положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух, чрез провеждане на обучения за безопасна употреба на продуктите за растителна защита (предотвратяване на емисии на вредни вещества). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Въздействието върху атмосферния въздух при прилагането на Мярка 4 ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, в резултат от използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка. По този начин ще бъдат избегнати рискове за влошаване качеството на атмосферния въздух, поради техническа неизправност. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Чрез извършване на задължителни проверки на използваното оборудване, ще се избегнат предпоставки за влошаване качеството на атмосферния въздух, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което	Чрез използване единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще се избегнат предпоставки за влошаване

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
успешно е преминало проверка.	качеството на атмосферния въздух, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Чрез извършване на задължителни проверки на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, ще се избегнат предпоставки за влошаване качеството на атмосферния въздух, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Чрез извършване на задължителни проверки на летателното средство, ще се избегнат предпоставки за влошаване качеството на атмосферния въздух, в случай на техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието се отнася само за Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП, тъй като дейността не е предвидена при останалите алтернативи – 0 и 1.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на емисии на вредни вещества (напр. ПГ), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху атмосферния въздух. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане	Забраната за въздушно пръскане има пряко

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух, като по този начин ще се предотврати емитирането на вредни вещества и образуването на парникови газове при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Възможно е краткосрочно, отрицателно въздействие върху атмосферния въздух при извънредните случаи, когато се налага извършване на въздушно пръскане. Това има вероятност да доведе до генериране на емисии на вредни вещества, следствие от употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята, както и от работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и атмосферния въздух, като компонент на околната среда), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за генериране и разпространение на емисии на вредни вещества, следствие от отнасяне на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	струята, както и от работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	При изпълнение на дейността, върху разглеждания компонент може да се очаква краткосрочно, отрицателно въздействие, в случай на генериране на вредни вещества в атмосферния въздух, резултат от употребата на пестициди, при разнасяне на струята, както и в следствие на работата на двигателите на въздухоплавателните средства. Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. атмосферния въздух) и здравето на хората. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	При осъществяване на контрол за спазване на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати образуването на емисии на вредни вещества и парникови газове, при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху атмосферния въздух, заради емисиите на вредни вещества). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие от емитиране и разпространение на вредни вещества, вкл. на парникови газове в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на атмосферния въздух е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух, като по този начин ще се предотврати образуването на парникови газове и отделянето на емисии на вредни вещества при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително,

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на емисиите на парникови газове. Въздействието по отношение на атмосферния въздух е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, вкл. и намаляване на парниковите газове. Въздействието по отношение на атмосферния въздух е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Консултантските услуги ще подпомогнат насърчаването, по-доброто разбиране и стимулиране на интегрираното управление на вредителите сред земеделските стопани. По този начин непряко ще се подпомогне намаляването на химичния метод в растителната защита, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Непряко това ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Земеделските производители могат да извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти, като прилагат общите и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите. Аналогично на Дейност 5, Дейност 6 е свързана с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Непряко това ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, съответно и генерирането на парникови газове, следствие от прилагането на ПРЗ. Изпълнението на дейността ще доведе до

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Дейност 7 е елемент от методите за повишаване на осведомеността сред земеделските стопани и насърчаване прилагането на интегрирано управление на вредителите. По този начин ще се стимулира приложението на препарати за растителна защита само при доказана необходимост, основана на прагове за икономическа вредност (ПИВ). Насърчаването на прилагане на нехимични алтернативи на пестицидите, ще доведе до намаляване употребата на ПРЗ и намаляване на генерираните парникови газове от селското стопанство. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Въвеждането на законово задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент представлява дейност, която ще подпомогне контрола и регулирането върху прилагането на ПРЗ. Непряко, контролирайки употребата на ПРЗ, ще се контролира и генерирането на парникови газове. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Общите принципи на интегрирано управление на вредителите осигуряват прилагане на мерки за растителна защита на база: резултати от наблюдение, утвърдени прагове на икономическа вредност, конкретни площи, култури и климатични условия. Дават приоритет на устойчивите биологични, физически и други нехимични методи пред химичните, когато осигуряват задоволително равнище

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	на контрол над вредителите. Включват ограничаване употребата на пестициди и други форми на намеса до необходимата степен; недопускане устойчивост на пестициди. Прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите пряко ще доведе до намаляване емисиите на парникови газове от употребата на ПРЗ, в резултат от ограничаване и контролиране на тяхното прилагане. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	За България специфичните за определени култури или сектори насоки за интегрирано управление на вредителите са определени в разработените Ръководства за интегрирано управление на вредителите. Ръководствата включват общите принципи за интегрирано управление на вредителите и определят специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите за всяка култура. Целта на интегрираното производство на растения и растителни продукти е намаляване на въздействието от употребата на ПРЗ върху здравето на хората, животните и околната среда. Респективно изпълнението на Дейност 10 ще доведе до постигане целта на интегрираното производство на растения и растителни продукти, чрез което ще се намали и употребата на ПРЗ, както и свързаното с нея генериране на парникови газове. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на	Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по-ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само при доказана необходимост. Изпълнението на дейността е свързано с намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита и ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин, ще представлява площи, върху които няма да се прилагат пестициди. Съответно върху тези площи няма да има риск от генериране на емисии на вредни вещества. Очаква се това да окаже косвен положителен ефект по отношение на атмосферния въздух. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Продуктите за растителна защита са неизменна част от съвременните технологии при отглеждане на земеделските култури. За да се ограничи дялът на химичния метод в растителната защита, е необходимо употребата на продуктите за растителна защита да става само при доказана необходимост. Изпълнението на дейността е свързано с намаляване емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита и ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични,	Дейността ще окаже положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди на определени площи е свързано с косвено положително въздействие по отношение на атмосферния въздух чрез намаляване на вероятността от разпрашаване на пестициди и генериране на емисии на вредни вещества в обхвата на съответните площи. Изпълнението на дейността ще доведе до косвено, положително, дългосрочно въздействие върху атмосферния въздух и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на Дейност 2 гарантира, че върху зони за защита на водите или други площи, определени със Заповед на Министъра на околната среда и водите, няма да се прилагат ПРЗ от професионална категория на употреба или при необходимост от третиране на такива територии, ще се прилагат продукти за растителна защита с нисък риск или биологични агенти. Дейност 2 е насочена към предотвратяване вредното въздействие от прилагането на ПРЗ в тези зони за защита или други площи. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати (или минимизира) и риска от разпрашаване на пестициди и генериране на емисии на вредни вещества върху тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на атмосферния въздух и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното въздействие от използване на пестициди в определените райони – някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието
	Натура 2000. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска разпрашаване на пестициди и генериране на емисии на вредни вещества върху тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на атмосферния въздух и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.3. *Въздействие върху повърхностните води, включително зоните за защита на водите по чл. 119а, ал. 1*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди;	НПДУУП дава възможност за предотвратяване на замърсяването на повърхностните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди, както и възможност за превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода, чрез спазване на размер на нетретирани буферни зони около водни обекти и др. Прилагането на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2) с поставените в него основни цели и подцели има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води, включително зоните за защита на водите. Въздействието е еднакво и при останалите две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
• защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на	

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е сързано с пряко, но има косвено положително въздействие върху повърхностните води в следствие на повишаване квалификацията на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти. Обучението ще осигури безопасна и адекватна употреба на пестициди, което ще предотврати риска и възможните нежелании последици за околната среда (вкл. и повърхностните води). Въздействието е косвено, положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Обучението на лицата ще повиши квалификацията на заетите с боравене с пестициди, при което ще се подобри качеството на работата им, съответно ще се ограничи риска от постъпване на пестициди във води по невнимание, използване на по-големи количества, използване на неподходящи/по-вредни и рискови пестициди и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, чрез изискванията за продажба на пестициди само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще се избегне последващо замърсяване на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с повишаване на контрола върху лицата, които търгуват с продукти за растителна защита. Изключително важно е тези лица да бъдат достатъчно компетентни и обучени, така че да се осигури в максимална степен безопасност за здравето на хората и околната среда. Косвено отношение към повърхностните води има изискването: „За всеки обект за преопаковане – лицата, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83“. В случай, че преопаковане на прахообразни пестициди, се извършва неправилно от лице, некомпетентно за целта, съществува риск от разпрашаване на съдържанието, разпрашаване на вредни вещества в атмосферния въздух и последващо отлагане върху растителност, почви, повърхностни води, както и да окаже вредно въздействие върху хората, заети с преопаковането. Въздействието от изпълнение на Дейност 1 върху повърхностните води е косвено комплексно положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците	При изпълнение на заложената дейност косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на повърхностните води поради некомпетентност, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент. Въздействието е еднакво и за трите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на повърхностните води, следствие от некомпетентност на лицата, които ги прилагат. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Дейност 4 не е предвидена в Нулева алтернатива на НПДУУП. Включена е като такава в Алтернатива 1 и Алтернатива 2. Противодействието срещу нелегалната търговия ще предотврати прилагането на забранени/ нелегални/ опасни/ неподходящи за конкретния случай ПРЗ. По този начин ще се противодейства и срещу възникването на нежелани въздействия върху околната среда (респ. и повърхностните води) и човешкото здраве, едно от които би могло да бъде изпускане на вредни вещества в повърхностните води. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно при алтернативи 1 и 2.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 въздейства пряко, положително и дългосрочно върху повърхностните води, чрез регламентиране на изискванията за съхранение на пестицидите и информиране на непрофесионалните потребители за правилната употреба и управление на празните опаковки и остатъчни количества от ПРЗ. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Дейност 1 има косвено положително въздействие по отношение на повърхностните води, осигурявайки на земеделските стопани информация за разрешените ПРЗ, които са свързани с възможно по-малко въздействие върху

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	околната среда (респ. повърхностните води) и здравето на хората, в сравнение с такива, които са забранени за употреба. В случай, че земеделски стопанин стане жертва на нелегална търговия, той ще има възможност да се информира дали конкретният ПРЗ е разрешен за употреба или не. В допълнение, етикетът и информационният лист за безопасност осигуряват безопасна употреба и минимизиране на риск от инциденти и попадане на вредни вещества в повърхностните води. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	При изпълнението на дейността ще се избегне нежелана експозиция на хората и замърсяване на повърхностните води от неправилно съхранение на отпадъчни опаковки от пестициди, чрез регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани (Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита). Въздействието пряко, положително и дългосрочно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Празните опаковки от ПРЗ пораждат реална възможност за нежелана експозиция на повърхностните води, риск от попадане на вредни вещества в тях и значимо отрицателно въздействие върху тяхното качество. Предивд това, редът е опаковките от пестициди да се изплакват трикратно по време на приготвяне на разтвора, като водата от изплакването се излива в резервоара на пръскачката. Празните опаковки, след добро изцеждане, се правят негодни за повторна употреба чрез пробиване, смачкване и др. и се поставят в

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	чували за събиране на отпадъците. Съхраняват се на специално обособено място в склада за ПРЗ до предаването им на пунктове, организирани от оператора на Системата за събиране на опаковки от пестициди (ССОП). Правилното прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ ще предотврати риска от евентуално попадане на пестициди в околната среда, вкл. в повърхностни водни тела. Дейността има пряко, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Поради липса на познания относно безопасната употреба на ПРЗ е много вероятно да се получи неправилно боравене с тях, вкл. съхранение, прилагане, безопасно обезвреждане на отпадъците от ПРЗ. В резултат биха могли да се нанесат вреди върху околната среда, вкл. върху качеството на повърхностните води, в случай на попадане на пестициди в тях, следствие на неправилно боравене. Дейността има косвено, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Въздействието върху повърхностните води при прилагане на Мярка 4 ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, в резултат от използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка. По този начин ще бъдат избегнати рискове от замърсяване на разглеждания компонент, поради техническа неизправност. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се	Чрез извършване на задължителни проверки на използваното оборудване, ще

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	се избегнат предпоставки за замърсяване на повърхностните води, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Чрез използване единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на повърхностните води, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Чрез извършване на задължителни проверки на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на повърхностните води, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Чрез извършване на преглед за техническа изправност, ще се предотврати замърсяване на повърхностните води, следствие от техническа неизправност. Въздействието е дългосрочно положително при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	пестициди в околната среда (вкл. повърхностните води), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води, като по този начин ще се предотврати замърсяване на околната среда при употребата на пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Възможно е краткосрочно, отрицателно въздействие върху повърхностните води при извънредните случаи, когато се налага извършване на въздушно пръскане. Това има вероятност да доведе до нежелано попадане на пестициди в повърхностните води, в резултат от разнасяне на струята. Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и повърхностните води), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за попадане на пестициди в повърхностни водни тела, следствие от отнасяне на струята. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	При изпълнение на дейността, върху разглеждания компонент може да се очаква краткосрочно, отрицателно въздействие, в случай на попадане на пестициди в повърхностни води, резултат от разнасяне на струята. Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. повърхностните води) и здравето на хората. Едно от условията за разрешаване на въздушно пръскане е: площите за третиране да не попадат в пояси I, II и III на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и в пояси I и II около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната	При осъществяване на контрол за спазване

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на повърхностните води при употребата на пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху повърхностните води). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие при евентуално попадане на пестициди в повърхностни водни тела в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на повърхностните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на водите при употребата на пестициди, при отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Въздействието по отношение на повърхностните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Въздействието по отношение на повърхностните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Консултантските услуги ще подпомогнат насърчаването, по-доброто разбиране и стимулиране на интегрираното управление на вредителите сред земеделските стопани. По този начин непряко ще се подпомогне намаляването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейност 4.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Непряко Дейност 6 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейности 4 и 5.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Непряко Дейност 7 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Очакваното въздействие е аналогично на това при предходните дейности.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Въвеждането на законово задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент представлява дейност, която ще подпомогне контрола и регулирането върху прилагането на ПРЗ. Непряко контролирайки употребата на ПРЗ, ще се контролира и минимизира вероятността от попадане на ПРЗ в повърхностни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Общите принципи на интегрирано управление на вредителите осигуряват прилагане на мерки за растителна защита на база: резултати от наблюдение, утвърдени прагове на икономическа вредност, конкретни площи, култури и климатични условия. Дават приоритет на устойчивите биологични, физически и други нехимични методи пред химичните, когато осигуряват задоволително равнище на контрол над вредителите. Включват ограничаване употребата на пестициди и други форми на намеса до необходимата степен; недопускане устойчивост на пестициди. Прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите пряко ще доведе до намаляване на вероятността от попадане на пестициди в повърхностни водни тела, в резултат от ограничаване и контролиране на тяхното прилагане. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите,	Въздействието е аналогично на това при Дейност 9.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Изпълнението на Дейност 11 е свързано с пряко, дългосрочно, положително въздействие върху повърхностните води, чрез намаляване на ефикасната доза, гарантирайки липса на резистентност. По този начин, в случай на попадане в повърхностни водни тела, концентрацията на пестицидите ще бъде по-ниска, съответно и по-безвредна. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин, ще представлява площи, върху които няма да се прилагат пестициди. Съответно върху тези площи няма да има риск от попадане на пестициди в повърхностни водни тела. Очаква се това да окаже косвен положителен ефект по отношение на повърхностните води. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие върху състоянието повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични,	Дейността ще окаже положително въздействие върху състоянието на повърхностните води, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху повърхностните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 оказва пряко, постоянно, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на повърхностните води, чрез: предприемане на мерки за намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води; предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите с пестициди; предотвратяване и/или намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците; опазване на водите и на зоните за защита на водите (ЗЗВ). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Извършването на мониторинг ще окаже пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, тъй като ще осигури своевременно установяване на съдържание на пестициди в тях и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Извършването на мониторинг ще окаже пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като ще осигури своевременно установяване на съдържание на пестициди в тях.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез осигуряване на основа за провеждане на контрол и вземане на решения, в случай на възникване непредвидени/инцидентни ситуации, резултат от употребата на пестициди.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, в резултат на повишаване на информираността на населението и на лицата, боравещи с пестициди, което ще подпомогне спазването на забрана за прилагане на пестициди в санитарно-охранителните зони.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, чрез гарантиране опазване на санитарно-охранителните зони.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Изпълнението на дейността е свързано с осигуряване на по-висока степен на защита на водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез предотвратяване влошаване качеството на водите, в случай на попадане на ПРЗ в тях.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Даването на предимство на най-ефикасните техники за прилагане ще допринесе за минимизиране на вероятността от попадане на ПРЗ в повръхностни водни тела, напр. при отнасяне на струята. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Изпълнението на дейността ще доведе до намаляване на риска от замърсяване на повърхностни води с ПРЗ, поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане. Буферните зони ще минимизират вероятността от попадане на ПРЗ в повърхностни води, като по този начин ще се предотврати евентуално отрицателно въздействие върху тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до постоянно, положително, дългосрочно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Изпълнението на Дейност 10 ще спомогне за минимизиране на риска от попадане на ПРЗ в повърхностни води и евентуално влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Изпълнението на Дейност 11 осигурява опазване на зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и санитарно-охранителните зони. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за	Изпълнението на Дейност 12 ще предотврати или минимизира евентуално негативно въздействие върху зоните за защита на водите чрез гарантиране прилагане на ПРЗ от непрофесионална употреба или такива с нисък риск, което ще осигури опазване на качеството на водите. Изпълнението на дейността ще доведе до

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Дейност 13 насърчава създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и приоритетно опасни вещества в повърхностни води, което ще спомогне за предотвратяване влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие на значително замърсяване на повърхностни води с ПРЗ.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността се отнася до подземните води и очакваното въздействие ще бъде оценено в следващата подточка.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху повърхностните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
околната среда	
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Мярка 12 е свързана с предприемане на действия за намаляване във възможно най-голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху зоните за защита на водите, което ще окаже положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на разглеждания компонент и при трите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води, включително зоните за защита на водите, чрез минимизиране на риска от попадане на ПРЗ от професионална категория на употреба в тях. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на дейността е свързано с опазване на зоните за защита, определени съгласно Закона за водите, от попадане на ПРЗ от професионална категория на употреба в тях. Дейността поставя изискване при необходимост от третиране на такива територии да се прилагат ПРЗ от непрофесионална категория на употреба или такива с нисък риск, което ще намали вероятността от влошаване качеството на водите в тези територии. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на повърхностните води, включително зоните за защита на водите. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното въздействие от използване на пестициди в определените райони – някои защитени

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска от попадане на пестициди в повърхностни води от тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на повърхностните води и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент.

6.4. *Въздействие върху хидрогеологията и подземните води, включително зоните за защита на водите по чл. 119а, ал. 1*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални	НПДУУП дава възможност за предотвратяване на замърсяването на подземните води, чрез предприемане на подходящи действия, за да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди, както възможност за превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода, чрез спазване на размер на нетретирани буферни зони около водни обекти и др. Прилагането на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2) с поставените в него основни цели и подцели има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на подземните води, включително зоните за защита на водите. Въздействието е еднакво и при останалите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи	две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е сързано с пряко, но има косвено положително въздействие върху подземните води в следствие на повишаване квалификацията на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти. Обучението ще осигури безопасна и адекватна употреба на пестициди, което ще предотврати риска и възможните нежелании последици за околната среда (вкл. и подземните води). Въздействието е косвено, положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Обучението на лицата ще повиши квалификацията на заетите с боравене с пестициди, при което ще се подобри качеството на работата им, съответно ще се ограничи риска от постъпване на пестициди във подземните води, следствие на невнимание, използване на по-големи количества, използване на неподходящи/по-вредни и рискови пестициди. Въздействието е косвено, положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, чрез изискванията за продажба на пестициди

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще се избегне последващо замърсяване на подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с повишаване на контрола върху лицата, които търгуват с продукти за растителна защита. Изключително важно е тези лица да бъдат достатъчно компетентни и обучени, така че да се осигури в максимална степен безопасност за здравето на хората и околната среда. Косвено отношение към подземните води има изискването: „За всеки обект за преопаковане – лицата, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83“. В случай, че преопаковане на прахообразни пестициди се извършва неправилно от лице, некомпетентно за целта, съществува риск от разпрашаване на съдържанието, разпрашаване на вредни вещества в атмосферния въздух и последващо отлагане върху растителност, почви, повърхностни води, евентуално попадане в подземни води, както и да окаже вредно въздействие върху хората, заети с преопаковането. Въздействието от изпълнение на Дейност 1 върху подземните води е косвено комплексно положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на	При изпълнение на заложената дейност косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на подземните води поради некомпетентност, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Дейност 4 не е предвидена в Нулева алтернатива на НПДУУП. Включена е като такава в Алтернатива 1 и Алтернатива 2. Противодействието срещу нелегалната търговия ще предотврати прилагането на забранени/ нелегални/ опасни/ неподходящи за конкретния случай ПРЗ. По този начин ще се противодейства и срещу възникването на нежелани въздействия върху околната среда (респ. и подземните води) и човешкото здраве, едно от които би могло да бъде изпускане на вредни вещества в подземните води. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно при алтернативи 1 и 2.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 въздейства пряко, положително и дългосрочно върху подземните води, чрез регламентиране на изискванията за съхранение на пестицидите и информиране на непрофесионалните потребители за правилната употреба и управление на празните опаковки и остатъчни количества от ПРЗ. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ.	Дейност 1 има косвено положително въздействие по отношение на подземните води, осигурявайки на земеделските

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	стопани информация за разрешените ПРЗ, които са свързани с възможно по-малко въздействие върху околната среда (респ. подземните води) и здравето на хората, в сравнение с такива, които са забранени за употреба. В случай, че земеделски стопанин стане жертва на нелегална търговия, той ще има възможност да се информира дали конкретният ПРЗ е разрешен за употреба или не. В допълнение, етикетът и информационният лист за безопасност осигуряват безопасна употреба и минимизиране на риск от инциденти и попадане на вредни вещества в подземните води. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	При изпълнението на дейността ще се избегне нежелана експозиция на хората и замърсяване на подземните води от неправилно съхранение на отпадъчни опаковки от пестициди, чрез регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани (Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита). Въздействието пряко, положително и дългосрочно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Празните опаковки от ПРЗ пораждат реална възможност за нежелана експозиция на подземните води, риск от попадане на вредни вещества в тях и значимо отрицателно въздействие върху тяхното качество. Предивд това, редът е опаковките от пестициди да се изплакват трикратно по време на приготвяне на разтвора, като водата от изплакването се излива в резервоара на пръскачката. Празните опаковки, след добро изцеждане, се правят

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	негодни за повторна употреба чрез пробиване, смачкване и др. и се поставят в чували за събиране на отпадъците. Съхраняват се на специално обособено място в склада за ПРЗ до предаването им на пунктове, организирани от оператора на Системата за събиране на опаковки от пестициди (ССОП). Правилното прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ ще предотврати риска от евентуално попадане на пестициди в околната среда, вкл. в подземни водни тела. Дейността има пряко, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Поради липса на познания относно безопасната употреба на ПРЗ е много вероятно да се получи неправилно боравене с тях, вкл. съхранение, прилагане, безопасно обезвреждане на отпадъците от ПРЗ. В резултат биха могли да се нанесат вреди върху околната среда, вкл. върху качеството на подземните води, в случай на попадане на пестициди в тях, следствие на неправилно боравене. Дейността има пряко, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Въздействието върху подземните води при прилагане на Мярка 4 ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, в резултат от използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка. По този начин ще бъдат избегнати рискове от замърсяване на разглеждания компонент, поради оттичане или изтичане на пестициди, следствие от техническа неизправност. Въздействието е еднакво и за трите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Чрез извършване на задължителни проверки на използваното оборудване, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на подземните води, поради оттичане или изтичане на пестициди, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Чрез използване единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на подземните води, поради оттичане или изтичане на пестициди, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Чрез извършване на задължителни проверки на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на подземните води, поради оттичане или изтичане на пестициди, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Чрез извършване на преглед за техническа изправност, ще се предотврати риска от евентуално замърсяване на подземните води, следствие от техническа неизправност. Въздействието е дългосрочно положително при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на пестициди в околната среда (вкл. подземните води), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води, като по този начин ще се предотврати замърсяване на околната среда при употребата на пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Възможно е краткосрочно, отрицателно въздействие върху пдоземните води при извънредните случаи, когато се налага извършване на въздушно пръскане. Това има вероятност да доведе до нежалано попадане на пестициди в подземните води, в резултат от разнасяне на струята. Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и подземните води), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните	Дейността пряко кореспондира с

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за попадане на пестициди в подземни водни тела, следствие от отнасяне на струята. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	При изпълнение на дейността, върху разглеждания компонент може да се очаква краткосрочно, отрицателно въздействие, в случай на попадане на пестициди в подземни води, резултат от разнасяне на струята. Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. подземните води) и здравето на хората. Едно от условията за разрешаване на въздушно пръскане е: площите за третиране да не попадат в пояси I, II и III на санитарно-охранителните зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и в пояси I и II около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води,

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	При осъществяване на контрол за спазване на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на подземните води при употребата на пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху подземните води). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие при евентуално попадане на пестициди в подземни водни тела в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на подземните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на водите при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	употребата на пестициди, при отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на подземните води, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Въздействието по отношение на подземните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури".	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела. Въздействието по отношение на подземните води е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Консултантските услуги ще подпомогнат насърчаването, по-доброто разбиране и стимулиране на интегрираното управление на вредителите сред земеделските стопани. По този начин непряко ще се подпомогне намаляването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейност 4.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Непряко Дейност 6 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейности 4 и 5.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно	Непряко Дейност 7 ще подпомогне разпространението на практиката за

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
специфичните принципи на ИУВ.	намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела. Очакваното въздействие е аналогично на това при предходните дейности.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Въвеждането на законово задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент представлява дейност, която ще подпомогне контрола и регулирането върху прилагането на ПРЗ. Непряко контролирайки употребата на ПРЗ, ще се контролира и минимизира вероятността от попадане на ПРЗ в подземни водни тела. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Общите принципи на интегрирано управление на вредителите осигуряват прилагане на мерки за растителна защита на база: резултати от наблюдение, утвърдени прагове на икономическа вредност, конкретни площи, култури и климатични условия. Дават приоритет на устойчивите биологични, физически и други нехимични методи пред химичните, когато осигуряват задоволително равнище на контрол над вредителите. Включват ограничаване употребата на пестициди и други форми на намеса до необходимата степен; недопускане устойчивост на пестициди. Прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите пряко ще доведе до намаляване на вероятността от попадане на пестициди в подземни водни тела, в резултат от ограничаване и контролиране на тяхното прилагане. Изпълнението на дейността ще доведе до

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Въздействието е аналогично на това при Дейност 9.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Изпълнението на Дейност 11 е свързано с пряко, дългосрочно, положително въздействие върху подземните води, чрез намаляване на ефикасната доза, гарантирайки липса на резистентност. По този начин, в случай на попадане в подземни водни тела, концентрацията на пестицидите ще бъде по-ниска, съответно и по-безвредна. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин, ще представлява площи, върху които няма да се прилагат пестициди. Съответно върху тези площи няма да има риск от попадане на пестициди в подземни водни тела. Очаква се това да окаже косвен положителен ефект по отношение на подземните води. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие върху състоянието подземните води.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
върху здравето на хората и околната среда.	Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Дейността ще окаже положително въздействие върху състоянието на подземните води, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху подземните води. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вещества от пестициди, координирана от ЕС.	
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 оказва пряко, постоянно, положително и дългосрочно въздействие върху състоянието на подземните води, чрез: предприемане на мерки за намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води; предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите с пестициди; предотвратяване и/или намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците; опазване на водите и на зоните за защита на водите (ЗЗВ). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Извършването на мониторинг ще окаже пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на водите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Извършването на мониторинг ще окаже пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като ще осигури своевременно установяване на съдържание на пестициди в тях.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници,	Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез осигуряване на основа за провеждане на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	контрол и вземане на решения, в случай на възникване непредвидени/инцидентни ситуации, резултат от употребата на пестициди.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Изпълнението на дейността ще доведе до косвено положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, в резултат на повишаване на информираността на населението и на лицата, боравещи с пестициди, което ще подпомогне спазването на забрана за прилагане на пестициди в санитарно-охранителните зони.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, чрез гарантиране опазване на санитарно-охранителните зони.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Изпълнението на дейността е свързано с осигуряване на по-висока степен на защита на водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез предотвратяване влошаване качеството на водите, в случай на попадане на ПРЗ в тях.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Даването на предимство на най-ефикасните техники за прилагане ще допринесе до минимизиране на вероятността от попадане на ПРЗ в подземни водни тела, например при отнасяне на струята. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Изпълнението на дейността ще доведе до намаляване на риска от замърсяване на подземните води с ПРЗ, поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане. Буферните зони ще минимизират вероятността от попадане на ПРЗ в подземни води, като по този начин ще се предотврати евентуално отрицателно въздействие върху тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до постоянно, положително, дългосрочно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Изпълнението на Дейност 10 ще спомогне за минимизиране на риска от попадане на ПРЗ в подземни води и евентуално влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Изпълнението на Дейност 11 осигурява опазване на зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и санитарно-охранителните зони. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на	Изпълнението на Дейност 12 ще предотврати или минимизира евентуално негативно въздействие върху зоните за защита на водите чрез гарантиране прилагане на ПРЗ от непрофесионална употреба или такива с нисък риск, което

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	ще осигури опазване на качеството на водите. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Дейност 13 насърчава създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и приоритетно опасни вещества в подземни води, което ще спомогне за предотвратяване влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността се отнася за повърхностни води и очакваното въздействие е оценено в предходната подточка.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие на значително замърсяване на подземни води с ПРЗ.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху подземните води и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху подземните води и при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Мярка 12 е свързана с предприемане на действия за намаляване във възможно най-голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху зоните за защита на водите, което ще окаже положително, дългосрочно и постоянно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	въздействие върху състоянието на разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на подземните води, включително зоните за защита на водите, чрез минимизиране на риска от попадане на ПРЗ от професионална категория на употреба в тях. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Изпълнението на дейността е свързано с опазване на зоните за защита, определени съгласно Закона за водите, от попадане на ПРЗ от професионална категория на употреба в тях. Дейността поставя изискване при необходимост от третиране на такива територии да се прилагат ПРЗ от непрофесионална категория на употреба или такива с нисък риск, което ще намали вероятността от влошаване качеството на водите в тези територии. Изпълнението на дейността ще доведе до пряко, положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на подземните води, включително зоните за защита на водите. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	въздействие от използване на пестициди в определените райони – някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска от попадане на пестициди в подземни води от тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на подземните води и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отраване с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент.

6.5. *Въздействие върху геоложката основа*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални	Основните цели на Актуализирания НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху геоложката основа. Въздействието е еднакво и при останалите две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи	

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Мярка 1 не е свързана с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано в въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
19.10.2016 г. за авиационните оператори.	
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на храни от растителен произход с пестициди.	
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората,	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с въздействие върху геоложката основа и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.6. *Въздействие върху почвите и земеползването*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето**	Основните цели и подцели на НПДУУП не претърпяват промяна в трите алтернативи. Втора подцел към Основна цел 1 се отнася до защита на околната среда, като едно от

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на хората и върху околната среда, в т.ч.: ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като	направленията е конкретно насочено към предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди. В допълнение, Основна цел 2: „Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи“ ще подпомогне за намаляване прилагането на химични методи в растителната защита, което ще допринесе и за намаляване вероятността от попадане на пестициди в почви. Очакваното цялостно въздействие върху почвите е пряко, положително и дългосрочно.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Мярка 1 не е свързана с пряко въздействие върху почвите и земеползването, тъй като дейностите по прилагането ѝ не предвиждат процедури, които замърсяват почвите. Обученията са с косвено положително въздействие, тъй като натрупаните знания ще помогнат на потребителите да използват пестицидите по по-устойчив начин. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Обучението на лицата ще повиши квалификацията на заетите с боравене с пестициди, при което ще се подобри качеството на работата им, съответно ще се ограничи риска от постъпване на пестициди в почви, поради некомпетентност, използване на по-големи количества, използване на неподходящи/по-вредни и рискови пестициди. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е положително и дългосрочно.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Косвено положително въздействие, дължащо се на сертифицирането на потребители – чрез сертификатите те ще са длъжни да спазват изисквания и критерии за правилна и екологосъобразна употреба на пестициди. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено, положително и дългосрочно.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на почвите и земеползването, чрез изискванията за продажба на пестициди само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще се избегнат предпоставки за запърсяване на почвите от неправилна употреба на ПРЗ. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с повишаване на контрола върху лицата, които търгуват с продукти за растителна защита. Изключително важно е тези лица да бъдат достатъчно компетентни и обучени, така че да се осигури в максимална степен безопасност за здравето на хората и околната среда. Косвено отношение към почвите има изискването: „За всеки обект за преопаковане – лицата, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83“. В случай, че преопаковане на прахообразни пестициди се извършва неправилно от лице, некомпетентно за целта, съществува риск

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
• За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	от разпрашаване на съдържанието, разпрашаване на вредни вещества в атмосферния въздух и последващо отлагане върху растителност, почви, повърхностни води, както и да окаже вредно въздействие върху хората, заети с преопаковането. Въздействието от изпълнение на Дейност 1 върху почвите е косвено комплексно положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на почвите от неправилна употреба на ПРЗ, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за замърсяване на почвите. Въздействието е косвено положително за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Дейност 4 не е предвидена в Нулева алтернатива на НПДУУП. Включена е като такава в Алтернатива 1 и Алтернатива 2. Противодействието срещу нелегалната търговия ще предотврати прилагането на забранени/ нелегални/ опасни/ неподходящи за конкретния случай ПРЗ. По този начин ще се противодейства и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	срещу възникването на нежелани въздействия върху околната среда (респ. и почвите) и човешкото здраве. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно при алтернативи 1 и 2.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху почвите и земеползването, в резултат на правилното боравене със и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Косвено положително въздействие – потребителите ще са информирани и ще се ограничи риска от използване на неразрешени ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Чрез привеждане в съответствие и спазване на законодателството относно складовете за съхранение на ПРЗ, ще се предотврати възможността за замърсяване на почвите. Въздействието е косвено положително и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент, тъй като при прилагане на система за събиране на празните опаковки ще се предотврати риска от изхвърлянето им нерегламентирано върху терени и замърсяване на почвите на тези терени, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително въздействие върху състоянието на почвите, чрез провеждане на обучения за безопасна употреба на продуктите за растителна защита (предотвратяване на замърсяване на компонента).

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Въздействието върху почвите и земеползването при прилагане на Мярка 4 ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, в резултат от използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка. По този начин ще бъдат избегнати рискове от замърсяване на разглеждания компонент, поради техническа неизправност. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Чрез извършване на задължителни проверки на използваното оборудване, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на почвите, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Чрез използване единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на почвите, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Чрез извършване на задължителни проверки на оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, ще се избегнат предпоставки за замърсяване на почвите, поради техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност,	Чрез извършване на преглед за техническа изправност, ще се предотврати замърсяване на почви, следствие от техническа неизправност. Въздействието е

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	дългосрочно положително при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на пестициди в околната среда (вкл. почви), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху почвите. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху почвите, като по този начин ще се предотврати замърсяване на прилежащи територии при употребата на пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и почвите), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за попадане на пестициди в прилежащи територии на територите, предмет на обработване, следствие от отнасяне на струята. Очакваното въздействие е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. почвите) и здравето на хората. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент в резултат на ограничаване на случаите на нерегламентирано пръскане с ПРЗ, които след това попадат в почвите, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху почвите). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията,

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие при евентуално попадане на пестициди в почви в прилежащи територии в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на почвите е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент в резултат на ограничаване на случаите на нерегламентирано пръскане с ПРЗ, които след това попадат в почвите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на почвите и земеползването, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вредителите.	регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви. Въздействието по отношение на почвите е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви. Въздействието по отношение на почвите е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент, в резултат на използване на опита на консултантите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху почвите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейност 4.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Непряко Дейност 6 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейности 4 и 5.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Непряко Дейност 7 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви. Очакваното въздействие е аналогично на това при предходните дейности.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма пряко въздействие върху разглеждания компонент, но мярката ще има принос за подобряване на контрола на употреба на биологични агенти, което ще позволи адекватна реакция за предотвратяване на замърсявания и/или ограничаване на неблагоприятните последствия от тях и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Положително косвено въздействие върху разглеждания компонент, в резултат на подобрено управление на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент, в резултат на подобрено управление на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и	Пряко положително въздействие върху разглеждания компонент в резултат на използването на по-безвредни препарати и в по-ниски дози, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Значително пряко положително въздействие върху разглеждания компонент, тъй като в тези площи няма да се прилагат вредни ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие върху състоянието на почвите и земеползването. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Дейността ще окаже положително въздействие върху състоянието на почвите и земеползването, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Изпълнението на дейността е свързано с косвено положително въздействие върху почвите, в резултат на осигуряване на информираност на земеделските стопани относно добрите практики по растителна защита. Компетентността относно възможно най-продходящите и приложими методи и техники, щадящи околната среда и човешкото здраве, ще спомогне за намаляване на вероятността от попадане на пестициди в почви, в случаите когато това може да бъде избегнато или смекчаване на очакваното въздействие, в случай на наличие на по-добри от екологична гледна точка алтернативи. Очакваното въздействие е косвено и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	положително при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Въздействието е аналогично на същото при Дейност 15.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху почвите и земеползването и при трите възможни алтернативи- 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху почвите и земеползването и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	алтернативи- 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
насаждения, овощни градини и лозя.	
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
прилагат биологични агенти.	
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 е свързано с положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, тъй като цели опазване на околната среда – в частност почвите, чрез събиране на наличната информация за съдържание на пестициди – устойчиви органични замърсители (УОЗ) в почви и на някои приоритетни вещества и други специфични замърсители в околната среда. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Чрез изпълнението на дейността НПДУУП цели предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на почвите с пестициди, чрез навременно установяване на наличието на такива, което ще позволи предприемането на действия. Въздействието е положително, дългосрочно и постоянно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху почвите и земеползването и при трите възможни алтернативи- 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху почвите и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	земеползването и при трите възможни алтернативи- 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Мярка 12 е свързана с предприемане на действия за намаляване във възможно най-голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху определени площи, което ще окаже положително, дългосрочно и постоянно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	въздействие върху състоянието на разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното въздействие от използване на пестициди в определените райони – някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска от попадане на пестициди върху площи от тези площи. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на почвите и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.7. *Въздействие върху растителността и животинския свят*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи	Основните цели и подцели на НПДУУП не претърпяват промяна в трите алтернативи. Втора подцел към Основна цел 1 се отнася до защита на околната среда, като едно от направленията е конкретно насочено към предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие. В допълнение, Основна цел 2: „Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи“ ще подпомогне за намаляване прилагането на химични методи в растителната защита, което ще допринесе за избягване, където е възможно, попадане на пестициди в растителност и животински организми. Очакваното цялостно въздействие върху растителността и животинския свят е пряко, положително и дългосрочно.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 оказва положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху растителността и животинския свят, като чрез обучение на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти, се осигурява адекватно боравене с пестициди, вкл. където е възможно се избягва или прилага във възможно най-лека форма. Такова високо ниво на познаване и работа с пестициди свежда до минимум вероятността от тяхното излишно попадане в растителни и животински организми. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Чрез поддържане на система за обучение на лицата, които боравят с пестициди се предотвратява риска от влошаване състоянието на растителността и животинския свят, поради некомпетентност. Въздействието е положително, дългосрочно и постоянно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент, в резултат на гарантиране на компетентността на потребителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 косвено ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху растителността и животинския свят, чрез изискванията за продажба на пестициди само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	се избегнат предпоставки за влошаване състоянието на разглеждания компонент. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с повишаване на контрола върху лицата, които търгуват с продукти за растителна защита. Изключително важно е тези лица да бъдат достатъчно компетентни и обучени, така че да се осигури в максимална степен безопасност за здравето на хората и околната среда. Косвено отношение към растителността и животинския свят има изискването: „За всеки обект за преопаковане – лицата, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83“. В случай, че преопаковане на прахообразни пестициди се извършва неправилно от лице, некомпетентно за целта, съществува риск от разпрашаване на съдържанието, разпрашаване на вредни вещества в атмосферния въздух и последващо отлагане върху растителност, почви, повърхностни води, както и да окаже вредно въздействие върху хората, заети с преопаковането. Въздействието от изпълнение на Дейност 1 върху растителността и животинския свят е косвено комплексно положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите,	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за влошаване състоянието на растителността и животинския свят, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент в резултат на това, че ще се изискват гаранции под формата на сертификат, че потребителят притежава знанията за работа с ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент, тъй като чрез противодействието на нелегалната търговия ще се ограничат рисковете от нерегламентирано ползване на ПРЗ, при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 е свързано с пряко положително въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 чрез регламентиране на изискванията за съхранение на пестицидите и информиране на непрофесионалните потребители за правилната употреба и управление на празните опаковки и остатъчни количества от ПРЗ, което минимизира вероятността от попадане на пестициди в растителност и животински организми, следствие от небрежност.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Дейност 1 има косвено положително въздействие по отношение на растителността и животинския свят, осигурявайки на земеделските стопани информация за разрешените ПРЗ, които са свързани с възможно по-малко въздействие върху околната среда (респ. растителността и животинския свят) и здравето на хората, в сравнение с такива, които са забранени за употреба. В случай, че земеделски стопанин стане жертва на нелегална търговия, той ще има възможност да се информира дали

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	конкретният ПРЗ е разрешен за употреба или не. В допълнение, етикетът и информационният лист за безопасност осигуряват безопасна употреба и минимизиране на риск от инциденти и сучайно попадане на вредни вещества в растителни и животински организми. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Пряко положително въздействие върху разглеждания компонент – ще се предотврати замърсяването, произтичащо от нерегламентирано и неправилно съхранение на ПРЗ в площи с растителност и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	При прилагането на система за събиране на празните опаковки ще се предотврати риска от изхвърлянето им нерегламентирано върху терени и замърсяване на почвите на тези терени, което би довело до тяхното попадане в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Проведените обучения за безопасна употреба на ПРЗ ще допринесат за предотвратяване на риска от замърсяване на почвите с ПРЗ, следствие от небрежност/некомпетентност, което ще предотврати тяхното попадане в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка ще помогне за избягване на риск от замърсяване на околната среда, поради техническа неизправност, което косвено ще предотврати попадането на вредни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	вещества в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще помогне за избягване на риск от замърсяване на околната среда, поради техническа неизправност, което косвено ще предотврати попадането на вредни вещества в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще помогне за избягване на риск от замърсяване на околната среда, поради техническа неизправност, което косвено ще предотврати попадането на вредни вещества в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка, ще помогне за избягване на риск от замърсяване на околната среда, поради техническа неизправност, което косвено ще предотврати попадането на вредни вещества в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка ще помогне за избягване на риск от замърсяване на околната среда, поради техническа неизправност, което косвено ще предотврати попадането на вредни вещества в растителни и животински организми. При трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 въздействието е косвено и положително.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на пестициди в околната среда (вкл. попадането им в растителни и животински организми), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху растителността и животинския свят. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху растителността и животинския свят, като по този начин ще се предотврати замърсяване с пестициди, чрез отнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2 гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и растителността и животинския свят), в сравнение с наземното прилагане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за попадане на пестициди в прилежащи територии на териториите, предмет на обработване, следствие от отнасяне на струята. Очакваното въздействие върху разглеждания компонент е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Дейност 4 е пряко свързана и произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. растителността и животинския свят) и здравето на хората. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент в резултат на ограничаване на случаите на нерегламентирано пръскане с ПРЗ, които след това попадат в растителните и животински организми, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху растителността и животинския

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	свят). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие при евентуално попадане на пестициди в растителни и животински организми в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на растителността и животинския свят е пряко, дългосрочно и положително и при трите алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Косвено положително въздействие върху растителността и животинския свят в резултат на ограничаване на случаите на нерегламентирано пръскане с ПРЗ, които след това попадат в растителни и животински организми. Въздействието е еднакво при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на растителността и животинския свят, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Въздействието по отношение на растителността и животинския свят е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	ограничаването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Въздействието по отношение на растителността и животинския свят е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху растителността и животинския свят, в резултат на използване на опита на консултантите. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Изпълнението на дейността ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ –	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на вредителите. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейност 4.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Непряко Дейност 6 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейности 4 и 5.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Непряко Дейност 7 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Очакваното въздействие е аналогично на това при предходните дейности.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма пряко въздействие върху растителността и животинския свят, но мярката ще има принос за подобряване на контрола на употреба на биологични агенти, което ще позволи адекватна реакция за предотвратяване на замърсявания и/или ограничаване на неблагоприятните последствия от тях и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху растителността и животинския свят, в резултат на подобрено управление на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Косвено положително въздействие върху растителността и животинския свят, в резултат на подобрено управление на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Пряко положително въздействие върху растителността и животинския свят, в резултат на използването на по-безвредни препарати и в по-ниски дози, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Значително пряко положително въздействие върху растителността и животинския свят, тъй като в тези площи няма да се прилагат вредни ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие по отношение на растителността и животинския свят. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Дейността ще окаже положително въздействие по отношение на растителността и животинския свят, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Изпълнението на дейността е свързано с косвено положително въздействие върху растителността и животинския свят, в резултат на осигуряване на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	информираност на земеделските стопани относно добрите практики по растителна защита. Компетентността относно възможно най-продходящите и приложими методи и техники, щадящи околната среда и човешкото здраве, ще спомогне за намаляване на вероятността от попадане на пестициди в растителни и животински организми, в случаите когато това може да бъде избегнато или смекчаване на очакваното въздействие, в случай на наличие на по-добри от екологична гледна точка алтернативи. Очакваното въздействие е косвено и положително при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Въздействието е аналогично на същото при Дейност 15.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вещества от пестициди, координирана от ЕС.	
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите,	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху растителността и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
третирани с пестициди	животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за	Мярка 12 е свързана с предприемане на действия за намаляване във възможно най-

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
определени площи	голяма степен или прекратяване употребата на пестициди върху определени площи, което ще окаже положително, дългосрочно и постоянно въздействие по отношение на растителността и животинския свят и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени	Изпълнението на Допълнителна дейност 1 гарантира предотвратяване на вредното въздействие от използване на пестициди в

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000".	определените райони – някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Наред с вредното въздействие, ще се предотврати и риска от попадане на пестициди в растителни и животински организми. Косвено това ще окаже дългосрочно, положително въздействие по отношение на растителността и животинския свят и по трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	При изпълнението на дейността се очаква положителни, дългосрочно влияние върху растителността и животинския свят, чрез осигуряване на възможност за прилагане на конкретни действия за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	При изпълнението на дейността се очаква положителни, дългосрочно влияние върху растителността и животинския свят, чрез предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.8. *Въздействие върху защитените зони и защитените територии*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;	Основните цели и подцели на НПДУУП не претърпяват промяна в трите алтернативи. Втора подцел към Основна цел 1 се отнася до защита на околната среда, като едно от направленията е конкретно насочено към предотвратяване и/или намаляване на въздействието върху биологичното разнообразие (пряко свързано и със защитените зони и защитените територии). В допълнение, Основна цел 2: „Насърчаване на интегрираното

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
• намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:**	управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи“ ще подпомогне за намаляване прилагането на химични методи в растителната защита, което ще допринесе и за намаляване вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Очакваното цялостно въздействие върху защитените зони и защитените територии е пряко, положително и дългосрочно.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
• Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 има косвено въздействие върху защитените зони и защитените територии чрез осигуряване на компетентност на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти относно правилната употреба на пестициди, вкл. режимите и забраните за тяхното прилагане в определени защитени зони и защитени територии. Въздействието и по трите алтернативи е косвено, дългосрочно, положително.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Изпълнението на Дейност 1 има косвено въздействие върху защитените зони и защитените територии чрез осигуряване на компетентност на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти относно правилната употреба на пестициди, вкл. режимите и забраните за тяхното прилагане в определени защитени зони и защитени територии, което ще предотврати евентуалното попадане на пестициди в тях и възникването на негативни последствия за техните предмет и цели на опазване. Въздействието и по трите алтернативи е косвено, дългосрочно, положително.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални	Изпълнението на Дейност 2 има косвено въздействие върху защитените зони и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	защитените територии чрез предоставяне на сертификати на професионалните потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти, гарантиращи правилната употреба на пестициди, вкл. спазване на режимите и забраните за тяхното прилагане в определени защитени зони и защитени територии, което ще предотврати евентуалното попадане на пестициди в тях и възникването на негативни последствия за техните предмет и цели на опазване. Въздействието и по трите алтернативи е косвено, дългосрочно, положително.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изискванията за продажба на пестициди осигуряват висока компетентност на лицата, които търгуват с ПРЗ, така че да могат и да консултират потребителите, относно правилата за съхранение и прилагане на ПРЗ, вкл. и рисковете от тях и начините за тяхното избягване/ минимизиране. Притежанието на специални сертификати, в съответствие със ЗЗР, е свързано с минмизиране на вероятността от вредното въздействие на пестицидите върху околната среда (вкл. върху защитените зони и защитените територии и техните предмет и цели на опазване). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – косвено, дългосрочно, положително.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава	Специфичните изисквания към лицата, които търгуват с ПРЗ, осигуряват осигуряват възможността те да могат да консултират потребителите, относно правилата за съхранение и прилагане на ПРЗ, вкл. и рисковете от тях и начините за тяхното избягване/минимизиране.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Притежанието на специални сертификати, в съответствие със ЗЗР, е свързано с минимизиране на вероятността от вредното въздействие на пестицидите върху околната среда (вкл. върху защитените зони и защитените територии и техните предмет и цели на опазване). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – косвено, дългосрочно, положително.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	При извършване на дейността косвено ще се избегнат предпоставки за негативно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони и защитентие територии, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита. Въздействието е косвено, дългосрочно, положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Изпълнението на дейността гарантира, че продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба ще бъдат прилагани единствено и само от лица, притежаващи необходимите познания, за недопускане на неправилна употреба, която може да доведе до

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	нанасяне на щети върху околната среда, вкл. и върху защитените зони и защитените територии и техните предмет и цели на опазване. Очакваното въздействие е косвено, дългосрочно и положително и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Дейност 4 не е предвидена в Нулева алтернатива на НПДУУП. Включена е като такава в Алтернатива 1 и Алтернатива 2. Противодействието срещу нелегалната търговия ще предотврати прилагането на забранени/ нелегални/ опасни/ неподходящи за конкретния случай ПРЗ. По този начин ще се противодейства и срещу възникването на нежелани въздействия върху околната среда (респ. защитените зони и защитените територии и техните предмет цели на опазване) и човешкото здраве. Въздействието е непряко, положително и дългосрочно при алтернативи 1 и 2.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 косвено ще доведе до положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии, в резултат на правилното боравене със и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки, което ще сведе до минимум вероятността от попадане/замърсяване с пестициди в защитени зони и/или защитени територии, поради предприемане на неекологосъобразни действия с пестициди. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Косвено положително въздействие – потребителите ще са информирани и ще се ограничи рискът от използване на неразрешени ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за	Чрез привеждане в съответствие и спазване на законодателството относно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	складовете за съхранение на ПРЗ, ще се предотврати възможността за замърсяване на защитените зони и защитените територии. Въздействието е косвено положително и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Косвено положително въздействие върху защитените зони и защитените територии, тъй като при прилагане на система за събиране на празните опаковки ще се предотврати рискът от изхвърлянето им нерегламентирано, което би могло да доведе до замърсяване на околната среда, вкл. на защитени зони и защитени територии и да се отрази върху техните предмет и цели на опазване. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително въздействие върху състоянието на защитените зони и защитените територии, чрез провеждане на обучения за безопасна употреба на продуктите за растителна защита (предотвратяване на замърсяване). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Проверката на използваното оборудване за прилагане на пестициди ще гарантира техническата му изправност, предотвратяване на риска от възникване на аварии, и съпътстващото ги инцидентно изпускане на вредни вещества в околоната среда, вкл. които биха могли да попаднат и в защитени зони или защитени територии и да окажат неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване. По трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, очакваното въздействие от прилагане на Мярка 4 е дългосрочно, положително и постоянно.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на	Дейност 1 не претърпява промяна в трите

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	възможни алтернативи. Задължителна проверка на оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, ще окаже дългосрочно положително въздействие по отношение на защитените зони и защитените територии, тъй като ще гарантира предотвратяване на риск от аварии, съпътстващото ги инцидентно изпускане на вредни вещества в околната среда, вкл. които биха могли да попаднат и в защитени зони или защитени територии и да окажат неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване. Въздействието по алтернативи 0, 1 и 2 е дългосрочно и положително.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Дейност 2 не претърпява промяна в трите възможни алтернативи. Тя произхожда от Дейност 1, поради което и очакваното въздействие при алтернативи 0, 1 и 2 е аналогично.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Дейност 3 не претърпява промяна в трите възможни алтернативи. Очакваното въздействие при алтернативи 0, 1 и 2 е аналогично на това при Дейности 1 и 2 – дългосрочно и положително, следствие от осигуряване на техническа изправност, предотвратяване на риска от възникване на аварии и инциденто изпускане на вредни вещества в околната среда, които също могат да попаднат в защитени зони или защитени територии и да окажат неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Дейност 4 е новопредвидена, включена в Актуализирания НПДУУП – Вариант 2 (Алтернатива 2). В Нулева алтернатива и Алтернатива 1 не е предвидена такава дейност. При реализиране на Алтернатива 2, Дейност 4 ще резултира в дългосрочно положително въздействие, следствие от осигуряване на техническа изправност на летателните средства за прилагане на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	растителна защита с авиационна техника, което ще спомогне за предотвратяване на риска от възникване на аварии и инциденто изпускане на вредни вещества в околната среда, които също могат да попаднат в защитени зони или защитени територии и да окажат неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Прилагането на Мярка 5 осигурява в максимална степен забрана за въздушно пръскане на земеделски и други площи с продукти за растителна защита и регламентира извънредни конкретни условия и изисквания, при които би могло да бъде извършено такова. По този начин Мярка 5 спомага за ограничаване разпространението на пестициди в различните компоненти на околната среда (вкл. защитени зони и защитени територии), резултат от отнасяне на струята. При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, се очаква пряко, положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита има пряко, положително и дългосрочно въздействие по отношение на защитените зони и защитените територии, чрез предотвратяване на евентуално попадане на пестициди в тях, в резултат на отнасяне на струята, което би могло да доведе до замърсяване и неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване. Въздействието е еднакво и при трите алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение,	Дългосрочното въздействие е положително, предвид че Дейност 2

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	гарантира въздушно пръскане да бъде извършвано само в извънредни случаи, само при липса на други възможности или в случай, че са налице очевидни предимства относно здравето на хората и околната среда (респ. и защитените зони и защитените територии), в сравнение с наземното прилагане. По този начин в максимална степен се предотвратява изпускането на вредни вещества в защитени зони и защитени територии, което би могло да бъде следствие от отнасяне на струята и да доведе до замърсяване и неблагоприятно въздействие върху техните предмет и цели на опазване. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Дейността пряко кореспондира с изискванията на Закона за защита на растенията. Определянето на конкретни условия и специални изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане, ограничава до минимум неговото приложение. Дейност 3 осигурява спазване на изискванията за дерогация, само в извънредни случаи, само при доказана необходимост. По този начин ще се ограничи възможността за разнасяне на пестициди в околната среда, следствие от отнасяне на струята. Очакваното въздействие върху разглеждания компонент е пряко, дългосрочно, положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	При изпълнение на дейността, може да се очаква краткосрочно, отрицателно въздействие, в случай на попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии, резултат от разнасяне на струята. Дейност 4 е пряко свързана и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	произхождаща от Дейност 3 – само в извънредни случаи и само при доказана необходимост, ще бъде разрешено използване на въздухоплавателни средства за прилагане на ПРЗ. Разрешаването е свързано с определяне на конкретни условия и изпълнение на конкретни изисквания, които да гарантират предотвратяване на риска за околната среда (респ. защитените зони и защитените територии) и здравето на хората. Очакваното дългосрочно въздействие е пряко и положително.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	При осъществяване на контрол за спазване на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху защитените зони и защитените територии, като по този начин ще се предотврати рискът от разпространение и попадане на пестициди в тях, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане ще ограничи приложението на ПРЗ чрез въздушно пръскане, до такива с минимално вредно въздействие върху околната среда (респ. и върху защитените зони и защитените територии, в случай на попадане на пестициди в тях). Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане е едно от условията, които следва да бъдат изпълнени, за да бъде разрешено извършването на такова. Дейността осигурява минимизиране на вредното въздействие на пестицидите в извънреден случай на осъществяване на въздушно пръскане. Въздействието по отношение на защитените зони и защитените територии е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху защитените зони и защитените територии, като по този начин ще се предотврати рискът от попадане и разпространение на пестициди в тях, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Косвено, при изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху състоянието на защитените зони и защитените територии, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изпълнението на дейността е необходимо и значимо, с оглед осигуряване на регулиране и поддържане на вредните видове на такова ниво, при което те не нанасят икономическа вреда, при максимално запазване на естествените и полезни организми. Предвид динамиката на променящата се среда и нейните

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	условия, е важно актуализирането на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите, което да ги отчете. Изпълнението на дейността ще подпомогне минимизирането на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Въздействието по отношение на защитените зони и защитените територии е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Повредата по растенията е нестандартна величина и това налага за всеки вредител да се разработи скала за прагове за икономическа вредност (ПИВ), която да отразява особеностите на неприятелите от една популация, при конкретни условия. Аналогично на Дейност 1, вземайки предвид динамиката на променящата се среда и нейните условия, важно условие за вземане на правилно решение, са адекватните прагове на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури. Актуализирането на тези прагове, на научна основа, ще гарантира тяхната адекватност. Осигуряването на актуални, адекватни и релевантни ПИВ, ще подпомогне ограничаването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Въздействието по отношение на защитените зони и защитените територии е пряко, дългосрочно и положително. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски	Консултантските услуги ще подпомогнат

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
услуги за интегрирано управление на вредителите.	насърчаването, по-доброто разбиране и стимулиране на интегрираното управление на вредителите сред земеделските стопани. По този начин непряко ще се подпомогне намаляването на химичния метод в растителната защита, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени територии и защитени зони. Изпълнението на дейността ще доведе до положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Поддържането на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите, е част от повишаване на информираността и осведомеността на населението, елемент от насърчаването за интегрирано управление на вредителите. Такъв регистър е в помощ на земеделските стопани, в търсенето на съдействие и стимул. По този начин непряко ще се подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Изпълнението на дейността ще доведе до положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Изпълнението на Дейност 5 е свързано с осигуряване на актуална картина за приложимостта на Мярка 6, което ще подпомогне предприемането на навременни и адекватни действия за подобряване на резултатите, увеличаване броя на земеделските стопани, които извършват интегрирано управление на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	вредителите. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейност 4.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Непряко Дейност 6 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Очакваното въздействие е аналогично на това при Дейности 4 и 5.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Непряко Дейност 7 ще подпомогне разпространението на практиката за намаляване на химичния метод в растителната защита и нейното приложение, респективно и намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии. Очакваното въздействие е аналогично на това при предходните дейности.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Въвеждането на законово задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент представлява дейност, която ще подпомогне контрола и регулирането върху прилагането на ПРЗ. Непряко контролирайки употребата на ПРЗ, ще се контролира и минимизира вероятността от попадане на ПРЗ в защитени зони и защитени територии. Изпълнението на дейността ще доведе до положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите пряко ще доведе до намаляване на вероятността от попадане на пестициди в защитени зони и защитени територии, в резултат от ограничаване и контролиране на тяхното прилагане. Изпълнението на дейността ще доведе до

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Въздействието е аналогично на това при Дейност 9.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Изпълнението на Дейност 11 е свързано с пряко, дългосрочно, положително въздействие върху защитените територии и защитените зони, чрез намаляване на ефикасната доза, гарантирайки липса на резистентност. По този начин, в случай на попадане в околната среда, концентрацията на пестицидите ще бъде по-ниска, съответно и по-безвредна. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин, ще представлява площи, върху които няма да се прилагат пестициди. Съответно, ако такива площи попадат в защитени зони или защитени територии, няма да има риск от попадане на пестициди в тях. Очаква се това да окаже косвен положителен ефект по отношение на предмета и целите на опазване на защитените зони и защитените територии. Изпълнението на дейността ще доведе до положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури,	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	рисковете и на въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие върху състоянието на защитените зони и защитените територии. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Дейността ще окаже положително въздействие върху състоянието на защитените зони и защитените територии, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 оказва пряко, постоянно, положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии (в случаите, когато в тях попадат водни тела), чрез: предприемане на мерки за намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води; предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите с пестициди; предотвратяване и/или намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците; опазване на водите и на зоните за защита на водите (ЗЗВ). Опазвайки водната среда, попадаща в защитени зони или защитени територии, ще се подпомогне и опазване на предмета и целите на опазване в тях. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие по отношение на защитените зони и защитените територии (в случаите, когато в тях попадат водни тела) чрез предотвратяване влошаване качеството на водите, в случай на попадане на ПРЗ в тях. Опазвайки водната среда, попадаща в защитени зони или защитени територии, ще се подпомогне и опазване на предмета и целите на опазване в тях. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Даването на предимство на най-ефикасните техники за прилагане ще допринесе за минимизиране на вероятността от попадане на ПРЗ във водни тела, напр. при отнасяне на струята, вкл. в случаите, когато водните тела попадат в защитена зона или защитена територия.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Изпълнението на дейността ще доведе до намаляване на риска от замърсяване на водните тела, попадащи в ЗЗ или ЗТ с ПРЗ, поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане. Буферните зони ще минимизират вероятността от попадане на ПРЗ във води, като по този начин ще се предотврати евентуално отрицателно въздействие върху тяхното качество, респективно и върху предмета и целите на опазване в ЗЗ или ЗТ. Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително и дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Изпълнението на Дейност 10 ще спомогне за минимизиране на риска от попадане на ПРЗ във водни тела, намиращи се в защитени зони или защитени територии и евентуално влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба	Изпълнението на Дейност 12 ще предотврати или минимизира евентуално негативно въздействие върху зоните за

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	защита на водите чрез гарантиране прилагане на ПРЗ от непрофесионална употреба или такива с нисък риск, което ще осигури опазване на качеството на водите, попадащи в защитени зони или в защитени територии. Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Дейност 13 насърчава създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и приоритетно опасни вещества във води, което ще спомогне за предотвратяване влошаване на тяхното качество. Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии, във връзка с намиращите се водни тела в тях. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии във връзка с намиращите с в тях повърхностни води, чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие на значително замърсяване на повърхностни води с ПРЗ. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на дейността ще доведе до непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии във връзка с намиращите с в тях подземни води, чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	на значително замърсяване на повърхностни води с ПРЗ. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 е свързано с непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии във връзка с почвите, чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие на значително замърсяване на почви с хлорорганични пестициди. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Изпълнението на Дейност 1 е свързано с непряко, положително, дългосрочно въздействие върху защитените зони и защитените територии във връзка с почвите, чрез осигуряване на основа за вземане на навременни решения и предприемане на навременни действия, в случай на наличие на значително замърсяване на почви с хлорорганични пестициди. Въздействието е еднакво и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 спомага за предотвратяване на риска от нерегулирано и неконтролируемо прилагане на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Въздействието е положително, дългосрочно и постоянно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) №	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Дейност 2 е свързана с пряко положително въздействие по отношение на защитените зони (когато са определени като зони за защита на водите) и непряко по отношение на защитените територии. Въздействието се изразява в минимизиране на риска от замърсяване на защитените зони и защитените територии с пестициди чрез попадането им във водни тела. В случай, че третиране е наложително, приложението на ПРЗ с нисък риск, смекчава очаквания ефект върху околната среда (респ. предмета и целите на опазване ЗЗ и ЗТ). Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Употребата на пестициди може да бъде особено опасна при силно чувствителни територии. Чрез забраната за използване на пестициди за определени райони, НПДУУП спомага за предотвратяване на риска от нерегулирано и неконтролируемо прилагане на пестициди в някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Въздействието е положително, дългосрочно и постоянно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.9. *Въздействие върху ландшафта*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на	Основните цели на Актуализирания НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху ландшафта. Въздействието е еднакво и за останалите алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
(професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
страната земеделски култури.	
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
битово водоснабдяване.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
за влиянието на продукта върху професионални потребители.	
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с въздействие върху ландшафта и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000".	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.10. *Въздействие върху материалните активи*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;	Основните цели на Актуализирания НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, оказват положително въздействие върху материалните активи, свързани с дейностите с пестициди, тъй като устойчивото управление на пестицидите изисква и съответните инвестиции в материални активи – за мониторинг на пестициди, съоръжения за безопасен превоз и обекти за съхранение за пестициди, съоръжения за употреба на пестициди. Въздействието е еднакво и за останалите възможни алтернативи – 0 и 1.

• предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез	

информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е свързано с пряко въздействие върху материалните активи, но има непряко положително въздействие – обучените потребители, дистрибутори и консултанти ще осигурят необходимите инвестиции за устойчивата употреба на пестицидити – оборудване, съоръжения и обекти за съхранение, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Непряко положително въздействие – обучените потребители, дистрибутори и консултанти ще осигурят необходимите инвестиции за устойчивата употреба на пестицидити – оборудване, съоръжения и обекти за съхранение и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Системата за сертифициране, благодарение на критериите и изискванията, които ще се прилагат за сертифицирането, също имат непряко положително въздействие върху разглеждания компонент, аналогично на това при Дейност 1 и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Непряко положително въздействие върху разглеждания компонент – публичният регистър ще гарантира, че лицата, включени в него, разполагат със съответното подходящо оборудване за работа с ПРЗ, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили:	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

• За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от	Изискването ще има непряко положително въздействие върху разглеждания компонент – лицата, притежаващи сертификат по подразбиране следва да разполагат със/да извършат инвестиции в/

професионална категория на употреба.	подходящо оборудване и съоръжения за работа с ПРЗ – и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 е свързано с положително въздействие върху материалните активи, тъй като изискванията за боравене с и съхранение на пестициди, в т.ч. управлението на празните опаковки също изисква инвестиции в съответните активи, които да гарантират изпълнението на мярката по максимално ефективен начин и при трите възможни алтернативи – 0,1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Изцяло положително въздействие върху материалните активи – поставянето на ясни и високи стандарти към складовете за съхранение на ПРЗ ще гарантира инвестициите за осигуряване на тези стандарти, като това са и инвестиции в материални активи, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Непряко въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – събирането на празните опаковки от пестициди, представляващи опасен отпадък по смисъла на ЗУО, също изиска инвестиции в материални активи за осигуряване на безопасно събиране и последващо транспортиране (напр. съдове за събиране, специализиран транспорт).
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Непряко положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите

	възможни алтернативи – посредством обученията лицата, занимаващи се с употреба на пестициди, ще имат компетенции и знания и за материалните активи, които следва да осигурят за безопасна употреба на ПРЗ – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 е пряко свързано с положително въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – мярката поставя като изискване необходимостта от поддържане на изрядно оборудване/материален актив за прилагането на пестициди – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Пряко положително въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – мярката поставя като изискване необходимостта от поддържане на изрядно оборудване/материален актив за прилагането на пестицидии при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Аналогично на въздействието при Дейност 1 и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Аналогично на въздействието при Дейност 1 и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Аналогично на въздействието при Дейност 1 при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение,	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 е свързано с положително въздействие върху материалните активи, необходими за управлението на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – интегрираното управление на вредителите

	е свързано със съответните инвестиции в материални активи, съответно такива ще бъдат идентифицирани в ръководствата .
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – консултантите ще препоръчат и необходимите материални активи за интегрирано управление на вредителите.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Чрез информационните кампании земеделските стопани ще се запознаят и за необходимите материални активи, които следва да закупят за ИУВ, или дейността е свързана с косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

принципи за интегрирано управление на вредителите.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – за спазване на принципите следва да са налични и съответните материални активи за това.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна,	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 е свързано с положително въздействие върху материалните активи предвид инвестициите в материални активи, които произтичат от мярката и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с

на водната среда и на питейната вода	въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Пряко положително въздействие върху разглеждания компонент – оборудването представлява материален актив и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент – създаването на

обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	условия за намаляване на изпусканията на приоритетни и приоритетно опасни вещества изисква съответните инвестиции в материални активи за постигане на желания ефект и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 е свързано с положително въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Пряко положително въздействие по отношение на активите за мониторинг и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията,	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с въздействие върху материалните активи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отраване с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Потенциално положително въздействие върху разглеждания компонент – ако допълнителните мерки включват закупуване на материални активи с цел опазване на пчелите от отравяне и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.11. *Въздействие върху културно-историческото наследство*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-	Основните цели на Актуализирания НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху културно-историческото наследство. Въздействието е еднакво и при останалите две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за	

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Няма въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи- 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
обществеността относно площите, третирани с пестициди	въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху културно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
или на рисковете от пестициди за определени площи	въздействие върху култрурно-историческото наследство и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на	Няма въздействие върху разглеждания

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.12. *Въздействие върху вредните физични фактори*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични	Основните цели на Актуализирания НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху вредните физични фактори. Въздействието е еднакво и за останалите алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
(професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху вредните физични фактори при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Няма въздействие върху вредните физични фактори при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно	Няма въздействие върху вредните физични

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вредителите.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
производство на растения и растителни продукти.	
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на	Няма въздействие върху вредните физични

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с въздействие върху вредните физични фактори.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху вредните физични фактори и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.13. *Въздействие върху отпадъците*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от	Прилагането на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2) с поставените в него основни цели и подцели ще има цялостно положително, дългосрочно и постоянно въздействие по отношение на управлението на отпадъците, съдържащи пестициди, тъй като постигането на всяка една цел ще доведе като резултат – пряк или непряк, до намаляване на отпадъците, правилното им съхранение и предаване за

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи**	последващо третиране, намаляване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Въздействието е еднакво и при останалите две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
или методи, в т.ч.: • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 е свързано с косвено положително въздействие – обучените ще са запознати и ще прилагат добри практики за ограничаване на образуваните отпадъци и тяхното законосъобразно управление и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Косвено положително въздействие – обучените ще са запознати и ще прилагат добри практики за ограничаване на образуваните отпадъци и тяхното законосъобразно управление и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Косвено положително въздействие – сертифицираните потребители ще са запознати и ще прилагат добри практики за ограничаване на образуваните отпадъци и тяхното законосъобразно управление и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Въздействието от изпълнението на Мярка 2 относно отпадъците е пряко, положително и дългосрочно и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	прилагането ѝ е свързано с предоставяне на информация при покупката на ПРЗ относно правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите и безопасното обезвреждане на отпадъците от тях.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите,	При изпълнението на дейността, НПДУУП подпомага прилагането на Закона за управление на отпадъците, чрез предоставяне на информация при покупката на ПРЗ относно опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях. По този начин ще се избегнат предпоставки за замърсяване на околната

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	среда, поради некомпетентност при използването на ПРЗ. Въздействието е пряко, положително, дългосрочно и е еднакво за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. Нелегалната търговия в повечето случаи предполага и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци от съответните продукти, което е рисково за околната среда. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 въздейства пряко, положително, дългосрочно и постоянно върху отпадъците, чрез регламентиране на изискванията за съхранение на пестицидите и информиране на непрофесионалните потребители за правилната употреба и управление на празните опаковки и остатъчни количества от ПРЗ. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Положително въздействие по отношение на управлението на отпадъците от съответните продукти – етикетът и информационният лист за безопасност поставят изисквания и към управление на отпадъците от съответните продукти, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията,	При изпълнението на дейността ще се избегне нежелана експозиция на хората и околната среда от неправилно съхранение на отпадъчни опаковки от пестициди, чрез регламентиране на изискванията към

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани (Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита). Въздействието е пряко, положително и дългосрочно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Въздействието върху отпадъците от изпълнението на дейността е пряко, положително и дългосрочно, тъй като при прилагане на системата за събиране на празните опаковки от ПРЗ осигурява възможност за подпомагане на Закона за управление на отпадъците и се предотвратява възможността за нежелана експозиция на хората и околната среда от остатъчни количества от пестициди. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	При изпълнение на дейността се очаква повишаване на информираността на непрофесионалните потребители за правилното съхранение и предаване на празните опакови от пестициди за обезвреждане. Въздействието върху отпадъците е положително, дългосрочно и постоянно и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху генерирането на отпадъци и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на	Няма въздействие по отношение на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Няма въздействие по отношение на отапдъците при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване	Няма въздействие по отношение на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 е свързано с положително въздействие върху генерирането на отпадъци и тяхното управление, като част от интегрираното управление на вредителите и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие, свързано с актуализиране и на съответните изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците от ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ –	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни	Няма въздействие по отношение на

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Пряко положително въздействие – по-безопасните алтернативи на вещества за ПРЗ ще генерират и по-безопасни отпадъци и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 е свързано с косвено положително въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – въздействието от употребата на пестициди е равносилно на въздействието от отпадъците от тях, съответно ще се повиши осведомеността и информираността и по отношение на правилното управление на отпадъците, съдържащи пестициди.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	Косвено положително въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 - въздействието от употребата на пестициди е равносилно на въздействието от отпадъците от тях, съответно ще се повиши осведомеността и информираността и по отношение на правилното управление на отпадъците, съдържащи ПРЗ.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Косвено положително въздействие по отношение на отпадъците – събраната информация ще даде насоки и за подобряване на управлението на отпадъците от ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с	Косвено положително въздействие по отношение на отпадъците – събраната

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	информация ще даде насоки и за подобряване на управлението на отпадъците от ПРЗ и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 е свързано с пряко положително въздействие – няма да се генерират отпадъци от пестициди в района на тези площи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Пряко положително въздействие - няма да се генерират отпадъци от пестициди в района на тези площи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Пряко положително въздействие – няма да се генерират отпадъци от пестициди в района на тези площи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
приложение на употребените продукти.	
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000".	Пряко положително въздействие – няма да се генерират отпадъци от пестициди в района на тези площи и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие по отношение на отпадъците и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.14. *Въздействие върху здравното състояние на населението*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи	Прилагането на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2) с поставените в него основни цели и подцели ще има цялостно положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението. Въздействието е еднакво и при останалите две алтернативи – 0 и 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди; • защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 е свързано с косвено положително въздействие – обучените ще са запознати и ще прилагат необходимите изисквания за безопасност при работа с пестициди, и изисквания за ограничаване на въздействието на употребата на пестициди върху населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Косвено положително въздействие – обучените ще са запознати и ще прилагат необходимите изисквания за безопасност при работа с пестициди, и изисквания за ограничаване на въздействието на употребата на пестициди върху населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Косвено положително въздействие – сертифицираните потребители ще са запознати и ще прилагат необходимите изисквания за безопасност при работа с пестициди, и изисквания за ограничаване на въздействието на употребата на пестициди върху населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 пряко ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението, чрез изискванията за продажба на пестициди само от компетентни лица и такива с придобити познания за правилната употреба и съхранение на продуктите за растителна защита, като по този начин ще се избегнат предпоставки за нежелана експозиция на населението на продукти за растителна защита. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	При извършване на дейността пряко ще се избегне евентуален риск за здравното състояние на населението, чрез предоставянето на информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, което ще доведе до положително въздействие върху разглеждания компонент. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Въздействието е пряко, положително, дългосрочно и постоянно, чрез продаване на продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба само на лица, притежаващи сертификат по чл. 83 от ЗЗР.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Положително въздействие при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. Нелегалната търговия на ПРЗ представлява сериозен риск за човешкото здраве, т.к. при нея не се спазват приложимите нормативни изисквания за безопасност и опазване на човешкото здраве. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Изпълнението на Мярка 3 ще доведе до положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението, в резултат на правилното боравене със и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Потребителите ще са информирани за разрешените, съответно по-безвредни ПРЗ, допустими за употреба.
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Чрез привеждане в съответствие и спазване на законодателството относно складовете за съхранение на ПРЗ, ще се предотвратят евентуални рискове за здравното състояние на населението, в случай на неправилно съхранение на пестицидите. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Системата за събиране ще осигури законосъобразното и навременно

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	управление на отпадъците от опаковки, съдържащи ПРЗ, което ще ограничи рисковете за човешкото здраве от тези отпадъци.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Изпълнението на дейността ще доведе до положително въздействие върху здравното състояние на населението, чрез провеждане на обучения за безопасна употреба на продуктите за растителна защита. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Въздействието върху разглеждания компонент при прилагането на Мярка 4 ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, в резултат от използването единствено на оборудване, успешно преминало проверка. По този начин ще се предотврати риска от влошаване здравното състояние на населението, поради неволно попадане на ПРЗ в околната среда, следствие от техническа неизправност. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтренативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Чрез извършване на задължителни проверки на използваното оборудване, ще се избегне риска от влошаване здравното състояние на населението, поради неволно попадане на ПРЗ в околната среда, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Чрез използване единствено на оборудване, преминало проверка, ще се избегне риска от влошаване здравното състояние на населението, поради неволно попадане на ПРЗ в околната среда, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Чрез извършване на периодични проверки на използваното оборудване, ще се избегне риска от влошаване здравното състояние на населението, поради неволно попадане на ПРЗ в околната среда, следствие от техническа неизправност, което ще окаже дългосрочно положително въздействие върху компонента. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). Прегледът ще гарантира ползването само на тези летателни средства, които са изправни – съответно използването им предполага възможно най-малко рискове по отношение на човешкото здраве. При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.
Мярка 5: Въздушно пръскане	При изпълнение на дейностите, предвидени в Мярка 5, цялостно се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението, предвид че мярката включва дейности за ограничаване на въздушното пръскане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Забраната за въздушно пръскане има пряко положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението, като по този начин ще се предотврати замърсяване на околната среда при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване	Положително въздействие в резултат на рестриктивния характер на дейността, в резултат на която се очаква намаляване на случаите на въздушно пръскане. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Поставянето на условия и изисквания ще гарантира максималната безопасност за лицата, извършващи пръскането, както и за населението.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Разрешителният режим ще гарантира спазването на съответните по-високи изисквания за безопасност и опазване на здравето на населението. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	При осъществяване на контрол за спазване на забраната за въздушно пръскане ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на околната среда при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Одобрените на национално ниво ПРЗ за въздушно пръскане ще гарантират спазването на съответните по-високи изисквания за безопасност и опазване на здравето на населението на национално ниво. Срокът на одобрение на национално ниво за въздушно пръскане е до три години от влизане в сила на наредбата за разрешаване, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	При влизане в сила на забраната или преустановяване на въздушното пръскане, при установяване на нередности и несъответствия, ще бъде оказано положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху разглеждания компонент, като по този начин ще се предотврати замърсяването на околната среда при употребата на пестициди, чрез разнасяне на струята. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	Въздействието при изпълнение на дейността е косвено, положително и дългосрочно, като ще се предотврати нежелана експозоция на населението, следствие от употребата на пестициди. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	При изпълнение на дейностите по Мярка 6, се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението, чрез установяване на добри практики при управлението на вредителите и идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им с по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие, свързано с актуализиране и на съответните изисквания за безопасна употреба и опазване на здравето на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа	Положително въздействие върху населението и човешкото здраве и при

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2 – праговете на икономическа вредност отразяват и праговете на вредност за човешкото здраве.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2. Адекватните консултации ще допринесат за повишаване на безопасността и опазването на околната среда и човешкото здраве при употребата на пестициди.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Чрез контрола ще се предостави възможност на база на резултатите от него да се взимат навременни и подходящи решения за повишаване на безопасността и опазване на човешкото здраве – косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Косвено положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, свързано с повишаване на информираността за необходимостта от ИУВ, в т.ч. за увеличаване на безопасността и опазване на човешкото здраве.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Косвено положитено въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като информацията ще послужи за идентифициране на рискове и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	застрашаващи фактори за здравето при употребата на съответните биологични агенти. Например, при инцидентни разливи на ПРЗ, информацията за конкретния биологичен агент ще даде възможност за ограничаване на последствията и опазване на човешкото здраве.
Дейност 9: При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като интегрираното управление включва и принципи и изисквания, свързани с опазване на човешкото здраве и повишаване на безопасността за работещите с ПРЗ.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Положително въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като чрез добавянето на специфични принципи при интегрираното управление ще се включат и такива, свързани с опазване на човешкото здраве и повишаване на безопасността за работещите с ПРЗ.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Положително въздействие както за потребителите на пестициди – ще са изложени на по-ниски концентрации, така и за човешкото здраве – по-нисък риск от постъпване на пестициди в почви, вода, растителност, храни и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Изцяло положително въздействие върху населението и човешкото здраве – чрез дейността се гарантира, че в продукцията от тези площи няма да има остатъци от пестициди, водите и почвите в съответната

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	площ също ще са без замърсявания, няма да се генерират отпадъци от употреба на пестициди, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Дейността предвижда установяване на добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди, което ще окаже положително въздействие върху здравното състояние на населението. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	Дейността ще окаже положително влияние върху здравното състояние на населението, чрез идентифициране на токсични, силно токсични и др. високорискови активни вещества и заместването им със съществуващите по-безопасни алтернативи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Косвено положително въздействие – увеличаване на степента на информираност за евентуални рискове и неблагоприятни въздействия при употребата на ПРЗ, и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Въздействието от изпълнението на Мярка 7 върху разглеждания компонент е положително, дългосрочно и постоянно, тъй като мярката цели да се намалят нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху	При изпълнение на дейността се очаква

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Въздействието от изпълнението на Мярка 8 е положително, дългосрочно и постоянно, тъй като определя специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода, които косвено ще доведат до положително въздействие и върху здравното състояние на населението. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни	При изпълнение на дейността се очаква

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Положително въздействие върху населението и човешкото здраве като цяло, предвид поставяне на адекватни изисквания към санитарно-охранителните зони и опазване на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Въздействието от изпълнението на Мярка 9 е положително, дългосрочно и постоянно, тъй като определя допълнителни мерки за опазване на околната среда, които косвено ще доведат до положително въздействие и върху здравното състояние на населението Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Въздействието от изпълнението на Мярка 10 е положително, дългосрочно и постоянно, с цел предоставяне на информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди, като косвено ще доведе до положително въздействие и върху здравното състояние на населението Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно	Въздействието от изпълнението на Мярка 11 е положително, дългосрочно и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	постоянно, тъй като цели повишаване на осведомеността и предоставя информация относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Положително косвено въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като на база на събраната информация ще могат да се вземат навременни и адекватни решения за предотвратяване на такива случаи.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Положително косвено въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като на база на събраната информация ще могат да се вземат навременни и адекватни решения за предотвратяване на такива случаи.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за	Въздействието от изпълнението на Мярка 12 е положително, дългосрочно и

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
определени площи	постоянно, тъй като цели намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи. Въздействието е еднакво и за трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	При изпълнение на дейността се очаква положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху здравното състояние на населението и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа	Изцяло положително въздействие върху разглеждания компонент и околната среда и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2, тъй като в тези територии няма да се употребяват пестициди, съответно се

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
„Натура 2000”.	изключва възможността за въздействие на пестициди върху населението и човешкото здраве.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху разглеждания компонент и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.15. *Риск от големи аварии*

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
ЦЕЛИ **Основна цел 1: Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и върху околната среда, в т.ч.:** ✓ Защита на хората: • превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход; • намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води; • защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди; • защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди;	Основните цели на Актуализирания НПДУУП нямат пряко отношение към риска от големи аварии. Мерките и дейностите към тях не са насочени конкретно към предотвратяване или ограничаване на риска от големи аварии, и като цяло нямат отношение към този риск, но на ниво цели може да се очаква единствено косвено положително въздействие по отношение на риска от големи аварии. Намаляването на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората, поставянето на изисквания за устойчиво управление на пестицидите и т.н. ще допринесат за повишаване на адекватността на съхранение и потребление на ПРЗ, съответно ще ограничат риска от аварии с ПРЗ. Когато ПРЗ се съхраняват правилно и екологосъобразно в складове, разположени в близост до предприятия с нисък или висок рисков потенциал, те няма да увеличат риска от авария в предприятието. Не се очаква изпълнението на Актуализирания план да доведе до увеличаване на риска от аварии в съществуващи предприятия с нисък и висок рисков потенциал.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
• защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих; • защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др. ✓ Защита на околната среда: • предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди; • предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води; • предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми. **Основна цел 2: Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи, в т.ч.:** • Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията; • Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите; • Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.	Въздействието е еднакво и за останалите алтернативи – 0 и 1.
Мярка 1: Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти	Изпълнението на Мярка 1 е свързано с косвено положително въздействие по отношение на риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
	В случай, че до мястото на съхранение на ПРЗ има предприятие с рисков потенциал, е много важно тези ПРЗ да бъдат съхранявани и употребявани правилно, за да не възникват инциденти, които биха могли да засегнат и площадката на предприятието с рисков потенциал.
Дейност 1: Поддържане на системата за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти).	Аналогично на Мярка 1.
Дейност 2: Поддържане на системата за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори.	Аналогично на Мярка 1.
Дейност 3: Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на сайта на БАБХ.	Аналогично на Мярка 1.
Мярка 2: Изисквания за продажба на пестициди	Изпълнението на Мярка 2 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за съхранение и търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всяка селскостопанска аптека – най-малко едно лице, което притежава сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • За всеки обект за преопаковане – лица, които извършват	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
дейността по преопаковане да притежават сертификат по чл. 83. За получаване на удостоверение за преопаковане на ПРЗ лицата подават в ОДБХ, на чиято територия се намира обектът за преопаковане, заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, към което се прилагат заверени копия на трудов договор и сертификат по чл. 83 ЗЗР на лицата, които извършват дейностите по преопаковане.	
Дейност 2: Лицата, вписани в удостоверението за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители те предоставят и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите, безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Противодействие срещу нелегалната търговия.	Няма въздействие върху риска от големи аварии при Вариант 1 и Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП. При нулевата алтернатива не е предвидена такава дейност.
Мярка 3: Боравене с пестициди. съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества	Аналогично на Мярка 1.
Дейност 1: Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на	Аналогично на Мярка 1.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
БАБХ. Прилагане на етикет и информационен лист за безопасност на български език към всеки продукт, включен в регистъра.	
Дейност 2: Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани чрез Наредба № 3 за производството, търговията, преопаковането и съхранението на продукти за растителна защита, издадена от министъра на земеделието и храните на основание на ЗЗР и привеждане на складовете в съответствие.	Аналогично на Мярка 1.
Дейност 3: Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Аналогично на Мярка 1.
Дейност 4: Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ.	Аналогично на Мярка 1.
Мярка 4: Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди	Изпълнението на Мярка 4 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Летателното средство, за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава преглед за техническа изправност, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори.	Няма въздействие върху риска от големи аварии при Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП (Алтернатива 2). При останалите алтернативи – 0 и 1, дейността не е предвидена.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Мярка 5: Въздушно пръскане	Изпълнението на Мярка 5 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може да се разреши извършването на въздушно пръскане.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Контрол за спазване забраната за въздушно пръскане с ПРЗ и изискванията при дерогация.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Одобряване на национално ниво на ПРЗ за въздушно пръскане.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Забрана или преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се публикува в интернет страницата на БАБХ и се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	
Мярка 6. Интегрирано управление на вредителите	Изпълнението на Мярка 6 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури – „Праговете на икономическа вредност при основните неприятели и болести по земеделските култури”.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Провеждане на информационни кампании относно специфичните принципи на ИУВ.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 8: Въвеждане на законовото задължение на земеделските стопани да съхраняват документация за всяка употреба на биологичен агент.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: При опазването на	Няма въздействие върху риска от големи

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва интегрирано производство на растения и растителни продукти.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие, че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Площи за биологично земеделие – Размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 13: Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	
Дейност 15: Поддържане на интернет портал по растителна защита.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 16: Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 7. Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство)	Изпълнението на Мярка 7 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Засилване на контрола върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна – чрез вземане и анализиране на представителен брой проби от полето или оранжерии, от повече видове култури.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на листни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Разширяване спектъра на анализираните активни вещества, чрез разработване и валидиране на нови методи за анализ и закупуване на ново оборудване, за да се гарантира извършване на анализи в обхвата, изискван съгласно контролната програма за остатъчни вещества от пестициди, координирана от ЕС.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите граници.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
на храни от растителен произход с пестициди.	
Мярка 8. Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода	Изпълнението на Мярка 8 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на качеството на питейните води.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 2: Мониторинг на повърхностни и подземни води, използвани за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 5: Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 6: Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 7: Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
Дейност 8: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 9: Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 10: Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 11: Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 12: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 13: Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 14: Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 15: Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда	Изпълнението на Мярка 9 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 10. Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди	Изпълнението на Мярка 10 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 11. Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда	Изпълнението на Мярка 11 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Предоставяне чрез интернет страницата на БАБХ и на ЦОРХВ на информация за широката общественост	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	
Дейност 2: Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 4: Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Мярка 12. Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи	Изпълнението на Мярка 12 не е свързано с въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 1: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих,	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

Ниво на въздействие	Оценка на въздействието за възможните алтернативи
училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	
Дейност 2: Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Дейност 3: Ограничава се достъпа на селскостопански работници в площи, третирани с продукти за растителна защита, за срок, съгласно указанията за приложение на употребените продукти.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 1: Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 2: Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.
Допълнителна дейност 3: Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	Няма въздействие върху риска от големи аварии и при трите възможни алтернативи – 0, 1 и 2.

6.16. *Възможност за трансгранично въздействие*

НПДУУП е план, който се разработва и ще бъде прилаган за територията на Република България. Мерките и предвидените дейности в Актуализирания НПДУУП няма да се прилагат на територията на други държави, като същите предполагат единствено положително въздействие върху околната среда и не са свързани със значително въздействие върху околната среда и здравето на хората, както на територията на страната, така и на територията на други държави.

6.17. *Обобщение на въздействията*

Очакваното цялостно въздействие върху климата и климатичните изменения е положително, дългосрочно и постоянно, най-вече чрез: забраната и ограниченията за въздушно пръскане, с което ще се предотврати генерирането на парникови газове при употреба на пестициди чрез отнасяне на струята и намаляване употребата на пестициди чрез интегрирано управление на вредителите и постигане на баланс между екологичните и икономическите нужди при употребата на ПРЗ.

Въздействието върху атмосферния въздух е с комплексен положителен характер – пряко и косвено, дългосрочно чрез изискването за продажба на пестициди само от компетентни лица, с придобити познания за правилната употреба и съхранение на ПРЗ, регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделски стопани, извършване на задължителни проверки на използваното оборудване за прилагане на пестициди и др.

НПДУУП допринася за предотвратяване на замърсяването на повърхностните и подземните води, вкл. и зоните за защита на водите, с пестициди, чрез предприемане на подходящи действия, спомагащи да се намали излагането на водните обекти на отнасяне на струята, оттичане или изтичане на пестициди, както и възможност за превантивно действие за опазване на водната среда и на питейната вода, чрез спазване на размер на нетретирани буферни зони около водни обекти и др. Въздействието е пряко, положително, дългосрочно и постоянно. Косвено е въздействието от предвидените мерки и дейности, свързани с обучения, сертифициране на потребители, информационни и публични регистри.

НПДУУП няма отношение към геоложката основа. Основните цели на НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху геоложката основа.

Прилагането на НПДУУП с поставените в него основни цели и подцели ще има цялостно положително, дългосрочно и постоянно въздействие върху почвите и земеползването чрез предотвратяване замърсяване на почвите от неправилна употреба на ПРЗ, чрез предоставянето на конкретна информация на крайния потребител (земеделския стопанин) относно инструкциите за безопасност, свързани със здравето на хората и околната среда при употребата на продукти за растителна защита, правилно боравене с и съхранение на пестициди и работа с техните опаковки, чрез провеждане на обучения за безопасна употреба на продуктите за растителна защита (предотвратяване на замърсяване на компонента) и др.

Въздействието върху растителността и животинския свят е комплексно положително, дългосрочно, постоянно, осигурявайки възможност за предотвратяване риска от влошаване състоянието на растителността и животинския свят, поради некомпетентност. Пряко положително е въздействието за биологичното разнообразие от мерките и дейностите за забрана за употреба на пестициди в определени зони и площи.

НПДУУП спомага за предотвратяване на риска от нерегулирано и неконтролируемо прилагане на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа Натура 2000. Въздействието е пряко, положително, дългосрочно и постоянно.

НПДУУП няма отношение към ландшафта. Основните цели на НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху ландшафта.

НПДУУП има косвено и изцяло положително въздействие и по отношение на материалните активи, свързани със съхранението и употребата на пестициди – чрез мерките и дейностите на плана ще се повиши информираността и знанията на потребителите за подходящо оборудване, чрез сертифицирането на потребителите и изискванията към съхранението, употребата и управлението на отпадъци от опаковки от пестициди ще се наложи и осигуряване на съответното оборудване, което да гарантира максимална безопасност на употреба и съхранение на пестицидите. Основните цели на

НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху материалните активи.

НПДУУП няма отношение към културно-историческото наследство. Основните цели на НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху културно-историческото наследство.

НПДУУП няма отношение към вредните физични фактори. Основните цели на НПДУУП с включените към тях подцели и мерките и дейностите, за тяхното изпълнение, не оказват въздействие върху вредните физични фактори.

Въздействието по отношение на отпадъците е положително, дългосрочно и постоянно – очаква се да се ограничи образуването на отпадъци от ПРЗ, да се гарантира правилното им съхранение и последващо третиране.

НПДУУП ще окаже дългосрочно положително въздействие по отношение на човешкото здраве, на първо място чрез повишаване на информираността и компетентността на населението и лицата, боравещи с ПРЗ, а и следствие от комплексното положително въздействие върху компонентите на околната среда.

НПДУУП има косвено положително отношение към риска от големи аварии. Намаляването на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората, поставянето на изисквания за устойчиво управление на пестицидите и т.н. ще допринесат за повишаване на адекватността на съхранение и потребление на ПРЗ, съответно ще ограничат риска от аварии с ПРЗ. Когато ПРЗ се съхраняват правилно и екологосъобразно в складове, разположени в близост до предприятия с нисък или висок рисков потенциал, те няма да увеличат риска от авария в предприятието. Не се очаква изпълнението на актуализирания план да доведе до увеличаване на риска от аварии в съществуващи предприятия с нисък и висок рисков потенциал.

Мерките и предвидените дейности в НПДУУП не засягат територията на други държави, нито предполагат значително въздействие върху околната среда и здравето на хората, както на територията на страната, така и на територията на други държави.

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на Актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве

На база на резултатите от извършените в предходните точки анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат от осъществяването на предвижданията на Актуализирания НПДУУП, са предложени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от прилагането на Актуализирания НПДУУП върху околната среда и за предотвратяване или редуциране на предполагаемите негативни здравни въздействия. Мерките са мотивирани, в т.ч. по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите са представени като:

- Мерки за отразяване в окончателния вариант на Актуализирания НПДУУП;
- Мерки за изпълнение при прилагане на Актуализирания НПДУУП.

При идентифицирането и формулирането на мерките са съобразени и получените до момента становища от заинтересованите страни (по Заданието за определяне на обхват и съдържание на ДЕО).

Мерки за отразяване в окончателния вариант на Актуализирания НПДУУП

Мярка: В текста на НПДУУП, Раздел I – *Правно основание,* т. II – *Други основни нормативни актове от европейското и националното законодателство, свързани с устойчивата употреба на пестициди* да се коригира *„Регламент (ЕО) № 850/2004 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно устойчивите органични замърсители и за изменение на Директива 79/117/ЕИО“* на стр. 9, като се вземе предвид фактът, че на 20 юни 2019 г. с публикуването му в Официален вестник на ЕС влиза в сила Регламент (ЕС) 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета относно устойчивите органични замърсители.

Очакван ефект: Актуализиране на цитираните основни нормативни актове от европейското национално законодателство, свързани с устойчива употреба на пестициди.

Мярка: Да се допълни и прецизира текстът в Раздел II – *Компетентни органи,* на стр. 15 относно компетенциите на МОСВ, както следва: *„МОСВ, чрез Регионалните инспекции по околната среда и водите и Изпълнителната агенция по околна среда,*

осъществява контрол и мониторинг на замърсяването на компонентите на околната среда (въздух, почви, повърхностни и подземни води) с химични замърсители.“.

Очакван ефект: Коректно представяне на компетенциите на МОСВ.

Мярка: Текстът в Раздел II – *Компетентни органи,* на стр. 16, описващ функционалната компетентност на Дирекция „Опазване чистотата на въздуха и предотвратяване на замърсяването”, настояща „ЕО, ОВОС и ПЗ“ (Устройствен правилник на МОСВ (обн., ДВ, бр. 80/2017 г., изм., бр. 23/2019 г.), следва да отпадне изцяло, тъй като пестицидите са извън компетентностите на посочената дирекция.

Очакван ефект: Коректно представяне на компетенциите на Дирекция „Опазване чистотата на въздуха и предотвратяване на замърсяването”.

Мярка: Текстът в Раздел V, *Мярка 3 – Боравене с пестициди. Съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества* на стр. 30, в *Информация относно категорията на употреба на продуктите за растителна защита* (трета категория, второ тире), е необходимо да бъде коригиран, както следва: *„Класифицирането на продуктите за растителна защита в една или повече категории на опасност за околната среда и човешкото здраве съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008.“*.

Очакван ефект: Класифициране на продуктите за растителна защита в категории на опасност за околната среда и човешкото здраве в съответствие с Регламент (ЕО) № 127/2008.

Мярка: В Раздел V, *Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда,* на стр. 61, да се допълни текстът: *„От 2013 г. е предвидено да се прави мониторинг на още 4 устойчиви пестицида – ендосулфан, линдан, хлордекон и пентахлорбензен, във връзка с включването им в Приложенията на Стокхолмската конвенция и на Регламент (ЕС) 2019/1021 относно УОЗ“.*

Очакван ефект: Пълно и коректно представяне на причината за мониторинг на допълнителните 4 устойчиви пестицида.

Мерки за изпълнение при прилагането на Актуализирания НПДУУП

Мярка: Реализацията на инвестиционни проекти и намерения, които предвиждат ползване и/или водовземане от повърхностни и подземни води, произтичащи от НПДУУП, да бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и плануваните

мерки за постигане добро състояние на водите в ПУРБ, както и спрямо целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие, в т.ч. и становищата по ЕО на съответния план.

Очакван ефект: Постигане на съответствие с екологичните цели и плануваните мерки за постигане на добро състояние на водите, както и целите на управление на риска от наводнения.

Мярка: При изготвяне на програмите за обучение, изискванията и критериите за сертифициране на потребители, консултанти и дистрибутори на ПРЗ, задължително да се включат и теми, изисквания и критерии, свързани с опазване на околната среда и човешкото здраве при употребата на пестициди, в т.ч. необходимост от предпазни средства, необходимо оборудване, начин на съхранение на ПРЗ и отпадъците от тях.

Очакван ефект: Повишаване ефективността на обученията и гарантиране, че сертифицираните потребители, дистрибутори и консултанти са запознати с изискванията и добрите практики за опазване на околната среда и човешкото здраве при употреба и съхранение на ПРЗ.

Мярка: При изпълнение на планираните дейности към мерките, включени в НПДУУП, е необходимо спазване на следните предвидени забрани и ограничения в ЗВ:

- За опазване на подземните води от замърсяване се прилагат разпоредбите на чл. 46, ал. 2 и чл. 118а, ал. 1, т.2, 3 и 4 от ЗВ, съгласно които се забранява: *„т. 2 – обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните води; т. 3. други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води; т. 4. използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води.“;*
- За недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните водни тела, е необходимо спазване на изискванията на чл. 131, ал. 1 от ЗВ: *„При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, включително хвостохранилища, шламохранилища и насипища, е длъжно да вземе*

необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен авариен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.“;

- С цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата, да се изпълняват разпоредбите на чл. 134, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВ, съгласно които: *В крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохраншищата се забранява: складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника*;
- Съгласно чл. 143, т. 5 от ЗВ – За защита от вредното въздействие на водите се забранява с*ъхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения*.

Съгласно § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби към ЗВ:

- *„принадлежащи земи на водохранилища“* са земите, които се заливат при най-високото водно ниво на водохранилището, определено за преливане на водно количество с оразмерителна обезпеченост;
- *„воден обект“* е постоянно или временно съсредоточаване на води със съответни граници, обем и воден режим в земните недра и в естествено или изкуствено създадени форми на релефа заедно с принадлежащите към тях земи;
- *„крайбрежни заливаеми ивици на реките“* са земите, които се заливат: а) в границите на корекциите на реките в населените места и между реката и дигите – при наличие на диги: при протичане на средномногогодишните максимални водни количества с обезпеченост 5 на сто или повторяемост веднъж на 20 години – за речни участъци с неизградени корекции или защитни съоръжения.

Очакван ефект: Спазване на предвидените забрани и ограничения в Закона за водите при изпълнение на планираните дейности към мерките от НПДУУП.

Мярка: Всички дейности да бъдат съобразени с *Наредба №3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди*.

Очакван ефект: Предотвратяване на пряко и неряко отвеждане на опасни и вредни вещества в подземните води.

Мярка: При дейности, попадащи в определени райони със значителен потенциален риск от наводнения, в обхвата на заливане да се предприемат мерки за защита от вредното въздействие на водите. При планиране на мерките да се ползва Националният каталог от мерки.

Очакван ефект: Осигуряване на защита от вредното въздействие на водите в обхвата на заливане на райони със значителен потенциален риск от наводнения.

Мярка: Всички води и водни обекти да се опазват от замърсяване и увреждане.

Очакван ефект: Осигуряване на съответствие с разпоредбите на чл. 116 от Закона за водите.

Мярка: При определянето на местоположението на складове за съхранение на пестициди следва да бъде взета предвид потенциалната опасност от наводнения и близостта до предприятия с нисък или висок рисков потенциал.

Очакван ефект: Предотвратяване на инциденти с опасни вещества и увеличаване на риска от големи аварии.

Мярка: Спазване на чл. 146, ал. 1 от Закона за водите за забрана разполагането на стопански постройки в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения и язовирните стени.

Очакван ефект: Осигуряване на защита от вредното въздействие на водите в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения и язовирните стени.

8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Алтернативите за реализиране на плана са описани в т. 1.3 на доклада за ЕО.

От направените анализи и оценки се установи, че всички алтернативи, в т.ч. „нулева“, водят единствено до положителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве.

Оценката на въздействието на „нулевата” алтернатива или отказа от реализирането на Актуализирания НПДУУП е направено в т. 2.2 на доклада за ЕО – от направените анализи там следва, че мерките и съотносимите към тях дейности в Актуализирания НПДУУП по същество не се различават от тези в НПДУУП, съответно не се очаква

влошаване състоянието на околната среда и човешкото здраве при нереализиране на Актуализирания НПДУУП. Въпреки това, Актуализираният НПДУУП прецизира обхвата на мерки и добавя пояснителни текстове, което го прави по-всеобхватен и съответно с по-комплексно положително въздействие върху компонентите и факторите на околната среда, както и човешкото здраве, предвид придаване на по-голяма яснота и конкретика на предвидените дейности.

Като алтернативи могат да се посочат двата разработени до момента варианта на проект за актуализация на НПДУУП:

- Вариант 1 – представлява Актуализираният НПДУУП през 2018 г., предложен за обществено обсъждане. Разработването се извърша във връзка с необходимостта от преглед и при нужда – актуализация на плана, както и в отговор на призива на Европейската комисия през 2017 г. към държавите-членки за предприемане на повече действия, чрез които се гарантира, че употребата на пестициди е устойчива и не излага на риск човешкото здраве или околна среда.
- Вариант 2 – представлява преработеният след обществено обсъждане на 02.10.2018 г. вариант на Актуализирания НПДУУП.

Вариант 1 се припокрива с *Вариант 2*, тъй като поставя същите основни цели с дефинираните към тях подцели и съдържа същите мерки за устойчиво управление на пестицидите. Разликата между двата варианта се изразява в добавяне на пояснителни текстове във Вариант 2 на Актуализирания НПДУУП след проведеното обществено обсъждане и предефиниране на някои дейности към мерките. Същите във Вариант 2 са формулирани по-всеобхватно и въздействието на Вариант 2 върху околната среда и човешкото здраве би било по-комплексно положително (тъй като основните цели, подцели и мерки за устойчиво управление на пестицидите съвпадат, реално няма разлика в очакваното въздействие върху околната среда и човешкото здраве), което прави Вариант 2 предпочитан.

9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация

Основни **методически документи**, които са използвани, са указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет

страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите:

- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г.;
- Ръководство на Европейската комисия за прилагането на Директива 2001/42/ЕС относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за интегриране на изменението на климата и биоразнообразието в стратегическата екологична оценка (Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment), 2013 г., публикувано на интернет страницата на Европейската комисия;
- Ресурсно ръководство за подпомагане прилагането на Протокола за стратегическа екологична оценка, 2011 – ИКЕ-ООН.

Основни **нормативни актове**, които са съобразени при изготвяне на доклада за ЕО, са:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване изменението на клумата;
- Закон за водите;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за защитените територии;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за устройство на територията;

- Закон за горите;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Закон за здравето;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
- Други подзаконови нормативни актове в областта на отпадъците, въздуха, водите, почвите, шума и др.

Като **източници на информация** са използвани:

- Статистически данни, доклади и бюлетини на МЗ, БДУВ, РИОСВ, НСИ и ИАОС;
- Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда през 2017 г., ИАОС;
- Стратегии, планове и програми, имащи отношение към Актуализирания НПДУУП;
- Стратегии, планове и програми на национално и международно ниво, поставящи цели по опазване на околната среда;
- Литературни източници на информация за компонентите и факторите на околната среда (климатични фактори, геология, хидрология, ландшафт, растителност, животински свят и др.).

По препоръка от Становище на МОСВ с изх. № 12-00-935/30.09.2019 г. към настоящия раздел са разгледани и техническите недостатъци и липсата на ноу-хау при набавянето на информация:

Най-малко веднъж на всеки 5 години се извършва оценка на въздействието от осъществяване на дейностите и прилагане на мерките за определен период на изпълнение на Националния план за действие и се изготвя доклад. Оценката се извършва на базата на събраната информация от всички компетентни ведомства и организации, като се проследява състоянието, анализират се резултатите, проследяват се тенденциите и се

правят предложения за необходимите изменения в плана. Недостатък при набавянето на информация е, че предоставените данни от МЗ са представени като брой анализи и не могат да бъдат обобщени с тези на МОСВ, представени като брой проби, т.е. има несъпоставимост на данните.

10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Актуализирания НПДУУП

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на Актуализирания НПДУУП, са препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на плана.

За целите на наблюдението и контрол на въздействието на Плана върху околната среда и човешкото здраве, предлагаме следните индикатори, кореспондиращи със заложените в НПДУУП:

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
1.1.	Поддържане на Система за първоначално и допълнително обучение за лицата, които боравят с пестициди в рамките на професионалната си дейност (професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти)	Висши училища и институции в системата на професионалното образование и обучение	съгласно ЗЗР	Брой обучени лица към 2022 г. % обучени ЗС от общия брой регистрирани ЗС
1.2.	Система за сертифициране на професионални потребители на пестициди, консултанти, дистрибутори на ПРЗ	БАБХ	постоянен за професионални потребители на пестициди, консултанти и дистрибутори	1. Брой издадени сертификати на професионални потребители на пестициди и на консултанти след 26.11 2017 г. 2. Брой издадени сертификати на дистрибутори след 26.11 2017 г. 3. Брой отнети сертификати или удостоверения след 26.11 2017 г.
1.3.	Поддържане на публичен регистър на лицата, които притежават сертификат за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба.	БАБХ	постоянен – за поддържане на регистъра	
2.1.	Лицата, които търгуват с продукти за растителна защита, трябва да са осигурили: • За всеки склад за търговия с ПРЗ – най-малко едно лице с висше образование в областта на аграрните науки, което притежава сертификат по чл.83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. • Лицето отговорно за търговията с ПРЗ в ССА трябва да притежава сертификат по чл.83 от ЗЗР	БАБХ, търговци на ПРЗ	за изискванията към лицата, които търгуват с ПРЗ: постоянен	1. Брой лица, притежаващи удостоверение за търговия с ПРЗ 2. Брой обекти за търговия с ПРЗ в т.ч. ССА Складове за търговия с ПРЗ 3. Брой лица, притежаващи удостоверение за преопаковане на ПРЗ. 4. Брой обекти за преопаковане на ПРЗ. 5. Брой регистрирани лица, извършващи специализирани растителнозащитни дейности: - фумигация; - обеззаразяване на семена за посев;

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
				- консултанти за интегрирано управление на вредителите.
2.2	Лицата, в обектите за търговия, присъстват по време на продажбата и предоставят информация относно употребата на продуктите за растителна защита, рисковете за здравето на хората, животните и околната среда, и инструкции за безопасност. При продажба на непрофесионални потребители се предоставя и информация за опасностите, експозицията, правилното съхранение, боравенето, прилагането на продуктите и безопасното обезвреждане на отпадъците от тях в съответствие със Закона за управление на отпадъците, както и относно алтернативи с нисък риск.	БАБХ, търговци на ПРЗ и техни асоциации	постоянен	4. Данни относно контролната дейност на пазара на продукти за растителна защита. Извършени инспекции на пазара на ПРЗ. 5. Брой законови нарушения относно продажбата на продукти за растителна защита (напр. за предлагане и продажба на продукти за растителна защита от неоторизирано лице; за продажба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба на лица, които не притежават сертификат; за продажба на неразрешен продукт за растителна защита; други). 6. Брой сигнали на граждани за законови нарушения относно продажба на ПРЗ. 7. Статистически данни за пуснати на пазара ПРЗ, количество ПРЗ в кг./акт. в-во.
2.3	Продуктите за растителна защита от професионална категория на употреба се продават само на лица, които притежават сертификат по чл. 83 от ЗЗР за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба. .	БАБХ, МЗХГ Отдел «Агростатистика» към ГД «Земеделие и регионална политика», МЗХГ НСИ	постоянен	
2.4.	Противодействие срещу нелегалните пестициди	БАБХ, АМ, ГД НП, АРИБ, растителнозащитни асоциации, фермерски асоциации	Постоянен	1. Брой установени случаи на нелегален внос и търговия на неразрешени ПРЗ; 2. Количество задържани, конфискувани и иззети ПРЗ при нелегален внос и търговия.

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
3.1.	Поддържане на регистър за разрешените ПРЗ в интернет страницата на БАБХ - разрешение за ПРЗ, етикет и информационен лист за безопасност на български език.	БАБХ	за поддържане на регистъра - постоянен	
3.2.	Регламентиране на изискванията към складовете за съхранение на ПРЗ на земеделските стопани съгласно Наредба №3 за условията и реда за производство, пускане на пазара, търговия, преопаковане, транспортиране и съхранение на продукти за растителна защита	БАБХ Отдел «Агростатистика» към ГД «Земеделие и регионална политика», МЗХГ НСИ	постоянен съгласно ЗЗР и Наредбата	1. Данни относно контролната дейност върху употребата на продукти за растителна защита. Извършени инспекции на земеделски стопани 2. Брой законови нарушения относно употребата на продукти за растителна защита (напр. за употреба на неразрешен продукт за растителна защита; други). 3. Брой несъответствия при проверки за кръстосаното съответствие, свързани с употребата на ПРЗ (ЗИУ 10). 4. Брой сигнали на граждани за законови нарушения относно употреба на ПРЗ. 5. Обща използваема земеделска площ 6. Брой регистрирани земеделски стопани по години: 7.Статистически данни за употреба на ПРЗ 8. бр. разрешени АВ. Количество събрани празни опаковки от ПРЗ Брой проведени обучения

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
3.3.	Прилагане на система за събиране на празните опаковки от ПРЗ.	Растителнозащитни асоциации МОСВ	Постоянен съгласно ЗЗР	
3.4.	Проведени обучения за безопасна употреба на ПРЗ	Растителнозащитни асоциации	постоянен	
3.5.	Прилагане на система за събиране на количества от ПРЗ (използвани, изтекли и негодни).	МОСВ Лицензирани фирми за събиране на остатъци от ПРЗ	постоянен	Количество събрани остатъци от ПРЗ
4.1.	Оборудването за прилагане на пестициди с наземна техника, намиращо се в употреба, подлежи на задължителна проверка по отношение безопасността и опазване на здравето на хората и околната среда.	МЗХГ, ЦИС Русе и Пловдив	една проверка до 26.11.2016 г.; проверка на всеки пет години до 2020г.; проверка на всеки три години след 2020 г.	Оборудване за прилагане на пестициди, преминало проверка (в % в сравнение с общия брой оборудване за прилагане на пестициди).
4.2.	След 26.11.2016 г. се използва само оборудване за прилагане на пестициди с наземна техника, което успешно е преминало проверка.	МЗХГ, Център за изпитване и сертифициране (ЦИС) Русе и Пловдив	новото оборудване за прилагане на пестициди подлежи на проверка в рамките на 5 години след закупуването	Брой проверки за ефективност на оборудването за прилагане на пестициди Процент на проверено оборудване спрямо подлежащото на проверка

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
			му	
4.3.	Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита, прикрепено към въздухоплавателсно средство или влак подлежи на периодични проверки, регламентирани в Наредба № 5/2016.	МЗХГ, Център за изпитване и сертифициране (ЦИС) Русе и Пловдив	Съгласно Наредба№ 5/2016.	Процент на проверено оборудване, прикрепено към въздухоплавателно средство спрямо подлежащото на проверка. Процент на проверено оборудване, прикрепено към влак спрямо подлежащото на проверка.
4.4.	Оборудването за прилагане на продукти за растителна защита с авиационна техника преминава технически преглед, съгласно изискванията на Наредба № 37 от 19.10.2016 г. за авиационните оператори, извършващи специализирани авиационни работи.	ГДГВА Център за изпитване и сертифициране (ЦИС) Русе и Пловдив	постоянен	Брой годишни проверки на наличното ново оборудване за различните типове въздухоплавателни средства, които извършват въздушно пръскане и сравняване на спецификациите с монтираните на самолета. Брой одобрени оператори за въздушно пръскане.
5.1.	Забрана за въздушно пръскане на земеделски култури и други площи с продукти за растителна защита.	БАБХ	постоянен съгласно ЗЗР и Наредба №13/26.08.2016 г	Чл. 107, ал.3 от ЗЗР Наредба №13/26.08.2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности
5.2.	Извършване на въздушно пръскане само с писмено разрешение, издадено от Директора на ОДБХ, в извънредни случаи, когато липсват други възможности за опазване на растенията и растителните продукти от вредители или са налице очевидни предимства, относно намаляване на въздействието върху здравето на хората и околната среда, в сравнение с наземното прилагане на продукти за растителна защита.	БАБХ ОДБХ	постоянен съгласно ЗЗР	1. Брой писмени разрешения за извършване на въздушно пръскане. 2. Брой мотивирани откази за издаване на разрешение за извършване на въздушно пръскане, изразени като процент от заявените. 3. Брой констатирани нарушения при извършване на въздушно пръскане. 4. Третирани площи в ха по видове култури - земеделски площи - горски площи - др. площи
5.3.	Определяне на конкретните условия и специалните изисквания, при които може	БАБХ	постоянен	

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	да се разреши извършването на въздушно пръскане.	ОДБХ	съгласно ЗЗР	
5.4.	Разрешаване на използването на въздухоплавателни средства и оборудване за въздушно прилагане на ПРЗ.	МТИТС ГД ГВА	постоянен	
5.5.	Контрол върху забраната за въздушно пръскане с ПРЗ.	БАБХ	постоянен съгласно ЗЗР	Брой проверки на място на ЗС за всички издадени разрешения за въздушно пръскане на 100%, по време на самото пръскане.
5.6.	Преустановяване на въздушното пръскане при установяване на нередности и несъответствия.	БАБХ ОДБХ	постоянен съгласно ЗЗР	Брой нередности и несъответствия.
5.7.	Предоставяне на информация на обществеността за издадените разрешения, свързана с провеждането на въздушно пръскане, като зоната, която ще бъде пръскана, планирания ден и час на пръскането и вида продукт за растителна защита. Информацията се разпространява от ОДБХ чрез кметствата и местните средства за масова информация или по друг подходящ начин.	БАБХ ОДБХ кметства средства за масова информация	постоянен съгласно ЗЗР	
6.1.	Актуализиране на изготвените ръководства за интегрирано управление на вредителите.	БАБХ ЦОРХВ	1 година след влизане в сила на Наредбата за интегрирано производство	Брой актуализирани ръководства за ИУВ.
6.2.	Актуализиране на научна основа на праговете на икономическа вредност при основни култури.	БАБХ други	Съгласно ЗЗР всяка година	Брой култури и брой вредители, при които е актуализиран ПИВ.
6.3.	Използване на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	БАБХ, лица, извършващи консултантни	постоянен	Брой регистрирани лица, извършващи консултантски услуги за ИУВ. Увеличаване броя на консултантите

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
		услуги за ИУВ		
6.4.	Поддържане на публичен регистър на лицата, които са регистрирани и могат да предоставят консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите.	БАБХ	за поддържане на регистъра – постоянен	
6.5.	Поддържане на регистри на земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти – от ОДБХ за територията на съответната област и от Централно управление на БАБХ – национален регистър, който съдържа данните на областните регистри.	БАБХ ОДБХ	за поддържане на регистрите – постоянен	
6.6.	Контрол върху интегрираното производство и събиране на информация за отглежданите култури и заетите с тях площи.	БАБХ ОДБХ	постоянен	1. Брой регистрирани земеделски стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти на територията на страната. 2. Брой констатирани нарушения във връзка с интегрираното производство.
6.7.	Провеждане на информационни кампании относно общите принципи на ИУВ.	БАБХ, ОДБХ, асоциации на земеделски стопани	постоянен	Брой проведени информационни кампании, брой изготвени брошури, постери и др. относно ИУВ.
6.8.	При опазването на земеделските култури се прилагат общите принципи за интегрирано управление на вредителите.	БАБХ ЗС	постоянен	Брой констатирани нарушения относно прилагането на общите принципи за интегрирано управление на вредителите.
6.9.	При опазването на земеделските култури могат да се приложат и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите, съгласно които се извършва	БАБХ ЗС	постоянен	Брой земеделски стопани, доброволно прилагащи специфичните принципи на ИУВ (обхванатa площ в % спрямо общата обработваема площ).

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	интегрирано производство на растения и растителни продукти.			
6.10.	При опазване на земеделските култури от икономически важни вредители чрез интегрирано управление на вредителите, по преценка и препоръка на консултанта за интегрирано производство, ЗС може да приложи продукт за растителна защита във възможно по- ниска ефикасна доза, при условие че има доказателства за ефикасността на продукта в тази доза и за липсата на предпоставки за резистентност, с цел намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда и поддържане популациите от вредители в граници под ПИВ.	консултантът за интегрирано производство	при обоснована възможност	
6.11.	Площи за биологично земеделие – размер на използваната земеделска земя, управлявана по биологичен начин. Насърчаване за биологично земеделие чрез информационни кампании	МЗХГ НПО	Актуализиране на Национален план за развитие на биологичното земеделие в България	1. Брой регистрирани земеделски стопани за биологично земеделие (в % спрямо общо регистрираните ЗС). 2. Обхванатата площ за биологично земеделие в % спрямо общата обработваема площ. 3. Обем на произведена биологична продукция. 4. Брой информационни кампании за насърчаване на биологично земеделие
6.12.	Установяване на приоритетни обекти като активни вещества, култури, региони или практики, изискващи специално внимание, или добри практики с оглед намаляване на рисковете и на въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.	МОСВ ССА	постоянен	1. Брой установени приоритетни обекти и площи 2. Идентифициране на комбинацията активно вещество и култура, на база дългогодишни наблюдения

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
6.13.	Идентифициране на активни вещества, които пораждат особено безпокойство, устойчиви или високорискови активни вещества (токсични, силно токсични, биоакумулативни, канцерогенни, мутагенни, токсични за репродукцията, ендокринни разрушители), за които съществуват по-безопасни алтернативи и заместването им с алтернативите (списък на активни вещества, кандидати за замяна, съгласно чл. 24 от Регламент 1107/2011).	ЦОРХВ БАБХ	съгласно Регламент 540/2011 Регламент 408/2015	Брой извършени сравнителни оценки на ПРЗ от общия брой разрешени ПРЗ, съдържащи кандидати за замяна Брой отказани разрешения на ПРЗ, съдържащи активни вещества, кандидати за замяна, изразени като процент от заявените Брой откази от подновяване на разрешения на ПРЗ, съдържащи активни вещества, кандидати за замяна, изразени като процент от заявените
6.14.	Поддържане на интернет портал по растителна защита.	ЦОРХВ АРИБ Специализирани селскостопански сайтове (НИВА БГ) и други сайтове	постоянен	1. Нападение над ПИВ на икономически важни вредители – площи, култури. 2. Обявен каламитет или епифитотия – площи, култури.
6.15.	Внедряване и използване на съветващи системи и математически модели за прогнозиране на развитието на ключови вредители при стратегически за страната земеделски култури.	ССА Университети Консултанти	постоянен	Брой използвани съветстваши системи и математически модели за прогнозиране
7.1.	Контрол върху остатъците от пестициди в растения и растителни продукти, предназначени за храна– чрез вземане и анализиране на проби от полето или оранжерии, по видове култури.	БАБХ ЦЛХИК	постоянен	1. Брой взети и анализирани проби за съдържание на остатъци от пестициди в храни от растителен произход. 2. Брой култури, от които са вземани проби за съдържание на остатъци от пестициди в храни от растителен произход. 3. Брой анализирани проби с установено наличие на остатъци под МДК от пестициди в храни от растителен произход. 4. Брой анализирани проби с установено съдържание на остатъци от пестициди над максимално допустимите количества (>МДК) в храни от

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
				растителен произход. 5.Брой анализирани проби с установено забранено/и активно/и вещество/а. 6. Брой нотификации по RASFF по отношение на превишени максимално допустими стойности за остатъци от пестициди, довели до изтегляне от пазара на храни от растителен произход (в % от всички съобщения/сигнали). 7. Брой проби с установени повече от един остатък от пестициди.
7.2.	Засилване на контрола върху употребата на продукти за растителна защита – чрез вземане и анализиране на растителни проби от полето или оранжерии, за идентификация на употребените ПРЗ.	БАБХ ЦЛХИК	постоянен	1.Брой анализирани активни вещества. 2.Брой анализирани проби за идентификация на употребените ПРЗ. 3.Брой култури изследвани за идентификация на употребените ПРЗ 4.Брой анализирани проби с установено забранено/и активно/и вещество/а. 5.Брой анализирани проби с установена неразрешена употреба на ПРЗ
7.3.	Извършване на оценка на риска за храни от растителен произход с установено превишено съдържание на остатъчни количества от пестициди над максимално допустимите количества.	ЦОРХВ	постоянен	Брой извършени оценки на риска за храни с установено превишено максимално допустимо съдържание на остатъци (>МДК) от пестициди.
7.4.	Публикуване в интернет страницата на ЦОРХВ на информационни материали във връзка със замърсяването на храни от растителен произход с пестициди.	ЦОРХВ	постоянен	Брой информационни материали, свързани със замърсяване на храни от растителен произход с пестициди
8.1.	Мониторинг на качеството на питейните води.	ВиК оператори (в пълния му обем) МЗ, РЗИ (до 50% от пълния обем)	постоянен	1. Брой взети и анализирани проби за съдържание на остатъци от пестициди в питейни и бутилирани води: 2. Брой анализирани проби питейни и бутилирани води с уставено

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
				съдържание на пестициди над МДК.
8.2.	Мониторинг на повърхностни и подземни води, предназначени за питейно-битови цели.	МОСВ БД ИАОС ВиК оператори	постоянен	1. Общ брой изследвани проби за съдържание на остатъци от пестициди от повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. 2. Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. 3.Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. 4.Общ брой изследвани проби за съдържание на остатъци от пестициди от подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. 5. Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. 6. Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.
8.3.	Подобряване на събираемостта и обмена на информация за видовете използвани пестициди във водосборните (вододайни) райони и санитарно-охранителните зони на водоизточници, предназначени за питейно –битово водоснабдяване и на водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни цели.	БАБХ МЗ МОСВ, БД	постоянен	
8.4.	Публикуване в интернет страниците на МОСВ и БД на информация за	МОСВ	постоянен	

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	определените санитарно-охранителни зони на питейни водоизточници под форма на регистри на зоните.	БД		
8.5.	Подобряване на контрола по спазване на изискванията за забрана и ограничение на използването на пестициди в санитарно-охранителните зони.	юридически субекти, експлоатиращи водоизточниците	постоянен	
8.6.	Актуализиране на нормативната база по отношение на санитарно-охранителните зони около водоизточниците, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и минералните водоизточници.	МОСВ МЗ	постоянен	
8.7.	Даване на предимство на продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 и които не съдържат приоритетни опасни вещества, определени по реда на Закона за водите.	БАБХ, растителнозащитна индустрия, асоциации на земеделски стопани, др.	постоянен	Брой продукти за растителна защита, които не са класифицирани като опасни за водната среда.
8.8.	Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.	МЗХГ, ЦИС Русе и Пловдив, асоциации на търговци на земеделска техника, асоциации на земеделски стопани, др.	постоянен	Брой проверки
8.9.	Намаляване на рисковете от замърсяване извън района на прилагане поради	БАБХ,	постоянен	

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	отнасяне на струята при пръскане, оттичане или изтичане в т.ч. установяване на: нетретирани буферни зони с подходящ размер за защита на водните неприцелни организми - буферните зони се определят индивидуално за всеки продукт за растителна защита в процеса на неговата оценка и разрешаване и се посочват върху етикета на продукта.	ЦОРХВ ЗС, асоциации на земеделски стопани, др.		Брой констатирани нарушения или несъответствия
8.10.	Намаляване или прекратяване на прилагането на продукти за растителна защита върху или по протежението на пътища, железопътни линии, силно пропускливи повърхности или друга инфраструктура, разположена в близост до повърхностни или подземни води, или върху непропускливи повърхности, при които съществува голям риск от изтичане в повърхностните води или в канализационните мрежи.	БАБХ ДП НКЖИ	постоянен	Брой случаи на прилагането на продукти за растителна защита върху посочените обекти
8.11.	Спазване на забрани и ограничения за дейности с продукти за растителна защита в зоните за защита на водите, предназначении за питейно-битово водоснабдяване и на минералните води и в санитарно-охранителните зони за повърхностни и подземни води, които се използват за питейно-битово водоснабдяване.	ЗС асоциации на земеделски стопани и др.	постоянен	Брой констатирани нарушения или несъответствия
8.12.	Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и	БАБХ	постоянен	Брой констатирани нарушения от употреба на продукти за растителна защита от професионална категория върху зони за защита, определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите.

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.			
8.13.	Осигуряване на интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението, както и създаване на условия за намаляване на изпусканията на приоритетни вещества и на приоритетно опасни вещества, съгласно Закона за водите.	МОСВ БД	постоянен	Актуализирани ПУРБ
8.14.	Мониторинг на повърхностните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	БД ИАОС	постоянен	1.Общ брой изследвани проби повърхностни води за съдържание на остатъци от пестициди. 2.Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. 3. Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в повърхностни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.
8.15.	Мониторинг на подземните води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.	БД ИАОС	постоянен	1. Общ брой изследвани проби подземни води за съдържание на остатъци от пестициди. 2.Брой анализирани проби с установено съдържание под МДК на остатъци от пестициди в подземни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите. 3. Брой анализирани проби с установено съдържание над МДК на остатъци от пестициди в подземни води, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите.
9.1.	Мониторинг на устойчиви хлорорганични пестициди в почви, съгласно утвърдени	МОСВ	постоянен	1. Брой взети и анализирани почвени проби с установено съдържание под МДК на остатъци от устойчиви хлорорганични пестициди, които са

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	схеми за мониторинг на почви със Заповед на министъра на околната среда и водите.	ИАОС		обект на ежегоден мониторинг от ИАОС. 2. Брой взети и анализирани почвени проби с установено съдържание над МДК на остатъци от устойчиви хлорорганични пестициди, които са обект на ежегоден мониторинг от ИАОС.
11.1.	Предоставяне чрез интернет страницата на ЦОРХВ и на МЗ на информация за широката общественост относно продуктите за растителна защита, за рисковете и възможните остри и хронични последици за здравето на хората, неприцелните организми и околната среда вследствие на употребата им, както и относно използването на нехимични алтернативи.	ЦОРХВ, МЗ	постоянен	Брой случаи на остро и хронично отравяне с пестициди на професионални потребители, оператори и селскостопански работници.
11.2.	Ежегодно представяне в БАБХ на всяка налична информация за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.	притежателите на разрешението за пускане на пазара и употреба на продукти за растителна защита	постоянен	Брой докладвани случаи за липсата на очаквана ефикасност, за развиване на резистентност, както и за всяко неочаквано въздействие върху растенията, растителните продукти или околната среда, както и информация от наблюдения за влиянието на продукта върху професионални потребители.
11.3.	Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на случаи на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като професионални потребители, оператори, селскостопански работници.	МЗ чрез УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов”	постоянен до 30.09.2020 г.	Брой случаи на остро и хронично отравяне с пестициди на професионални потребители, оператори и селскостопански работници. Анализ и оценка на приложимостта на получената информация за Република България.

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
11.4.	Събиране на информация относно случаите на остро отравяне с продукти за растителна защита, както и на случаи на хронично отравяне, сред групи, които са изложени редовно на въздействието на продукти за растителна защита, като хора, които живеят в близост до зони, в които се използват продукти за растителна защита.	МЗ чрез УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов”	постоянен	Брой случаи на остро и хронично отравяне с пестициди на жители и минувачи в зони, в които се използват пестициди.
12.1.	Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху площи, използвани от широката общественост или от уязвими групи, по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 1107/2009, като обществени паркове и градини, площадки за спорт и отдих, училищни и детски площадки, както и в непосредствена близост до здравни заведения. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.	БАБХ Общини Кметства	постоянен	Брой констатирани нарушения за използване на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в площи, използвани от широката общественост, защитени територии и други специфични площи (съгласно чл. 12 от Директива 2009/128/ЕО). Брой констатирани нарушения за използване на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба в зони за защита,определени съгласно Закона за водите или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите.
12.2.	Забрана за употреба на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба върху зони за защита, определени **съгласно Закона за водите** или други площи, определени със заповед на министъра на околната среда и водите. При необходимост от третиране на такива територии се прилагат продукти за растителна защита от непрофесионална	БАБХ	постоянен	

№	Дейност	Източник на информация	Срок за изпълнение	Индикатори за наблюдение/контрол
	категория на употреба, продукти за растителна защита с нисък риск или се прилагат биологични агенти.			
12.3.	Забрана за използване на пестициди в определени райони, включващи някои защитени територии, както и пасища и ливади в някои от зоните на екологичната мрежа „Натура 2000”.	МОСВ ИАОС	постоянен	1. Брой констатирани нарушения за използване на ПРЗ в защитени територии и зони от екологичната мрежа „Натура 2000” с въведена забрана за използване на пестициди. 2. Брой доказани случаи на отравяне на животни, птици и други нецелеви организми с пестициди. 3. Площи, защитени територии и площи «Натура 2000»
12.5.	Спазване на законоустановените изисквания за опазване на пчелите и пчелните семейства от отравяне с пестициди.	МЗХГ-Дирекция „Животновъдство”, БАБХ, ЦОРХВ акредитирани лаборатории за анализ на остатъци от пестициди в пчели и растителни материали	постоянен	Брой доказани случаи на отравяне на пчели с пестициди.
12.6.	Предприемане на допълнителни мерки за опазване на пчелите от отравяне с пестициди.	МЗХГ, БАБХ, ЦОРХВ, асоциации на земеделски производители, растителнозащитна индустрия, пчеларски сдружения	постоянен	Брой подадени декларации по чл.110, ал. 2, т. 4 от ЗЗР при разрешаване на въздушно пръскане

11. Заключение на екологичната оценка

Въз основа на резултатите от прогнозите, направени в Доклада за ЕО, както и получените становища по време на процедурата по ЕО, колективът от експерти оценява Вариант 2 на проекта на Актуализирания НПДУУП, прецизиран в резултат от общественото обсъждане на НПДУУП във връзка с актуализирането му, като допустим и съобразен с целите по опазване на околната среда и водещ като цяло до положително въздействие върху околната среда и здравето на хората. Не се очакват отрицателни въздействия върху околната среда и здравето на населението при актуализирането на НПДУУП.

12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на Актуализирания НПДУУП и извършване на екологичната оценка

В точката са описани всички получени в хода на процедурата по екологична оценка становища, както и начина им на отразяване в Доклада за екологична оценка и мотивите за това:

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
1.	**Министерство на околната среда и водите,** Изх. № 12 – 00 – 935/30.09.2019 г.	В отговор на Ваше писмо с вх. № 12-00-935/23.08.2019 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) с приложено задание за обхват и съдържание на доклад за ЕО, схема за провеждане на консултации, актуализиран НПДУУП и след преглед на документацията изразяваме следното становище: **I. По отношение на заданието за обхват и съдържание на ЕО:** Заданието е изготвено при съобразяване на чл. 86, ал. 3 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и съобразява изискванията към обхвата на доклада за ЕО. По представената в Заданието информация имаме следните бележки и препоръки: 1. При разработване на доклада за ЕО, освен представената в Раздел III – *Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО,* т. 2 – *Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на актуализирания НПДУУП,* подт. 2.1. – *Текущо състояние на околната среда,* подт. 2.1.1. – *Характеристика на климата и климатични изменения,* информация за характеристиката на климата и климатичните изменения, следва да се извърши и анализ, въз основа на който да се направи заключение относно това, дали прилагането на плана и дейностите, заложени в него, има вероятност да окажат значително въздействие в областта на изменението на климата, в т.ч. по отношение на емисиите на парникови газове, следствие от употребата на препарати за растителна защита, както и по отношение на рисковете, свързани с предвижданията за увеличаване на болестите по растенията и появата на нови такива, следствие от изменението на климата; 2. Предвид специфичната употреба на продуктите за растителна защита, оценката по отношение на фактор „Климат“, следва да бъде съобразена с изпълнението на проект *Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие* и по специално Приложение 1: Оценка на сектор „Селско стопанство“. Информация относно изпълнението на проекта може да бъде намерена на страницата на МОСВ, сектор: Климат/Международни преговори и адаптация/;	Отразено в подт. 2.1.1. от ДЕО. Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		3. Съдържанието на Заданието, респективно доклада за ЕО, трябва стриктно да отразяват изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС. По-конкретни забележки към така представеното Задание има по отношение на: 3.1. Раздел III - *Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО,* т. 6 на Заданието - *Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве* – където е необходимо да се вземе предвид характера на взаимодействието и синергията между различните въздействия, а именно: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици; 3.2. Раздел III — *Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО,* т. 9 на Заданието - *Методи за извършване на ЕО, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация* - където е необходимо да се разгледат и техническите недостатъци и липсата на ноу-хау при набавянето на информацията; 3.3. Раздел III – *Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО,* т. 2 – *Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на актуализирания НПДУУП,* подт. 2.1. – *Текущо състояние на околната среда,* подт. 2.1.3. – *Състояние на повърхностните води* – където е необходимо състоянието на повърхностните води да се представи и по отношение на пестицидите, а не само по основни физико-химични показатели, предвид темата на плана. През 2018 г. на БАБХ е предоставена информация от Басейновите дирекции за мониторинга на пестициди във водите, проведен през 2016 г. и 2017 г. (включително брой анализи на пестициди, брой открити пестициди и брой анализи на пестициди над максимално допустими концентрации (МДК), както и списъците на анализираните, открити пестициди и тези с превишения на МДК във водите). Данните от мониторинга на пестицидите във води са налични в Изпълнителната агенция по околна среда. 4. Предвид заложените в проекта на актуализиран НПДУУП цели и мерки,	Заданието е допълнено. Бележката е взета предвид и в ДЕО. Заданието е допълнено. Бележката е взета предвид и в ДЕО. Заданието е допълнено. Бележката е взета предвид и в ДЕО. Заданието е допълнено. Бележката е взета

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		считаме за целесъобразно в Раздел III - *Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО,* в т. 1. – *Описание на съдържанието на основните цели на актуализирания НПДУУП,* т. 1.4. – *Връзка на актуализирания НПДУУП с други съотносими планове, програми и стратегии,* списъкът с изброените стратегически документи, предмет на анализ, да се допълни с: • *Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България;* • *Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България* (актуализация за програмен период 2014-2020 г.); • *Националната приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000.* **II. По отношение на НПДУУП:** Необходимо е да бъдат направени следните корекции по същество: 1. В текста на НПДУУП, Раздел I – *Правно основание,* т. II - *Други основни нормативни актове от европейското и националното законодателство свързани с устойчивата употреба на пестициди*) да се коригира *„Регламент (ЕО) № 850/2004 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно устойчивите органични замърсители и за изменение на Директива 79/117/ЕИО“* на стр. 9, като се вземе предвид фактът, че на 20 юни 2019 г. с публикуването му в Официален вестник на ЕС влиза в сила Регламент (ЕС) 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета относно устойчивите органични замърсители; 2. Да се допълни и прецизира текста в Раздел II - *Компетентни органи,* на стр. 15 относно компетенциите на МОСВ, както следва: *„МОСВ, чрез Регионалните инспекции по околната среда и водите и Изпълнителната агенция по околна среда, осъществява контрол и мониторинг на замърсяването на компонентите на околната среда (въздух, почви, повърхностни и подземни води) с химични замърсители.“*; 3. Текстът в Раздел II - *Компетентни органи,* на стр. 16, описващ	предвид и в ДЕО. Препоръките са отразени в т. 7 на ДЕО.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		функционалната компетентност на Дирекция "Опазване чистотата на въздуха и предотвратяване на замърсяването", настояща „ЕО, ОВОС и ПЗ" (Устройствен правилник на МОСВ (обн., ДВ, бр. 80/2017 г., изм., бр. 23/2019 г.), следва да отпадне изцяло, тъй като пестицидите са извън компетентностите на посочената дирекция; 4. Текстът в Раздел V, *Мярка 3 - Боравене с пестициди. Съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества* на стр. 30, в *Информация относно категорията на употреба на продуктите за растителна защита* (трета категория, второ тире), е необходимо да бъде коригиран, както следва: *„Класифицирането на продуктите за растителна защита в една или повече категории на опасност за околната среда и човешкото здраве съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008."*; 5. В Раздел V, *Мярка 9. Допълнителни мерки за опазване на околната среда,* на стр. 61, да се допълни текстът: *„От 2013 г. е предвидено да се прави мониторинг на още 4 устойчиви пестицида - ендосулфан, линдан, хлордекон и пентахлорбензен, във връзка с включването им в Приложенията на Стокхолмската конвенция и на Регламент (ЕС) 2019/1021 относно УОЗ".* **III. *По схемата за провеждане на консултации:*** Схемата за консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица е изготвена в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 3 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО). **IV. *Указания за последващите действия, които да се предприемат по процедурата по ЕО:*** Следващите действия, които е необходимо да предприемете по процедурата за ЕО за актуализирания НПДУУП, включват изготвяне на доклад за ЕО, като разработването му се възложи на колектив от експерти с ръководител, отговарящи на изискванията на чл. 16, ал. 1 и 3 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО). Необходимо е да се проведат консултации по доклада за ЕО, в т.ч. и приложенията и материалите към него по	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		смисъла на чл. 20 от Наредбата за ЕО, като за целта следва да извършите: • Изготвяне и публикуване на съобщение за провеждане на консултации, съдържащо информацията по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО; • Предоставяне на доклада за ЕО с всички приложения към него, на хартиен и електронен носител в МОСВ за провеждане на консултации на основание чл. 20, ал. 3 от *Наредбата за ЕО.* Към документацията следва да бъде приложено и съобщението за провеждане на консултации, предвид изискванията на чл. 20, ал. 4 от Наредбата за ЕО; • Изпращане на съобщението за провеждане на консултации **до всички посочени в схемата за консултации ведомства и организации,** както и да го оповестите на интернет страницата си и/или по друг общодостъпен начин, съобразно разпоредбата на чл. 20, ал. 4 от Наредбата за ЕО. Обръщаме внимание, че реферираните и към МОСВ становища: изх. № П-04-1(4)/13.09.2019 г. на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“; изх. № ПУ-08-4(2)/16.09.2019 г. на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, с направените в тях констатации и предложения, е необходимо да бъдат отразени в Заданието, като коригираното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за ЕО се представи заедно с доклада за ЕО.	Отразени са. Заданието е допълнено.
2.	**Министерство на здравеопазването**, Изх. № 12 – 00 – 469/18.09.19 г.	Във връзка с постъпило в Министерство на здравеопазването Ваше искане за становище относно Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, Ви информираме следното: От представения за публичен достъп документ е видно, че заданието е разработено така, че доклада за екологична оценка да бъде структуриран и да включва необходимата информация съгласно нормативните изисквания. В раздел 2.1 „Текущо състояние на околната среда“ следва да се обърне специално внимание на текущото състояние на околната среда по отношение замърсяването на водите и почвите, растителната и животинска продукция с пестициди, районите, в	Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		които все още има нерешени проблеми със съхранението и унищожаването на пестициди с изтекъл срок на годност, да се посочат използваните в страната пестициди и териториалното им разпространение, какви са резултатите от досегашното прилагане на плана по отношение подобряване състоянието на околната среда и намаляване замърсяването с пестициди. При анализиране на възможните въздействия от прилагането на актуализирания план, следва подробно да се разгледат и обосноват очакваните отрицателни или положителни въздействия от изпълнението на различните мерки, предвидени в програмата, както върху състоянието на околната среда и най-вече върху състоянието на водите и водните тела, които се използват за питейно-битово водоснабдяване и почвите, продуктите от растителен и животински произход. При оценката на здравния риск е необходимо да се анализира, възможното отрицателно въздействие върху човешкото здраве при неприлагане на програмата, както и очакваните положителни или евентуални отрицателни ефекти вследствие изпълнението на отделните мерки включени в актуализираната програма. По отношение на основните нормативни актове, които ще бъдат съобразени при изготвяне, на доклада за ЕО е необходимо в раздел 9 „Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация“ да се добави Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.	Отразено. Отразено. Отразено.
3.	**Министерство на земеделието, храните и горите,** Изх. № 13-1888/09.09.2019 г.	Дирекция „Правна” съгласува представения проект на Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за Екологична оценка на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България със следните бележки: 1. Навсякъде в текста думите „Р България” да се изпишат коректно, като „Република България”; 2. На стр. 7 при изброяването на заинтересованите страни, на които заданието се предоставя за консултации, да се изпише коректно наименованието на асоциацията	Отразено. Проектът е предоставен за

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		на летците, тъй като при справка в правно-информационната система не се установи регистрирана „Асоциация на летците в ССА". На следващо място да се прецизират думите „Населението на Р България", като се уточни дали проектът се предоставя за обществена консултация по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове.	обществени консултации до населението на Република България чрез публикуване на интернет страницата на БАБХ по реда на чл. 19а от Наредбата за ЕО. Консултации по реда на чл. 26 от ЗНА са проведени във връзка с проведеното обществено обсъждане на проекта на НПДУУП.
		3. На стр. 8, в т.1 по отношение на информацията за Възложителя юридическо лице – Българска агенция по безопасност на храните, да се посочи БУЛСТАТ: 176040023, тъй като има изискване за изписване на ЕИК.	Отразено.
		4. На стр. 9 при препращането към Закона за опазване на околната среда и Закона за защита на растенията да отпадне изписването на обнародването и измененията в „Държавен вестник". Съгласно чл. 40, ал. 2, т. 1 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове при препращане към разпоредба на кодекс или закон се посочва само обозначението на разпоредбата и наименованието	Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		на акта.	
4.	**Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията,** Изх. № 04-10-57/12.09.2019 г.	В отговор на по-горе цитираното Ваше писмо, Ви уведомявам, че Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласува Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България без бележки, но със следното уточнение: от страна на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ са предприети необходимите действия за намаляване въздействието на пестициди, което не излага на риск околната среда в съответствие с разпоредбите на чл. 7, 9, 10, 11 и 13 от Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие, на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди.	Становището не съдържа бележки и препоръки.
5.	**Басейнова дирекция „Дунавски район”, с център Плевен,** Изх. № ПУ-01-427(1)/11.09.2019 г.	При описание на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на актуализирания НПДУУП, за компонент води да се изгови съобразно информацията и предвижданията на плановете за управление, които се разработват/актуализират от басейновите дирекции, а именно: ✓ План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016 – 2021 г. – съгласно ПУРБ повърхностните и подземните води в района на басейново управление (РБУ) са разделени на водни тела, които са отделен и значителен елемент от дадено поречие, и са създадени зони за защита на водите. В плановете се изготвя оценка на състоянието на повърхностните и подземните водни тела, съответно: екологично и химично състояние за повърхностните и химично и количествено състояние за подземните водни тела. При оценка на текущото състояние на водите да се допълни, че информацията, която касае характеристиките на районите за басейново управление на водите, прегледа на въздействието от човешка дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води и икономическия анализ на водоползването, се актуализират на всеки 6 години (на основание и в съответствие на чл. 156з, точки 1-3 от Закона за водите (ЗВ), респ. чл. 5 от Рамковата директива за водите);	Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		✓ План за управление на риска от наводнение (ПУРН) 2016-2021 г. – съгласно ПУРН, на основание с чл. 146г от ЗВ, са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), които се утвърждават и от Министъра на ОСВ. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок“ и „среден“. За определените РЗПРН са изготвени карти на заплахата и риска от наводнения. Обхватът на наводненията е определен при максимални годишни водни количества при обезпеченост: 5%, 1% и 0,1% или повтаряемост веднъж на 20 г., 100 г. и 1 000 г. В характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на актуализирания НПДУУП, да се разгледат и анализират и зоните за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал.1, т. 1-5 от ЗВ, които са описани в ПУРБ за всеки РБУ. Мерките, които ще се предвидят за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия върху околната среда от осъществяването на актуализирания НПДУУП, да включват мерки от плановете за управление и нормативни изисквания и ограничения, както следва: ✓ Реализацията на инвестиционни проекти и намерения, които предвиждат ползване и/или водовземане от повърхностни и подземни води, произтичащи от НПДУУП ще бъдат съгласувани за допустимост спрямо екологичните цели и планираните мерки за постигане добро състояние на водите в ПУРБ, както и спрямо целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН за съответния период на действие, в т.ч. и становищата по ЕО на съответния план; ✓ НПДУУП е в изпълнение и не противоречи на мерките за запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води, в т.ч. и зоните за защита на водите, планирани в ПУРБ – например *Обезвреждане на забранени, негодни за употреба и с изтекъл срок на годност пестициди; Забрана за прилагането на ПРЗ чрез въздушно пръскане; Забрана за внос, въвеждане, движение и прилагане на биологични агенти, които не са утвърдени от МЗХ и МОСВ; Забрана*	Отразено в т. 3 на ДЕО Отразено в т. 7 на ДЕО.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		за внос, въвеждане, пускане на пазара, търговия, преопаковане и употребата на неразрешени или негодни продукти з растителна защита (ПРЗ). С цел по надеждно проследяване и отчитане на възможните потенциални въздействия от употребата на пестициди върху всички компоненти на околната среда и човешкото здраве, е необходимо и прилагането на мярка от ПУРБ, а именно: *Създаване на информационна система за препаратите за растителна защита – производство, внос, състав, количество, място на прилагане, вид и внесено количество;* ✓ При изпълнение на планираните дейности към мерките, включени в НПДУУП, е необходимо спазване на следните предвидени забрани и ограничения в ЗВ: - За опазване на подземните води от замърсяване се прилагат разпоредбите на чл. 46, ал. 2 и чл. 118а, ал. 1, т.2, 3 и 4 от ЗВ: *„т. 2 - обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните води; т. 3. други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води; т. 4. използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води“.* - За недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните водни тела, е необходимо спазване на изискванията на чл. 131 от ЗВ: *„При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, включително хвостохранилища, шламохранилища и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен авариен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.“*;	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		- С цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата, да се изпълняват разпоредбите на чл. 134, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВ, като не се допуска : *складирането на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето обслужването на транспортни средства и техника*; - Съгласно чл. 143 от ЗВ – За защита от вредното въздействие на водите се забранява с*ъхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения*; - Съгласно § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби към ЗВ: • *„принадлежащи земи на водохранилища“* са земите, които се заливат при най-високото водно ниво на водохранилището, определено за преливане на водно количество с оразмерителна обезпеченост; • *„воден обект“* е постоянно или временно съсредоточаване на води със съответни граници, обем и воден режим в земните недра и в естествено или изкуствено създадени форми на релефа заедно с принадлежащите към тях земи; • *„крайбрежни заливаеми ивици на реките“* са земите, които се заливат: а) в границите на корекциите на реките в населените места и между реката и дигите – при наличие на диги: при протичане на средномногогодишните максимални водни количества с обезпеченост 5 на сто или повторяемост веднъж на 20 години – за речни участъци с неизградени корекции или защитни съоръжения. Всички дейности да бъдат съобразени с *Наредба №3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди*.	
6.	**Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“, с център**	След преглед на публикуваното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания проект на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
	Благоевград, Изх. № П – 04 – 1(4)/13.09.2019 г.	България" и във връзка с изискванията към обхвата на екологичната оценка, посочени в Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на Министерство на околната среда и водите, в съответствие с чл. 14, ал. 4 от Наредбата за ЕО, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район" изразява следното становище по горепосоченото Задание: Горепосоченото Задание се изготвя в съответствие с изискванията на *чл.19а на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и чл. 86, ал.3 на Закона за опазване на околната среда* с Възложител Българска агенция по безопасност на храните. 1. Структурата на разработеното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания проект на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България" включва следните основни компоненти: • Описание на съдържанието на основните цели на актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България и връзка с други съотносими планове и програми; • Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на актуализирания НПДУУП; • Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на актуализирания НПДУУП; • Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към актуализирания НПДУУП; • Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към актуализирания НПДУУП и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана;	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		• Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве; • Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве; • Мотиви за избор на разгледаните алтернативи; • Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация; • Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на актуализирания НПДУУП; • Заключение на екологичната оценка; • Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на актуализирания НПДУУП и извършване на екологичната оценка; • Нетехническо резюме на екологичната оценка; • Приложения към доклада за екологична оценка. 2. В Заданието е отразено изискването, посочено в Решение № ЕО-3/2019 г. **Докладът за ЕО да съдържа най-малко информацията по чл. 86, ал. 3 от ЗООС (характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати) в съответствие със степента на детайлност, на предвижданията на Плана**. Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (която следва да бъде направена в т.2 на Доклада за ЕО), както и на предвижданията на актуализирания НПДУУП, в тази точка ще бъде обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от плана. Подробно ще бъдат разгледани чувствителни територии като защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000", населени места и други обекти, подлежащи на здравна защита, санитарно – охранителни зони около водоизточници, райони, за които съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ и др.	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		3. В Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България са предвидени мерки, свързани с: • Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти; • Изисквания за продажба на пестициди; • Боравене с пестициди. Съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества; • Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди; • Въздушно пръскане; • Интегрирано управление на вредителите; • Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство); • Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода; • Допълнителни мерки за опазване на околната среда • Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди; • Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда; • Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи. Съгласно Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на МОСВ в Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания НПДУУП изпълнението на тези групи от мерки следва да съответстват на спазването на забраните и ограниченията, посочени в Закона за водите и нормативната база към него: • За опазване на подземните води от замърсяване се прилагат разпоредбите на чл. 46, ал. 2, съгласно който „*Изграждането на конструкции, инженерно-*	Отразено в т. 7 на ДЕО.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		строителни съоръжения, постройки и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземните води, се извършва при условията и по реда на Закона за устройство на територията при спазване на изискванията за опазване на подземните води по глава осма: и чл. 118а, ал. 1, т. 2, 3, и 4 от ЗВ, които гласят: „ *За опазване на подземните води от замърсяване се забраняват: обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните води; други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води; използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води“.* • За недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните води е необходимо спазване на изискванията на чл. 131, ал. 1 от ЗВ: *„При аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта – източник на замърсяване, включително хвостохранилища, шламохранилища и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването съгласно предварително изготвен авариен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи.“*; • С цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата да се изпълняват разпоредбите на чл. 134, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВ, съгласно които: *В крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранишщата се забранява: складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника;* • Съгласно разпоредбите на чл. 143, т. 5 от ЗВ *„За защита от вредното*	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		въздействие на водите се забранява – съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения “; • Съгласно § 1, ал. 1 от Допълнителните разпоредби към ЗВ: - *„принадлежащи земи на водохранилища“ са земите, които се заливат при най-високо водно ниво на водохранилището, определено за преливане на водно количество с оразмерителна обезпеченост;* - *„воден обект“ е постоянно или временно съсредоточаване на води със съответни граници, обем и воден режим в земните недра и в естествено или изкуствено създадени форми на релефа заедно с принадлежащите към тях земи;* - *„крайбрежни заливаеми ивици на реките“ са земите, които се заливат: а) в границите на корекциите на реките в населените места и между реката и дигите – при наличие на диги; при протичане на средномногогодишните максимални водни количества с обезпеченост 5 на сто или повторяемост веднъж на 20 години – за речни участъци с неизградени корекции или защитни съоръжения.* • Всички дейности да бъдат съобразени с *Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.* Публикуваните изисквания в Заданието, в т. 7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве не отразяват изброените в Решение № ЕО-З/2019 г. забрани и ограничения, посочени в Закона за водите и нормативната база към него. В разглежданото Задание не е отразено изискването на Решение № ЕО-З/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на МОСВ „	Отразено в допълнено Задание и в т. 7 на ДЕО.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		...при дейности, попадащи в определени райони със значителен потенциален риск от наводнения, в обхвата на заливане да се предприемат мерки за защита от вредното въздействие на водите. При планиране на мерките да се ползва Националния каталог от мерки“. Въз основа на гореизложеното, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ смята за целесъобразно разработеното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания проект на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ да бъде допълнено, съобразно направените констатации и забележки, с цел постигане на съответствие със заложените изисквания за обхват в Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на МОСВ.	
7.	**Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, с център Пловдив,** Изх. № ПУ – 08 – 4(2)/16.09.2019 г.	След преглед на публикуваното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания проект на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ и във връзка с изискванията към обхвата на екологичната оценка, посочени в Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на Министерство на околната среда и водите, в съответствие с чл. 14, ал. 4 от Наредбата за ЕО, Басейнова Дирекция „Източнобеломорски район” (БД ИБР) изразява следното становище: Горепосоченото Задание се изготвя в съответствие с изискванията на *чл.19а на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* и *чл. 86, ал.3 на Закона за опазване на околната среда* с Възложител Българска агенция по безопасност на храните. **1.** Структурата на разработеното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания проект на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ включва следните основни компоненти:	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		• Описание на съдържанието на основните цели на актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България и връзка с други съотносими планове и програми; • Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на актуализирания НПДУУП; • Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на актуализирания НПДУУП; • Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към актуализирания НПДУУП; • Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към актуализирания НПДУУП и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана; • Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве; • Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на актуализирания НПДУУП върху околната среда и човешкото здраве; • Мотиви за избор на разгледаните алтернативи; • Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация; • Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на актуализирания НПДУУП; • Заключение на екологичната оценка; • Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на актуализирания НПДУУП и извършване на екологичната оценка; • Нетехническо резюме на екологичната оценка; • Приложения към доклада за екологична оценка. **2.** В Заданието е отразено изискването, посочено в Решение № ЕО-3/2019 г.	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		Докладът за ЕО да съдържа най-малко информацията по чл. 86, ал. 3 от ЗООС (характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати) в съответствие със степента на детайлност, на предвижданията на Плана. Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (която следва да бъде направена в т.2 на Доклада за ЕО), както и на предвижданията на актуализирания НПДУУП, в тази точка ще бъде обърнато внимание на онези територии, които ще са най-значително засегнати от плана. Подробно ще бъдат разгледани чувствителни територии като защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000", населени места и други обекти, подлежащи на здравна защита, санитарно-охранителни зони около водоизточници, райони, за които съществува значителен потенциален риск от наводнения или вероятност за значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ и др. **3.** В заданието на актуализирания *Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България са* предвидените мерки и свързаните с тях действия : Мярка - Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти; Мярка - Изисквания за продажба на пестициди; Мярка - Боравене с пестициди. Съхраняване на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества; Мярка - Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди; Мярка - Въздушно пръскане; Мярка - Интегрирано управление на вредителите; Мярка - Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство); Мярка - Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода; Мярка - Допълнителни мерки за опазване на околната среда; Мярка - Информация за обществеността относно площите, третирани с пестициди;	

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		Мярка - Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда; Мярка - Намаляване на употребата и рисковете от пестициди за определени площи. **4.** Ще бъде разгледана връзка на актуализирания НПДУУП с други съотносими планове, програми и стратегии, включително Плана за управление на речните басейни и План за управление на риска от наводнения в ИБР и Програмите от мерки към тях. Във връзка с гореизложеното приемаме така представеното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализирания „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България и имаме **следните предложения за допълнение:** • Необходимо е да се предложат подходящи действия и/или мерки с цел предотвратяване на замърсяването на повърхностните и подземните води с пестициди. Данните от мониторинга на повърхностните води на територията на Източнобеломорски район за периода 2016 – 2019 г. показват наличие на пестициди, чиито стойности не превишават стандартите за качество на околната среда на повърхностни води, с изключение на хлорпирифос-етил. За това приоритетно вещество са измерени стойности в повърхностните води, превишаващи стандарта за качество на околната среда по Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители. Най-често срещаните пестициди в повърхностни води са циклодиенови пестициди (алдрин, диелдрин, ендрин, изодрин), хексахлорциклохексан (алфа-, бета-, гама-, делта-, епсилон-изомери), атразин, симазин, ендосулфан, пентахлорбензен, хлорпирифос-етил, хлорфенвинфос, диурон, изопротурон, хептахлор и др. За периода 2016-2019 г. на територията на Източнобеломорски район, мониторинга на подземни води за пестициди, съгласно Заповед за мониторинг на води на министъра на околната среда и водите, показва резултати в почти всички проби под границата на количествено определяне на метода (съгласно стандарт за качество	Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води от 10.10.2007 г., обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., поел. изм. ДВ, бр. 102/2016 г.). За цитирания период са анализирани следните пестициди в подземни води: n,n/4.4/ - ДДД, n,n/4.4/ - ДДЕ, n,n/4.4/ - ДДТ, o,n/2.4/ - ДДД, o,n/2.4/ - ДДЕ, o,n/2.4/ - ДДТ, trans – хлордан, алдрин, атразин, металахлор, пендиметалин, пропазин, симазин, тербутилазин, хептахлор, хлорпирифос. • Да се изготви оценка, съгласно изискването на Директива 2000/60/ЕО за постепенното намаляване на замърсяването, причинено от приоритетни вещества, и пълното или поетапното прекратяване на заустванията, емисиите и загубите от приоритетни опасни вещества, касаещи пестицидите включени като приоритетни вещества в Наредба СКОС. • Да се предложат мерки за избягване на замърсяването на водните тела, които да се базират на използваните най-ефикасни техники за прилагане.	Отразено в т. 2 на ДЕО. Дейност 8 към Мярка 8 от НПДУУП е: Даване на предимство на най-ефикасните техники за прилагане, като използването на оборудване за прилагане на продукти за растителна защита с ограничено отнасяне на струята, по-специално за

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
			култури като хмелни насаждения, овощни градини и лозя.
8.	**Басейнова дирекция „Черноморски район“, с център Варна,** Изх. № 04-01-298 А6/11.09.2019 г.	Във връзка с представеното Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, съгласно чл. 19, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, изразявм следното становище: 1. Представените цели и съдържание на заданието на доклада за ЕО отговарят на изискванията. В Заданието е взето предвид и отразено становище на БДЧР до МОСВ с изх. № 04-01-298/А3/21.01.2019 г. 2. В доклада за ЕО да се представи информация за връзката на актуализирания план с действащите План за управление на речните басейни (ПУРБ 2016-2021 г.), съгласно Директива 2007/60/ЕС. Препоръчваме информацията в доклада да се представя отделно за четирите басейнови дирекции – Дунавски район, Черноморски район, Източнобеломорски район, Западнобеломорски район. 3. Описанието и анализът на компонентите на околната среда в част „Води“ да се изготви съобразно информацията за водите и водните тела в Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) за периода 2016-2021 г. 4. Докладът за ЕО следва да обхваща всички възможни въздействия върху количеството и качеството на повърхностните и подземните води. 5. Необходимо е да бъдат оценени вероятните отрицателни въздействия върху водите, произтичащи от реализацията на всички планирани дейности върху повърхностни и подземни водни тела и зоните за защита на водите по чл. 119а, ал. 1 от Закона за водите, от гледна точка на постигане на целите на околната среда. 6. В доклада да се разпишат конкретни мерки за недопускане или намаляване на	Отразено в т. 1.5 на ДЕО. Отразено. Отразено. Отразено.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		отрицателните въздействия върху повърхностните и подземните водни тела, и зоните за защита на водите по чл. 119а, ал.1 от Закона за водите, от гледна точка на постигане на целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние, заложени в ПУРБ и за намаляване риска от наводнения, заложени в ПУРН. 7. Да се вземат предвид определените райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на плана, изготвените карти на заплаха и картите на риска от наводнения и проекта на програмата от мерки, част от Плана за управление на риска от наводнения. 8. Да се имат предвид забраните и ограниченията, регламентирани в Закона за водите, включително: • чл. 118а от Закона за водите – за опазване на подземните води от замърсяване се забранява пряко и непряко отвеждане на замърсители в подземните води. • В съответствие с разпоредбите на чл. 116 от Закона за водите, всички води и водни обекти следва да се опазват от замърсяване и увреждане. • чл. 131 от Закона за водите – при аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта – източник на змърсяване, включително хвостохранилища, шламохранилища и насипища, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването, съгласно предварително изговен авариен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции. • чл. 134 от Закона за водите по отношение на забраните за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника. • чл. 143 от Закона за водите по отношение на забраните за използването на речните легла като депа за отпадъци, земни и скални маси и съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения.	Отразено. Отразено в т. 7 на ДЕО.

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		• чл. 146, ал. 1 от Закона за водите за забрана на разполагането на стопански постройки в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения и язовирните стени. 9. Да бъдат съобразени съответните забрани и ограничения за извършване на дейности, които могат да доведат до пряко и непряко отвеждане на опасни и вредни вещества в подземните води, регламентирани в Наредба № 3/2000 г. за СОЗ. Действащият План за управление на речните басейни (ПУРБ 2016-2021 г.) за Черноморски район, съгласно РДВ 2000/60/ЕС, както и Плана за управление на риска от наводения (ПУРН 2016-2021 г.) с наличните информация и анализи, са публикувани на интернет страницата на БДЧР: www.bsbd.org и могат да послужат при изготвяне на доклада за ЕО.	
9.	**Изпълнителна агенция по околна среда,** Изх. № 2239/02.09.2019 г.	Изпълнителната агенция по околна среда, съгласно своите компетенции, съгласува Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, без бележки и коментари.	Изразеното становище не съдържа бележки и препоръки относно обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка.
10.	**Център за оценка на риска по хранителната верига,** Изх. № Ц-1237/05.09.2019 г.	Във връзка с получено на Ваш Изх. № 4805-ПРЗ/23.08.2019 г, искане на становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ), относно Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България Ви информираме, че ЦОРХВ приема Заданието и няма забележки към неговото съдържание.	Изразеното становище не съдържа бележки и препоръки относно обхвата и съдържанието на доклада за екологична

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
			оценка.
11.	**Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол,** Изх. 401/30.08.2019 г.	Във връзка с предоставеното задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, Ви уведомявам, че нямам бележки и допълнения към основанието за актуализация на НПДУУП, заложените основни цели и предвидените действия по включените 12 (дванадесет) мерки в заданието за определяне на обхвата и съдържанието на екологичната оценка.	Изразеното становище не съдържа бележки и препоръки относно обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка.
12.	**Селскостопанска академия,** Изх. № 13-215/02.09.2019 г.	Във връзка с Ваше писмо под горния номер относно Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка (ЕО) на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България приложно изпращаме Ви Становище от ИПАЗР „Н. Пушкаров“, изготвено от проф. Оля Караджова. Заданието е изчерпателно и обхваща всички аспекти на екологичната оценка. При актуализиране на Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България за периода 2018-2020 г., ССА ще участва в дейности за изпълнение на Мярка 6, при актуализиране на изготвените през 2008 ръководства за интегрирано управление на вредителите.	Изразеното становище не съдържа бележки и препоръки относно обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка.
13.	**Държавно предприятие Национална компания „Железопътна инфраструктура“,** Изх. № ЖИ – 32563/16.09.2019 г.	Във връзка с изготвено Задание за определяне обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка на проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, Ви обръщам внимание на следното: ДП НКЖИ вече има сертифицирани по чл. 83 от Закона за защита на растенията, длъжностни лица, които да извършват пръскането с хербициди. Компанията извършва пръскането с ***ръчни пръскачки, които се закрепват на релсовите самоходни специализирани машини, ползвани за ремонт и поддръжка***	Изразеното становище не съдържа бележки и препоръки относно обхвата и съдържанието на доклада за екологична

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
		на железен път и съоръжения. ДП НКЖИ ползва за справяне с нежеланата растителност само препарати, които имат разрешение и одобрение от БАБХ за пускане на пазара и употреба. С оглед на гореизложеното и във връзка, с изпълнение на действащият в момента Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди, Ви уведомявам, че компанията е извършила необходимото по изпълнение на Мярка 1 и 4 от плана.	оценка.
14.	**Асоциация на растителнозащитната индустрия в България,** Изх. № I – 8/4.09.2019 г.	В отговор на писмо Ваш изх. № 4804-ПРЗ/23.08.2019г., относно Задание за определяне на обхвата и съдържанието на Доклад за екологична оценка на проект на Актуализиран Национален план за действие за устойчиво управление на пестициди в Република България, с оглед спецификата на документа, Ви информираме, че АРИБ няма коментари по съдържанието на Заданието. На стр. 10 от Заданието считаме, че има техническа грешка при изброяването на специалните изисквания, на които държавите-членки трябва да отговорят: *„Макар разрешителният режим на продуктите за растителна защита - изпитване,* *полеви опити, лабораторни изследвания, оценки....., директивата за устойчива употреба на пестициди поставя специални изисквания, на които държавите- членки трябва да отговорят, относно:* *намаляване на употребата на рисковете от пестициди в определени площи;* *да се коригира:* *намаляване на рисковете от употребата на пестициди в определени площи;* ***.....***	Препоръката относно техническата грешка на стр. 10 от Заданието е отразена в ДЕО на стр. 11
15.	**Българска асоциация за растителна защита,** Изх. №	-	Към момента (31.10.2019 г.) не е постъпило становище.
16.	**Асоциация на собствениците на**	-	Към момента (31.10.2019 г.) не е

№	Извършени Консултации/община/ кметство/контролен орган/ведомство/НПО, др. организации	Цитати на изразените становища/препоръки/бележки и др.	Приети/Неприети и Мотиви
	въздухоплавателни средства в максимално излетно тегло до 5 700 кг, Изх. №		постъпило становище.
17.	**Съюз на българските пчелари,** Изх. №	-	Към момента (31.10.2019 г.) не е постъпило становище.
18.	**Обединен български пчеларски съюз,** Изх. №	-	Към момента (31.10.2019 г.) не е постъпило становище.

13. Нетехническо резюме на екологичната оценка

Като отделно приложение към Доклада за екологична оценка е изготвено нетехническо резюме, в което е представена съкратена информация по основните раздели на Доклада за екологична оценка, несъдържаща технически термини.

14. Приложения към доклада за екологична оценка

1. Приложение № 1: Списък, декларации за независимост, съгласно чл. 16, ал. 1 от НУРИЕОПП и дипломи на експертите, уаствали в разработването на ЕО.
2. Приложение № 2: Проект на Актуализирания НПДУУП (Вариант 2).
3. Приложение № 3: Копие на Решение № ЕО-3/2019 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) на Министъра на околната среда и водите.
4. Приложение № 4: Копия на получените становища по Задание за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО.
5. Приложение № 5: Анализът на предоставените данни за проведения мониторинг в изпълнение на НПДУУП за периода 2013 – 2016 г.